Notulen van de raadsvergadering van 1 oktober 2026

Notulen van de raadsvergadering van 1 oktober 2026 (ochtendzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 16

Voorzitter: mevrouw drs. C.J. Schouten

Tegenwoordig zijn 45 leden, namelijk mevrouw V.A. Bruin, de heer B.D. van der Hoeven, mevrouw Z.P. Coşkun, de heer K.J.P. van Eikeren, de heer H. Wempe, mevrouw M. Laamairi, de heer J.C. Siemons, mevrouw C.A. Engels, de heer J.J.F. Engelen, de heer J. Jaspar, de heer N. Baali, mevrouw S. Reitema, mevrouw J.L. Baán, de heer S. Leewis, M.G.Q. van Meer, mevrouw M.S. Abrahamse, de heer M.H. Biljoen, de heer Ö. Kaya, de heer S. Soytekin, de heer F. Achbar, de heer G.G. van Dijk, de heer E. Başoğlu, de heer D.H. Monge Vega, de heer M. Verhoef, de heer N.L. Redelinghuys, de heer D.M. Hamhuis, de heer E.P.J. Verweij, de heer J.M.D. de Waard, mevrouw M.E. van Dijk, de heer T.J.D. Isaack, de heer T. Roskam, mevrouw M.Y. Morkoç, de heer I.P. Duin, mevrouw I. van der Meer, de heer S.M. Bonte, de heer G.F.E. Koster, de heer T. de Haan, de heer R. Buijt, de heer P.F. Meurink, mevrouw S.L. Rojer, de heer J.W.E. van Lanschot, de heer B. Doğan, mevrouw E.M. Verouden, mevrouw A.J.A. Maassen en de heer P. Boshuizen.

Afwezig zijn: -

Namens het college zijn tegenwoordig: mevrouw C.M. Zeegers, mevrouw J.M. Nunnely en de heer D.J. van Dommelen.

Plv. griffier: de heer W. de Bel

1. Opening en mededelingen.

De VOORZITTER: Ik open deze vergadering. Ik heet u allen van harte welkom. Ik vraag u nu toch echt direct te gaan zitten. Zeker mevrouw Bruin, want we hebben dit gisteren nog besproken als voorzitters. Welkom aan onze gasten, degenen die op afstand onze vergadering volgen, de vertegenwoordigers van de media en onze medewerkers.

2.1 Toelating van de heer P. (Pieter) Boshuizen als (tijdelijk) lid van de gemeenteraad.

De VOORZITTER: We hebben een toelating van een tijdelijk lid van de gemeenteraad. Des te belangrijker dat u ook allemaal plaatsneemt, want ik heb ook de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven gevraagd een onderzoek in te stellen naar de geloofsbrieven van de heer Boshuizen. Ik neem aan dat de commissie haar voorbereidende werkzaamheden heeft verricht. Ik vraag aan de heer Buit of hij het advies kan toelichten. Niet nadat ik gemeld heb dat het vandaag een heel heuglijke dag is, want de heer Buijt is jarig. De heer Buijt, zou u de bevindingen van de commissie kunnen toelichten?

De heer BUIJT (Ir): Ik deel u mee dat de commissie de geloofsbrieven van het nieuwbenoemde lid, de heer P., Pieter, Boshuizen, heeft onderzocht. De commissie heeft de geloofsbrieven en de daarbij behorende bescheiden onderzocht en in orde bevonden. De commissie adviseert de heer P., Pieter, Boshuizen toe te laten als tijdelijk lid van de gemeenteraad ter voorziening in de tijdelijke vacature, J.M. de Bruijn.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan stel ik voor het advies van de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven over te nemen en de heer Boshuizen toe te laten als tijdelijk lid van uw raad.

2.2 Beëdiging van de heer P. (Pieter) Boshuizen als (tijdelijk) lid van de gemeenteraad.

Dan gaan we nu over tot de beëdiging. Mag ik de griffier verzoeken de heer Boshuizen binnen te leiden door de hoofdingang van deze raadszaal? Ik verzoek u allen te gaan staan, voor zover dat mogelijk is, ook de aanwezigen op de publieke tribune. Hartelijk dank. U hebt aangegeven de eed te willen afleggen. Klopt dat? Heel goed. De raad heeft besloten tot uw toelating als lid van deze gemeenteraad. Alvorens uw functie te kunnen uitoefenen, legt u, overeenkomstig artikel 14 van de Gemeentewet, de eed of de verklaring en belofte af. U hebt aangegeven de eed af te willen leggen. Na het voorlezen van de tekst door mij, verzoek ik u beide voorste vingers van uw rechterhand op te steken en uit te spreken: zo waarlijk helpe mij God almachtig. Ik zweer dat ik, om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer dat ik getrouwd zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de raad naar eer en geweten zal vervullen. U mag uw vingers opsteken.

De heer BOSHUIZEN (pro): Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De VOORZITTER: Dan mag ik u van harte feliciteren met het tijdelijke raadlidmaatschap. Dan schors ik een moment voor felicitaties.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

3. Mededelingen.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Aan de orde zijn de mededelingen. Zijn er nog specifieke mededelingen? Het is mogelijk dat ik zelf tussen 14.00 uur en 15.00 uur afwezig ben, maar dat zal ik laten afhangen van de stand van het debat, zullen we het maar noemen. Het kan zijn, maar het kan ook zijn dat het niet zo gaat gebeuren. Zijn er nog andere mededelingen? Dat is niet het geval?

4. Vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 1 oktober 2026.

De VOORZITTER: Dan ga ik door naar de vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 1 oktober 2026. Ik zal de agenda met u doornemen. Aan het einde zal ik u de gelegenheid geven nog aanvullende opmerkingen te maken. Eerst agendapunt 5, dat is verheugend nieuws. In afstemming met de voorzitter van de werkgeverscommissie en de kandidaat interim-griffier stel ik voor de benoeming van de interim-griffier te behandelen bij de andere benoemingen, dus na agendapunt 12. Wij gaan dus een interim-griffier, als het aan u ligt, benoemen, maar wel aan het einde van de vergadering. Kunt u daarmee instemmen? Ja, dat is het geval. Aldus besloten. Agendapunt 9. Er is vanuit de raad 1 verzoek ontvangen voor een regulier debat: het uitbreiden van betaald parkeren. Dat is aangevraagd door, onder andere als eerste mevrouw Maassen. Wil de indiener dit nog toelichten?

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, we hebben in de commissie een uitgebreid debat gehad met elkaar waarin we genoeglijk die standpunten hebben uitgewisseld met elkaar. Er

is nagenoeg geen tweede termijn geweest. Bij het vormen van het advies van de commissie was de commissie incompleet. Wat ons betreft is het debat voldoende gevoerd in de commissie en is het rijp voor beraadslaging in de raad. Daarom dienen wij dat verzoek in.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Ik ben erg verrast hierdoor en ook erg teleurgesteld. Als voortaan het criterium wordt hoe een tweede termijn in een commissie verloopt, of daar al of niet gebruik van wordt gemaakt. Ik heb als wethouder in de vorige periode heel veel commissiedebatten gevoerd en 9 van de 10 gevallen wordt van de tweede termijn geen gebruik gemaakt. Ik vind dat een oneigenlijk argument. Voorzitter, ik wil op 2 punten wijzen. De commissie was niet incompleet, er is een stemming geweest en de commissie heeft vastgesteld: dit voorstel is niet behandelrijp voor de raad. Vervolgens is daar de volgende dag in het presidium van gedachten over gewisseld, zijn bepaalde argumenten gewisseld, zijn uitspraken gewisseld. Ook daar was de conclusie: er is op dit moment geen draagvlak om dit te behandelen. Dan heeft het vervolgens 5 dagen geduurd, je had ook als coalitie na het presidium bij elkaar kunnen komen en zeggen: wij hebben formeel het recht om dat te doen. Dat heb je ook, maar om dan vervolgens 5 dagen niets te laten horen. Maandagavond zijn alle fractievergaderingen geweest en dan krijgen we dinsdagavond bericht dat het alsnog op de agenda gezet is. Wij waren volledig in de veronderstelling dat, conform de commissiebehandeling, conform het presidium, conform dat we 5 dagen niets horen, gingen wij ervan uit: dit wordt 15 oktober. Wij hebben allerlei zaken uitgezet die we nog onderzoeken, die we nog in wilden brengen en nu ineens worden hiermee geconfronteerd. Ik vind dit geen manier van werken. Nogmaals, formeel mag het. Daar heb ik niets op af te dingen. U maakt gebruik van uw instrumenten, dat hebben wij ook gedaan. U hebt gereageerd op hoe wij dat gedaan hebben en ik maak hier echt ernstig bezwaar tegen. Het is volgens mij ongekend wat u hier doet. Maar nogmaals, het staat u vrij.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter ...

De VOORZITTER: Moment, mevrouw Maassen. U krijgt alleen het woord als ik het geef. Ik wil eerst kijken of er nog andere leden die zijn die het woord hierover wensen. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter, dank. Collega Buijt verwoordt het nog redelijk netjes. We slaan nu 2 lagen van deze raad. De commissie brengt een advies uit richting het presidium. Het presidium zegt het advies over te nemen en het debat niet te agenderen. Vervolgens wordt op een minuut voor de deadline een debat aangevraagd, terwijl er nog heel veel informatieverzoeken liggen. Als dit de uitgestoken hand is, als dit weer een voorbeeld is van de uitgestoken hand van de coalitie, dan hou ik het ook nog netjes, dan is het ontzettend fout. Ik zou de coalitiepartijen echt willen vragen om dit niet te doen, omdat al in de commissie een advies is gegeven om dit niet te doen. In het presidium waren er ook voldoende mogelijkheden om hier iets van te vinden. Het presidium heeft vastgesteld dat dit agendaverzoek door kan naar de raad. Ik begrijp werkelijk niet waarom dan een dag of 2 van tevoren, voor de raadsvergadering, dit alsnog wordt geagendeerd. De kwalificaties hou ik nog voor me, maar misschien komt dat zo nog wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen, ik wil graag eerst andere leden het woord geven, indien ze dat wensen. Dan mag u daar tot slot op reageren. Anders krijgen we een heel debat hier over een agendapunt. Dan kunt u als laatste, als aanvrager, hierop reageren. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Voorzitter, we hebben het de vorige raadsvergadering ook nog gedaan met een agendapunt van DENK en er wordt nu hier gedaan alsof het heel

uitzonderlijk is. Ik kan me momenten herinneren in de vorige periode dat we ook gewoon iets, ondanks advies van de commissie en het presidium, hebben geagendeerd. Wat mij betreft, is het niet heel uitzonderlijk. Er waren ook allemaal redenen gegeven met vragen die niet in de tweede termijn zijn gesteld. Het is ook gewoon heel erg lastig om dan dat als reden gegrond te zien. Want als die vragen echt zo dringend waren, had ik verwacht dat die in het debat ook zouden zijn gesteld. Wat mij betreft, is gewoon alle informatie op tafel die nodig is om hierover te beslissen. De vragen over parkeerdrukmetingen, daarvan is al gezegd: we willen juist nu ook deze besluitvorming, zodat we een lang traject kunnen hebben waarbij ook de bewoners kunnen participeren. Elke week die we nu wachten om dit te agenderen, betekent dat we de bewoners minder kunnen betrekken. Dat is voor ons reden om dit verzoek te steunen.

De VOORZITTER: Anderen nog? Dat is niet het geval. Mevrouw Maassen, u mag hier tot slot op reageren.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, het is niet de eerste keer. Het is meer uitzondering dan regel dat de raad een agenda vaststelt die afwijkt van het advies van het presidium. U hebt zelf inderdaad, staande de vergadering, een heel urgent armoededebat de vorige keer toch nog afgevoerd, terwijl u aan het begin van de raadsvergadering aangaf dat dat heel erg belangrijk was. Het is zeer gebruikelijk dat wij, als hoogste orgaan van deze stad, hier vandaag de agenda vaststellen. Daar betrekken we alle adviezen bij die ons worden gegeven. Maar wij besluiten uiteindelijk vandaag, deze 45 raadsleden. Ik stel voor aan de voorzitter dat we dan overgaan tot stemming.

De VOORZITTER: Er zijn 2 opvattingen. Nee, de heer Soytekin, ik ga geen debat voeren over een agendapunt.

De heer SOYTEKIN (denk): Ik heb een punt van orde, voorzitter.

De VOORZITTER: Een punt van orde mag.

De heer SOYTEKIN (denk): Als ik het goed begrijp, wilt u overgaan tot stemming. Maar ik wil u vragen dat niet te doen. Want, voorzitter, u bent verantwoordelijk voor de nalevering van het reglement van orde. Daarin staat, in artikel 16.4, ik ga hem voorlezen. Daar is vastgelegd dat aanvullende informatie voor de raadsbehandeling 4 dagen voor de vergadering aan de raad moet zijn aangeboden. De informatie die wij hebben gekregen, deels, want er liggen nog informatieverzoeken, is pas 2 dagen voor deze vergadering ontvangen. Daarmee constateer ik dat niet is voldaan aan de voorgeschreven termijn. Daarom wil ik u vragen om het reglement van orde toe te passen en de behandeling van dit debat gewoon uit te stellen.

De VOORZITTER: Geen commentaren buiten de vergadering om graag. Dat reglement van orde, laat mij even mijn werk doen. Dat is waarvoor ik ben aangesteld.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik heb ook een punt van orde.

De VOORZITTER: Dan mag u uw punt maken.

Mevrouw MAASSEN (d66): De raad beslist uiteindelijk over de agendering. We hebben heel veel zaken in het reglement van orde opgenomen en uiteindelijk is het altijd de raad die besluit om daarvan af te wijken. Ik stel voor dat we deze beslissing voorleggen aan de raad en dat de raad kan beslissen over behandeling. Want uiteindelijk zijn wij het hoogste orgaan en wij beslissen hoe wij het willen toepassen.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen, u zou bijna voorzitter kunnen worden. Er zijn misschien nog vacatures. Zonder dollen, de heer Soytekin geeft aan dat agendapunt artikel 16.4 uit het reglement van orde bepaalt dat inderdaad aanvullende informatie van het college 4 dagen voor de raadsvergadering aangeboden wordt. Maar er staat ook spoedeisende gevallen uitgezonderd. Wat spoedeisend is en wat niet, daar ga ik niet over. Dat is een vraag die u als raad ook dient te beantwoorden. Dan gaan wij naar artikel 20 waarin staat dat waar er 2 verschillende verzoeken liggen, de een acht het niet behandelrijp, de ander wel, dat het dan aan de raad is om te beslissen of er hier ook inderdaad werkelijk sprake van is. Zowel rondom agendapunt 16.4 als rondom de 2 verzoeken die hier nu liggen, is dan ook op basis van het reglement van orde de zaak om dat dan hier inderdaad in stemming voor te leggen aan de raad. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter, ik blijf toch wel van mening dat we in dit geval wel de regels zouden moeten kunnen opvolgen. Er zijn natuurlijk wel vaker situaties geweest waarbij onderwerpen wat laat worden geagendeerd, et cetera. Maar als je kijkt wat er nu voorligt, het belang zo groot is, vind ik het wel van belang dat we hier echt wel moeten kijken naar het reglement van orde en de naleving daarvan.

De VOORZITTER: Ik ga nu toch inbreken. U suggereert nu dat ik het reglement van orde niet volg.

De heer SOYTEKIN (denk): Dat zeg ik niet. Dat heeft u mij niet horen zeggen, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Soytekin, ik geef u nu het woord, maar ik vraag u ook nu af te ronden op dit punt. Ik ga een laatste afronding maken en dan ga ik aangeven wat ik heb besloten. Een afrondende zin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dan constateer ik, voorzitter, dat op dit punt het reglement van orde niet wordt nageleefd. Ik constateer dat het college te laat informatie naar de raad heeft doen toekomen om een onderwerp op de raadsagenda te krijgen. Dan constateer ik dat de coalitiepartijen op een ondemocratische wijze, door de commissie te schofferen, het presidium buitenspel te zetten en de gehele oppositie de mond te snoeren, dit op de agenda wil zetten, voorzitter. Ik zou u toch nogmaals willen vragen om dit in overweging te nemen en verzoek u nog een keer om het reglement van orde op dit punt toe te passen en de behandeling van dit debat uit te stellen. Ik vind het ook echt wel een verantwoordelijkheid van de voorzitter om dit goed te begeleiden.

De VOORZITTER: De heer Soytekin, om op dat laatste punt in te gaan. Daar ben ik mee bezig. Ik heb u net het reglement van orde voorgelezen. Ik heb ook bij artikel 16, het vijfde lid, laatste zin: de raad besluit of het desbetreffende onderwerp wel of niet behandeld zal worden. Het staat in uw eigen reglement van orde. Vervolgens is het ook aan deze raad om te beslissen wat dan met dat agendapunt gebeurt. Ik begeleid dit proces overeenkomstig uw eigen reglement van orde. Dat gaan we ook zo meteen doen. Mevrouw Reitema, ik wil hier geen debat over gaan voeren. Alleen als het een punt van orde is op het ... Dan mag u hier nog een punt maken, maar dan is het ook klaar en gaan we zo over tot stemming.

Mevrouw REITEMA (pro): Voorzitter, ik hoor net heel grote woorden van DENK. Ik vind het eerlijk gezegd ook best wel respectloos hoe hier wordt gepraat over collega's, dat we ondemocratisch zouden zijn. Ik wil dat verre van ons werpen en wij volgen hier gewoon de regels.

De VOORZITTER: Wij gaan nu over tot stemming of dit agendapunt wel of niet op de agenda gaat komen. Indien u dat wilt, stemt u voor. Indien u dat niet wilt, dan stemt u daar tegen. Dan stel ik vast dat de vraag of het agendapunt behandeld kan worden met 25 stemmen voor is

aangenomen. Dan zullen wij het agendapunt toevoegen aan de agenda. Dan zal ik dat doen bij agendapunt 9.4. De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Hebt u een indicatie hoe laat dat ongeveer gaat zijn? Kunt u daar als veteraan-voorzitter, die daar heel goed een inschatting van kan maken, ongeveer een indicatie van geven?

De VOORZITTER: Dat is uiteindelijk altijd afhankelijk van uw eigen raad. Want als u al uw spreektijd bij alle andere onderwerpen wil verspelen, dan is er niet zoveel tijd meer over. Ik schat in het begin van de middag.

De heer BUIJT (lr): 9.4 schat u in het begin, dus na de lunchpauze schat u dat we met 9.4 gaan beginnen.

De VOORZITTER: 9.3 is natuurlijk het eerste punt dat gaat komen. Dan denk ik dat dat eerste na de lunchpauze komt. Dan volgt vanzelfsprekend daarna 9.4.

De heer BUIJT (lr): Mooi. Dan spreken wij elkaar weder op dat tijdstip. Dank u.

De VOORZITTER: Ik hoop dat wij elkaar sowieso spreken voor dat tijdstip, tenzij u nu besluit om de raad te gaan verlaten. Maar dat zou ik u niet aanbevelen.

De heer BUIJT (lr): Nee. Ik ga zo wel mijn vader bellen, want die heeft me gebeld om te feliciteren. Maar voor de rest ben ik er gewoon bij. Geen zorgen, voorzitter.

De VOORZITTER: Dan stel ik voor dit verzoek te behandelen als agendapunt 9.4. Dan komen we bij agendapunt 10. Er is vanuit de raad een verzoek ontvangen voor een tweeminutendebat: de dalende acceptatie van homoseksualiteit onder jongeren. Ik stel voor om dat agendapunt te behandelen bij 10.6. Iedereen akkoord? Aldus besloten. Dan kom ik bij agendapunt 11. Er zijn vanuit de raad geen verzoeken ontvangen voor een kort bespreekpunt. Ik stel vast dat er geen bespreekpunten zijn. Op grond van artikel 24 van de verordening inspraak digitale meningspeiling, burgerinitiatief en referenda dient de raad, voorafgaand aan de bespreking van het debat, over uitbreiding betaald parkeren een besluit nemen over het inleidend verzoek tot het houden van een raadgevend referendum. Bereidt u daarop voor. Zijn er nog leden die iets willen opmerken met betrekking tot de agenda?

De heer VAN EIKEREN (pro): Dat zwaaien was toch niet voor niets. Ik was verward met de volgorde, want vanuit ons is het verzoek gedaan om 10.1, debat over de woonvisie, van tweeminutendebat om te zetten naar regulier debat. Dat verzoek, nogmaals. Ik was in de war met de volgorde, want u noemde punt 10, dat dat nu een ander agendapunt zou zijn. Graag het verzoek om 10.1 tot regulier debat om te dopen.

De VOORZITTER: Het verzoek heeft ons niet bereikt. Dat wil niet zeggen dat u het verzoek niet alsnog kunt doen. Het verzoek is om agendapunt 10.1, debat over de woonvisie, om te zetten naar een regulier debat. Ik kijk rond of daar behoefte aan is. Ik zie wat wisselende geluiden. De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, we hebben al een aantal reguliere debatten staan. Ik ben heel benieuwd wat dat dan betekent voor onze spreektijd en de duur van de vergadering. Ik heb nu nog niet de neiging om aan zo'n voorstel medewerking te willen verlenen, tenzij duidelijk is dat wij voldoende spreektijd op de klok hebben.

De VOORZITTER: Het is wel zo dat wij altijd de eerst de agenda vaststellen en dan pas de spreektijd bepalen. Dan moet u al uw onderhandelingsmacht zo meteen in de strijd gooien als

u denkt dat dat invloed heeft op uw spreektijd. Hier ligt nu sec het verzoek voor om dit debat om te zetten in een regulier debat. Ik zie wat wisselende reacties. Mevrouw Bruin.

Mevrouw BRUIN (lr): Ik ben er geen voorstander van. Punt 2: iedereen heeft zich voorbereid op het tweeminutendebat. Ik begrijp vanuit PRO dat er een regulier debataanvraag ligt. Ik wist van niets. Ik heb me ook voorbereid voor een tweeminutendebat. Er liggen 4 keer een tweeminutendebat. Dat lijkt me voldoende om alles te behandelen. We hebben een commissie gehad, was ook uitgebreid op de uren gezeten. Ik vind het helemaal niets.

De VOORZITTER: Dan constateer ik dat er verschillen van inzicht zijn of dit debat een regulier debat moet worden. Dan gaan we er ook weer gewoon over stemmen. Indien u wenst dat dit een regulier debat wordt, stemt u voor. Als u dat niet wil, stemt u tegen. Ik stel vast dat met 27 stemmen voor, de meerderheid van de raad heeft besloten om dit om te zetten naar een regulier debat. Dan zullen wij dat reguliere debat bij agendapunt, na 9.4. De volgorde verandert niet, alleen hij vindt gelijk erachter plaats bij het reguliere debat. Aldus besloten. Dan gaan we nu over tot de spreektijd. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank, voorzitter. Twee reguliere debatten erbij, volgens mij ook nog een tweeminutendebat. Laat ik maar inzetten op 4 uur spreektijd.

De VOORZITTER: Andere leden? Graag via de microfoon, want dan kan ik het ook meebeleven. Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pro): Ons voorstel zou zijn om er 3 uur spreektijd van te maken, 4 is echt buitengewoon veel.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, volgens mij legde de heer Soytekin wel ongeveer de bodem neer, 4 uur. Anders ga ik aan een aantal debatten niet meedoen. Dat is dan de realiteit.

De VOORZITTER: Wat is uw opmerking.

De heer VAN DIJK (cu): Ik steun die 4 uur.

De VOORZITTER: Dank. De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Ik ben anders bang, het is tot nu toe aardig gelukt voor de coalitie om de gelederen te sluiten. Ik ben bang als we er 4 uur van maken, dat het dan 3 uur of 4 uur wordt en dan wordt het 3 uur. Maar ik wil in alle redelijkheid zeggen: er komen nu 2 debatten bij. Er komt een tweeminutendebat bij over een onderwerp dat behoorlijk wat emoties los heeft gemaakt afgelopen donderdag. Het gaat over een debat waar heel de stad over in brand staat, waar ongelofelijk veel mensen bij betrokken zijn. We kunnen dat niet met een halfuurtje extra doen. Ik wil echt een beroep doen: laten we dan in het midden gaan zitten, 3,5 uur. Dat doet echt recht aan iedereen. We kunnen dit niet zomaar afdoen als een extra debatje. Dit is echt een heel cruciaal debat.

De VOORZITTER: Het is voorstel is 3,5 uur. We vinden tussen de range tussen 4, 3 en 3.5 uur. Laat ik eerst 3,5 uur bekijken. Kan dat de goedkeuring wegdragen? Volgens mij zit iedereen min of meer te knikken. Ja. Dan stel ik vast dat wij de spreektijd op 3,5 uur gaan zetten. Dan weet u ook dat u een stemvenster hebt aan het eind van de vergadering. Om 12.45 uur is er een lunch beschikbaar op de omloop voor de raadzaal. We hebben ook nog een warme maaltijd rond 18.30 uur op de gebruikelijke locatie.

6. Vaststelling van de notulen van de openbare raadsvergadering van 10 september 2026.

De VOORZITTER: Dan kom ik bij agendapunt 6, dat is de vaststelling van de notulen van de openbare raadsvergadering van 10 september 2026. Wenst iemand nog het woord naar aanleiding van deze notulen?

De heer WEMPE (volt): Dank, voorzitter. Ik wil graag mijn stemgedrag bij de vorige raad corrigeren. Bij motie nummer 26BB007482, 'sluit de Silja in 2027'. Daar had ik tegen willen stemmen. Daar heb ik voor gestemd. Dat wil ik graag corrigeren in de notulen.

De VOORZITTER: Dat verandert niets aan de uitkomst van de stemming, maar we zullen dit meenemen in de wijzigingen. Mevrouw Coşkun.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Ik heb een beetje hetzelfde. Excuses dat ik niet goed oplette. Bij agendapunt 6.1, het voorstel voor het verlenen van de verklaring van geen bedenkingen tot project The View II en bij punt 6.2, het voorstel tot vaststelling van de wijziging van het omgevingsplan Rotterdam ten behoeve van het project Robbenoordplein wilde ik tegenstemmen.

De VOORZITTER: Helder. Dan zullen we deze 2 wijzigingen meenemen. Dan stel ik voor om deze wijzigingen in de notulen vast te stellen. Alles besloten.

7. Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2026 week 37 tot en met 39.

De VOORZITTER: Dan de mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies. Zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2026, week 37 tot met 39. U kent de procedure. Ik stel voor de behandelwijze, zoals vermeld, bij het desbetreffende stuk vast te stellen. Als u een opmerking hebt met betrekking tot een bepaald stuk, dan verzoek ik u het bijbehorende BB-nummer te noemen dat bij het stuk staat. Wenst iemand hierover het woord? Dat is niet het geval. Dan is hiermee de lijst van ingekomen stukken vastgesteld.

8. HAMERSTUKKEN

8.1 Het voorstel tot het intrekken van de Verhuurverordening gemeente Rotterdam 2023.

De VOORZITTER: Dan komen we bij de hamerstukken. 8.1, het voorstel tot het intrekken van de verhuurverordening gemeente Rotterdam 2023. Aldus besloten.

8.2 Het voorstel tot aanwijzing van leden en plaatsvervangend leden voor verschillende gemeenschappelijke regelingen.

De VOORZITTER: Het voorstel tot aanwijzing van leden en plaatsvervangende leden voor verschillende gemeenschappelijke regelingen. Besloten.

9. REGULIERE DEBATTEN

9.1 Voortgang MIRT-project Stadsbrug en OV.

De VOORZITTER: Dan komen we meteen bij de reguliere debatten. Dat is agendapunt 9.1, voortgang MIRT-project Stadsbrug en OV. Als eerste heeft het woord de heer Başoğlu.

De heer BA**Ş**O**Ğ**LU (sp): Dank u wel, voorzitter. Pleurt op met je brug. Dat is wat bewoners hier 3 jaar geleden riepen bij een demonstratie en dat is wat bewoners nog steeds denken na de recente onthullingen van het AD over een Derde Stadsbrug. Laat duidelijk zijn: de SP is een groot van voorstander van het investeren in het openbaar vervoer. Dit is inmiddels wel duidelijk door onze blijvende inzet voor betaalbaar en fijnmazig OV en het behouden van het gratis OV voor ouderen. We zijn ervoor dat Rotterdam-Zuid een snellere en betere verbinding krijgt met de rest van de stad, maar niet middels een peperdure stadsbrug. We willen geen blunderbrug. Nog steeds is de veiligheid niet aangetoond. Het toont het wensdenken aan van het college. Inmiddels heeft ook Evides ernstige bedenkingen. Onze vraag richting de wethouder: hoeveel duurder en complexer, zie Evides, mag dit project worden voordat het college bereid is de Derde Stadsbrug ter discussie te stellen? We horen graag van de wethouder. De SP wil vanwege alle uitdagingen dat er parallel aan de studiefase een quickscan wordt uitgevoerd voor de kosten van een tunneloptie. Al in 2003 pleit de SP voor een tunnel en is nog steeds de moeite waard om dit goed onderzoeken. Wat SP betreft, komt dit uit de zak geld die voor het plan in studiefase wordt gehaald. Daarom dienen we een motie in daarvoor. Daarnaast wil de SP toegankelijke treinverbinding met direct 9 haltes. Daarom de motie ‘de tram dichtbij’. Tot zover.

De VOORZITTER: De heer Başoğlu heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Eerst rekenen dan oversteken

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 1 oktober 2026 ter bespreking van agendapunt 9.1 Voortgang MIRT-project Stadsbrug en OV;

constaterende dat:
- het college werkt aan een nieuwe verbinding die Rotterdam-Zuid beter met de rest van de stad moet verbinden;
- de veiligheid van de stadsbrug nog steeds niet is aangetoond;
- ook Evides bedenkingen heeft geuit bij het project;
- de kosten en de complexiteit van het project toenemen;
- er voor de plan- en studiefase een ruim budget beschikbaar is;

overwegende dat:
- een snellere en betere verbinding tussen Rotterdam-Zuid en de rest van de stad belangrijk is, maar niet tegen elke prijs;
- de tunnelvariant als alternatief nu niet op kosten en veiligheid is doorgerekend, terwijl de uitdagingen bij de stadsbrug groot zijn;
- een quickscan parallel aan de huidige studiefase kan lopen, zodat het project geen enkele vertraging oploopt;
- het veel beter is deze vraag nu te beantwoorden dan pas eind 2027, omdat een late discussie de besluitvorming kan vertragen en daarmee de woningbouw in het gevaar kan brengen;

verzoekt het college om:
- parallel aan de plan- en studiefase een quickscan uit te voeren naar de kosten en baten/risico's van een tunnel met tramverbinding tussen Rotterdam-Zuid en de rest van de stad;
- de kosten van deze quickscan te dekken uit het budget dat voor de plan- en studiefase is gereserveerd;
- de uitkomsten van de quickscan, samen met een vergelijking met de actuele kostenraming en baten/risico's van de stadsbrug met de raad te delen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. E. Başoğlu

Motie 2. De tram dichtbij

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 1 oktober 2026 ter bespreking van agendapunt 9.1 Voortgang MIRT-project Stadsbrug en OV;

constaterende dat:
- het college voornemens is 7 tramhaltes met 2 extra opties in te brengen bij het bestuursoverleg;
- met 9 haltes de meeste Rotterdammers binnen loopafstand van de HOV-tramverbinding wonen;
- bewoners op Zuid en 010Toegankelijk vragen om meer haltes;

overwegende dat:
- een halte om de hoek veel belangrijker is dan een halve minuut sneller reizen;
- een halte die nu niet wordt aangelegd, later zelden meer wordt toegevoegd;
- fijnmazigheid van het OV een sterke wens is van Rotterdammers;

verzoekt het college om:
- in het bestuurlijk overleg van oktober 2026 direct te kiezen voor 9 haltes;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. E. Başoğlu

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, Rotterdam staat aan de vooravond van een grote verandering. De nieuwe stadsbrug zou onze stad voorgoed veranderen en luidt een nieuw hoofdstuk in voor onze stad van vooruitgang en ontwikkeling. Om te zien wat voor een effect een stadsbrug kan hebben op onze stad, hoeven we niet heel ver te kijken. Dit jaar bestaat de Erasmusbrug namelijk 30 jaar. En wauw, wat heeft die brug onze stad toch permanent veranderd. Fenix, het nieuwe Luxor, woningbouw aan beide kanten van de oevers. De ontwikkelingen op Zuid waren allemaal niet zo groots geweest als we niet deze levensader hadden gehad tussen Noord en Zuid. We hoeven ook niet heel ver te kijken om te zien wat er gebeurt op het moment dat er geen daadkracht is in de stad. In Amsterdam kunnen ze alleen maar dromen van een verbinding tussen Noord en Zuid en moeten ze zich behelpen met een pontje waar heel veel onvrede over is. Met deze nieuwe stadsbrug verbinden we de oevers van Noord en Zuid, maar niet alleen maar 2 oevers. We verbinden ook mensen met elkaar. Dit wordt een enorme springplank voor de 30.000 woningen die we gaan bouwen op de oostflank. De vele mensen die daar hun thuis gaan vinden en die dagelijks van Noord naar Zuid zullen bewegen: de nieuwe levensader van Rotterdam. Voorzitter, hoewel er veel aandacht uitgaat naar de OV-verbinding en de rijstroken van auto's over de brug, vindt D66 het ook belangrijk dat er aandacht moet blijven voor de fietsers en voetgangers die ook dagelijks de brug over zullen gaan. Wij zijn daarom blij dat de wethouder oog houdt voor de fietsers, wat ze ook al heeft toegezegd. Maar kan de wethouder bij de volgende voortgangsrapportage ook specifiek een update geven over de effecten op de fiets- en wandelverbindingen die deze brug heeft? Daarnaast vindt mijn fractie het heel erg belangrijk

dat we aandacht blijven houden voor de impact die de nieuwe stadsbrug heeft op de natuur en ons erfgoed in de Esch. We begrijpen heel goed de zorgen daarover. De natuurcompensatie is een belangrijke randvoorwaarde om überhaupt een vergunning te krijgen voor die brug. Want als natuur verloren gaat, is hoogwaardige natuurcompensatie belangrijk. Om ons erfgoed te beschermen, dienen wij samen met PRO een motie in: 'bescherm cultuurhistorie in de Esch', waarbij we vragen om in ieder geval als uitgangspunt te houden dat de cultuurhistorie zo veel mogelijk wordt behouden en waar nodig wordt verplaatst. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mijnheer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Dank u wel, voorzitter. Ik heb een vraag aan D66. Hoeveel onderzoeken zijn er nog nodig om aan te tonen dat het veilig kan? Nog steeds heeft geen enkel onderzoek dat aangetoond.

Mevrouw MAASSEN (d66): U hebt het over de nautische veiligheid, neem ik aan? Uw lezing van het rapport is anders dan mijn lezing van het rapport wat er nu voorligt. Ik zie namelijk dat de risico's zijn onderzocht, dat er oplossingen voor zijn gevonden en dat we een vervolgstudie nodig hebben om ervoor te zorgen dat we dat in kaart brengen. De eindconclusie van het rapport is ook dat de risico-inschatting kleiner is geworden. Ik vind dat groot, positief nieuws voor de verdere ontwikkeling van deze brug.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Başoğlu heeft nog een vraag.

De heer BAŞOĞLU (sp): Dank u wel, voorzitter. Ik ben benieuwd wat D66 straks gaat stemmen over onze motie voor het onderzoeken van een tunnel. Straks hebben we eind 2027 heel veel spijt dat we dat niet hebben gedaan. Want wat als blijkt dat het toch niet kan? Hoe kijkt u daarnaar? Kunt u vast een reactie geven?

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik heb op dit moment geen indicatie dat we niet in staat zijn om deze stadsbrug te realiseren. Zeker, er zijn bouwtechnische uitdagingen, maar ik zie ook de mogelijkheden. Ik zie dat er door experts wordt aangegeven dat het veilig kan, wat betreft de nautische mogelijkheden. Ik zie geen aanleiding om in 1 keer de koers 180 graden te draaien en te zeggen: we gaan toch voor een tunnel. We weten allemaal: een tunnel is geen haalbare optie. Op het moment dat wij een tunnel gaan onderzoeken, trekt het rijk de financiering in. Wij hebben dat geld hier niet liggen en dat betekent dat wij, het enige wat nog overblijft, een pontje daar kunnen instellen. Wat mij betreft is een pontje of een brug, de brug dan de voorkeur.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Bescherm cultuurhistorie in De Esch

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van agendapunt 9.1 Voortgang MIRT-project stadsbrug en OV;

constaterende dat:
- in Polder De Esch cultuurhistorisch waardevolle bebouwing en rijksmonumenten aanwezig zijn die door de inpassing van de nieuwe stadsbrug kunnen worden geraakt;
- bij de onderzochte denkrichtingen voor de ligging van de stadsbrug cultuurhistorie expliciet is meegewogen;

- het college concludeert dat bij de gedraaide ligging bezwaren bestaan vanwege het aantasten en/of verdwijnen van cultuurhistorie;
- de ambities voor de stadsbrug en oevers cultuurhistorische betekenis als een van de waarden van het gebied en de nieuwe verbinding benoemen;

overwegende dat:
- in de gedraaide variant van de brug de Rozenhof ofwel gesloopt ofwel verplaatst moet worden;
- de komst van nieuwe infrastructuur niet vanzelfsprekend hoeft te betekenen dat waardevol Rotterdams erfgoed verloren gaat;
- behoud op de huidige locatie de voorkeur verdient, maar er ook technische mogelijkheden kunnen bestaan om monumentale of cultuurhistorisch waardevolle gebouwen te verplaatsen wanneer behoud op de oorspronkelijke locatie niet mogelijk blijkt;

verzoekt het college:
- bij de verdere uitwerking van de gedraaide ligging van de stadsbrug behoud dan wel verplaatsing van zoveel mogelijk cultuurhistorische bebouwing en monumenten in Polder de Esch als uitgangspunt te nemen;
- daarbij eerst te onderzoeken welke gebouwen op hun huidige locatie behouden en zorgvuldig ingepast kunnen worden;
- waar behoud op de huidige locatie niet mogelijk blijkt, de technische en financiële haalbaarheid van verplaatsing te onderzoeken;
- de raad over de uitkomsten van dit onderzoek te informeren voordat onomkeerbare besluiten over sloop of verwijdering van deze gebouwen worden genomen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A.J.A. Maassen en M.H. Biljoen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan de heer Bonte.

De heer BONTE (Ir): Dank, voorzitter. Leefbaar Rotterdam ziet de meerwaarde van een extra stadsbrug voor deze stad. Maar sinds het besluit in 2023 om die brug aan te leggen, is de financiële werkelijkheid veranderd. Onvoorziene complexiteit in de aanlegfase dient zich aan. We hebben erover kunnen lezen in het AD en op Rijnmond. Het zorgt voor exponentiële kostenstijgingen. Aannemers kunnen inmiddels vragen wat ze willen, want er is werk zat door decennia achterstallig onderhoud aan de bestaande infrastructuur. Allemaal zaken die in 2023 niet waren voorzien. De kosten van de Stadsbrug gaan door het dak, voorzitter. 1 miljard euro extra, zeggen ingewijden. Dat is bovenop de 1,3 miljard die was begroot. De voortgang rapportage Stadsbrug noemt dan ook expliciet als toprisico dat het taakstellend budget mogelijk onvoldoende is om de gestelde ambities in de aanlegfase te realiseren. Die financiële problemen zijn er al, die zijn evident. Maar wat zegt de wethouder in de commissie? Er is geen actuele kostenraming. Daarvoor zijn eerst ontwerpstappen nodig en dat duurt tot eind 2027, pas bij de projectbeslissing. Maar waarom, vraag ik aan de wethouder, zou het ontbreken van een definitieve raming betekenen dat de raad tot eind 2027 geen actueel financieel inzicht, scenario's en risicobeeld kan krijgen?

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, toch een vraag aan de heer Bonte. Waar haalt hij nu die cijfers vandaan? Behalve dan uit de krant. Want de wethouder heeft die cijfers niet en het is ook niet duidelijk waar die cijfers vandaan zijn gekomen. De experts die zouden moeten weten hoeveel het kost, geven aan: wij herkennen ons niet in deze cijfers is. Waar haalt de heer Bonte nou vandaan dat die enorme kostenstijging een miljard?

De VOORZITTER: Mijnheer Bonte.

De heer BONTE (lr): Dat is wat ingewijden beweren. Dat hebt u kunnen lezen in de krant. Er is bijvoorbeeld een extra lange overspanning van deze brug, boven de 300 meter. Dat zorgt voor exponentiële kostenstijgingen. Ook het beweegbare deel van de brug is breder dan ooit in Nederland gebouwd. Ook dat zorgt voor exponentiële kostenstijgingen. Er is een onvoorziene kuil, er is een drinkwaterleiding. Ook dat zorgt voor extra kosten. Daarnaast extra prijsstijgingen boven op de inflatie en torenhoge energiekosten. 2 plus 2 is nog altijd 4. Als u kunt rekenen, dan weet u: er is geen rekening gehouden met deze extra kosten. Dat betekent voorsorteren. Regeren is vooruitzien.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, noem dan toch maar man en paard. Welke ingewijden zijn dat dan? Ik heb ook de risico's gelezen, maar ik hoor ook dat er juist in de begroting altijd rekening wordt gehouden met onvoorziene kosten. We zijn aan het toewerken naar een duidelijker plaatje. Maar ik vraag me af: wie hebt u gesproken die zegt dat het 1 miljard kost, behalve het krantenartikel dat ik ook heb gelezen. Op basis daarvan kom ik niet tot dezelfde conclusie.

De VOORZITTER: De heer Bonte.

De heer BONTE (lr): Ik heb deze vraag al beantwoorden. We verschillen daar inderdaad over van mening.

De VOORZITTER: Mijnheer Achbar.

De heer ACHBAR (denk): Voorzitter, toch een vraag aan mevrouw Maassen. Op het moment dat je verwijst naar potje onvoorziene kosten, is dat dan meteen het standpunt van we verwachten dat er financiële risico's zijn en dat daarmee een reservering vanuit die onvoorziene kosten voor dit project gemaakt worden? Los van dat bedrag van 1 miljard en ik mag vertrouwen dat journalisten die schrijven, dat dan ook doen op basis van feiten die ze horen. Ik wil niets over het bedrag zeggen. Maar ik kan me heel goed voorstellen dat dit project financiële risico's met zich meebrengt. Ik kan dat toch wel zeggen, vanuit ervaring, bereikt de informatie de wethouder misschien iets later dan dat het de journalist bereikt. Dus misschien is dit wel een terechte vraag van de heer Bonte.

De VOORZITTER: Dat laatste, die vraag over wie welke informatie op welk moment bereikt, is buiten de orde van dit debat. U hebt een vraag aan mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, het is heel gebruikelijk met dit soort projecten dat er ook een deel onvoorzien wordt begroot en dat naarmate het project vordert, de kosten duidelijker worden. Er is ook een technische verkenning geweest waarbij we verschillende varianten van de brug hebben onderzocht. De geknikte versie, een eilandversie, een rechte versie. Het hoeft helemaal niets te zeggen over onze verwachte kostenoverschrijding. Het is heel gebruikelijk dat per fase, we zitten nu in de in de planning fase, dat dan ook daarvoor geld wordt gereserveerd. Hoe meer er duidelijk wordt over het ontwerp, hoe meer er duidelijk wordt over de kosten.

De VOORZITTER: U vervolgt uw betoog.

De heer BONTE (lr): Dank, voorzitter. De wethouder gelooft in deze brug. Ze is een *believer*. Maar het is tijd voor een *reality check*. Leefbaar Rotterdam verwacht regie van deze wethouder. De bestuursovereenkomst tussen de opdrachtgevers van dit project, artikel 9 lid 15, spreekt expliciet over handelen wanneer sprake is van een dreigende kostenoverschrijding. Er staat dus niet dat men pas bij de projectbeslissing eind 2027 hoeft te handelen, wel dat in een vroeg stadium, bij een dreigende overschrijding, moet worden geoptimaliseerd binnen de gewenste scoop en als dat onvoldoende oplevert, de scoop aanpassen, faseren, uitstellen of mogelijk onderdelen stopzetten. Artikel 10 bepaalt vervolgens dat bij onvoorziene omstandigheden partijen in overleg kunnen treden over een nieuwe bestuursovereenkomst met nieuwe afspraken. Een vraag aan de wethouder: waarom voert die gesprekken nu niet met het rijk en met de MRDH? U hebt toch van die korte lijntjes? Straks komt die brug er niet, omdat onze wethouder heeft zitten slapen. Ze stelt geen vragen, voert geen gesprekken. Dat is nalatigheid. Of, straks staan we voor een voldongen feit, moet die brug er koste wat kost toch komen en mag de Rotterdammer de rekening betalen. Dat willen we niet. Daarom dienen wij deze motie in.

De VOORZITTER: De heer Biljoen heeft een vraag.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, toch een verhelderende vraag. Ik hoor de heer Bonte van Leefbaar Rotterdam toch weer een aantal vragen stellen. Volgens mij hebben we ook 2 weken geleden in de commissie geconstateerd dat we met zijn allen in de planning- en studiefase zitten. In de planning- en studiefase zijn een heleboel dingen nog niet duidelijk. Mijn vraag, via de voorzitter, is: waar baseert de heer Bonte dit op?

De VOORZITTER: De heer Bonte.

De heer BONTE (lr): Die vraag heb ik in een eerder stadium al beantwoord. Voorzitter, bij het besluit in 2023 hebben we 178 miljoen uit de Eneco-middelen ingezet, waarbij twee derde van de extra ozb uit de woningbouw in de Oosterflank die middelen weer moet aanvullen. Een vraag aan de wethouder: gaan deze woningbouwprojecten en daarmee de verwachte extra ozb-opbrengsten volgens planning? Liggen we op schema? Graag een volledig overzicht. Dank.

De VOORZITTER: De heer Bonte heeft de volgende motie ingediend.

Motie 4. Niet afwachten: nu duidelijkheid over financiering Stadsbrug

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 1 oktober 2026, ter bespreking van agendapunt 9.1; Voortgang MIRT-project Stadsbrug en HOV;

constaterende dat:
- het MIRT-project Stadsbrug en HOV met een taakstellend budget van €1.288 miljoen, een complex en financieel risicovol project is;
- de gemeente Rotterdam, het ministerie van lenW, het ministerie van BZK en de MRDH hebben als opdrachtgevers de Bestuursovereenkomst MIRT-project Stadsbrug, HOV en station Stadionpark 2023;
- ingewijden recent hebben aangeven dat de kosten 1 miljard euro hoger zijn dan begroot, door toegenomen schaarste aan bouwcapaciteit, mensen en middelen;
- de wethouder geen gesprekken heeft gevoerd met de andere opdrachtgevers over de te verwachten hogere kosten van de nieuwe Stadsbrug en de consequenties;

overwegende dat:
- een extra oeververbinding en goed openbaar vervoer van grote waarde zijn voor de toekomstige bereikbaarheid en ontwikkeling van Rotterdam;
- het taakstellend budget mogelijk onvoldoende is om de gestelde ambities in de aanlegfase te realiseren;
- het Rijk vanwege achterstallig onderhoud van bestaande infrastructuur noodgedwongen geld gaat verschuiven van nieuwe aanleg naar onderhoud;
- tijdig inzicht in financiële risico's en mogelijke scenario's noodzakelijk is om de controlerende en budgettaire rol van de gemeenteraad te vervullen en het daarbij onwenselijk is om pas bij de projectbeslissing eind 2027 duidelijkheid te krijgen over de financiële haalbaarheid en de gevolgen voor Rotterdam;
- artikel 9 lid 15 van de bestuursovereenkomst benoemt expliciet het handelen wanneer sprake is van een "(dreigende) overschrijding";

verzoekt het college:
- de raad zo spoedig mogelijk inzicht te geven in de actuele financiële situatie: wat de actuele bandbreedte is, welke scenario's binnen €1,288 miljard nog realiseerbaar zijn;
- nu proactief met het ministerie van IenW, het ministerie van BZK en de MRDH in gesprek te gaan over de beheersing en verdeling van financiële risico's en de wijze waarop wordt omgegaan met kostenoverschrijdingen;
- inzichtelijk te maken welke keuzemogelijkheden en consequenties aan de orde zijn, welke bestuurlijke en financiële afspraken nodig wanneer het taakstellende budget niet toereikend blijkt;
- de raad hierover uiterlijk bij de eerstvolgende voortgangsrapportage te informeren en niet te wachten tot de projectbeslissing eind 2027;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S.M. Bonte, F. Achbar en D.M. Hamhuis

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan de heer Achbar.

De heer ACHBAR (denk): Voorzitter, een nieuwe Stadsbrug, een nieuwe HOV-verbinding, duizenden nieuwe woningen in de Oostflank. Het is natuurlijk fantastisch als we dat kunnen realiseren. Maar achter die grote plannen, zitten ook grote risico's. Daar moeten we ook eerlijk over zijn. In de commissie hebben we het daar uitgebreid over gehad. Er zijn ook wat kritische vragen gesteld aan de wethouder. Maar, voorzitter, wij vinden dat de raad niet pas achteraf moet horen wat de gevolgen zijn. Neem bijvoorbeeld de woningbouw die gekoppeld is aan die brug. De wethouder gaf aan dat de planning van de woningbouw en stadsbrug juist samenhangen. Op dit moment is er volgens het college geen vertraging, maar als die vertraging er wel komt, moet er volgens de wethouder gekeken worden hoe dat wordt opgelost. Ik ben ook echt wel benieuwd welke scenario's daar zijn op dit moment en welke scenario's liggen er voor? Als de brug vertraging oploopt, wat betekent dat dan voor de woningen die daar gepland staan? Welke gebieden worden bijvoorbeeld geraakt? En wat kan het college doen om te voorkomen dat woningbouw hierdoor die vertraging oploopt? Wij dienen dan ook graag een motie hierover in. Dan, voorzitter, het geld. Er zijn meerdere partijen die meebetalen aan dit project. De wethouder gaf aan dat er afspraken zijn over bijvoorbeeld de indexering, maar dat er bij nieuwe risico's opnieuw afspraken gemaakt worden. Tegelijkertijd werd er ook gezegd dat het voor het ministerie moeilijk zal zijn extra geld beschikbaar te stellen. Mijn vraag is dan ook: wie betaalt de rekening als het duurder wordt en hoe zit het nou werkelijk met die indexering? Wordt hij dan opgevangen in de kostenpost onvoorzien of heeft u daar andere ideeën bij? Hoeveel kunt u daadwerkelijk

opvangen? Rotterdam moet niet pas op het laatste moment ontdekken dat een deel van de rekening bij ons als gemeente terechtkomt. Daarom dienen wij ook een motie hierover in. Dan is er nog een ander belangrijk punt. Er zijn berichten verschenen over een diepe kuil in de Maas, op de plek waar de stadsbrug zou moeten komen. Die kuil zou mogelijk moeten worden opgevuld, maar daar liggen ook belangrijke drinkwaterleidingen van Evides. Evides waarschuwt dat dit risico's met zich meebrengt voor de leidingen en dat deze risico's op dit moment nog niet financieel zijn afgedekt. Mijn vraag aan de wethouder is dan ook: wat betekent dit voor het project en ook weer voor die kosten? Kan de wethouder de raad toezeggen dat, voordat hierover definitieve keuzes worden gemaakt, duidelijk is wat de gevolgen zijn voor de drinkwaterleidingen en wie de eventuele extra kosten ook hierin gaat betalen. Dan nog iets anders, voorzitter. Stel dat het project inderdaad duurder wordt. Dan moet er misschien ergens in gesneden worden of keuzes gemaakt worden. Maar waar dan in? Gaat dat ten koste van de brug, van het HOV, de fietsers en voetgangers, van de natuur of van de kwaliteit van de openbare ruimte. Wat mij betreft, zijn dit geen kleine keuzes. Wij vinden dat de raad vooraf moet weten wat de gevolgen zijn als het budget niet voldoende blijkt. Niet pas op het moment dat er al een tekort ligt. Ook daarover dienen wij een motie. Dank, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Achbar heeft de volgende moties ingediend.

Motie 5. Financiële risico's voor Rotterdam

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026 ter bespreking van agendapunt 9.1 Voortgang MIRT-project Stadsbrug en OV;

constaterende dat:
- het MIRT-project Stadsbrug en OV door meerdere partijen wordt gefinancierd;
- het project zich momenteel nog in een fase bevindt waarin de kostenraming een brede bandbreedte kent;
- de wethouder heeft aangegeven dat er afspraken zijn gemaakt over indexering;
- de wethouder heeft aangegeven dat bij nieuwe risico's in een volgende fase nieuwe afspraken over indexering worden gemaakt;

overwegende dat:
- het project vanwege de omvang en complexiteit financiële risico's kent;
- nog niet duidelijk is welk deel van eventuele toekomstige kostenstijgingen of overschrijdingen uiteindelijk voor rekening van Rotterdam kan komen;
- de raad tijdig inzicht moet hebben in de financiële risico's die voor Rotterdam kunnen ontstaan;

verzoekt het college:
- inzichtelijk te maken welke financiële risico's bij kostenstijgingen en eventuele overschrijdingen voor rekening van Rotterdam kunnen komen;
- daarbij ook aan te geven welke financiële gevolgen dit voor Rotterdam kan hebben bij verschillende scenario's van kostenstijging;
- de raad hierover uiterlijk bij de eerstvolgende voortgangsrapportage te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. F. Achbar

Motie 6. Woningbouw en vertraging stadsbrug

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026 ter bespreking van agendapunt 9.1 Voortgang MIRT-project Stadsbrug en OV;

constaterende dat:
- het de stadsbrug en de HOV-verbinding een belangrijke rol spelen in de bereikbaarheid van deze woningbouwontwikkeling;
- de wethouder heeft aangegeven dat de planning van de woningbouw en de stadsbrug integraal wordt bekeken;
- de wethouder heeft aangegeven dat er op dit moment geen sprake is van vertraging, maar dat bij eventuele vertraging moet worden bekeken hoe hiermee wordt omgegaan;

overwegende dat:
- vertraging van de stadsbrug gevolgen kan hebben voor de planning en bereikbaarheid van delen van de woningbouwontwikkeling;
- de raad vooraf inzicht moet hebben in de mogelijke gevolgen van vertraging;
- het wenselijk is om tijdig te kunnen bijsturen wanneer de planning van de stadsbrug en woningbouw niet meer op elkaar aansluiten;

verzoekt het college:
- de gevolgen van een eventuele vertraging van de stadsbrug voor de planning, fasering en bereikbaarheid van de woningbouw inzichtelijk te maken;
- daarbij aan te geven welke woningbouwlocaties en aantallen woningen hierdoor geraakt kunnen worden en welke maatregelen mogelijk zijn om vertraging in de woningbouw zoveel mogelijk te voorkomen;
- de raad hierover uiterlijk bij de eerstvolgende voortgangsrapportage te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. F. Achbar

Motie 7. Geen verrassingen bij tegenvallende kosten

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026 ter bespreking van agendapunt 9.1 Voortgang MIRT-project Stadsbrug en OV;

constaterende dat:
- het MIRT-project Stadsbrug en OV zich momenteel in de Planning- en Studiefase bevindt;
- de kostenraming zich in deze fase volgens de wethouder nog binnen een brede bandbreedte van 40% bevindt;
- de wethouder heeft aangegeven dat er op dit moment nog geen nieuwe raming op tafel ligt;
- de verdere uitwerking van het project kan leiden tot nieuwe technische en financiële inzichten;

overwegende dat:
- het project financieel onder druk kan komen te staan door technische complicaties, prijsstijgingen en nieuwe inzichten;
- de raad tijdig moet kunnen beoordelen wat financiële tegenvallers betekenen voor de uitvoering en kwaliteit van het project;
- het ongewenst is dat pas bij een toekomstig beslismoment duidelijk wordt welke onderdelen van het project bij financiële tegenvallers onder druk komen te staan;

verzoekt het college:

- bij de verdere uitwerking van het project inzichtelijk te maken welke onderdelen en ambities onder druk komen te staan bij financiële tegenvallers;
- daarbij per onderdeel aan te geven wat de gevolgen zijn van eventuele versobering voor de kwaliteit en functionaliteit van de stadsbrug, het HOV, fiets en voetgangersvoorzieningen, natuurcompensatie en de ruimtelijke kwaliteit;
- de raad hierover uiterlijk bij de eerstvolgende voortgangsrapportage te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. F. Achbar

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan de heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Dank, voorzitter. Laat me gelijk maar beginnen, we hebben een heel goede discussie gehad in de commissie. Laat me wel beginnen met de feedback die we de afgelopen dagen hebben gekregen van verschillende bewonersorganisaties. De participaties worden door veel betrokkenen als onvoldoende ervaren. Bewoners voelen zich niet altijd gehoord of te laat meegenomen. Er is ook wat onduidelijkheid over het proces. De communicatie over wanneer de raad wat beslist, is voor de stad vaak ook een raadsel. Voorzitter, daarom vraag ik ook aan de wethouder: kunnen we ervoor zorgen dat de communicatie, bijvoorbeeld over de beslismomenten die we hebben, want we hebben natuurlijk een schema, maar daar ontbraken nog een aantal dingen. Kunnen we ervoor zorgen dat we deze communicatie helder voor de raad hebben, maar ook helder hebben voor de bewoners, zodat zij weten waar ze aan toe zijn en dat ze dan misschien ook het gevoel krijgen dat ze weer echt invloed hebben op dit hele proces. Dan, voorzitter, mijn collega Maassen die gaf het ook al aan, met betrekking tot de natuurcompensatie. Dat is ook wel iets waar de fractie van PRO zich blijvend zorgen maakt. Want we kiezen natuurlijk nu voor de kromme ligging. Maar hoe je het ook wendt of keert, dat betekent wel dat er hele grote betonnen kolossen komen in het natuurgebied de Esch. We hebben natuurlijk de maatschappelijke effecten van de oeververbinding motie ingediend. Ik ben heel benieuwd hoe dat zo meteen eruit gaat zien. Wellicht kan daar in de voortgangsrapportage rekening mee worden gehouden, zodat we een beeld kunnen krijgen van wat het betekent als we zo meteen verder gaan in dat proces. Dan, voorzitter, de inhoudelijke uitwerking van de HOV-tramlijn op Zuid, waar vandaag het enige besluit over wordt gevraagd.

De VOORZITTER: De heer Achbar.

De heer ACHBAR (denk): Voorzitter, voor mij een nieuwsgierige vraag aan de heer Biljoen. Hij spreekt steeds over een oeververbinding. Is dat dan expliciet een stadsbrug of is voor PRO een tunnel nog eventueel een optie?

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, in de afgelopen periode is er een besluit genomen om verder te gaan met de stadsbrug. Daar gaan wij verder dit proces uitwerken.

De VOORZITTER: De heer Achbar.

De heer ACHBAR (denk): Betekent dat concreet dat het standpunt van PRO is gewijzigd en daarmee ook het verhaal wat ze in de Esch hebben gehad, richting de bewoners, dat dat niet meer toedoet?

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, het standpunt van PRO is altijd geweest dat wij een oeververbinding willen hebben. Dat is het standpunt van PRO geweest, ook richting de bewoners in de Esch.

De heer ACHBAR (denk): Weet dat uw verhaal, denk ik, iets anders is overgekomen bij de bewoners van de Esch. Is dat u duidelijk, dat de boodschap toch echt anders is overgekomen bij de bewoners van de Esch. Misschien dat u daar uw collega Van Eikeren een vraag over kunt stellen, want die heeft daar een pleidooi gehouden dat daar geen brug gaat komen.

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, ik waardeer enorm dat de heer Achbar zich zorgen maakt over de bewoners van de Esch. Ik kan u verzekeren dat wij hebben heel goed contact met de bewoners van de Esch hebben. Wij zijn ook weer langs geweest. Afgelopen week dinsdag zijn we nog bij mensen langs geweest. Wij hebben goed contact en wij leggen ook gewoon het eerlijke verhaal uit. Dat is wat PRO doet: het eerlijke verhaal uitleggen.

De VOORZITTER: Afrondend, de heer Achbar.

De heer ACHBAR (denk): Zeker afrondend, voorzitter. Dat is tijdens campagne liegen en dan achteraf gewoon zeggen: dit gaan we op deze manier doen. Dat is geen eerlijk verhaal. Dat is dan de conclusie die ik hieruit trek.

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, ik maak hier toch wel echt bezwaar tegen, want niemand binnen het team van PRO heeft ergens over gelogen. Wij hebben altijd beweerd dat wij een oeververbinding willen hebben.

De VOORZITTER: U vervolgt uw betoog.

De heer BILJOEN (pro): Dan, voorzitter, de inhoudelijke uitwerking van de HOV-tramlijn op Zuid, van het HOV-traject. Dat is waar we vandaag een besluit over moeten nemen. Voor ons is het essentieel dat de nieuwe tram niet alleen gediend is bij snelheid, maar juist een meerwaarde is voor de omliggende wijken, voor bewoners, maatschappelijke organisaties en ook ondernemers. Het college heeft haar voorkeur uitgesproken voor de variant met 7 haltes en stelt voor om de tram niet te laten stoppen op het Sandelingplein. De mensen die de commissie hadden gekeken, weten dat ik daar ook als PRO zie dat het een grote gemiste kans is. Want de halte op of rondom het Sandelingplein fungeert ook als een economische impuls voor de Boulevard Zuid, de Groene Hilledijk en de Beijerlandselaan. Dat ontsluit een heel nieuw publiek vanaf de noordoever en vanaf winkelcentrum Zuidplein en geeft ook een enorme boost aan de winkels, maatschappelijke voorziening en ook de avondeconomie aldaar. Daarom dienen wij de motie in ‘een halte bij het Sandelingplein als economische impuls voor Boulevard Zuid.

De VOORZITTER: De heer Biljoen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 8. Een halte bij het Sandelingplein als economische impuls voor Boulevard Zuid

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026 ter bespreking van agendapunt 9.1 Voortgang MIRT-project Stadsbrug en OV;

constaterende dat:
- het college voor de nieuwe HOV-tramlijn tussen Zuidplein en Kralingse Zoom haar voorkeur uitspreekt voor scenario 2 ('Snel en bereikbaar') met 7 haltes;
- in dit voorkeursscenario een halte ter hoogte van het Sandelingplein ontbreekt, in tegenstelling tot scenario 3;
- zonder deze halte de nieuwe hoogwaardige OV-verbinding de Groene Hilledijk (en daarmee Boulevard Zuid) overslaat;

overwegende dat:
- een tramhalte op het Sandelingplein fungeert als een cruciale economische impuls voor de Boulevard Zuid;
- deze directe verbinding het vestigingsklimaat versterkt en de aantrekkingskracht van de winkelstraat aanzienlijk vergroot, doordat het een nieuw publiek ontsluit vanaf de noordoever en toekomstige nieuwbouwgebieden;
- de halte tevens een vliegwieleffect kan creëren voor de avondeconomie in.de wijk, door bijvoorbeeld studenten en andere bezoekers een snelle verbinding te bieden naar lokale horeca en voorzieningen;
- een halte direct aan het Sandelingplein zorgt voor een maximale bereikbaarheid van belangrijke maatschappelijke functies in de wijk, waaronder scholen, het gezondheidscentrum, winkels, de bibliotheek en het toekomstige politiebureau;
- deze toevoeging tevens logisch aansluit bij de huidige vertrouwde halteverdeling van buslijnen 75 en 77;

verzoekt het college:
- om bij het uitwerken en bepalen van de definitieve haltelocaties rekening te houden met het economisch belang van de Boulevard Zuid, door bijvoorbeeld goede en korte looproutes naar de voorzieningen rondom het Sandelingplein en te onderzoeken hoe een snelle overstap naar lijn 5 kan worden gerealiseerd;
- en hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.H. Biljoen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, ik rond af. Ik sluit me aan bij de eerdere vragen die er zijn gesteld en ik wacht het antwoord van de wethouder graag af.

De VOORZITTER: Dank u. Zijn er nog andere leden die het woord wensen? Mevrouw Engels.

Mevrouw ENGELS (vvd): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, ik sta hier met trots, want we staan op het punt Noord en Zuid weer met elkaar te verbinden. Zoals mijn collega Maassen ook al aangaf: 30 jaar geleden begonnen wij, werd de Erasmusbrug neergezet. Kijk nu eens wat daar is gebeurd. Een ontzettende ontwikkeling, Noord en Zuid zijn met elkaar verbonden. Dat mogen we nog een keertje hier doen. Dat is iets, in onze Rotterdamse traditie, van gewoon lef tonen, dit doen en zorgen dat die brug er komt. Die brug zorgt ervoor dat wij dadelijk een ontzettend mooi nieuw stadsdeel Oostflank krijgen met een ontzettend hoogwaardige OV-verbinding en dat we eindelijk weer een goede verbinding Noord-Zuid met elkaar en Rotterdam bereikbaar blijft. Al die sceptici wil ik hier wel wegnemen: kijk naar de Erasmusbrug. Daar staan we nu aan de vooravond aan en het is mooi dat we dat hier gaan doen. Daarnaast wil ik nog kort benadrukken, omdat er al veel besproken is in de commissie 2

weken geleden: vandaag ligt hier de voortgangsrapportage voor. Ik wil dan ook voorstellen, ik zie ook uit het onderzoek risico's naar voren komen. Hartstikke goed dat de wethouder daar heeft aangegeven dat zij verder op deze risico's inzoomt. Maar ik wil hier vooral benadrukken dat het ontzettend goed is dat we nu met zijn allen vooruitkijken en kijken naar de rapportage die er in 2027 aankomt, in plaats van iedere keer weer opnieuw dat fundament ter discussie te stellen. Tot zover.

De VOORZITTER: Dank u wel. Anderen? Mevrouw Coşkun.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Dank u wel, voorzitter. Ik ga iets anders proberen. Ik ga de discussie die wij hele tijd over mobiliteit hebben een beetje anders insteken en die van de stedenbouwinsteek doen. Als u mij toelaat. Toevallig dezelfde portefeuille van de wethouder. Voor Partij voor de Dieren begint toekomstige stedenbouw een eenvoudige vraag: hoe willen we over 30 jaar veilig wonen in Rotterdam? Dat is iets anders dan wat wij net gehoord hebben van D66 en VVD, het hele marketingverhaal. Wat geweldig is dat de Erasmusbrug mooi is. Dat is zeker mooi, maar we moeten we ook kijken hoe wij over 30 jaar hier veilig wonen. Dat betekent dat wij ook de KNMI-scenario's van klimaatverandering serieus moeten nemen. Bij iedere fysieke beslissing die wij nu maken, zeespiegelstijging, waterveiligheid en klimaatadaptatie, onderwerpen daarvan maken. Zij bepalen welke keuzes wij vandaag verantwoord kunnen maken. Een KNMI-scenario dat ook zeer gewild is bij stedenbouwkundigen heet: meebewegen met de natuur. Geweldig bedacht. Zo heet het scenario. Niet alleen maar dat het een romantisch idee is van de negentiende eeuw, maar ook een wetenschappelijk onderbouwde benadering voor waterveiligheid en leefbaarheid, nauw verbonden met het rijksprogramma, u allemaal bekend, ‘ruimte voor de rivier’. Dat laat zien dat wij in Nederland ook internationaal bekend staan om het geven van ruimte aan water. Voorzitter, er is ook een nieuwe architectuurbiënnale in Rotterdam, bij mij om de hoek. Die heet dit jaar Systems of Support, SOS. Ik bemoedig u allemaal daarnaartoe te gaan. Een heel mooie omroep om te kijken naar de systemen die ons ondersteunen. Dat zijn natuurlijk natuur, water, bodem en de mensen die eromheen wonen. Laten we luisteren naar deze progressieve stedenbouwkundigen en ontwerpers die vanuit visie en ervaring laten zien dat een andere manier van bouwen mogelijk is. Voorzitter, een gedraaide brug heeft enorme gevolgen voor de natuur, dieren en de cultuurhistorische en leefbaarheid van de Esch. Wij vragen om een eerlijke kostenvergelijking waarin ook alle bijkomende kosten worden meegenomen. Wij hebben net gehoord dat er extra kosten bij komen vanwege de kuil en vanwege de leidingen die daar lopen. Daar woon ik, precies daar. Die zie ik iedere dag. Die moeten ook meegenomen worden. Maar niet alleen maar de veiligheid, maar ook als je een boom weghaalt, dat is ook een asset, die moeten allemaal meegenomen worden in een kostenplaatje. Het project is, iedereen heeft dat gezegd, is aangewezen als een risicoproject. Wordt alsjeblieft geen nieuwe kandidaat voor nationale lijst van blunderprojecten, zoals bijvoorbeeld Boijmans op nummer 2. Wij willen daarom dat de kosten integraal worden bekeken op basis van de nieuwste gegevens en inzichten. Daarom dienen we een motie ‘alle kosten in beeld vóór keuze oeververbinding’. Daarnaast willen we natuurlijk ook graag tekenen, net als SP, dat wat een tunnel zou kosten. Het is waarschijnlijk ook eerder in kaart gebracht. Ik heb hier een krantenartikel van 2003 toen de hele gemeenteraad ook gevraagd heeft om een studie. Die is waarschijnlijk ook gedaan. Als wij dat naar boven kunnen halen, zou dat heel mooi zijn. Ik heb hier voor geïnteresseerden het krantenartikel. Tot slot, voorzitter. Dit college wil het autogebruik ontmoedigen, maar zegt dat autogebruik voor de nieuwe woningen bij Oosterflank noodzakelijk is. Wij vinden dat zeer strijdig. Ik zou zeggen: ontwerp niet vanuit het beeld van de jaren 60 waarin iedereen met de auto van huis naar werk of recreatie gaat, maar neem ook de ervaringen van thuiswerken en andere werkvormen na corona ook mee. Denk aan Rotterdam waar mensen dicht bij huis in het groen kunnen werken, wonen en recreëren in plaats van uren in de file te staan. Dat is de stad van de toekomst. Laten we dit ook mogelijk maken met een tunnel of pontjes, ook zeer gewild in Amsterdam, maar ook in mijn gewilde geboortestad Istanbul. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: Mevrouw Coşkun heeft de volgende motie ingediend.

Motie 9. Alle kosten in beeld vóór keuze oeververbinding

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van "Voortgang MIRT-project Stadsbrug en OV";

constaterende dat:
- het MIRT-project Stadsbrug en OV is aangewezen als risicovol project;
- de voorgestelde gedraaide brug grote gevolgen heeft voor natuur, cultuurhistorie en leefbaarheid in De Esch;
- nog geen integraal beeld bestaat van alle kosten en financiële risico's van de brugvariant;

overwegende dat:
- een zorgvuldige keuze vraagt om inzicht in zowel directe als bijkomende kosten;
- deze kosten ook betrekking kunnen hebben op waterkering, natuur, erfgoed, nautische veiligheid, verkeersaanpassingen en juridische risico's;
- de raad zijn controlerende rol alleen goed kan vervullen als deze kosten tijdig inzichtelijk zijn;

verzoekt het college:
- uiterlijk 31 december 2027 een integraal kostenoverzicht van de brugvariant aan de raad voor te leggen, waar de relevante bijkomende kosten en financiële risico's op het gebied van waterkering, natuur, erfgoed, nautische veiligheid, verkeersaanpassingen en juridische risico's in terugkomen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. Z.P. Coşkun

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: De heer Başoğlu.

De heer BA**Ş**O**Ğ**LU (sp): Dank u wel, voorzitter. Ik heb nog een vraag aan mevrouw Maassen. We hadden net een debat en mevrouw Maassen zei net dat er feitelijk geen verifieerbare bronnen zijn dat de nautische veiligheid niet op orde is. Heeft mevrouw Maassen een openbaar rapport ter onderbouwing van haar standpunt?

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik herken die uitspraak niet van mezelf en mijn tijd loopt.

De VOORZITTER: Dit wordt een hele semantische discussie. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Ik had een debat met de heer Bonte over de kostenstijging. Dat ging over de kostenstijging waarvan ik zei: ik kan in openbare bronnen daar niets over vinden. Maar over de nautische veiligheid, dat heb ik in ieder geval niet zo bedoeld als dat de indruk is die ik heb achtergelaten.

De VOORZITTER: Helder. Tot slot, de heer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Misschien om u er even aan te herinneren. Ik had gevraagd hoeveel onderzoeken er nog nodig zijn om aan te tonen dat veilig is. U zei: het is veilig en onderzoeken tonen dat aan. Ik vraag waar dat dan uit blijkt.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik heb aangegeven dat het rapport dat nu is verricht over de nautische risico's, dat daarin de conclusie is getrokken dat de risico's kleiner zijn geworden en dat ik tot de conclusie kom dat er op dit moment geen reden is om te concluderen dat de geknikte vorm van de brug, wat ons voorkeursscenario is, dat die onveilig zou zijn. Ik kom gewoon nog niet tot die conclusie op basis van de informatie die ik voorhanden heb.

De VOORZITTER: Dank. De wethouder, lukt het al om te reageren? Ja. Dan krijgt ze het woord.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Het klopt, we hebben een heel goed en uitvoerig commissiedebat gevoerd waarin we ook hebben erkend met elkaar: het is echt een heel spannend project voor Rotterdam. De kansen zijn enorm. De kracht van Rotterdam wordt versterkt, een levensader werd het ook benoemd. Ik hoop van ganser harte dat het ons met vereende krachten ook lukt om die brug er te krijgen. Daar zal ik alles aan doen. Op zich maken we daarin ook de goede stappen. Maar het is natuurlijk een groot project en we zien ook risico's en financieel is het ook spannend. Dat heb ik ook niet ontkend. Daarom denk ik ook dat het heel belangrijk is om samen met uw raad dit heel goed te blijven volgen. Daarvoor hebben we dan ook die voortgangsrapportage en heb ik aangegeven: eind volgend jaar hebben we meer inzicht in de financiële kant van de zaak en ook hoe we de ambities die we allemaal hebben met deze stadsbrug, hoe we die vorm kunnen gaan geven. Pas dan ligt al die informatie netjes naast elkaar en kunnen we daarin ook, als dat nodig is, keuzes maken. Uiteraard doen we dat met de raad en met onze partners waarin wij met dit traject bezig zijn en het ministerie en de MRDH en de provincie. We zitten met een aantal mensen, een aantal partijen die zich betrokken voelen en die ook echt goed deelnemen aan het vormgeven van deze stadsbrug. Daar heb ik ook bestuurlijke overleggen mee, die spreek ik geregeld. We werken echt consciëntieus aan het ontwerpen en steeds meer finetunen van deze stadsbrug en de HOV-verbinding die daaroverheen moet gaan. Maar we hebben wel de tijd nodig om al die onderzoeken, waar u mij ook om vraagt, om al die onderzoeken netjes en zorgvuldig te doen, zodat we steeds beter weten: hoe moeten we dit vormgeven en wat is daar het financiële plaatje van? Daar hebben we echt nog wel een jaar voor nodig. Eind volgend jaar wordt dat naar u toegestuurd. Dat als introductie, omdat u daar vaak op terugkomt bij mij. Dan de vragen van de SP: hoeveel duurder mag het project worden voordat we gaan bijstellen? Dat heb ik net aangegeven. We moeten die ontwerpen zorgvuldig doen, de onderzoeken zorgvuldig doen, goed doorrekenen wat al die ambities zijn, hoeveel ze kosten en dat bij elkaar voegen en dan dat integrale overzicht aan uw raad doen toekomen. Het is eind volgend jaar dat ik dan met die stap bij u kom. Dat wil niet zeggen dat we dan de go-no-go beslissing voeren, maar wel dat we al dat inzicht hebben waar u om vraagt. Daar heb ik toch echt wel iets meer tijd nodig dan een half jaar, daar heb ik toch nog wel een jaar voor nodig. Dan vraagt u ook om een quickscan voor de tunnelvariant te doen. Dat heeft u wel vaker ook aan mij voorgelegd. Daarvan heb ik elke keer gezegd: ik wil al het geld wat we hebben nu steken in zorgvuldig planvorming van de stadsbrug. De tunnel is niet een optie, want dat zou betekenen dat het rijk zich terugtrekt uit dit traject en dan hebben we niets, want helemaal kunnen we dat natuurlijk ook niet betalen. Dus ik wil vasthouden aan het ontwerp van de stadsbrug. Deze motie zal ik ontraden. Dan vraagt u ook de tram dichtbij, over de 9 haltes. De voorkeur vanuit het college is om ons wel te richten op die 7 haltes, ook omdat we die 15 minuten reistijd zo belangrijk vinden om het echt een HOV-verbinding te laten zijn.

Die snelheid is belangrijk. Die 7 haltes, daarmee is de toegankelijkheid van die tram voor alle buurten wel gegarandeerd. De bereikbaarheid van die tram, ook voor mensen die naar de halte toe moeten lopen, die is op orde volgens de normen die er allemaal voor gelden. Maar we willen ook dat die snel rijdt. Hoe meer haltes, hoe langzamer hij erover zal doen. Ook wil dat niet zeggen dat er daardoor meer mensen in die tram gaan zitten, met die 9 haltes. Dat is daarbij niet gegarandeerd. Deze motie wil ik ook ontraden.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen heeft een vraag.

Mevrouw MAASSEN (d66): Ik heb daar wel 1 vraag over. U hebt gisteren inderdaad een brief gestuurd. Daar stond een soort tabelletje in met wenselijk en onwenselijkheid. Stond er zeer goed, voldoende en ook onvoldoende, rood. Dat was bij 15 minuten en 42 seconden, bij 14 minuten en 42 seconden was het voldoende en bij 14 minuten was het zeer goed. Ik vroeg me af: wat is de range aan oordelen die u gebruikt in die maatstaf? Ik zag inderdaad dat 15 minuten en 42 seconden in 1 keer helemaal rood uitsloeg. Maar ik vroeg me af: we hebben niet echt inzicht in welke maatstaf u gebruikt en hoe dan wordt getoetst, waarbij ik zag dat het geen lineaire maatstaf was. 40 seconden erbij ging van zeer goed naar voldoende en bij een minuut erbij ging van voldoende naar onvoldoende. Kunt u daar misschien bij het beslissen van de tramlijnen in oktober wat meer inzicht in geven?

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dat wil ik zeker doen. Dit is natuurlijk toch een beetje een simplificatie van allerlei afwegingen die hieraan ten grondslag liggen. Het uitgangspunt was 15 minuten. Dat hebben we ook in de bestuurlijke overeenkomst vastgesteld. Het moet niet meer zijn dan 15 minuten om die HOV-kwaliteit te behouden. Als het er dan overheen is, dan is dat ruim onvoldoende of slecht. Je kunt erover twisten. Ik wil er best iets meer inzicht in geven in hoe die maatstaf vormgegeven wordt. Dan vraagt u ook om meer inzicht in de fiets- en de wandelverbindingen te geven. Het is natuurlijk ontzettend belangrijk dat die brug daar ook aan voldoet. Die krijgen ook een plek in het schetsontwerp. Maar zeker, u vraagt mij ook inzichtelijk te maken wat dan de effecten zijn. Dat kan ik u toezeggen. Dat gaan wij dan ook inzichtelijk maken als wij met dat schetsontwerp aan de slag gaan dan. Ik heb nog een motie van D66. U zegt het ook over beschermde cultuurhistorie. Heel belangrijk, dat is natuurlijk ook zo. Wij vinden dat vanuit het college ook heel erg belangrijk. We zullen daar niet lichtzinnig mee omgaan. Deze motie kan ik oordeel raad geven. Dan Leefbaar Rotterdam. Ook u hebt duidelijk in de commissie ook aangegeven: ik maak me wel echt wel zorgen over die kostenstijgingen en hebben we daar wel voldoende grip op? Zoals ik al zei, ik heb verschillende bestuurlijke overleggen waar ik over die stadsbrug spreek. Zowel bij de MRDH als over de stadsbrug zelf. Het monitoren van dit traject staat er altijd natuurlijk prominent op de agenda. Tegelijkertijd is ook mijn antwoord aan u: ik wil pas echt met die financiële plaat komen op het moment dat het allemaal netjes is uitgezocht. Ook alle onderzoeken die er nodig zijn. Zodat we een realistisch, compleet beeld hebben van de ambities, verschillende kostenplaatjes die erbij horen. Als er overschrijdingen zijn, zullen we daar het gesprek over moeten voeren. Maar ik wil daar echt de tijd voor nemen, dus eind 2027.

De VOORZITTER: De heer Bonte.

De heer BONTE (lr): Hoor ik de wethouder nu zeggen dat ze niet op de hoogte is van dreigende kostenoverschrijdingen?

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Er hebben op mijn bureau geen kostenoverschrijdingen rond dit project gelegen. Ik lees ook de krant en ik ben ook verantwoordelijk voor de

woningbouw. Dan lezen we natuurlijk allemaal over stijging van bouwkosten. Maar dat is iets anders dan dat je precies weet hoe de kostenontwikkeling voor deze stadsbrug zich zal voltrekken, temeer omdat er ook een risico onvoorzien percentage zit bij dit soort projecten. Er is altijd een bandbreedte waarin die risico's moeten kunnen worden opgevangen. Hoe zich dat voltrekt, daar hebben we nog de komende tijd voor nodig om dat precies uit te zoeken.

De VOORZITTER: De heer Bonte.

De heer BONTE (lr): Dus u leidt daaruit af dat er geen actie wordt ondernomen op dreigende kostenoverschrijdingen, maar het staat wel nadrukkelijk in die bestuursovereenkomst, daar wordt ruimte voor geboden. Waarom voert u die gesprekken niet?

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Omdat ik denk dat wij in een andere film zitten. Ik zit in de film: je moet het eerst goed uitzoeken en uitrekenen. We hebben in de bestuursovereenkomst afgesproken, als er overschrijdingen zijn, maar dat weet je pas op het moment dat je dat ontwerp helemaal klaar hebt, dan pas weet je of er overschrijdingen zijn. Dan is er een soort waterval waarlangs je keuzes gaat maken. Die ligt er. Zo zullen we dat ook gaan doen. Maar eerst moet je wel weten: wat kosten de zaken nu precies?

De VOORZITTER: De heer Bonte.

De heer BONTE (lr): Tot slot. We zitten niet in een verschillende film. We zitten in dezelfde bestuursovereenkomst van dit project. Dat betekent dat je moet voorsorteren bij een dreigende kostenoverschrijding. Een dringende oproep: ga dat doen, wethouder.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ik denk dat we ons allen bewust zijn dat we heel erg specifiek en goed moeten ramen van de kosten. Maar dat betekent wel dat je je uitgangspunten scherp moet hebben. Dat heeft iets te maken met de vormgeving van de brug, het aantal haltes, alle andere ambities die wij ten aanzien van deze brug hebben. Die moet je heel scherp hebben. Dan kan je gaan rekenen en tekenen. U kunt er van mij op aan dat ik echt zal opletten dat we daar niet allemaal nodeloze franjes neerzetten, omdat ik me ook bewust ben dat het allemaal best duur zou kunnen worden. Daar zitten we natuurlijk bovenop. Alleen, om echt die afweging goed te maken, waar zitten de kosten nu precies in en hoe kunnen we dat zo veel mogelijk mitigeren, vraagt onderzoek en rekenen en tekenen. Dat moeten we zorgvuldig doen. Eind volgend jaar kom ik daar bij u op terug.

De VOORZITTER: De heer Bonte, afrondend.

De heer BONTE (lr): Dus de rekening komt niet bij de Rotterdammers te liggen, als die brug duurder wordt? Begrijp ik dat goed?

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Volgend jaar kom ik erop terug over hoe duur het is. Er zit een gemeentelijk geld in, in deze brug. Dat weet u zelf ook. We hebben natuurlijk onze Eneco-middelen die we hebben bestemd voor deze stadsbrug. Dat zit al in de kostenraming.

De VOORZITTER: U vervolgt uw betoog.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): U hebt het ook over de ozb in de woningbouw. Dat heb ik in de commissie ook gezegd: de woningbouw ligt op schema. Conform afspraak wordt er dan ook ozb afgedragen aan onze Rotterdamse investeringsmotor om zo die Eneco-lening of Eneco-middelen revolverend in te zetten. Dat loopt nu op schema, zoals we dat hebben gepland. Daarom is het heel belangrijk om voort te gaan met die woningbouw, waar we als college natuurlijk ook druk mee bezig zijn. Dan de vragen van de heer Achbar over welke scenario's we hebben voor als de brug uitloopt en hoe gaan we dan om met de woningbouw? Uiteindelijk is een deel van de woningbouw, 10.000 van de 30.000, kunnen we al eerder doen voordat die brug er ligt. Dan heb je bij andere woningbouw, dat gaan we in het risicodossier helemaal uitpluizen van welke woningbouw precies waar wanneer gerealiseerd kan worden, met of zonder die brug. Op een gegeven moment is het afhankelijk van die brug. Want de bereikbaarheid van de nieuwe woningbouw moet natuurlijk op orde zijn. Dan moeten we er natuurlijk voor zorgen dat die brug er ook ligt. Maar ik snap wel dat u zich daar zorgen over maakt. U hebt er ook een motie voor ingediend om meer inzichtelijk te maken welke woningbouw nu precies en hoe volgen we dat risico? Uw motie daaromtrent, woningbouw en vertraging stadsbrug, motie nummer 6. Die kan ik oordeel raad geven. Ik begrijp uw zorgen daarom heel goed en het lijkt me ook heel goed om u er goed inzicht in te geven hoe die voortgang verloopt. Wie betaalt de rekening als het duurder wordt, is uw vraag. Daar heb ik net in het debatje met de heer Bonte al over gegeven, in de bestuursovereenkomst hebben wij een bepaald afsprakenkader neergezet. Dan kijken we hoe we al die verschillende onderdelen toch kunnen mitigeren en kijken welke onderdelen we dan wel kunnen uitvoeren en welke onderdelen niet. Maar daarvoor is het ontzettend belangrijk dat we eerst alles goed in beeld hebben. Dat is een normale MIRT-systematiek. Dit is een MIRT-project, Stadsbrug is 1 van de grotere projecten waar het rijk zich ook aan committeert, in de MIRT-trajecten. Daar zit een bepaalde systematiek van berekening en besluitvorming aan vast. Dat volgen we hier ook op die manier. Dan vraagt u ook: stel, het wordt toch te duur, hoe kunt u dat ze zelf opvangen? Dat heeft hetzelfde antwoord. Er staat in de brief ook een bepaalde volgorde in, in welke keuzes we dan maken. Ik heb van u een taakstellend budget gekregen. Daar kan ik niet overheen gaan. Dat is mijn taakstellend budget waarbinnen ik moet handelen, in de overleggen ook, met het rijk. Dan hebt u de vraag over die diepe kuil. Die diepe kuil ligt daar nu. Er is sprake van: stel dat je daar iets minder diep zou willen maken, dan kost dat en geld en kunnen we dat doen? We gaan ervan uit: die drinkwaterleidingen moeten daar gewoon blijven liggen. Dat is voor onze drinkwatervoorziening heel belangrijk. Dat staat ook helemaal niet ter discussie. De omgang met die kuil wordt nu ook verder onderzocht. Het is een bekend ding in het project. Dat is een van de zaken waar we nader onderzoek naar voeren. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat 1, die drinkwaterleiding daar gewoon goed kan blijven liggen, niet gehinderd wordt, maar dat ook de doorvaart voor de schepen goed kan plaatsvinden. Dat is ook onderdeel van nader onderzoek.

De VOORZITTER: De heer Achbar.

De heer ACHBAR (denk): Voorzitter, het helpt mij als de wethouder iets concreter antwoord geeft op de vragen. Ik heb bijvoorbeeld heel concreet de vraag gesteld: hoe zit het met die indexering? Ten aanzien van die kuil heb ik ook gevraagd, de reactie van Evides daarin en welke kosten zij nu verwachten, wie draagt die dan concreet? Ik wil liever niet interrumperen, maar het helpt als u wat concreter antwoord geeft op de vragen die zijn gesteld.

De VOORZITTER: Wethouder, kunt u wat concreter ingaan op de vragen?

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ik had hem niet zo concreet gehoord, maar ik wil daar best iets in zeggen. Het is 1, een bekend onderwerp waarnaar nog onderzoek wordt gedaan. De exacte kosten weten we nog niet, zoals bij wel meer dingen geldt. De brug is nautisch haalbaar met die kuil, maar optimalisatie van de stroming zou goed zijn om het wat te kunnen dempen. Maar voordat we dat doen, moeten we zeker weten: hoe duur is dat, kan dat wel en

schaadt dat niet die drinkwaterleiding? Dat is een gesprek dat we nu met Evides voeren. Dat is bekend. Het is gewoon iets dat onderzocht wordt. Ik kan het ook niet concreter maken. Het is heel goed dat we wel goed inzichtelijk hebben welke risico's, welke problemen we allemaal hebben te onderzoeken in het komende jaar, totdat we precies weten hoe het eruit komt te zien en wat er wel en niet kan. Vandaar dat ik soms toch moet zeggen: het is in onderzoek. Dat is wat hier nu ook zo geldt. Ik kan ook nog niet zeggen of het te duur wordt en waar we dan in gaan snijden. Dat is echt te vroeg. Dat zijn de antwoorden die ik kan geven. Dan hebt u nog 2 moties: financiële risico's voor Rotterdam. Dat is de vraag die ook een beetje lijkt op de motie van Leefbaar Rotterdam. Natuurlijk moeten we die financiële risico's goed in beeld hebben en ook de overschrijdingen, maar dat is eind van volgend jaar en nog niet bij de eerstvolgende voortgangsrapportage. Dat gaat ons niet lukken. Vandaar dat ik zeg: ontraden. Ontraden is motie 5. Van motie 6 heb ik gezegd: oordeel raad over die woningbouw. Dan geen verrassing bij tegenvallende kosten. Daar zegt u om daar de raad bij de voortgangsrapportage over te informeren. Daarvoor wil ik ook echt die onderzoeken over die kwaliteiten goed in beeld hebben, een integraal plaatje eind 2027. Dat is mijn reactie op uw moties. Dan de heer Biljoen van PRO. U vraagt vooral om betere communicatie over de beslismomenten. Wat staat er dan precies op de agenda? Waar gaat het dan over? Dat wij er toch meer moeite in steken om mensen dat duidelijker te maken. Ik spreek binnenkort de bewonersorganisaties hierover. Ik vind het ontzettend belangrijk dat wij transparant zijn over de dingen die we doen. We moeten hier zorgvuldig mee omgaan, maar het moet voor de bewoners wel allemaal te volgen zijn. Dat ben ik helemaal met u eens. Ik zal hen ook vragen: wat moeten wij hier nu beter in doen en dan ga ik hier zeker mee aan de slag. Dan hebt u ook een halte bij het Sandelingenplein als economische impuls voor de Boulevard Zuid. U zegt: die halte, het is wel belangrijk dat die op een goede manier is gepositioneerd, zodat ook de winkels, de bedrijven die hier profijt van kunnen hebben, dat optimaal kunnen benutten en dat ook verder uit te zoeken. Dat kunnen wij prima doen. Dat is goed uitvoerbaar. Dan zeg ik: oordeel raad. Mevrouw Coşkun, u hebt een mooi pleidooi over klimaatbestendig en ook veel meer bouwen met de natuur, de natuurlijke beweging als gegeven waarop je moet voortborduren in plaats van daarin heel rigoureuze keuzes te maken. Ik kan een deel met u meegaan. Ik heb onlangs, dat is alweer een tijd geleden, de Eo Wijersprijs uitgereikt aan een ontwerp hoe om te gaan met de haven, de verzilting, op een andere manier ook de natuur hier de ruimte te geven. Ik denk dat dat heel inspirerend is. Ik geloof dat de architectuur biënnale ons daarin heel erg kan inspireren. Tegelijkertijd moet ik ook zeggen dat deze stadsbrug ook van belang is voor de verdichting in onze stad. Het ook belangrijk is om juist die steden te verdichten, zodat het groen eromheen kan floreren. We hebben natuurlijk ook meer inwoners, meer huizen en daardoor deze oeververbinding nodig die voor onze stad een hoop kan betekenen. Helemaal erin meegaan, kan ik misschien niet op alle fronten. U vraagt mij in ieder geval: wees dan wel transparant over alle kosten die dit met zich meedraagt. Niet de kosten die wij direct in onze portemonnee voelen, maar wel de kosten die er maatschappelijk zijn. Ik denk dat het heel mooi is om dat inzichtelijk te maken. Daar kunnen wij goed mee uit de voeten en daarmee ook oordeel raad voor deze motie. Dat was het.

De VOORZITTER: Ik kijk rond of er behoefte is aan een veegronde. Echt alleen voor de vragen waarvan u zegt: die heb ik niet beantwoord gekregen. Die kunt u kort herhalen. Niet. Is er dan behoefte aan een tweede termijn? De heer Achbar zie ik twijfelen. 6 uur, nee. De heer Achbar gaat het nu een beetje overdrijven. Ik hoorde toch echt 4 uur uit de mond van zijn fractievoorzitter. Anderen nog? Niet. Ik heb een aantal toezeggingen gehoord. De wethouder zal in oktober bij de beslissing van de HOV-verbinding naar aanleiding van de vraag van mevrouw Maassen inzicht geven in de maatstaf voor de snelheid van de verbinding. Via een matrixje.

Mevrouw MAASSEN (d66): Het gaat over het oordeel dat daar dan uit volgt. Daar zit een soort goed, zeer goed, voldoende.

De VOORZITTER: Volgens mij snappen we het.

Mevrouw MAASSEN (d66): Ik zal het achter de schermen toelichten.

De VOORZITTER: Volgens mij snappen we wat we bedoelen. Ik probeer hem goed te formuleren, maar we hebben hem begrepen. De wethouder zal bij het schetsontwerp inzicht geven in de beoogde fiets- en wandelverbindingen. Ze zal met de betrokken bewonersorganisaties spreken over hoe de communicatie over de beslismomenten van het project verbeterd kan worden. Dan zijn we met deze toezeggingen en de ingediende moties aan het einde gekomen van dit debat. De stemmingen zullen vanavond plaatsvinden tijdens het stemvenster.

9.2 Discriminatiemonitor 2025.

De VOORZITTER: Dan gaan we meteen door met agendapunt 9.2, de discriminatiemonitor 2025. Als eerste heeft mevrouw Baán het woord.

Mevrouw BAÁN (pro): Dank u wel, voorzitter. Dit debat is belangrijk, want inclusie is meer dan een intentie. Het moet het resultaat zijn. Stel je voor: een stad waar iedereen zich thuis voelt en waar iedereen kan zijn wie hij, zij of hen wil zijn. Dat is de stad die ik wil. Maar laten we eerlijk zijn: we zijn er nog lang niet. De cijfers van de discriminatiemonitor liegen er niet om. Dit zijn geen statistieken. Dat zijn onze buren, onze collega's, jullie kinderen. Discriminatie is voor veel Rotterdammers dagelijkse praktijk. Voor wie een baan zoekt en steeds dezelfde nee krijgt. Voor wie een stage wil lopen, maar net achter het net vist en dondersgoed weet dat het aan diens religie of uiterlijk ligt. Voor onze eigen ambtenaren die het recht hebben om veilig te werken. Voor iedereen die wil melden dat hen onrecht is aangedaan en die dan niet wil horen: we gaan ernaar kijken. Voor hen die niet durven te melden, vanwege de consequenties die dat kunnen hebben. En voor de groepen die nu te maken hebben met een zorgwekkende toename van haat. Het helpt dan ook niet mee dat in debatten over homohaat wordt verwezen naar bepaalde bevolkingsgroepen. Dan hebben we het nog niet eens gehad over mensen die gediscrimineerd worden op basis van de stapeling van discriminatiegronden. Een vrouw van kleur, een islamitische man die op mannen valt, een non-binair persoon met een fysieke beperking. Uitsluiting en onderdrukking lopen via verschillende lijnen. Dit zien we onvoldoende terug in de monitor. Laten we niet langer wachten. We willen geen beleid dat mensen vergeet, dat mensen buitensluit. We willen een stad met veiligheid, kansen en gelijkwaardigheid voor iedereen. We houden ons helemaal niet alleen bezig met woordgebruik, maar hebben ook inhoudelijk heel goede voorstellen. Daarom dienen we de volgende 3 moties in, die nu onderweg zijn. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Baán heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Stadsgesprekken inclusiever

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026 ter bespreking van agendapunt 9.2 Discriminatiemonitor 2025;

constaterende dat:
- stadsgesprekken een manier zijn om ontmoetingen tussen Rotterdammers buiten eigen bubbel te faciliteren;
- de gemeente circa 100 stadsgesprekken hield met ruim 800 deelnemers; in een stad van meer dan 680.000 inwoners een relatief kleine groep;
- niet inzichtelijk is welke Rotterdammers wel en niet worden bereikt, omdat er geen systematische registratie en meting naar doelgroepen plaatsvindt;

overwegende dat:
- Rotterdam een dynamische en diverse stad is, met sterk uiteenlopende leefwerelden;
- mensen die zich minder thuis voelen bij formele bijeenkomsten (denk aan mensen met een migratieachtergrond, laaggeletterden, jongeren, of bewoners in kwetsbare wijken)structureel ondervertegenwoordigd dreigen te blijven als er niet actief op hen wordt ingezet;
- je alleen kunt verbeteren wat je ook meet: zonder differentiatie naar doelgroepen blijft inclusie een intentie in plaats van een resultaat;
- meer variatie in vorm en locatie, zoals gesprekken in het nachtleven, buurtkamers, gebedshuizen, of rondom bestaande evenementen, een noodzakelijke maar niet voldoende voorwaarde is; bereik moet ook worden aangetoond;

verzoekt het college:
- actief te zoeken naar mensen die normaal niet meedoen, zoals bepaalde wijken, leeftijden of achtergronden, en ga daarvoor ook naar hun eigen omgeving toe;
- stadsgesprekken te organiseren op verschillende locaties, tijdstippen (ook overdag) en in verschillende vormen;
- vooraf doelen te stellen en achteraf te evalueren, ofwel te bepalen per ronde welke groepen je wilt bereiken en onderzoek welke aanpak daarvoor het beste werkt;
- de raad jaarlijks te formeren over wie er meedeed, welke groepen nog ontbreken en wat er beter kan;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. J.L. Baán, E.M. Verouden, A.J.A. Maassen, H. Wempe en T.J.D. Isaack

Motie 2. Felroze lichtblauw

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026 ter bespreking van agendapunt 9.2 Discriminatiemonitor 2025;

constaterende dat:
- Roze in Blauw voor veel LHBTIQA+ Rotterdammers een belangrijke, laagdrempelige ingang is om melding of aangifte te doen bij de politie;
- mensen die zichtbaar zijn in het queer-activisme vaker negatieve ervaringen hebben met de politie, en ook vaker drempels ervaren om melding of aangifte te doen;
- daarom het politienetwerk voor de LHBTI-gemeenschap bestaat, dat draait op vrijwillige inzet van agenten bovenop hun reguliere werkzaamheden;
- er signalen zijn van lange wachttijden bij Roze in Blauw;
- het college heeft toegezegd in gesprek te gaan met Roze in Blauw, maar hierbij geen inhoudelijke toezegging heeft gedaan over concrete verbeteringen;

overwegende dat:
- een vrijwillig netwerk kwetsbaar is voor uitval en tekort aan capaciteit;
- de gemeente een rol kan spelen in het maken van afspraken over structurele tijd en capaciteit voor Roze in Blauw;
- goed zicht op concrete ervaringen (lange wachttijden, niet-gemelde incidenten, drempels binnen het activisme) nodig is om te weten waar de knelpunten precies zitten;
- een vrijblijvend gesprek zonder opvolging onvoldoende is om deze knelpunten daadwerkelijk aan te pakken;

verzoekt het college:

- in aanvulling op de eerdere toezegging, in gesprek te gaan met Roze in Blauw;
- Queer organisaties zoals COC Rotterdam en actief betrokkenen uit te nodigen bij dit gesprek;
- actief door te vragen over de drempels die mensen uit de LHBTQIA+-gemeenschap ervaren bij het aangifte doen;
- in gesprek te gaan met de politiechef over welke mogelijkheden er zijn om structureel meer tijd en capaciteit vrij te maken voor Roze in Blauw;
- deze gesprekken en bevindingen mee te nemen in het nieuwe Actieplan Samenleven;
- de bevindingen terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.L. Baán, A.J.A. Maassen, H. Wempe en J.J.F. Engelen

Motie 3. Intersectionele discriminatie aanpakken

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober2026 ter bespreking van agendapunt 9.2 Discriminatiemonitor 2025;

constaterende dat:
- mensen die op meerdere gronden tegelijk gediscrimineerd worden vaak tussen wal en schip vallen bij beleid en ondersteuning omdat die meestal zijn ingericht op één discriminatiegrond tegelijk;
- de wethouder heeft toegezegd om RADAR te vragen om intersectionele ervaringen van discriminatie expliciet in beeld te brengen;

overwegende dat:
- de effecten van intersectionele discriminatie structureel minder goed in beeld zijn bij zowel meldpunten, hulpverlening als preventiebeleid, terwijl de impact van gestapelde discriminatie vaak groot is;
- goede data pas waarde hebben als deze ook daadwerkelijk worden vertaald naar concrete bescherming van en preventie voor de mensen om wie het gaat;

verzoekt het college:
- op basis van de volgende discriminatiemonitor een analyse te maken van intersectionele discriminatie en voorstellen te doen hoe de uitkomsten vertaald kunnen worden naar concreet beleid;
- met Rotterdammers en organisaties die te maken hebben met gestapelde discriminatie te achterhalen welke bescherming en ondersteuning nu tekortschiet;
- de raad na de eerstvolgende discriminatiemonitor te informeren over de uitkomsten en de vervolgstappen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.L. Baán, T.J.D. Isaack, A.J.A. Maassen en H. Wempe

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Het woord is aan de heer Redelinghuys.

De heer REDELINGHUYS (fvd): Dank u wel, voorzitter. De discriminatiemonitor 2025 geeft ons opnieuw inzicht in de meldingen en geregistreerde incidenten in Rotterdam. Laten we duidelijk zijn: wanneer iemand daadwerkelijk wordt bedreigd, mishandeld of onterecht

ongelijk behandeld wordt, moet daartegen kunnen worden opgetreden. Daarvoor beschikken wij Nederland en Rotterdam al over verschillende voorzieningen. Inwoners kunnen terecht bij discriminatie.nl voor meldingen, advies en ondersteuning. Het college voor de rechten van de mens beoordeelt klachten over ongelijke behandeling. Wanneer er sprake is van strafbare feiten, kunnen de politie en het openbaar ministerie optreden op basis van bestaande wetgeving. Maar niet iedere melding is hetzelfde en niet iedere situatie vraagt om dezelfde reactie. Neem het voorbeeld uit de monitor van de kringloopwinkel, waar dames voor de kassa en heren als chauffeur werden gezocht. Na contact met die antidiscriminatie voorziening werd de vacaturetekst aangepast. Of het incident van de hulphond en zijn eigenaar die werd geweigerd vanwege een allergie van de eigenares. Niet elk conflict is kwaadwillige discriminatie. Laten we inwoners weer het voordeel van de toeval geven in plaats van elk incident op te blazen tot een bestuurlijk probleem. Ook uit de beantwoording van de schriftelijke vragen van Rotterdam BIJ1, blijkt dat de gemeente al beschikt over een heel uitgebreid pakket aan maatregelen, initiatieven in samenwerkingsverbanden op het gebied van discriminatiebestrijding. Voor onze fractie geeft deze monitor geen aanleiding om het gemeentelijke antidiscriminatiebeleid nog verder uit te breiden. We hechten eraan dat de bestaande wettelijke mogelijkheden worden toegepast wanneer daar aanleiding tot bestaat. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter, dank. We hebben in Rotterdam, maar ook landelijk, aardig wat rapporten, inmiddels, onderzoeken of campagnes over discriminatie. We weten dat het bestaat, we weten wie ermee te maken krijgt en we zien meldingen en aangiftes alleen maar toenemen. Maar als daar vervolgens weinig mee gebeurt, waarom zou je dan gaan melden puur voor de rapportages en de cijfers? De vraag is: wat gaan we met de stijging doen van de meldingen en aangiftes? De antwoorden van de wethouder tijdens de commissie blijven voor ons nog wat ongrijpbaar. Ik begin met de vraag die veelvuldig is gesteld, of het onderwerp waar het over is gegaan, namelijk: wel of geen actieplan tegen moslimdiscriminatie. De wethouder zegt eerst, ik citeer: SPIOR en andere organisaties ontwikkelen op dit moment een structurele Rotterdamse aanpak en we verwachten eind dit jaar dat dit wordt gepresenteerd. Later wordt gezegd door de wethouder: dan nogmaals het actieplan tegen moslimdiscriminatie. Dat verwachten we aan het einde van dit jaar. Vervolgens licht ze toe dat eerst het advies wordt afgewacht, zodat het kan worden meegenomen en de gemeenteraad hierover wordt geïnformeerd. Waarop BIJ1 de vraag stelt: dus er komt een actieplan tegen moslimdiscriminatie? De wethouder geeft als antwoord: zoals u begrijpt, ben ik net nieuw in deze rol. Dat moet ik checken. Ik weet in elk geval dat ik informatie heb gekregen dat er advies is gegeven om een actieplan op te stellen. SPIOR is daar op dit moment mee bezig. Dus het actieplan moslimdiscriminatie verwachten we eind dit jaar en zal dan een integraal onderdeel worden van het nieuwe actieplan, naar aanleiding van het initiatief van SPIOR. Tot slot zegt de wethouder: een Rotterdamse aanpak moslimdiscriminatie wordt nu gemaakt door SPIOR en partners. Eind dit jaar wordt er een adviesnota afgeleverd. Voorzitter, ik begrijp hier helemaal niets van. De vraag is: welke constatering is nu juist en welke conclusies kan ik hieruit trekken? Komt er nou wel of geen actieplan tegen moslimdiscriminatie? Het antwoord moet ja of nee zijn. Wie heeft dan welk advies gegeven om een actieplan of advies op te stellen? Graag een reactie. Ook over het koloniale slavernijverleden bleven een aantal vragen voor ons onduidelijk. Daarom ook de concrete vraag: wat gaat Rotterdam daadwerkelijk doen om het verleden meer aandacht te geven en een volwaardige plek te geven binnen onze stad? Voorzitter, tijdens de commissie had ik het erover dat de tijd van bewustwording inmiddels voorbij is. Rotterdammers weten dat racisme en discriminatie bestaat en waar behoefte is, is actie. Niet weer nieuwe campagnes en beleidsstukken, maar concrete maatregelen om racisten aan te pakken. Daarom dienen wij een aantal moties in vandaag. Het zijn er een stuk of 8, volgens mij. Allereerst binnen de gemeentelijke organisatie. Een aantal moties daarover. De motie

racismeregister moet ervoor zorgen dat we weten welke bedrijven zich schuldig hebben gemaakt aan discriminatie. Dan heb ik de motie ‘geen gemeentelijke samenwerking met discriminerende bedrijven’. Bedrijven die met de gemeente samenwerken, moeten, wat ons betreft, zelf aantonen dat ze een goed beleid hebben met betrekking tot het aanpakken van discriminatie of veel doen met betrekking tot inclusiviteit. Dan de motie ‘wie discrimineert, werkt niet voor Rotterdam’. Hiermee willen we voorkomen dat iemand die is veroordeeld voor discriminatie bij de gemeente kan werken. De motie ‘het convenant kent geen streng deurbeleid’. Daarmee willen we het aantal leden van panel deurbeleid substantieel verhogen. Er zijn daar nu te weinig bedrijven die zijn aangesloten. Dan de motie ‘de deur dicht voor discriminatie’. Daarmee willen we dat er daadwerkelijk wordt opgetreden door ondernemers die discrimineren, met sluiting als uiterste middel. De wethouder gaf zelf tijdens de commissie aan dat die bevoegdheden er zijn. Alleen nu moeten we het blijkbaar nog alleen doen. Dan de motie ‘inzet loksollicitaties en mystery guests’. Daarmee willen we structurele praktijktesten uitvoeren om stagediscriminatie en arbeidsmarktdiscriminatie in kaart te brengen en ook een plan om stagediscriminatie te voorkomen. De motie ‘wie discrimineert, moet leren’. Daarmee willen we een educatieve maatregel discriminatie voor mensen die veroordeeld zijn voor discriminatie. Ik ga ervan uit dat mijn collega's van de VVD hier ontzettend enthousiast van worden, want zij kwamen zelf namelijk met het idee voor een heropvoedingskamp. Dan de motie ‘geen ruimte voor racisme’. Hiermee willen we een gebieds- of verblijfsverbod instellen tegen mensen die zich herhaaldelijk racistisch of discriminerend hebben geuit. Voorzitter, de boodschap, volgens mij, is redelijk simpel, van deze boodschappen. Rotterdammers hoef je niet nog een keer uit te leggen dat racisme en discriminatie verkeerd is of dat het bestaat. Rotterdammers willen eindelijk zien wat de gevolgen zijn van strafbare feiten, want dat is discriminatie. Wie discrimineert, moet, wat ons betreft, merken en voor racisme mag in Rotterdam geen ruimte zijn. De moties zijn voor een groot deel ondertekend door de collega's van BIJ1 en 1 motie ook ondertekend door mijn collega van PRO. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Soytekin heeft de volgende moties ingediend.

Motie 4. RacismeRegister

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1oktober 2026, ter bespreking van agendapunt "9.2 Discriminatiemonitor 2025";

constaterende dat:
- discriminatie en racisme nog altijd voorkomen in de Rotterdamse samenleving en op de arbeidsmarkt;
- discriminatie mensen uitsluit en kansen ontneemt;
- bedrijven die zich schuldig maken aan discriminatie daarmee niet alleen individuen raken, maar ook bijdragen aan ongelijkheid in de samenleving;
- Rotterdammers recht hebben op transparantie over de bedrijven binnen de gemeente Rotterdam;

van mening dat:
- bedrijven die discrimineren daarop aangesproken moeten worden;
- bedrijven die aantoonbaar discrimineren niet stilletjes hun gang moeten kunnen blijven gaan;
- transparantie over vastgestelde discriminatie kan bijdragen aan bewustwording en maatschappelijke druk;

verzoekt het college:

- te onderzoeken op welke juridisch toegestane wijze de gemeente Rotterdam openbaar kan maken welke bedrijven door een bevoegde instantie, zoals de rechter of het College voor de Rechten van de Mens, aantoonbaar schuldig zijn bevonden aan discriminatie;
- daarbij te onderzoeken of en onder welke voorwaarden een openbaar register van dergelijke bedrijven kan worden bijgehouden en gepubliceerd via gemeentelijke communicatiekanalen;
- te onderzoeken of aan een dergelijke vaststelling van discriminatie, binnen de wettelijke mogelijkheden, consequenties kunnen worden verbonden bij bijvoorbeeld gemeentelijke aanbestedingen, subsidies of andere vormen van samenwerking met de gemeente;
- de raad voor 1 maart 2027 te informeren over de juridische en praktische mogelijkheden en met concrete voorstellen te komen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Soytekin en T.J.D. Isaack

Motie 5. Geen gemeentelijke samenwerking met discriminerende bedrijven

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van agendapunt "9.2 Discriminatiemonitor 2025";

constaterende dat:
- discriminatie en racisme nog altijd voorkomen op de arbeidsmarkt en in de samenleving;
- discriminatie mensen uitsluit en kansen ontneemt;
- de gemeente Rotterdam via aanbestedingen, subsidies en andere overeenkomsten samenwerkt met veel bedrijven en organisaties;
- Rotterdam bij inkoop en aanbestedingen al sociale voorwaarden hanteert, waaronder het tegengaan van discriminatie op het werk en in beroep;
- bedrijven verschillende maatregelen kunnen nemen om discriminatie te voorkomen en een inclusieve werkomgeving te bevorderen, bijvoorbeeld door beleid, training, objectieve werving en selectie en een veilige meldstructuur;

van mening dat:
- de gemeente Rotterdam als opdrachtgever en samenwerkingspartner een voorbeeldfunctie heeft bij het voorkomen van discriminatie;
- bedrijven die met publiek geld werken verantwoordelijkheid dragen voor een arbeidsomgeving waarin iedereen gelijke kansen krijgt;
- het niet voldoende is om alleen achteraf op discriminatie te reageren, maar dat bedrijven ook vooraf moeten laten zien welke maatregelen zij nemen om discriminatie te voorkomen;
- het tegengaan van discriminatie en het bevorderen van inclusie onderdeel moeten zijn van maatschappelijk verantwoord gemeentelijk opdrachtgeverschap;

verzoekt het college:
- bij gemeentelijke aanbestedingen en andere relevante samenwerkingen, binnen de kaders van de aanbestedingswet- en regelgeving, van bedrijven te vragen aan te tonen welke concrete maatregelen zij nemen om discriminatie te voorkomen en inclusie te bevorderen;
- deze maatregelen, waar passend en proportioneel, als selectie-, gunnings- of contractvoorwaarde mee te nemen bij gemeentelijke aanbestedingen en in relevante samenwerkingsovereenkomsten;

- daarbij onder meer te kijken naar maatregelen zoals objectieve werving en selectie, training van medewerkers, een veilige meldprocedure voor discriminatie en een aantoonbare aanpak van discriminatierisico's binnen de organisatie;
- in nieuwe relevante contracten afspraken op te nemen over het naleven van deze voorwaarden en, waar juridisch mogelijk, consequenties te verbinden aan het niet nakomen daarvan;
- de raad voor 1 maart 2027 te informeren over de wijze waarop deze voorwaarden worden toegepast;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Soytekin en T.J.D. Isaack

Motie 6. Wie discrimineert, moet leren

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1oktober 2026, ter bespreking van agendapunt "9.2 Discriminatiemonitor 2025";

constaterende dat:
- discriminatie mensen diep kan raken en kan leiden tot uitsluiting en gevoelens van onveiligheid;
- een straf na een discriminatoir strafbaar feit niet altijd voldoende is om inzicht te krijgen in de gevolgen van het eigen gedrag;
- persoonlijk contact en ontmoeting kunnen bijdragen aan het doorbreken van vooroordelen en stereotypen;
- herstelgerichte interventies kunnen bijdragen aan bewustwording en het voorkomen van herhaling;
- Rotterdam een diverse stad is waarin mensen met verschillende achtergronden, religies en overtuigingen samenleven;

van mening dat:
- iemand die is veroordeeld voor discriminatie niet alleen moet worden geconfronteerd met de gevolgen van het eigen handelen, maar waar mogelijk ook moet leren van de gevolgen daarvan;
- persoonlijk contact met de groep die door discriminatie is geraakt kan bijdragen aan inzicht, bewustwording en het voorkomen van herhaling;
- een educatieve maatregel een waardevolle aanvulling kan zijn op bestaande strafrechtelijke en gemeentelijke maatregelen;
- een dergelijke maatregel moet aansluiten bij de aard van de discriminatie en altijd met respect voor de betrokken maatschappelijke of religieuze organisatie worden uitgevoerd;

verzoekt het college:
- een Rotterdamse Educatieve Maatregel Discriminatie (EMO) te ontwikkelen voor personen die onherroepelijk zijn veroordeeld voor een discriminatoir strafbaar feit;
- de EMO te richten op bewustwording, ontmoeting en herstel, waarbij deelnemers in contact worden gebracht met de groep die door hun discriminatoire gedrag is geraakt;
- daarbij concrete activiteiten mogelijk te maken die aansluiten bij de aard van de discriminatie, zoals het helpen bij activiteiten van een moskee bij een veroordeling voor moslimdiscriminatie of bij activiteiten van een Joodse, christelijke of andere maatschappelijke organisatie bij andere vormen van discriminatie;
- met maatschappelijke en religieuze organisaties afspraken te maken over vrijwillige deelname aan de EMO en over een zorgvuldige en veilige uitvoering;

- te onderzoeken op welke wijze deelname aan de EMO, binnen de wettelijke mogelijkheden, kan worden verbonden aan bestaande strafrechtelijke of gemeentelijke trajecten;
- de raad voor 1 maart 2027 te informeren over de uitwerking van de EMO en de mogelijkheden om deze in Rotterdam in te voeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Soytekin

Motie 7. Wie discrimineert, werkt niet voor Rotterdam

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van agendapunt "9.2 Discriminatiemonitor 2025";

constaterende dat:
- artikel 1 van de Grondwet bepaalt dat discriminatie niet is toegestaan;
- de gemeente Rotterdam een voorbeeldfunctie heeft als het gaat om gelijke behandeling en het tegengaan van discriminatie;
- Rotterdam in het Beleidsplan ambtelijke integriteit 2026-2030 stelt dat discriminatie binnen de gemeentelijke organisatie niet wordt getolereerd;
- Rotterdam bij de werving van medewerkers al gebruikmaakt van een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG);
- een veroordeling voor een discriminatoir strafbaar feit een ernstige aantasting vormt van het vertrouwen dat inwoners in een medewerker van de gemeente moeten kunnen hebben;

van mening dat:
- iemand die zich schuldig heeft gemaakt aan discriminatie of racisme en daarvoor is veroordeeld, niet geschikt is voor een functie bij de gemeente Rotterdam;
- Rotterdammers erop moeten kunnen vertrouwen dat medewerkers van de gemeente de grondrechten en de gelijke behandeling van inwoners respecteren;
- daarbij zorgvuldig moet worden omgegaan met de privacy en rechtspositie van sollicitanten en medewerkers en alleen gebruik mag worden gemaakt van wettelijk toegestane informatie en screening;

verzoekt het college:
- ervoor te zorgen dat een onherroepelijke strafrechtelijke veroordeling voor een ernstig discriminatoir strafbaar feit bij de werving en selectie voor een gemeentelijke functie wordt meegewogen en, waar de wet dit toestaat, een reden kan zijn om iemand niet aan te stellen;
- te onderzoeken of de VOG en andere vormen van screening bij de werving en selectie kunnen worden uitgebreid, zodat veroordelingen voor ernstige discriminatoire strafbare feiten, waar de wet dit toestaat, kunnen worden meegewogen bij de aanstelling;
- de raad voor 1 maart 2027 te informeren over de mogelijkheden en de stappen die nodig zijn om deze uitbreiding van de screening te realiseren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Soytekin en T.J.D. Isaack

Motie 8. Het convenant kent geen streng deurbeleid

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1oktober 2026, ter bespreking van agendapunt "9.2 Discriminatiemonitor 2025";

constaterende dat:
- Panel Deurbeleid zich inzet voor een discriminatievrij en sociaal veilig uitgaansleven in Rotterdam;
- horecaondernemers zich kunnen aansluiten als convenantpartner van het Panel Deurbeleid;
- aangesloten ondernemers zich committeren aan de uitgangspunten van het convenant en daarmee bijdragen aan een gezamenlijke aanpak van discriminatie aan de deur;
- niet alle horecaondernemers in Rotterdam zijn aangesloten bij het Panel Deurbeleid;
- een brede deelname van horecaondernemers belangrijk is om de aanpak van discriminatie aan de deur stadsbreed te versterken;

van mening dat:
- iedere Rotterdammer erop moet kunnen vertrouwen dat hij of zij zonder discriminatie kan uitgaan;
- een ondernemer die zich aansluit bij het Panel Deurbeleid laat zien verantwoordelijkheid te nemen voor een veilig en discriminatievrij uitgaansleven;
- het aantal aangesloten ondernemers daarom actief moet worden vergroot;

verzoekt het college:
- zich samen met het Panel Deurbeleid actief in te zetten voor een substantiële uitbreiding van het aantal horecaondernemers dat zich als convenantpartner aansluit;
- hiervoor samen met Koninklijke Horeca Nederland en andere betrokken partners een gerichte wervingsaanpak op te stellen, waarbij ondernemers actief worden benaderd en geïnformeerd over de voordelen en verantwoordelijkheden van het convenant;
- daarbij in het bijzonder aandacht te besteden aan horecaondernemers in gebieden waar veel wordt uitgegaan en waar signalen van discriminatie aan de deur voorkomen;
- de raad te informeren over het aantal aangesloten ondernemers, de ingezette wervingsaanpak en de ontwikkeling van het aantal convenantpartners;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. S. Soytekin en T.J.D. Isaack

Motie 9. Inzet loksollicitaties en mystery guests

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van agendapunt "9.2 Discriminatiemonitor 2025";

constaterende dat:
- discriminatie bij stages en werving en selectie op de arbeidsmarkt voorkomt;
- niet iedere vorm van discriminatie wordt gemeld en meldingen daardoor slechts een deel van het probleem zichtbaar maken;
- praktijktesten kunnen worden ingezet om discriminatie in de praktijk zichtbaar te maken;
  • daarbij verschillende onderzoeksmethoden mogelijk zijn, zoals loksollicitaties en mystery guests;
- kenmerken zoals naam, huidskleur en veronderstelde afkomst een rol kunnen spelen bij de behandeling van kandidaten;

van mening dat:
- iedere Rotterdammer recht heeft op gelijke kansen op een stage en op de arbeidsmarkt;

- alleen wachten op meldingen onvoldoende inzicht geeft in mogelijke discriminatie;
- door zelf praktijktesten uit te voeren beter zicht kan ontstaan op waar en wanneer discriminatie voorkomt;
- de resultaten kunnen helpen om gericht met werkgevers, onderwijsinstellingen en sectoren in gesprek te gaan;

verzoekt het college:
- samen met de antidiscriminatievoorziening en relevante onderwijs- en arbeidsmarktpartners een structurele aanpak voor praktijktesten te ontwikkelen om stagediscriminatie en arbeidsmarktdiscriminatie in Rotterdam zichtbaar te maken;
- daarbij verschillende onderzoeksmethoden in te zetten, waaronder loksollicitaties en mystery guests;
- de resultaten te gebruiken om betrokken werkgevers, onderwijsinstellingen en sectoren gericht aan te spreken en waar mogelijk passende vervolgstappen te zetten;
- binnen een jaar met een concreet voorstel te komen om stagediscriminatie actief tegen te gaan;
- de raad voor 1 maart 2027 te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Soytekin, T.J.D. Isaack en J.L. Baán

Motie 10. De deur dicht voor discriminatie

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1oktober 2026, ter bespreking van agendapunt "9.2 Discriminatiemonitor 2025";

constaterende dat:
- uit de sfeerbezoeken van het Panel Deurbeleid blijkt dat bezoekers vanwege hun huidskleur of afkomst worden geweigerd;
- in 83,7% van de weigeringen het ging om koppels met een licht getinte huidskleur of een combinatie van huidskleuren, terwijl bezoekers met een witte huidskleur tijdens deze bezoeken nergens werden geweigerd;
- deze uitkomsten overeenkomen met bevindingen uit eerdere jaren;
- het Panel Deurbeleid naast sfeerbezoeken ook meldingen en signalen over mogelijk discriminerend deurbeleid ontvangt;
- de gemeente ondernemers kan aanspreken wanneer er signalen of bevindingen zijn die wijzen op discriminatoir deurbeleid;
- de wethouder in de commissie heeft aangegeven dat er, wanneer daarvoor een wettelijke grondslag bestaat, mogelijkheden zijn om bestuurlijke maatregelen te nemen, waaronder sluiting van een pand;

van mening dat:
- discriminatie aan de deur niet alleen moet worden vastgesteld, maar ook daadwerkelijk moet leiden tot opvolging;
- meldingen bij het Panel Deurbeleid en bevindingen uit sfeerbezoeken serieus moeten worden opgevolgd;
- een ondernemer bij signalen van discriminerend deurbeleid ten minste moet worden aangesproken en de gelegenheid moet krijgen hierop te reageren;
- bij ernstige of herhaalde signalen zwaardere interventies moeten worden overwogen;

verzoekt het college:

- ervoor te zorgen dat meldingen bij het Panel Deurbeleid, bevindingen uit sfeerbezoeken en andere relevante signalen over mogelijk discriminerend deurbeleid worden betrokken bij de beoordeling van de betreffende ondernemer;
- ervoor te zorgen dat dergelijke signalen, binnen de wettelijke kaders, leiden tot een duidelijke opvolging richting de betreffende ondernemer, bijvoorbeeld een gesprek, waarschuwing, training of andere passende interventie;
- bij ernstige of herhaalde signalen actief te beoordelen welke bestuurlijke maatregelen mogelijk zijn, waaronder maatregelen binnen het vergunningenstelsel en, waar de wettelijke grondslag en proportionaliteit dit toelaten, sluiting van de onderneming;
- de gemeenteraad jaarlijks te informeren over het aantal meldingen en andere signalen, de opvolging daarvan en de bestuurlijke maatregelen die naar aanleiding daarvan zijn genomen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Soytekin en T.J.D. Isaack

Motie 11. Geen ruimte voor racisme

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van agendapunt "9.2 Discriminatiemonitor 2025";

constaterende dat:
- racisme en discriminatie de veiligheid en leefbaarheid in Rotterdam aantasten;
- sommige personen herhaaldelijk betrokken zijn bij discriminerende incidenten;
- inwoners recht hebben op een veilige openbare ruimte, vrij van intimidatie en discriminatie;
- Rotterdam al verschillende instrumenten kent om personen die herhaaldelijk overlast veroorzaken tijdelijk de toegang tot bepaalde gebieden of het openbaar vervoer te ontzeggen;

van mening dat:
- herhaald en aantoonbaar racistisch of discriminerend gedrag daadkrachtig moet worden aangepakt;
- inwoners niet telkens opnieuw geconfronteerd moeten worden met personen die herhaaldelijk voor intimidatie of discriminatoir gedrag zorgen;
- bestaande bevoegdheden om gebiedsverboden, verblijfsverboden en OV-verboden op te leggen ook moeten worden benut wanneer racistisch of discriminerend gedrag daarvoor een wettelijke grondslag biedt;

verzoekt het college:
- gebiedsverboden en verblijfsverboden daadwerkelijk in te zetten tegen personen die herhaaldelijk aantoonbaar racistisch of discriminerend gedrag vertonen, wanneer daarvoor een wettelijke grondslag bestaat en de maatregel proportioneel is;
- zich ervoor in te zetten dat bestaande mogelijkheden voor OV-reis- en gebieds/verblijfsverboden ook worden benut bij herhaald racistisch of discriminerend gedrag, wanneer dit gedrag voldoet aan de wettelijke voorwaarden voor een dergelijk verbod;
- bij de toepassing van deze maatregelen discriminatie en racisme expliciet mee te nemen als grond voor de beoordeling van de ernst en herhaling van incidenten;
- de raad voor 1 maart 2027 te informeren over de toepassing van deze maatregelen en het aantal opgelegde gebieds-, verblijfs- en OV-verboden naar aanleiding van racistisch of discriminerend gedrag;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Soytekin

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, dank. Ik hou het kort. We hebben een uitgebreid debat gehad in een commissie. Daarin is duidelijk dat er heel veel verschillende groepen in onze stad inderdaad worden geconfronteerd met racisme en discriminatie. Daarin is aandacht voor intersectionaliteit, zoals mijn collega van PRO aangeeft, ook heel erg belangrijk. Daarom teken wij graag mee op de motie van PRO. Er zijn heel veel verschillende partijen die aandacht hebben gevraagd voor verschillende groepen. Wij zouden heel graag 1 groep eruit willen lichten. We hebben in 2023 al een keer een motie ingediend over het opstarten van een vrouwenrechtswinkel. Dat kent Amsterdam al. Den Haag kent dat ook. In Rotterdam waren we bijna zover om dat voor elkaar te krijgen, ware het niet dat toen Dona Daria failliet ging en de subsidie die we vanuit Europa daarvoor hadden gekregen ook verloren ging. Daarom vraagt mijn fractie: laten we opnieuw proberen om die vrouwenrechtswinkel in te stellen. Laten we kijken of het ons lukt en of Europa of het rijk daarin wil meefinancieren. Wat ons betreft, is dat echt nodig om ervoor te zorgen dat vrouwen hun recht kunnen halen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 12. Recht op recht

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van agendapunt 9.2 Discriminatiemonitor 2025;

constaterende dat:
- uit de Discriminatiemonitor 2025 blijkt dat geslacht een van de meest voorkomende discriminatiegronden in Rotterdam is;
- de arbeidsmarkt het terrein blijft waar de meeste meldingen van discriminatie over gaan;
- de raad in 2023 met de motie Zelfstandigheid is niet voor iedereen een vanzelfsprekendheid opriep om met onder meer Europese subsidies de mogelijkheden voor vrouwenrechtswinkels op bestaande ontmoetingsplekken te onderzoeken;
- de uitvoering van deze motie mede heeft geleid tot Women's Collective of Change, waarvoor €550.000 uit het Europees Sociaal Fonds is verkregen voor 2025 en 2026;
- het kabinet structureel €45 miljoen extra beschikbaar stelt voor het verlagen van griffierechten en het versterken van de sociale advocatuur;
- ook landelijk aandacht bestaat voor de structurele borging van vrouwenrechtswinkels binnen de toegang tot het recht;

overwegende dat:
- vrouwen die discriminatie of ongelijke behandeling ervaren, laagdrempelig toegang moeten hebben tot juridisch advies en ondersteuning bij het kennen en benutten van hun rechten;
- hiervoor zowel Europese, landelijke als andere financieringsmogelijkheden kunnen worden benut;
- in Rotterdam verschillende voorzieningen voor juridische hulp bestaan, maar nog geen herkenbare Vrouwenrechtswinkel zoals bijvoorbeeld in Amsterdam;

verzoekt het college:
- in vervolg op de motie uit 2023 te onderzoeken of en op welke wijze de realisatie van een laagdrempelige Vrouwenrechtswinkel in Rotterdam mogelijk is, zoveel mogelijk aansluitend bij bestaande voorzieningen en partners;
- daarbij te onderzoeken wat aanvullend nodig is om de totstandkoming van een Vrouwenrechtswinkel mogelijk te maken, waaronder op het gebied van organisatie, samenwerking en financiering;
- daarbij de mogelijkheden voor Europese, landelijke en andere relevante financiering in kaart te brengen en te bezien welke daarvan kunnen bijdragen aan de realisatie van een Rotterdamse Vrouwenrechtswinkel;
- de raad over de uitkomsten van het onderzoek en mogelijke vervolgstappen te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A.J.A. Maassen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Het woord is aan de heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Dank u wel, voorzitter. Veel mensen die discriminatie ervaren, maken daar geen melding van. Daarom zien we slechts een deel van de werkelijkheid. Onderregistratie heet dat, met een technische term. We merken dat ook als het gaat om discriminatie vanwege geloof. Wij ontvangen regelmatig verhalen van Rotterdammers die vanwege hun geloof of hun bekering te maken gehad hebben met uitsluiting en intimidatie. Het is lastig af te leiden hoe groot het probleem is, want het blijft bij ervaring en persoonlijke verhalen. Juist daarom vinden we dat we beter moeten weten wat er speelt en ook daar ons best voor moeten doen. Onze motie vraagt daarom om in de volgende monitor beter inzicht te geven in de discriminatie van verschillende religieuze groepen. Christenen, moslims, Joden en anderen. Iedere Rotterdammer moet vrij zijn om een geloof te belijden, daarvan te veranderen, geen geloof te hebben, zonder vanwege die keuze gediscrimineerd, bedreigd, bespuugd of belaagd te worden. Met deze motie hopen wij komend jaar meer inzicht te krijgen in hoeverre dat onder verschillende geloofsgemeenschappen aan de orde is.

De VOORZITTER: Mevrouw Coşkun.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Dank u wel, voorzitter. Begrijp ik het goed dat u wilt dat verschillende religies op een verschillende manier gemonitord worden?

De VOORZITTER: De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Nee, juist niet. We zien nu dat er geregistreerd wordt voor moslimdiscriminatie en antisemitisme en we willen dat ook andere religies meegenomen worden in die registratie. Voorzitter, de motie ligt nog op mijn plek, die haal ik op. Excuus.

De VOORZITTER: Dan kijk ik eerst nog of er andere leden zijn die het woord wensen. De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Mevrouw Maassen heeft helemaal gelijk. We hebben daar in de commissie uitgebreid over gesproken. Overigens alleen in eerste termijn, maar dat terzijde. Het was al wel laat, dat geef ik u mee. Het was al 23.00 uur. Ik had er ook geen zin meer in.

Wat mij het meeste zorgen baart, is dat je een daling ziet van meldingen van antisemitisme. Alles zie je stijgen, maar antisemitisme zie je dalen in 2025. Ik maak me daar heel grote zorgen om. Betekent dit dat de Joodse gemeenschap zich in Rotterdam aan het verbergen is? Durven zij niet meer zichtbaar in deze stad rond te lopen? Doen zij het keppeltje nu niet meer op? Dat is mijn grootste angst, dat juist die groep een daling laat zien. Daar wil ik nogmaals mijn grote zorgen over uitspreken. Deze groep heeft het ontzettend lastig in deze stad. Heeft met heel veel beschimpingen te maken. Dat baart mij grote zorgen. Leefbaar Rotterdam is tegen elke vorm van discriminatie, wie dat ook betreft. Ik wil helemaal niets afdoen aan alle meldingen die gedaan zijn. Ik wil wel 1 nuance in deze cijfers maken. Dat heb ik ook in de commissie gezegd. Ik wil dat debat niet overdoen, maar het is wel echt een substantieel deel. Er is geen sprake van een toename van moslimdiscriminatie. Nogmaals, elke vorm van discriminatie is verwerpelijk, maar er is een toename omdat 1 aangifte tegen de heer Wilders 747 keer is ingevuld. Die zijn meegenomen bij moslimdiscriminatie. Haal je die 747 eruit, dan blijft netto ongeveer 30 procent minder moslimdiscriminatie over dan in 2024. Nogmaals, dat is nog steeds veel te veel, maar ik wil wel dat beeld enigszins nuanceren. Het komt met name door een oproep om tegen uitspraken van Geert Wilders in verweer te komen. Daar is enorm veel gebruik van gemaakt. Die zijn allemaal onder moslimdiscriminatie geschaard. Daardoor zie je statistisch een toename. Maar houd je die weg, is er sprake van een afname. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 13. Geloof onder druk

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 1 oktober 2026 ter bespreking van 'Discriminatiemonitor 2025';

constaterende dat:
- de gemeente Rotterdam jaarlijks de Discriminatiemonitor ontvangt om inzicht te krijgen in de aard, omvang en ontwikkeling van discriminatie in Rotterdam;
- discriminatie op grond van godsdienst en levensovertuiging een van de gronden is waarop discriminatie wordt geregistreerd;
- in de discriminatiemonitor specifieke aandacht wordt besteed aan verschillende vormen van discriminatie, waaronder moslimdiscriminatie;
- uit de monitor niet duidelijk wordt in welke mate andere religieuze groepen, waaronder christenen, met discriminatie te maken krijgen;

overwegende dat:
- een groot deel van de mensen die discriminatie ervaren hiervan geen melding maakt, waardoor geregistreerde meldingen slechts een deel van de daadwerkelijke ervaringen zichtbaar maken;
- iedere Rotterdammer de vrijheid moet hebben om een geloof te belijden, daarvan te veranderen of geen geloof te hebben, zonder vanwege die keuze te worden gediscrimineerd;
- een goede aanpak van discriminatie begint met een zo volledig mogelijk beeld van de verschillende vormen van discriminatie die in Rotterdam voorkomen;
- het ontbreken van afzonderlijk inzicht in discriminatie van specifieke religieuze groepen kan betekenen dat bepaalde ervaringen onvoldoende zichtbaar worden;
- ook bij relatief kleine aantallen, meldingen van belang zijn om signalen tijdig te herkennen en ontwikkelingen te kunnen volgen;

verzoekt het college:

- bij de volgende Discriminatiemonitor inzicht te geven in discriminatie-ervaringen van verschillende religieuze groepen, waaronder christenen, moslims en joden;
- daarbij ook inzichtelijk maken wanneer bepaalde cijfers vanwege kleine aantallen, privacy of andere redenen niet afzonderlijk kunnen worden gepubliceerd;
- de gemeenteraad hierover te informeren en de uitkomsten mee te nemen in de eerstvolgende Discriminatiemonitor;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.G. van Dijk, J.L. Baán en E.M. Verouden

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Zijn er nog andere leden? Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Dank u wel, voorzitter. We hebben straks ook nog een debat als het gaat om lhbti-discriminatie. Wat we daar ook zien, vanuit een artikel in het NRC en onderzoek hierover, dat dat ook steeds verslechtert. Daar zal mijn collega Engelen nog het woord voeren. Ik wil me hier focussen op inderdaad antisemitisme en moslimdiscriminatie. Een heleboel andere zaken zijn ook al aan het woord of ter sprake geweest in de commissie en ook nu in het debat. Wat wij zien, is, los van de van de meldingen, dat ook de vormen die dit heeft aangenomen dit jaar verergerd zijn. We hebben gezien een poging tot een aanslag op een synagoge. We hebben ook gezien dat er een moskee is aangevallen, kun je het wel noemen. Dat maakt dat wij ons daar ernstig zorgen om maken. Dan ga je echt nog een stap verder. Mensen voelen zich onveilig in de stad, ook als ze hun geloof willen uitoefenen. Ik ben dan benieuwd hoe de afwegingen worden gemaakt om dit te beveiligen en om daar ook als gemeente en politie steun aan te geven bij deze verschillende instellingen. Of er een bepaald kader voor is, dat we dat kunnen opschalen. Dat sowieso. Verder is al veel genoemd. Ik wil nog wel de kanttekening maken. De heer Van Dijk heeft dat ook volledig scherp. Voor de orde van het debat: antisemitisme gaat verder dan alleen discriminatie op basis van geloof. Het gaat ook echt om de historische identiteit van een volk en wat daar in het verleden allemaal is gebeurd. Ik vind het wel goed dat we dat onderscheid blijven maken en dat we ook echt, net zoals dat er landelijk een coördinator is tegen de bestrijding van antisemitisme, dat we ook echt in Rotterdam blijven monitoren hoe dat gaat. Er wordt geschreven over onderbelichting van meldingen, dat is, denk ik, breed zo. Maar ook bij antisemitisme krijgen we wel signalen dat mensen zich niet geroepen voelen om zich te melden, omdat ze zich ook afvragen: wat gebeurt ermee of wordt het wel serieus genomen? Ik denk dat het heel belangrijk is om dat echt te blijven vermelden in deze discriminatiemonitor.

De VOORZITTER: Mijnheer Van Dijk heeft een vraag.

De heer VAN DIJK (cu): Ik word aangesproken, ik wil graag reageren. Voorzitter, het doel van onze motie is niet om dat allemaal op 1 hoop te vegen. Mevrouw Abrahamse heeft helemaal gelijk: antisemitisme omvat meer en het is ook goed om daar apart op te blijven registreren.

De VOORZITTER: De heer Wempe wilde ook nog het woord.

De heer WEMPE (volt): Voorzitter, de discriminatiemonitor laat er geen twijfel over bestaan. In maar liefst 10 van onze wijken krijgt bijna een derde van de bewoners te maken met discriminatie. Dat is geen abstract probleem, maar een tastbare werkelijkheid. Wat we als Volt willen bereiken, is heel helder. We willen de structurele spiraal van discriminatie en microagressies in onze stad doorbreken. Inwoners moeten zich ook in hun eigen straat en hun eigen wijk veilig voelen en gehoord voelen. Daarom dienen wij als Volt de motie in

‘wijkgebonden discriminatie, wijkgebonden oplossing’. Wat Volt graag ziet gebeuren, is een menselijke en wijkgerichte aanpak. Elke wijk heeft immers een eigen dynamiek. Door schouder aan schouder te werken met buurtbewoners, wijkagenten, boa's en jongerenwerkers bouwen we aan het vertrouwen van een duurzame verandering. We kijken ook uit naar de concrete uitwerking van het college, ook voor deze top 10 wijken. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Wempe heeft de volgende motie ingediend.

Motie 14. Wijkgebonden discriminatie, wijkgebonden oplossing

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026 ter bespreking van het agendapunt '9.2 Discriminatiemonitor';

constaterende dat:
- de discriminatiemonitor aantoont dat de ervaren discriminatie in ten minste tien wijken zo'n 30% van de wijkbewoners raakt;

overwegende dat:
- een kleinschalige aanpak effectiever zou kunnen zijn omdat elke wijk eigen kenmerken en dynamieken heeft die van invloed zijn op het ontstaan en de uiting van discriminatie;
- er voor duurzame gedragsverandering een vertrouwensbasis nodig is waarbij bekende gezichten in de wijk een belangrijke rol kunnen spelen;

verzoekt het college:
- om naar aanleiding van de discriminatiemonitor een wijkgerichte aanpak op te stellen tegen discriminatie voor in ieder geval de top-10 wijken;
- betrek bij het opstellen en uitvoeren van de wijkgerichte aanpak de bewoners, wijkteams, wijkagenten, boa's en lokale jongerenwerkers om een duurzaam effect te bereiken en waar mogelijk bestaande wijknetwerken te gebruiken;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. H. Wempe

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Andere leden nog, Coşkun.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Dank u wel, voorzitter. We zijn het ermee eens dat wij geen discriminatie moeten toelaten, voor welke groepen dan ook. We willen alleen een onderwerp erbij melden. Dat is institutionele discriminatie, met name door de gemeente zelf en door de politie. Wij willen graag voor deze 2 instituties aandacht vragen, dat dat ook in de monitor vermeld wordt. Tijdens de commissie hebben wij de toezegging gekregen dat de gemeente wel wordt meegenomen in de toekomstige monitor. Onze motie, duidelijk over politie, hierbij dien ik die in.

De VOORZITTER: Mevrouw Coşkun heeft de volgende motie ingediend.

Motie 15. Eerlijk en duidelijk over discriminatie door de politie

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van "de Discriminatiemonitor 2025";

constaterende dat:
- in de Discriminatiemonitor 2025 wordt gerapporteerd op welke maatschappelijke terreinen discriminatievoorvallen plaatsvinden;
- discriminatie op verschillende maatschappelijke terreinen plaatsvindt, waaronder de arbeidsmarkt, openbare ruimte, onderwijs en collectieve voorzieningen;
- cijfers van discriminatie door de politie niet apart worden benoemd of ontbreken in de monitor;

overwegende dat:
- het van belang is dat goed wordt gemonitord op welke terreinen discriminatie plaatsvindt;
- inzicht in de cijfers ook handvatten biedt voor het doen van interventies in het voorkomen van discriminatie;

verzoekt het college:
- ook de cijfers van discriminatie door de politie te registreren;
- deze cijfers te rapporteren in de Discriminatiemonitor 2026;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. Z.P. Coşkun

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: De heer Isaack.

De heer ISAACK (bij1): Zoals ik in de commissie had aangegeven, hebben Rotterdammers van kleur geen onderzoeken nodig om te weten dat racisme een hardnekkig en structureel probleem is in onze stad. Maar verschillende vormen van discriminatie vragen ook om verschillende aanpakken. Is de wethouder het met ons eens dat het actieplan Samenleven onvoldoende is om verschillende vormen van discriminatie effectief aan te pakken en dat we juist moeten toewerken naar specifieke aanpakken, zeker omdat het actieplan Samenleven 2027 afloopt en we met een nieuwe aanpak of meerdere gerichte aanpakken moeten komen. De nationaal coördinator discriminatie en racisme geeft zelf aan dat anti-Zwart racisme manifesteert op meerdere beleidsterreinen: onderwijs, wetgeving, arbeidsmarkt en veiligheid. Daarom is het Zwart Manifest relevant. Het manifest is juist opgesteld om te kijken naar de manieren waarop racisme doorwerkt in verschillende domeinen. Is de wethouder bereid om in gesprek te gaan met de makers van het Zwart Manifest en is de wethouder bereid om met een specifieke aanpak tegen anti-Zwart racisme te komen, gebaseerd op de uitgangspunten van het Zwart Manifest? Afsluitend vinden wij dat er in Rotterdam, net als in Den Haag, een adviescommissie koloniaal slavernijverleden moet komen. De komma is gezet, maar nu moeten we de zin ook verder schrijven, in plaats van er alsnog een punt achter te zetten. Wij dienen vandaag 2 moties in 'een Rotterdams actieplan tegen anti-Zwart racisme', samen met de Partij voor de Dieren, SP en DENK en 'adviescommissie koloniaal en slavernijverleden', samen met de Partij voor de Dieren en SP.

De VOORZITTER: De heer Isaack heeft de volgende moties ingediend.

Motie 16. Een Rotterdams actieplan tegen anti-Zwart racisme

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026 ter bespreking van agendapunt 9.2 'Discriminatiemonitor 2025';

constaterende dat:
- het Actieplan Samenleven in één stad inzet op algemene preventie, meldingsbereidheid en dialoog, maar geen specifieke aanpak bevat voor anti-Zwart racisme;
- het Actieplan Samenleven in één stad in 2027 afloopt;
- de Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme anti-Zwart racisme tot speerpunt heeft gemaakt en werkt aan een landelijke aanpak tegen anti-Zwart racisme;
- het Zwart Manifest concrete handvatten en aanbevelingen biedt om Zwarte emancipatie te versterken;
- andere grote steden, zoals Den Haag en Amsterdam, inmiddels werken met gerichte programma's en maatregelen om specifieke vormen van discriminatie tegen te gaan;

overwegende dat:
- anti-Zwart racisme een specifieke vorm van racisme is en daarom vraagt om een gerichte aanpak;
- het aflopen van het huidige actieplan een logisch moment is om een nieuwe, gerichte aanpak te ontwikkelen;
- de ervaringen en kennis van Zwarte Rotterdammers en betrokken maatschappelijke organisaties essentieel zijn bij het ontwikkelen van een effectieve aanpak;
- het Zwart Manifest concrete aanbevelingen bevat en daarom een goed uitgangspunt kan bieden voor een specifieke aanpak tegen anti-Zwart racisme binnen de Rotterdamse context;
- het ondertekenen van het Zwart Manifest zou laten zien dat de gemeente Rotterdam zich committeert aan de strijd tegen anti-Zwart racisme;

verzoekt het college om:
- het Zwart Manifest te ondertekenen;
- in gesprek te gaan met de makers en van het Zwart Manifest en betrokken Rotterdamse organisaties en gemeenschappen over de aanbevelingen uit het manifest en hoe deze kunnen worden vertaald naar Rotterdams beleid;
- op basis van deze gesprekken te komen met een integrale Rotterdamse aanpak tegen anti-Zwart racisme;
- hierbij lessen te trekken uit de aanpak van de gemeente Den Haag;
- de raad over de uitkomsten en voorgestelde aanpak te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T.J.D. Isaack en Z.P. Coşkun

Motie 17. Adviescommissie Koloniaal en Slavernijverleden

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026 ter bespreking van agendapunt 9.2 'Discriminatiemonitor 2025';

constaterende dat:
- het college in 2021 excuses heeft aangeboden voor de rol van het stadsbestuur in het koloniale en slavernijverleden;
- de gemeente Rotterdam van 2022 tot 2024 een stadsprogramma organiseerde over het koloniale en slavernijverleden en de aandacht hiervoor sindsdien heeft voortgezet binnen Het Actieplan Samenleven in één stad;
- Den Haag een Adviescommissie Koloniale en Slavernijverleden heeft ingesteld die het gemeentebestuur adviseert over beleid;

overwegende dat:

- de doorwerking van het koloniale en slavernijverleden nog steeds zichtbaar en voelbaar is en daarom blijvende aandacht verdient;
- structurele advisering kan voorkomen dat aandacht voor het koloniale en slavernijverleden afhankelijk is van losse beleidskeuzes;
- de doorwerking van het koloniale en slavernijverleden verschillende beleidsterreinen raakt en daarom niet vanuit afzonderlijke beleidsterreinen moet worden benaderd;
- een adviescommissie specialistische kennis vanuit de betrokken gemeenschappen structureel kan meenemen bij de ontwikkeling en evaluatie van gemeentelijk beleid;

verzoekt het college om:
- een permanente Rotterdamse Adviescommissie Koloniaal en Slavernijverleden in te stellen;
- deze commissie een structurele en onafhankelijke adviesrol te geven bij de ontwikkeling en evaluatie van gemeentelijk beleid rondom het koloniale en slavernijverleden en de doorwerking daarvan in het heden;
- bij de inrichting van de commissie lessen te trekken uit de Adviescommissie Koloniaal en Slavernijverleden van de gemeente Den Haag;
- de raad te informeren over de inrichting en werkwijze van de commissie;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J.D. Isaack en Z.P. Coşkun

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Mevrouw Verouden.

Mevrouw VEROUDEN (cda): Dank, voorzitter. Bij het CDA geloven we dat ontmoeting een belangrijk onderdeel is van het antwoord op hoe we discriminatie kunnen voorkomen in onze stad. Dat zou als rode draad moeten lopen door de verschillende portefeuilles binnen het college. Bijvoorbeeld in plannen over buitenruimte, over bouwen en wonen. Maar in deze stad hebben we daarvoor ook 1 heel concreet instrument. Dat zijn de stadsgesprekken. Deze gesprekken brengen Rotterdammers buiten hun eigen bubbel, samen, met elkaar in gesprek. Soms over onderwerpen die schuren. Er zijn er zo'n 100 gehouden met ruim 800 deelnemers. Dat is waardevol. Maar in onze stad is dat nog best een kleine groep. We weten niet goed wie we dan bereiken. Om deze gesprekken nog waardevoller te maken, is het belangrijk dat iedereen hieraan kan deelnemen, ook mensen die normaal gesproken minder snel aansluiten bij een formele bijeenkomst. Door deze gesprekken bijvoorbeeld ook te organiseren rond herdenkingen, feestdagen of culturele festivals, zorgen we ervoor dat mensen die eraan deelnemen een betere representatie vormen van de stad, dat we ook meer ontmoetingen faciliteren. Daarom hebben we de motie van stadsgesprekken samen met PRO ingediend. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Başoğlu.

De heer BA**Ş**O**Ğ**LU (sp): Dank u wel, voorzitter. De SP wil een menswaardige, gelijkwaardige en solidaire stad. Discriminatie hoort daar natuurlijk niet bij. Toch zien we het dagelijks, dat blijkt ook uit de cijfers. Mensen die bijvoorbeeld tegen elkaar worden opgezet, voor geldelijk of politiek gewin. In het verleden hebben we te vaak gezien dat discriminatie ook verborgen is en door verzet zichtbaar wordt gemaakt of door tragische gebeurtenissen. Discriminatie bij bijvoorbeeld de overheid en gemeenten die gebruik maakt van discriminerende algoritmes ten nadele van mensen die bijvoorbeeld weinig geld hebben of vanwege geloofsovertuiging of kleur. Dit soort systemische algoritmes moeten keihard worden aangepakt en stopgezet.

Ik wil de wethouder vragen of ze wil voorkomen dat discriminatie vanuit de gemeente via bijvoorbeeld digitale systemen plaatsvindt. Heeft de wethouder, bijvoorbeeld, al gesproken met de wethouder digitalisering hierover? Dat hoor ik graag.

De VOORZITTER: Zijn er nog andere leden die het woord wensen? Dat is niet het geval. Wethouder Nunnely, kunt u al antwoorden? U moet nog de laatste moties hebben. Een kort moment, voordat de moties er zijn. U hebt het woord.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Dank voor de vele vragen en ook voor het gesprek in de commissie. Discriminatie in Rotterdam kan niet, mag niet en mogen we nooit accepteren. Rotterdam is een stad van een grote diversiteit. Juist daarom moeten we ervoor zorgen dat iedere Rotterdammer volwaardig kan meedoen en gelijkwaardig wordt behandeld. Op straat, op het werk, op school, op de woningmarkt en in contact met de overheid. Tegelijkertijd ben ik blij dat wij vandaag wederom de monitor discriminatie 2025 van RADAR bespreken. Meten en zichtbaar maken wat er gebeurt, is noodzakelijk om gericht te kunnen handelen. Ik wil RADAR dan ook bedanken voor het werk dat hiervoor wordt gedaan. Maar, voorzitter, een monitor mag nooit het eindpunt zijn. Het aantal meldingen vertelt ons iets, maar zeker niet het hele verhaal. We moeten ook weten wie niet meldt, waarom mensen niet melden en wat er vervolgens gebeurt met een melding. De staatscommissie tegen discriminatie en racisme maakt daarin een belangrijke beweging. Zij constateren dat discriminatie en racisme hardnekkig en structureel zijn en dat de overheid te vaak reactief handelt. De oproep is daarom helder, ook van deze commissie: niet alleen reageren wanneer het misgaat, maar discriminatie voorkomen, structureel aanpakken en gelijkwaardigheid als norm nemen. Dit is ook de ambitie van Rotterdam. Ik wil daarom niet alleen weten hoeveel meldingen we hebben, maar vooral ook: wat leerden we ervan? Waar zitten de grootste problemen en wat veranderen we vervolgens? Dat betekent voor mij dat we scherper moeten inzetten op arbeidsdiscriminatie, de meldingsbereidheid en toegankelijkheid van melden, preventie binnen gemeentelijk beleid, handhaving en verantwoordelijkheid van de organisatie en werkgevers. En, misschien wel het belangrijkste: we moeten het gesprek met de stad blijven voeren. Niet alleen over mensen praten, maar mét de mensen. De ervaringen van alle Rotterdammers moeten onderdeel zijn van de manier waarop wij beleid maken. Voorzitter, onze norm is helder: respect voor iedereen en gelijkwaardigheid voor iedere Rotterdammer. Niet alleen als uitgangspunt op papier, maar als werkelijkheid in het dagelijks leven. Daarom zie ik deze monitor niet als een rapport om vast te stellen wat er misgaat, maar als een sturingsinstrument om ervoor te zorgen dat het beter wordt. Nogmaals bedankt voor al uw input en suggesties. Ik zal deze ook zeker meenemen bij de uitwerking van de gezant. Dan zal ik nu de gestelde vragen beantwoorden. Ik probeer tegelijkertijd ook de moties te doen. De motie van PRO, ‘felroze lichtblauw’, kunnen wij omarmen. Ook de motie van intersectionele analyse. Die zullen wij ook omarmen. Met betrekking tot de stadsgesprekken inclusiever, daar zijn we een absolute voorstander van. De vragen van de heer Soytekin van DENK: komt er een actieplan tegen moslimdiscriminatie? Graag een ja of nee. Zoals ik ook in het gesprek heb aangegeven in het commissiedebat, SPIOR heeft de opdracht gekregen van Rotterdam om in gesprek te gaan met verschillende partners. In Q1 van 2027 is toegezegd dat er een actieplan volgt die ontwikkeld is door SPIOR, samen met de partners. Wat gaat Rotterdam daadwerkelijk doen om moslims en volwaardige plek te geven in onze stad.

De VOORZITTER: De heer Soytekin heeft een vraag.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank, voorzitter. Goed dat er een actieplan komt van SPIOR, in opdracht van de gemeente. Maar dat betekent dus dat we die ook gaan uitvoeren en omarmen. Even voor de helderheid.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Dank voor deze verhelderende vraag. Ik kan op dit moment nog niet zeggen wat er in het actieplan staat. Ik begrijp de vraag, maar ik vind het belangrijk om eerst af te wachten tot we het plan hebben ontvangen en gelezen, om daarover terug te koppelen.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Dan hebben we de motie over racisme register, 'wie discrimineert, moet leren'. De toezegging is dat we dit mee kunnen nemen. De motie over 'convenant kent geen streng deurbeleid'. Deze kan ik op dit moment niet omarmen, niet op dit moment. Hij is overbodig. Dat heeft te maken met het feit dat we dit al gaan doen. Wij zullen u zeker informeren welke ondernemers gaan aansluiten. U hebt ook nog een motie ingediend op inzet loksollicitaties. Deze motie omarmen wij om dit beleid mee te nemen en ook uit te voeren. 'Geen ruimte voor racisme', deze motie wil ik op dit moment ontraden, want het is ook een motie die we ...

De VOORZITTER: Een klein beetje rust achterin, graag, want zelfs de wethouder hoort het. Ik kan me voorstellen dat een aantal raadsleden dan zeker niet meer horen wat er allemaal gebeurt. De wethouder vervolgt haar betoog.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Als wethouder heb ik niet de bevoegdheid om bedrijven een verbod op te leggen. Daar gaat de gemeente niet over. Het is wel belangrijk om met de bedrijven in gesprek te blijven en u daarover te informeren. De motie van de vrouwenrechtswinkel van D66. Die kunnen we omarmen om vooral ook te kijken wat de mogelijkheden zijn. Wij staan hier zeker positief tegenover.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank, voorzitter. Het ging mij even te snel. Volgens mij werden er 2 moties in 1 keer beoordeeld, of niet. Of werden misschien door elkaar gehaald. Het zou wel fijn zijn als we per titel een advies krijgen, anders is die moeilijk te volgen voor ons.

De VOORZITTER: Wethouder, kunt u per motie aangeven wat het oordeel is?

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Dank, voorzitter. De motie over de inzet loksollicitaties kunnen wij omarmen, voor de heer Soytekin van DENK. De motie over 'geen ruimte voor racisme' willen wij ontraden. De reden dat wij deze ontraden, is dat ik als wethouder niet de bevoegdheid heb om ondernemers sancties op te leggen. Daarnaast de motie van het racisme register, 'wie discrimineert, moet leren'. Daar kom ik zo op terug. Die zoek ik er bij.

De VOORZITTER: Op de laatste motie komt u nog terug. Dat doet u dan aan het eind bij de beoordeling van de moties. U gaat door.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Dan ga ik door naar de motie van de heer Van Dijk van de ChristenUnie, 'geloof onder druk'. De monitor heeft vaste discriminatiegronden. Dat wordt landelijk vastgesteld. Maar we zullen met RADAR in gesprek gaan en de opdracht geven om de cijfers van godsdienst nader te analyseren of specificeren. Deze motie kunnen wij omarmen. Dan de heer Buijt van Leefbaar. U spreekt uw zorgen uit over de Joodse gemeenschap. Ik wil u daarvoor danken. Het is goed dat we alle groepen, alle Rotterdammers, benoemen die ervaren dat zij zich niet uit kunnen spreken omdat wie ze zijn of wat welke religie. Mijnheer Buijt, via de voorzitter, ook ik maak me zorgen over deze gemeenschap. Het is belangrijk dat we met elkaar in gesprek blijven. Dan heb ik de motie van de VVD, 'beveiligen van religieuze instellingen'.

De VOORZITTER: Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): U hebt geen motie ingediend. Excuses. U hebt een vraag gesteld over de beveiliging van religieuze instellingen. Hoe wegen we dit af ten opzichte van de incidenten van dit jaar? Ik kan u daarop aangeven dat de beveiliging van de synagoge in nauwe afstemming is met de bestuurders van het NIG, maar ook de orthodoxe synagoge en LJG. Het heeft volle aandacht om vooral ook te kijken waar het moet, om daar de volle aandacht ook aan te geven. De motie van de heer van Wempe van Volt 'wijkgerichte aanpak'. Die gaan we omarmen, ook om inderdaad de wijkgerichte aanpak uit te voeren. Ik ondersteun deze motie zeker. De motie van mevrouw Coşkun van de Partij voor de Dieren met een verzoek of de politie de cijfers inzichtelijk kan maken. Ik kan toezeggen dat we ook dit meenemen om cijfers beter inzichtelijk te maken. Die cijfers nemen we ook mee, of dit verzoek.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Wat is dan het oordeel op de motie? Dat is mij nu niet duidelijk.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Ik kan er een toezegging op doen om deze cijfers inzichtelijker te maken.

De VOORZITTER: Er ligt een motie. Die motie vraagt iets en dat kan de wethouder dan niet. Even duidelijkheid: wat betekent het voor de motie? Er ligt een toezegging. Die hebben we geregistreerd. Maar de vraag is concreet wat dat nog voor de motie betekent.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): De motie is ingediend. Het is aan de indiener om heel concreet hiermee om te gaan wat de indiener met deze motie wil. Ik kan er een toezegging op geven. Als u zegt: ik accepteer deze toezegging, dan is het aan u om te kijken of u de motie aan wilt houden of niet.

De VOORZITTER: Ik ga hem iets concreter proberen te maken, wethouder. U zegt nu, maar als ik het verkeerd heb … U zegt: ik kan er een toezegging van maken, maar dan is die motie overbodig, met het impliciete verzoek van houd daar rekening mee. Of het is een toezegging en u laat de motie dan ook nog een keer in stemming brengen. Dat zijn 2 verschillende smaken. Het is wel fijn als u daar duidelijkheid over geeft.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Het verzoek zou zijn, als de toezegging geaccepteerd wordt, of u de motie dan wilt intrekken.

De VOORZITTER: Mevrouw Coşkun.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Dat is prima, voorzitter. Ik trek de motie in

De VOORZITTER: Motie nummer 15 wordt hierbij ingetrokken. Dan vervolgt de wethouder haar betoog.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Ik heb van BIJ1 een aantal vragen ontvangen. De vraag of wij in gesprek willen gaan met Zwart Manifest. Dat is ook in de commissie aan de orde gekomen. We hebben gekeken, er zijn al gesprekken gevoerd met Zwart Manifest en deze gesprekken gaan we voortzetten. Dan hebt u een motie over het koloniaal slavernijverleden, over de commissie. Ik kan u toezeggen dat we dit mee gaan nemen in onze stadsgesprekken en bij de uitvoering van de gezant willen we er ook naar kijken hoe we dat mee kunnen nemen in de toezegging die ik ook al eerder heb gedaan over de gezant in november, een procesvoorstel. De vraag van SP: wilt u voorkomen dat de algoritmes Rotterdammers

discrimineren? Of ik dat al met de wethouder van digitalisering heb besproken. Wellicht kan mijn collega, de heer Van Dommelen, daar iets over zeggen. We spreken elkaar regelmatig over digitalisering. Mijn collega Diederik van Dommelen zal daarop ingaan. Dank.

De VOORZITTER: U had nog 1 motie die u nog van een oordeel zou voorzien. Wilt u dat doen nadat wethouder Van Dommelen heeft gereageerd? Dan vraag ik eerst wethouder Van Dommelen te reageren. Dan kunt u daarna nog ingaan op de motie.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Ik heb 3 moties van DENK en ik heb 1 vraag waar wethouder Nunnely net over sprak. Die moet ik ook weer doorschuiven, want daar gaat wethouder Dekkers over, de wethouder die over digitalisering gaat. Wat ik u kan beloven, is dat wij terugkomen op die vraag. Het gaat over het algoritme Rotterdammers discrimineren, in hoeverre is daar met de wethouder digitalisering over gesproken? Wij zullen schriftelijk nog aangeven hoe wij daarmee omgaan.

De VOORZITTER: Kunt u aangeven wanneer u dat denkt te kunnen doen?

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Dat vind ik ingewikkeld, want het is in feite iets waar ik weinig over kan zeggen. De wethouder digitalisering wel. Zo snel mogelijk, is dat voldoende? Ik kan dat moeilijk zeggen.

De VOORZITTER: De heer Başoğlu is enorm meegaand, zie ik. Hij knikt bij zo snel mogelijk.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Laat ik het anders zeggen, voorzitter. Ik stel voor, als wij binnen 2 weken niet kunnen geven, dan laat ik u dat weten. Zullen we het zo afspreken?

De VOORZITTER: Dat lijkt me een prima toezegging.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Dan heb ik 3 moties van DENK, van de heer Soytekin. Ik begin met de motie ‘wie voor Rotterdam werkt, moet discriminatie herkennen’. Op zichzelf een heel terechte motie. Ik moet eerlijk zeggen dat ik in eerste instantie hem wilde ontraden, omdat we in feite al heel veel doen op dit vlak. Team integriteit, bijvoorbeeld, verzorgt een module waarin aandacht is voor discriminatie. Ook in de teams wordt er veel over gesproken. Tegelijkertijd: ik besef dat dit heel belangrijk is en dat het ook voor u belangrijk is om te weten wat we precies doen. Ik stel voor dat we hem omarmen en dat ik hem zo uitleg dat ik u zal aangeven wat we precies op dit vlak doen. Dan kunnen we daar desgewenst nog verder over in discussie.

De VOORZITTER: Mijnheer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter, ik vind het fantastisch dat de wethouder deze motie omarmt. Maar ik heb deze motie, volgens mij, helemaal niet ingediend.

De VOORZITTER: Dit wordt heel mysterieus.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Wie voor Rotterdam werkt, moet discriminatie herkennen.

De heer SOYTEKIN (denk): Ik heb hem in de voorfase met mensen besproken, maar uiteindelijk heb ik hem vandaag niet ingediend. Maar het is goed. Ik dien hem dan bij dezen in, denk ik.

De VOORZITTER: Wij pakken de administratie erbij. Hij zit er niet tussen. Dan wordt het heel ingewikkeld. Zullen we het op een toezegging houden van de wethouder. Want om daar nu

nog een motie bij in te dienen, is misschien wat ingewikkeld. Dan moet u iets specifieker maken wat dan de toezegging wordt.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Ik was juist zo blij dat ik een motie van u kon omarmen. Ik denk, dat is dan toch ook weer het fijne nieuws. Daar hebben we uren over gesproken vanochtend met mijn team en dan blijkt dat u hem niet heeft ingediend. Dat is best wel jammer.

De VOORZITTER: Mijnheer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter, ik dien heb dan in tweede termijn bij dezen in. Mijn handtekening staat er waarschijnlijk onder. Helemaal top.

De VOORZITTER: Dan moet hij wel opnieuw ingediend worden. Dit is niet alleen een onderonsje tussen de heer Soytekin en de wethouder, dit is ook wel voor de hele raad van belang. Ik zou toch willen vragen of de heer Soytekin hem dan inderdaad in de tweede termijn formeel wil indienen. Het is een beetje rommelig, beste mensen. Dat ligt niet aan de heer Soytekin, dat geef ik gelijk toe. Maar als hij aangeeft de motie alsnog te willen indienen, kan dat in de tweede termijn. Ik verzoek om dat dan te doen als hij dat wenst. Dan hebben we hierbij ook al een oordeel gehad van de wethouder. Maar ik zou toch nog formeel willen vragen of hij dat na de tweede termijn alsnog wil doen, want we moeten wel zeker weten of we het over dezelfde motie hebben.

De heer SOYTEKIN (denk): Ik dien hem in. Dan moet ik of naar de wethouder toe lopen, de motie pakken en dan nog een keer indienen.

De VOORZITTER: Dat kan. Zorg dat de heer Soytekin zijn motie krijgt, zodat hij hem zo kan indienen. De volgende keer graag de strakte in het proces. Dit wordt heel onhandig allemaal. De wethouder vervolgt zijn betoog.

De heer BUIJT (lr): Voorzitter, als u mij toestaat. We hebben nu een wethouder die een motie staat te appreciëren die helemaal niet is ingediend. Ik vind dat uw kwalificatie ‘rommelig’ mild is. Laat ik dat opgemerkt hebben.

De VOORZITTER: Ik heb wel eens zo mijn milde momenten, mijnheer Buijt. Nogmaals: dit verdient geen schoonheidsprijs. Dat wil ik graag niet meer hebben. Er is nu al een een-tweetje geweest. Ik sta toe dat de heer Soytekin zijn motie in de tweede termijn nog indient en dan komt er ook nog een formele appreciatie van de wethouder op.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Prima. De motie is kennelijk niet ingediend. Hij stond wel op de lijst. Het zou ook wel fijn zijn als we van tevoren weten dat die dan alsnog niet wordt ingediend. Zeker als er van tevoren uitgebreid over gesproken is met elkaar, over die motie. Ik ga nu naar de 2 andere moties toe. Ik hoop dat ze zijn ingediend. Dat is de motie ‘wie discrimineert, werkt niet voor Rotterdam’. Die motie moet ik helaas ontraden. Dat gaat over de VOG. De VOG is een landelijk fenomeen. Daar kunnen wij niet zomaar vanuit Rotterdam aanpassingen inbrengen. VOG gaat ook over bescherming van persoonsgegevens. Daar maakt het een onderdeel van uit. Daarom zit Justis ertussen. In een VOG wordt aangegeven of het verleden wel of geen bezwaar vormt voor een specifieke functie. Daar wordt niet ingegaan op de specifieke zaken waarom er wel of niet een bezwaar zou zijn. Dat geldt voor discriminatie, maar dat geldt ook voor heling en dat geldt voor allerlei zaken die je maar kunt bedenken. Ik kan deze helaas niet omarmen. Wat u zou kunnen doen, is misschien via uw eigen collega's in de Tweede Kamer kijken of u dat landelijk aan de orde zou kunnen stellen. Dan heb ik nog een derde motie, dat is ‘geen gemeentelijke samenwerking met discriminerende bedrijven’. Ook die moet ik ontraden. Dat heeft met een

aantal zaken te maken. Er zijn heel duidelijke eisen aan inkoopbeleid en aanbestedingsbeleid gesteld rondom proportionaliteit. Aanvullende generieke eisen moeten proportioneel zijn. Dat kun je niet zomaar zeggen. As er heel specifieke redenen zijn bij een individuele aanbesteding, kun je dat doen. Maar niet in zijn algemeenheid. Bovendien leidt het tot extra lasten bij zowel ondernemers als de gemeenten en hebben onze inkoopspelregels voldoende ruimte en mogelijkheden om op te treden tegen discriminatie of andere zaken die wij niet wensen. Dus ook deze motie wil ik ontraden. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Wethouder Nunnely had nog een antwoord op een motie.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Dank u wel, voorzitter. De motie 'wie discrimineert, moet leren', daar zou ik nog een advies op geven. Ik heb kennisgenomen van de inhoud. Alleen ik moet deze motie ontraden, omdat ik eerst in gesprek moet en wil met het OM, om vooral ook vanuit die gesprekken te horen wat de mogelijkheden zijn.

De VOORZITTER: De heer Isaack.

De heer ISAACK (bij1): Ik had nog een andere motie ingediend en ik wacht nog op een appreciatie over anti-Zwart racisme.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Die motie wil ik ook ontraden, omdat wij al gesprekken hebben gevoerd met de groep anti-Zwarte racisme. Deze gesprekken zullen we voortzetten en ook meenemen in de evaluatie van het actieplan Samenleven.

De VOORZITTER: De heer Isaack.

De heer ISAACK (bij1): Ik vraag niet om in gesprek te gaan. Ik vraag om een specifieke Rotterdamse aanpak tegen anti-Zwart racisme. Dat is waar de motie om vraagt.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Ik heb kennisgenomen van deze motie en ik begrijp heel goed wat u zegt. Ik begrijp ook heel goed de behoefte, echter is het van belang eerst in gesprek te gaan om te kijken wat er al staat in het actieplan Samenleven, de evaluatie af te af te wachten, om vervolgens terug te komen naar de raad met een plan en vooral te kijken of we dat mee kunnen nemen op deze manier. Op dit moment wil ik er geen toezegging over doen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan zijn wij aan het eind gekomen van de eerste termijn. Ik kijk of er behoefte is aan een veegronde. Dat is niet het geval. Dan kijk ik of er behoefte is aan een tweede termijn. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter, ik zou echt wel willen verzoeken of dit in technische tijd mag. Ik heb nu best wel veel tijd gespendeerd om de moties op orde te krijgen.

De VOORZITTER: Technische tijd is alleen als het technische tijd is. Volgens mij hebt u nog een motie die u wilt indienen. Anders is het gewoon een tweede termijn. Ik ga nu geen technische tijd toestaan, anders dan dat u een motie kunt indienen.

De heer SOYTEKIN (denk): Ik heb nog een motie waarvan ik denk dat die niet van beoordeling is voorzien, voorzitter. Ik heb ook nog een motie voor wethouder Van Dommelen, die hij kan beoordelen.

De VOORZITTER: De veegronde is voor zaken die niet zijn beoordeeld. Dan sta ik nog de veegronde toe voor de motie die u mist.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank, voorzitter. Het gaat om de motie ‘de deur dicht voor discriminatie’, waarin we vragen om daadwerkelijk iets richting de ondernemers doen die discrimineren. De wethouder heeft in de commissie namelijk aangegeven.

De VOORZITTER: U had nog geen oordeel over uw motie. Dat heeft u nu aangegeven. Die gaat u zo krijgen. De tweede motie wordt nu aangegeven.

De VOORZITTER: De heer Soytekin heeft de volgende motie ingediend.

Motie 18. 'Wie voor Rotterdam werkt, moet discriminatie herkennen’

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van agendapunt "9.2 Discriminatiemonitor 2025";

constaterende dat:
- artikel 1 van de Grondwet bepaalt dat iedereen in Nederland in gelijke gevallen gelijk moet worden behandeld en dat discriminatie niet is toegestaan;
- de gemeente Rotterdam een grote verantwoordelijkheid heeft om inwoners gelijkwaardig en zonder discriminatie te behandelen;
- ambtenaren dagelijks besluiten nemen en werkzaamheden uitvoeren die directe gevolgen kunnen hebben voor inwoners;
- discriminatie niet altijd bewust of zichtbaar plaatsvindt, maar ook kan ontstaan door aannames, vooroordelen, werkprocessen, gegevensgebruik en het gebruik van algoritmes;
- de landelijke Discriminatietoets, ontwikkeld in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, overheidsorganisaties helpt om risico's op discriminatie in beleid, dienstverlening en werkprocessen te herkennen en te voorkomen;
- daarnaast verschillende landelijke trainingen en hulpmiddelen beschikbaar zijn om ambtenaren te leren discriminatie, vooroordelen en ongelijke behandeling in hun dagelijks werk te herkennen;

van mening dat:
- voorkomen beter is dan achteraf herstellen wanneer inwoners door overheidshandelen worden gediscrimineerd;
- iedere ambtenaar moet weten welke verantwoordelijkheid de overheid heeft om discriminatie en ongelijke behandeling te voorkomen;
- kennis over discriminatie en het herkennen van risico's daarop onderdeel moet zijn van een goede start en blijvend onderdeel moet zijn van het ambtelijk vakmanschap;
- Rotterdam hiervoor gebruik kan maken van bestaande landelijke instrumenten en opleidingen;

verzoekt het college:
- ervoor te zorgen dat iedere nieuwe ambtenaar bij de gemeente Rotterdam tijdens het inwerktraject kennis krijgt over het herkennen en voorkomen van discriminatie en ongelijke behandeling in het eigen werk;
- daarbij gebruik te maken van de beschikbare landelijke instrumenten en opleidingen, waaronder de Discriminatietoets en de door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties beschikbaar gestelde leermiddelen;

- te onderzoeken hoe deze kennis ook structureel onderdeel kan worden van bijscholing en professionele ontwikkeling van bestaande medewerkers, met extra aandacht voor functies waarin medewerkers veel invloed hebben op besluiten of dienstverlening aan inwoners;
- de raad voor 1 maart 2027 te informeren over de wijze waarop dit wordt uitgevoerd;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Soytekin en T.J.D. Isaack

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Er is nog 1 motie die niet van een oordeel is voorzien. Zijn er nog andere leden, overigens, die voor de tweede termijn iets hebben? De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Voorzitter, het is fijn dat de wethouder mij bedankt dat ik aandacht vestig op de ongelooflijk penibele situatie waarin de Rotterdamse Joodse gemeenschap zich bevindt. Maar ik zou graag van u de uitdaging horen: wat gaat u de komende tijd doen om te zorgen dat mensen wel zonder camera's en allerlei beveiligers naar de synagoge kunnen. Wat is uw plan om te zorgen dat ook deze groep Rotterdammers zich veilig over straat kan bewegen? Ik hoor alleen maar zeggen: het is goed dat u daar de aandacht op vestigt. Maar ik wil graag van u de toezegging dat u ook voor deze groep met een concreet plan gaat komen en dat we het niet bij gesprekken houden. Als het ergens noodzakelijk is, is het bij deze groep. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Zijn er nog andere mensen in de tweede termijn? De heer Isaack.

De heer ISAACK (bij1) Ik zou graag een toezegging van de wethouder willen of alle input het Zwart Manifest wordt meegenomen in ons nieuwe plan, actieplan Samenleven of actieplan tegen anti-Zwart racisme. Momenteel zie ik dat niet terug in het actieplan Samenleven.

De VOORZITTER: Dank u. Andere leden? Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Ik had een vergelijkbare vraag als mijn collega van BIJ1. Ik ben wel benieuwd of de wethouder in kan gaan, bij de presentatie van het actieplan Samenleven, hoe zich dat dan tot elkaar verhoudt. Ik begrijp wel dat er wordt gewerkt aan een apart plan voor moslimdiscriminatie. Ik begrijp ook heel goed dat we niet allemaal losse actieplannen willen. Maar hoe zorgen we er dan voor dat het 1 aanpak blijft, maar wel voldoende aandacht voor al die verschillende groepen die zelf ook heel goede ideeën hebben om tot een gedragen actieplan te komen voor Samenleven.

De VOORZITTER: Dank u wel. Anderen? Dan kijk ik eerst naar wethouder Nunnely.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Ik zal starten bij de heer Soytekin van DENK over de motie 'de deur dicht voor discriminatie'. Deze motie zal ik ontraden, want overbodig. Het huidige horecabeleid biedt al de mogelijkheid tot het opleggen van bestuurlijke maatregelen die momenteel worden opgevolgd als wij constateren dat er discriminatie plaatsvindt. Ook willen we de *mystery guests* verder onderzoeken.

De VOORZITTER: De heer Soytekin heeft een vraag.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank, voorzitter. Dank ook voor het antwoord. Kan de wethouder dan toezeggen dat ze met een brief komt waarin ze aangeeft hoe vaak dat dan is gebeurd bij ondernemers?

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Ik kan heel veel toezeggingen gaan doen. Dat ga ik op dit moment niet doen, want ik denk dat het belangrijk is om met elkaar te kijken naar de evaluatie van het actieplan Samenleven, om dan alle informatie mee te nemen. Dat is, denk ik, op dit moment een heel belangrijk punt om te voorkomen dat we heel veel verschillende plannen ontwikkelen. Daar wil ik tegelijkertijd ook ingaan op de toezegging van Leefbaar die vraagt om ...

De VOORZITTER: Een moment. De heer Soytekin heeft nog een vraag over uw antwoord.

De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter, ik vraag niet om een plan. De wethouder zegt: de motie is overbodig, want we doen het al. Dat is prima, alleen zou ik dan wel de cijfers willen. Hoe doen we dat, wanneer doen we dat, hoe vaak is dat gebeurd, et cetera. Volgens mij is dat niet een heel moeilijke vraag. Het is gewoon een informatieverzoek.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Ik ga hier over nadenken. Dat heeft te maken met het feit of we deze cijfers al heel goed duidelijk kunnen geven. Een toezegging doen en niet op korte termijn daar een opvolging aan te kunnen geven, vind ik belangrijk. We doen het al. Dat is in elk geval wat ik weet. Maar hoe die cijfers genoteerd worden, dat wil ik checken.

De VOORZITTER: Mijnheer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): We doen het al, dus we weten wat we doen, lijkt mij. Dan kunt u best, denk ik, iets naar de raad toesturen dat we nu al hebben.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Daar ga ik achteraan. Dan kom ik er zeker op terug in een brief of dat toegezegd kan worden, of we deze informatie en deze cijfers zo expliciet kunnen benoemen.

De VOORZITTER: Wanneer kan de wethouder die informatie dan leveren als ze de informatie kan leveren?

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Ik hoor binnen 4 weken dat ik deze toezegging kan doen, maar wellicht 2 weken.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (Ir): Voorzitter, een punt van orde. Ik vind dit echt een beetje raar worden. We gaan nu een toezegging doen om toe te zeggen om te kijken of ik wel of geen gegevens kan verstrekken. Dan wordt het naar een ambtenaar, dan wordt het met 4, nee, doe maar 2 weken. Ik vind dit echt, in navolging van de vorige actie over een motie die helemaal niet ingediend wordt, ik vind dit niet professioneel overkomen.

De VOORZITTER: Het was mijn vraag of de wethouder duidelijkheid kon geven of ze wist of ze informatie kon verstrekken. Daar heeft zij een antwoord op gegeven. De heer Buijt.

De heer BUIJT (Ir): Dat was mij duidelijk. Maar het gaat dus over een brief sturen of ik in staat ben om een brief te sturen om informatie te verstrekken. Dat vind ik echt bizar.

De VOORZITTER: Dat is uw kwalificatie. De wethouder vervolgt haar betoog.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Ik ga verder met de opmerking van Leefbaar de toezegging over de Joodse gemeenschap mee te nemen. Dit nemen we mee in het actieplan. BIJ1, anti-Zwart racisme gaan we ook meenemen in de evaluatie van het actieplan. Van D66: hoe zorgen we voor 1 aanpak, maar wel voldoende aandacht voor alle groepen? De specifieke losse aanpakken leiden tot versnippering. Dat moeten we echt zien te voorkomen. Daarom is het van belang om de evaluatie af te wachten, zodat we jullie goed kunnen informeren over hoe we dat tot 1 actieplan Samenleven voor deze stad kunnen inzetten.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (Ir): Als ik u goed begrijp, komt u in een evaluatie van het actieplan Samenleven met concrete voorstellen hoe wij deze stad veiliger gaan maken voor onze mede Joodse Rotterdammers? Dat is wat ik u heb horen zeggen. Klopt dat?

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Dat heb ik niet gezegd. We gaan alle plannen en vragen die er zijn, meenemen in de evaluatie van het actieplan Samenleven. De veiligheid voor alle Rotterdammers, daar zijn we elke dag mee bezig. Om ervoor te zorgen dat elke Rotterdammer, ongeacht waar de wieg heeft gestaan en ongeacht hun religie, dat ze veilig in deze stad over straat kunnen. Als daar in gesprek moet met veiligheid, dan doen we dat.

De VOORZITTER: Misschien is het goed als u heel concreet herhaalt wat uw toezegging aan de heer Buijt is geweest. Ik begrijp dat de heer Buijt daar nog wat naar zoekt. Kunt u dat nog precies herhalen?

Mevrouw NUNNELY (wethouder): De toezegging aan de heer Buijt over de Joodse gemeenschap is dat we dit meenemen in het actieplan Samenleven, om daar concreet op in te gaan.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Van Dommelen had nog 1 motie. Hij had al een tipje van de sluier opgelicht.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Ik zal raden wat ik net zei. Mijn eerste reactie was: hij is overbodig, want we doen al heel veel op dit vlak. Zo wordt er vanuit team integriteit een module verzorgd bij de ambtseed, waarin aandacht wordt besteed voor discriminatie, specifiek over discriminatie. Ook in de gesprekken, in de teams tussen individuele mensen, wordt er aandacht besteed aan discriminatie, het voorkomen van discriminatie en het herkennen van discriminatie. Tegelijkertijd kan ik me voorstellen dat het wenselijk is dat u weet wat we nu precies doen. Als ik hem zo mag uitleggen, zal ik deze motie omarmen, dat ik u informeer over wat we doen op dit vlak.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan heb ik een aantal toezeggingen. Wethouder Nunnely zegt toe een terugkoppeling te geven op het actieplan moslimdiscriminatie wat de wethouder in kwartaal 1 2027 van SPIOR ontvangt. De wethouder Nunnely zegt toe om de cijfers rondom discriminatie door de politie beter inzichtelijk te maken. Wethouder Van Dommelen zegt toe zo snel mogelijk schriftelijk terug te komen op informatie rondom digitale

inclusie. Hij zal dat ook met de wethouder digitalisering bespreken. Volgens mij was er duidelijkheid over hoe snel dat zou moeten zijn.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Ik had gezegd dat ik probeer daar binnen 2 weken op terug te komen. Als dat niet lukt, laat ik dat weten.

De VOORZITTER: Dan voegen we die ook nog toe. Wethouder Nunnely zegt toe om in het actieplan Samenleven concreet terug te komen op de plannen rondom de Joodse gemeenschap. Wethouder Nunnely heeft ook aangegeven binnen 2 weken informatie te verstrekken of zij de informatie kan delen over deurbeleid. Dank u wel. De heer Isaack.

De heer ISAACK (bij1): Volgens mij krijg ik ook nog een toezegging over het Zwart Manifest.

De VOORZITTER: Deze heb ik niet genoteerd. Ik probeer het samen te vatten. U hebt nog een toezegging gedaan aan de heer Isaack om de punten uit het Zwart Manifest mee te nemen in de gesprekken over het actieplan Samenleven. Ja, oké. Dan hebben we die op die manier ook nog genoteerd. Zijn wij dan volledig? De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Mag ik misschien nog 1 keer die toezegging met betrekking tot deurbeleid? Die moet, denk ik, wel wat specifieker. Ik vroeg echt om cijfers waarop we ondernemers hebben aangesproken c.q. hebben bestraft of maatregelen hebben getroffen. De vraag was of die cijfers geleverd kunnen worden.

De VOORZITTER: Wat ik heb gehoord, maar nogmaals even de check, dat de wethouder binnen 2 weken uw raad informeert of zij die cijfers kan leveren. Hartelijk dank. Dan zijn wij hiermee aan het einde gekomen van agendapunt 9.2 en vanavond stemmen tijdens het stemvenster. Dan stel ik voor dat wij gaan schorsen voor de lunchpauze en zullen wij om 13.45 uur hier weer wederkeren. Is dat akkoord? Dan schors ik tot 13.45 uur.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen van de raadsvergadering van 1 oktober 2026

Notulen van de raadsvergadering van 1 oktober 2026 (middagzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 16

Voorzitter: mevrouw drs. C.J. Schouten

Voor de presentielijst van deze vergadering wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering

Namens het college zijn tegenwoordig: mevrouw C.M. Zeegers

Plv. griffier: de heer W. de Bel

Heropening

9.3 Inleidend verzoek tot het houden van een raadgevend referendum over het 'Kader voor de invoering van betaald parkeren in Rotterdam 2026'.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Aan de orde is het inleidend verzoek tot het houden van een raadgevend referendum over het 'Kader voor de invoering van betaald parkeren in Rotterdam 2026'. Voor de vergaderorde wil ik nog duidelijk maken, als er technische vragen zijn over het instrument raadgevend referendum, dan mogen die vragen aan de voorzitter worden gesteld. Als het gaat over het raadgevend referendum in relatie tot mogelijk consequenties van een voorstel waar het betrekking op heeft of iets dergelijks, dan is het aan de wethouder om daar de beantwoording op te geven. Dan weet u aan wie mogelijke vragen, als u die zou hebben, kunt adresseren en anders houden wij het wel bij. De eerste die ik het woord geef, is de heer Başoğlu.

De heer BA**Ş**O**Ğ**LU (sp): Dank u wel, voorzitter. Bij het eerdere debat over het behouden van gratis ov voor ouderen had ik verteld over mijn moeder. Mijn moeder die in Ommoord woont, mijn moeder die voor het eerst naar protest i1443s gegaan voor het behoud van gratis ov. Gratis ov betekent vrijheid, het zorgt voor toegang tot de stad. Dat wordt haar straks ontnomen. We hebben het hier eerder over gehad, maar mijn moeder belt mij nog steeds dagelijks om te vragen of het is gelukt om het gratis ov te behouden. Nu is daar nog iets bijgekomen. Mijn moeder vraagt mij nu ook of de besturende partijen helemaal gek zijn geworden. Waarom wordt gratis parkeren in haar wijk Ommoord afgeschaft? Ouderen worden dubbel geraakt door dit college. Mijn moeder en veel ouderen krijgen geregeld bezoek van familie en vrienden en door betaald parkeren gaat dat veranderen. Veel mensen in de wijken waar de uitbreiding gaat gelden, gaan het gewoon merken. De brieven en e-mails die dagelijks binnenkomen, spreken boekdelen. Luister naar ons en doe het niet, dat is wat we horen. De SP vindt, Rotterdammers moeten de baas zijn over de stad. Mensen willen meer te zeggen hebben over belangrijke politieke kwesties. De SP is voor een radicale democratisering. Niet politici maar bewoners horen het laatste woord te hebben en juist over uitbreiding van betaald parkeren. De auto betekent voor veel mensen toegang tot de stad, toegang tot vrienden en familie. Gratis parkeerplekken in de buurt zorgen voor verbinding, zorgen voor solidariteit en betekent toegang tot het leven. De SP is voor een referendum. Net als ons ook vele Rotterdammers, zoals mijn moeder. Deze stemmen moeten gehoord worden. Bewoners moeten het laatste woord hebben. Te vaak zien we bestuurders dingen doen waar

mensen nooit voor hebben gekozen. Bewoners moeten de politiek gewoon terug kunnen fluiten en het referendum over uitbreiding van betaald parkeren moet georganiseerd worden. Ik heb 1 vraag aan de wethouder. Is de wethouder ook bereid om het referendum gewoon te steunen?

De VOORZITTER: Hartelijk Dank. Dan is nu het woord aan de heer Hamhuis.

De heer HAMHUIS (fvd): Voorzitter, er is geen ander onderwerp waar wij zoveel mails, telefoontjes en boze berichten over hebben gekregen als over dit parkeerbeleid. Uit Prinsenland, uit Kralingseveer, uit ...

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, punt van orde voorzitter. De tijd van SP gaat nu verder, dat zou heel zonde zijn.

De VOORZITTER: We gaan er goed op letten. U mag opnieuw beginnen, de heer Hamhuis.

De heer HAMHUIS (fvd): Dank. Voorzitter, er is geen ander onderwerp waar wij zoveel mails, telefoontjes en boze berichten over hebben gekregen als over dit parkeerbeleid. Uit Prinsenland, uit Kralingseveer, uit Overschie, uit Hillegersberg, uit Hoogvliet, uit al die wijken waar mensen tot nu toe gewoon een auto voor de deur konden zetten en die nu te horen krijgen dat ze moeten gaan betalen om te parkeren in hun eigen straat. Voorzitter, dit zijn niet de mensen die mogelijk parkeerdruk veroorzaken. Dit zijn gepensioneerden in Ommoord, gezinnen in Nesselande, mantelzorgers in Zevenkamp en winkeliers in Hoogvliet. Mensen die hun hele leven in deze stad hebben gewerkt, belasting hebben betaald en nu worden gezien als een wandelende pinautomaat. Dan staat er nota bene in het coalitieakkoord en ik citeer, “Onze bestuursstijl kenmerkt zich door actief te zoeken naar een breed draagvlak in de stad en de gemeenteraad voor de keuzes die we voor de lange termijn maken.” Voorzitter, wat is dit voor een lachertje? Breed draagvlak zoeken en ondertussen mogelijk het draagvlakonderzoek afwijzen. Nu hebben ruim 8.000 Rotterdammers binnen een week hun handtekening gezet, 8 keer zoveel als nodig. 13 petities, tienduizenden handtekeningen, een bomvolle inspreekavond en demonstraties in de wijken. Als dat geen signaal is, wat dan wel? De coalitie kan wel zeggen dat het referendum geld kost, maar voorzitter, dit college trekt de komende jaren tientallen miljoenen uit de zakken van Rotterdammers. Dan is een half miljoen om die Rotterdammers eerst hun mening te laten geven toch wel het minste wat we kunnen doen? Partijen die de mond vol hebben van participatie, van inspraak, van de stad meenemen, vandaag kunt u laten zien of u dat meent of dat het alleen maar mooie woorden zijn van het coalitieakkoord. Wij stemmen daarom vol overtuiging in met het verzoek voor de volgende fase richting een stedelijk referendum. Tegen de coalitie zou ik willen zeggen, als u zo overtuigd bent van uw eigen plannen, waar bent u dan bang voor? Leg het voor aan Rotterdammers en probeer eerst hen maar eens te overtuigen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): Voorzitter, bijna 10.000 Rotterdammers dagen deze raad uit. Die plannen daar, die vergezichten, die nieuwe koers van de stad, die investeringen waar we tientallen jaren later pas iets van zouden moeten voelen, overtuig de Rotterdammer daar maar van. Minder dan een week geleden hebben wij de 10.000 Rotterdammers achter het referenduminitiatief voorbij zien komen. Waar slechts 1.000 handtekeningen nodig waren om hier in de raad het gesprek aan te gaan over het houden van een referendum, kwamen er bijna 10 keer zoveel. Wat een overmacht, wat een duidelijk signaal dat Rotterdammers zich hierover willen uitspreken. We moeten overigens de 10.000 handtekeningen niet los zien van het hele verzet. In Hoogvliet alleen al heeft een petitie 11.000 handtekeningen en in alle verschillende wijken van Prins Alexander zien we dat er bij elkaar tienduizenden handtekeningen zijn verzameld. Voorzitter, ik wil 1 ding glashelder maken voordat we hier de

verkeerde discussie gaan voeren. Vandaag voeren we geen debat over de vraag of we het referendum een leuk instrument vinden. Wie het referendum als instrument ter discussie wil stellen, kan dat doen wanneer we onze referendumverordening behandelen. Vandaag ligt er iets anders voor. We hebben Rotterdammers zelf een instrument gegeven waarmee zij zich rechtstreeks kunnen uitspreken over besluiten van deze raad. Een instrument dat niet van deze coalitie is, dat niet van de oppositie is en ook niet van de individuele raadsleden. Het is van de Rotterdammer. Nu Rotterdammers daadwerkelijk van het instrument gebruikmaken, is het niet aan ons om ineens nieuwe spelregels te verzinnen omdat de mogelijke uitkomsten ons misschien niet bevallen. Onze taak vandaag is veel eenvoudiger, toetsen aan het kader dat deze raad zelf heeft vastgesteld. Kom niet aan met, ik vind de vraag te zwart-wit, of ik vind het referendum geen geschikt middel, of dit onderwerp staat mij niet aan. Daar gaat het vandaag namelijk helemaal niet over. De vraag is simpel, voldoet het verzoek van de Rotterdammers aan de regels die wij zelf hebben opgesteld? Het antwoord daarop is ja. Dan moet je niet halverwege de wedstrijd ineens de doelpalen gaan verzetten. Dan geven we de Rotterdammer de ruimte om gebruik te maken van het instrument dat deze raad hem zelf in handen heeft gegeven. Als wij voldoende handtekeningen ophalen, is het aan ons om het verzoek langs onze referendumverordening te leggen. Voldoet het daaraan, dan moeten we de die Rotterdammers vrij baan geven voor de tweede fase, 10.000 handtekeningen binnenhalen. Daar zijn we natuurlijk al bijna, maar toch voor de theorie. We hebben het verzoek langs de lat van onze verordening gelegd en geconcludeerd dat het onderwerp referendabel is. Twijfelt u nu omdat de uitbreiding van betaald parkeren misschien iets met belasting of tarieven te maken zou hebben? Dan help ik u natuurlijk nog graag een handje. Voorzitter, Rotterdam is ditmaal namelijk geen pionier. De weg naar een referendum over betaald parkeren is al door andere gemeenten voor ons bewandeld, wij hoeven enkel de broodkruimels te volgen. Ik zal het niet snel zeggen, maar Katwijk is een prachtig voorbeeld. Daar werd het referendumverzoek beoordeeld door een onafhankelijke referendumcommissie en daar werd niet gezocht naar een procedureel geitenpaadje om inwoners buiten de deur te houden. De houding was uiteindelijk, als dit volgens de regels kan, dan gaan we de inwoners maar overtuigen van het belang van gereguleerd parkeren. De inwoners werden niet overtuigd, stemden tegen en vervolgens moest de politiek met die uitslag aan de slag. Dat deden ze overigens ook gewoon netjes door hun voorstel in te trekken. Voorzitter, dat is volgens mij precies waarvoor we dit instrument hebben. Bewoners kunnen ons ermee dwingen om uit deze raadszaal te komen en de straat op te gaan om uit te leggen waarom plannen die op de Coolsingel worden bedacht volgens ons goed zijn voor onze stad, voor hun straten en voor hun portemonnee. Ik hoor coalitiepartijen hier stuk voor stuk zeggen dat ze geloven in de koers die ze hebben uitgezet. De VVD lijkt zelfs het verkiezingsprogramma helemaal in de shredder te hebben gegooid en publiceert opeens opiniestukken over hoe geweldig het betaald parkeren wel niet is. Deel dat geloof dan. Niet alleen met elkaar in deze raadzaal, maar ga naar Ommoord, ga naar zevenkamp, ga naar Hoogvliet en vertel die Rotterdammers waarom dit volgens jullie een goed idee is. Misschien dat u deze bestuursperiode zelfs nog een keer draagvlak ervaart. Daarnaast wil ik de coalitiepartijen ook nog iets meegeven, want het is namelijk geen gedane zaak. De uitkomst van een referendum staat niet op voorhand vast. Dit debat gaat volgens de coalitie over de toekomst van onze stad, over het vergezicht waar we met Rotterdam naartoe willen bewegen. Er wordt ons verteld dat we verder moeten kijken dan 1 bestuursperiode en dat we bereid moeten zijn om nu keuzes te maken en investeringen te doen waarvan Rotterdam pas op langere termijn de gevolgen gaat merken. Maar als je van ons vraagt om over de verkiezingen heen te kijken, dan is het toch ook niet gek om de Rotterdammers over de verkiezingen heen een oordeel te laten vellen? Voorzitter, het kan natuurlijk ook anders. Kijk naar Haarlem, ook daar wilde de gemeente betaald parkeren verder uitbreiden, ook daar vroegen inwoners om een referendum en ook daar wees de gemeenteraad dat verzoek in eerste instantie af. De inwoners lieten het er alleen niet bij zitten, stapten naar de rechter en die zette een streep door het verder uitvoeren van de plannen zolang de procedure nog liep. Uiteindelijk kwam het referendum er alsnog, stemde ruim 81 procent van de opgekomen

kiezers tegen en werd de oorspronkelijke nota ingetrokken. Als wij er vandaag voor zouden kiezen om het referendum geen doorgang te laten vinden, dan wil ik daar ook een paar conclusies aan verbinden. Bijna 10.000 Rotterdammers hebben binnen een paar dagen gezegd, wij willen hierover meepraten. Als u vervolgens zegt dat zij niet door mogen naar de volgende fase, kiest u ervoor om het debat binnen het bestuurlijke paleis aan de Coolsingel te houden. Dan kiest u ervoor om de Rotterdammer niet van uw verhaal te overtuigen en kiest u ervoor om opnieuw met uw rug naar de stad te besturen in plaats van met open vizier richting de Rotterdammers. Tot slot, voorzitter. Er komt uiteindelijk altijd een moment waarop Rotterdammers hun oordeel kunnen geven en wij vragen u vandaag om ruimte te geven aan het instrument dat we daar zelf voor in het leven hebben geroepen. Want als u werkelijk zo overtuigd bent van deze plannen, van die vergezichten en van die nieuwe koers op Rotterdam, dan ligt hier een vrij eenvoudige uitdaging. Kom maar op. Wij gaan de straat op om uit te leggen waarom wij tegen deze uitbreiding zijn. Gaat u de straat maar op om uit te leggen waarom u ervoor bent en laat vervolgens de Rotterdammers zelf bepalen wat hij ervan vindt. Nog 1 ding voordat ik afsluit. Ik las in Rijnmond dat het 500.000 euro gaat kosten om het referendum te houden. Het is wat Leefbaar Rotterdam betreft geen reden om dat niet te doen. Als geld een reden zou zijn om bewoners geen stem te geven, hadden we dit instrument natuurlijk nooit in het leven moeten roepen en kunnen we morgen stoppen met alle verkiezingen. Voorzitter, nu echt tot slot. Een stem tegen dit referendum is niets anders dan uitstel van executie. We hebben het namelijk gezien in Den Haag waar dat ook is gebeurd en zo zal het hier ook gaan. Als de raad vandaag de bijna 10.000 bewoners blokkeert om een referendum te organiseren, zal het referendum niet in maart 2027 plaatsvinden, maar in maart 2030. Dank u wel, voorzitter. *(Applaus.)*

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Achbar.

De heer ACHBAR (denk): Voorzitter, dank. Het is natuurlijk bijzonder dat er zoveel Rotterdammers hebben aangegeven via een referendum hoe hoog de noodzaak is. Maar als je had geluisterd naar de bewoners, dan was een referendum misschien helemaal niet nodig geweest. Maar hij ligt er en wat ons betreft moeten we daar dan ook kritisch naar kijken hoe we daar mee om omgaan en wat dat voor de rest betekent. Ik ben ook heel erg benieuwd, want er zijn nu maar een aantal partijen aan het woord geweest, wat de rest van de partijen ervan vinden en wat hun reactie is op deze oproep. Daar wacht ik graag nog op.

De VOORZITTER: Dan wordt u meteen bediend, want mevrouw Maassen heeft het woord.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, dank. Dank aan alle Rotterdammers die de moeite hebben genomen om betrokken te zijn bij de lokale politiek. Maar laat ik ook duidelijk zijn, niemand wil belasting betalen en iedereen begrijpt waarom we belasting betalen, want zonder belastingen kunnen we ook geen investeringen doen aan de stad. Daarom is het ook dat we in artikel 21E van onze verordening hebben opgenomen dat we geen referenda houden over belastingen. Precies om die reden zal mijn fractie het verzoek om het houden van een referendum over de parkeerbelasting niet steunen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer De Waard heeft een vraag.
De heer DE WAARD (lr): Dank, voorzitter. Ik hoor mevrouw Maassen van D66 zojuist zeggen dat het hier over belastingen gaat maar dat gaat weldegelijk niet. Ik wil haar graag ook verwijzen naar mijn betoog wat ik zojuist heb gehouden, ik denk dat u daar misschien niet helemaal goed naar heeft geluisterd. Maar het is juist door een onafhankelijke referendumcommissie in Katwijk gezegd dat het hier niet om belastingzaken gaat. Zelfs een rechterlijke uitspraak uit Haarlem heeft ook bevestigd dat het hier niet over belastingen gaat. Het gaat hier om artikel 225 om parkeerregulering. Dat heeft helemaal niks met belasting te maken, mevrouw Maassen.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, volgens mij ligt er een voorstel voor om de parkeerbelastingen uit te breiden in de stad Rotterdam. Wat ons betreft is dat een referendum over het belastingen en dat is strijdig met wat wij in de verordening hebben opgenomen. Daarom zullen wij tegen dit voorstel stemmen.

De VOORZITTER: De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): Dank, voorzitter. Dan concludeer ik hem ook meteen af dat mevrouw Maassen hem zodanig wil formuleren dat zij gewoon op zoek is naar redenen om tegen dit referendum te zijn. Dat ze ook doelbewust haar rug keert naar de Rotterdammer, naar alle mensen achter de petities, alle mensen uit de ondersteuningsverklaringen van het referendum die zeggen, wij willen referendum. Wij willen de Rotterdammers een stem geven, maar daar luisteren wij niet naar. Onvoorstelbaar.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, nogmaals. Ik kijk gewoon naar de bedoeling van de verordening van het referendum en ik zie daarin dat we met elkaar hebben afgesproken dat we geen referenda houden over belastingen.

De VOORZITTER: De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): Wederom een conclusie, dan trekt u een gerechtelijke uitspraak in twijfel. Dat baart mij zorgen. Ten tweede een concrete vraag, waar bent u bang voor?

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, de heer De Waard verwijst naar regels die in Katwijk gelden. Ik kijk naar de verordening van Rotterdam en kom tot de conclusie dat mijn fractie dit voorstel niet zal steunen, omdat we met elkaar hebben afgesproken dat we geen referendum houden over belastingen.

De VOORZITTER: De heer Achbar.

De heer ACHBAR (denk): Voorzitter, ik zou toch graag van D66 een verduidelijking willen hebben. Want we hebben vanochtend een discussie gehad over het reglement van orde en de toepassing daarvan, waarbij nu heel stellig door D66 wordt gezegd, dat staat in het reglement van orde. Maar volgens mij heeft dezelfde D66 ook gezegd, uiteindelijk gaat de raad daarover. Volgens mij is juist D66 een partij die enorm pleit voor participatie en inspraak vanuit bewoners in welke vorm dan ook. Waarom zou dit instrument ineens zo ingezet worden vanuit het reglement van orde? Dat is dan wel heel ambigu als je hem dan beoordeeld op basis van de discussie van vanochtend.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik heb naar de verordening gekeken. In de verordening staat heel duidelijk, daar hebben we uitgebreid met elkaar jaren geleden een gesprek over gehad, dat we geen referenda houden over belastingen. Waarom doen we dat niet? Dat heb ik u zojuist uitgelegd, omdat iedereen begrijpt waarom we belasting betalen in Nederland. Iedereen begrijpt dat en niemand wil tegelijkertijd belasting betalen. Dat is ook de reden waarom we daar geen referenda over houden.

De VOORZITTER: De heer Achbar.

De heer ACHBAR (denk): Voorzitter, is mevrouw Maassen het met mij eens dat uiteindelijk de raad de uiteindelijke beslissing daarover neemt, zoals zij dat vanochtend heeft gesuggereerd?

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik heb ook al met u gedeeld dat de fractie voornemens is om te stemmen op dit besluit.

De VOORZITTER: Tot slot, de heer Achbar.

De heer ACHBAR (denk): Voorzitter, dat was mijn vraag niet. Ik zou graag daar een antwoord op willen hebben van mevrouw Maassen.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik weet niet precies naar welk antwoord u op zoek bent. Maar ik ben me ten volle van bewust dat dit uiteindelijk overgaat tot stemming in de raad.

De VOORZITTER: De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): Voorzitter, dank. Ik wil toch iets rechtzetten. Want mevrouw Maassen blijft erop terugkomen van, het is een belasting. Maar daar gaat het hier niet over. Het gaat hier over artikel 225 en het gaat over een aanpassing van de parkeerregulering. Dat is het debat dat hier voorligt. Het heeft allemaal niks te maken met belasting, dat is bevestigd door een onafhankelijke commissie en ook nog eens door een rechter. Dat wil ik heel graag gezegd hebben.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, volgens mij verwijst u naar een situatie die zich niet in Rotterdam heeft afgespeeld. Ik ga terug naar wat er hier voorligt. We willen betaald parkeren uitbreiden, dat is een uitbreiding van de parkeerbelasting. Wat mijn fractie betreft gaat dat in tegen de geest van artikel 21E van de verordening en daarom zullen wij tegenstemmen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Van Dijk.
De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, ik kan wat ons betreft heel kort zijn. Wij hebben geen referendum nodig om te zien dat dit parkeerbeleid heel desastreus uitpakt voor kerken, maatschappelijke organisaties en sportverenigingen. Wat ons betreft is het ook wel een vorm van schijnparticipatie om over parkeerbelasting een referendum te voeren. Wat ons betreft gaan wij niet mee met een referendum. Tegelijkertijd zullen we straks wel een aantal voorstellen doen om het parkeerbeleid op een andere manier vorm te geven.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Dank, voorzitter. Zo'n 8.000 Rotterdammers hebben steun betuigd aan het initiatief van de heer Bloks. Dat is het signaal dat onze fractie en ook deze coalitie heel serieus neemt. Want het is een teken van betrokkenheid bij je eigen wijk, je eigen straat en je dagelijkse omgeving. Als daar mogelijk een verandering in komt, dan maken sommige mensen zich daar zorgen over. Tegelijkertijd voorzitter, is een referendum niet automatisch de beste manier om met die zorgen om te gaan. Want het eerlijke verhaal wat door Leefbaar

niet wordt verteld, hangt samen met de vraag, waarover stemmen Rotterdammers dan precies? Over betaald parkeren als principe? Over de tarieven, de venstertijden, de volgorde van invoering? Of over de bewonersvergunning, mantelzorg, winkelgebieden? Of de besteding van deze opbrengsten? Dat zijn allemaal verschillende vragen die je kan bedenken en een enkel ja of nee doet geen recht aan de complexiteit. Maar ook heel belangrijk, voorzitter, als we hiermee akkoord gaan, betekent dit per definitie maanden uitstel. Het houden van een referendum op een later moment kan betekenen dat bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties langer in onzekerheid blijven.

De heer DE WAARD (Ir): Voorzitter, punt van orde.

De VOORZITTER: De heer De Waard heeft een vraag.

De heer DE WAARD (Ir): Een punt van orde zelfs.

De VOORZITTER: Dan ga ik beoordelen of het een punt van orde is, maar u mag hem stellen.

De heer DE WAARD (Ir): Aardig, dank u wel. Ik wil vragen om bij de orde van het debat te blijven. Want we gaan zo meteen praten over inderdaad een parkeerverordening, maar we hebben het nu over het referendum en of dit referendabel is.

De VOORZITTER: Ik heb geluisterd, maar ik had wel de indruk dat daar de inbreng van de heer Biljoen nog over ging. Maar ik zou dit gewoon aan de heer Biljoen willen laten om ook hier verder op te gaan.

De heer BILJOEN (pro): Dank, voorzitter. Dan had wellicht de heer De Waard ook zelf naar zijn eigen bijdrage moeten kijken, want die ging ook helemaal gemixt. Maar voorzitter, ik ga verder. Want het houden van een referendum op een later moment betekent dat bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties langer in onzekerheid blijven, dat de voorbereiding en uitvoering moet worden stilgezet en dat de financiële opbrengsten daarmee vertragen. Wethouders Zeegers wat ons betreft heel duidelijk dat dit een gat in de begroting kan veroorzaken en sowieso best wel veel geld kost, maar ook echt gevolgen heeft voor ambities van deze coalitie. Laat ik heel duidelijk zijn ook voor de mensen thuis die nu op dit moment aan het meekijken zijn, extra kosten en vertraging zijn niet gratis. Als wij later woningen bouwen, laten investeren in de buitenruimte of later armoede aanpakken, heeft het ook een prijs. Als raad dragen wij daarmee een bredere verantwoordelijkheid. Want wij collega's, kijk ik ook naar de SP, wij zijn door Rotterdammers aangesteld om keuzes te maken voor de gehele stad voor de lange termijn in het belang van alle inwoners. Ook voor degenen die hun stem minder snel laten horen, zoals de jongeren die al jarenlang een huis zoeken of mensen die week in en week uit overlast ervaren, bijvoorbeeld van drugsgebruikers of buitenslapers. Deze problemen willen we, sterker nog, moeten we oplossen zoals wij dat hebben beloofd aan deze stad. Want voorzitter, wij zijn gekozen en hebben vertrouwen gekregen om moeilijke beslissingen te nemen en niet alleen besluiten die populair zijn. Een referendum kan een waardevol instrument zijn ter ondersteuning van ons werk, maar is absoluut geen vervanging voor representatieve besluitvorming over een omvangrijk pakket van parkeren, mobiliteit en begrotingsbeleid. Zeker niet wanneer de referendumvraag een complex beleid reduceert tot een ja of een nee. Voorzitter, hoewel het verzoek om een referendum juridisch correct is ingediend, stelt het ons voor een keuze die de toekomst van onze stad op pauze zet. Rotterdam kan het zich niet veroorloven om stil te staan. We moeten nu vaart maken om onze stad sociaal, groen en financieel gezond houden. De fractie van PRO zal daarom tegen het houden van een referendum stemmen en instemmen met ontwerpbesluit B. Niet uit gebrek aan respect voor de ondertekenaars, maar uit overtuiging dat we moeten blijven bouwen aan het Rotterdam van morgen. *(Applaus.)*

De VOORZITTER: De heer Hamhuis.

De heer HAMHUIS (fvd): Voorzitter, ik vind het nogal een heel raar betoog. Enerzijds schetst de heer Biljoen dat hij de zorg van 8.000 Rotterdammers zeer serieus neemt. Hij noemt een ja of nee vraag te simpel. Een referendum kost veel tijd en geld, het referendum wordt een beetje de grond ingetrapt. Maar hij hecht kennelijk wel veel waarde aan betrokken bewoners, betrokken Rotterdammers. Heeft u dan geen ander voorstel om die mensen in al die wijken die nu betaald parkeren voor hun voeten geworpen krijgen wel tegemoet te komen en om die wel te betrekken? Of is het puur, referendum doen we niet, we gaan gewoon door en verder komt er geen burgerparticipatie?

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, ik wil heel graag met de heer Hamhuis van gedachten wisselen, maar dat doen we dan bij agendapunt 9.4. Laten we het vandaag hier hebben over het referendum. Als u vragen heeft over het referendum, dan wil ik die graag via de voorzitter beantwoorden. Maar vragen over wat we gaan doen eventueel voor bewoners die maatwerkoplossingen nodig hebben, beantwoord ik graag bij het volgende debat.

De VOORZITTER: De heer Hamhuis.

De heer HAMHUIS (fvd): Dan gaan we zeker in debat bij het volgende agendapunt. Maar een referendum is natuurlijk wel een optimaal voorbeeld van burgerparticipatie, wat u kennelijk wel belangrijk vindt. De optimale variant, een referendum, dat keurt u af. Waarom dan? Is er nog geen andere mogelijkheid om toch de bewoners te betrekken bij het besluit?

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, ik keur het instrument referendum niet af. Als u goed heeft geluisterd heb ik ook aangegeven dat de fractie van PRO het een waardevol instrument vindt, maar niet bij dit kader.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan vraag ik of er nog andere leden zijn die het woord wensen? Mevrouw Verouden.

Mevrouw VEROUDEN (cda): Dank, voorzitter. Het CDA is principieel geen voorstander van raadgevende referenda, omdat ze complexe politieke vraagstukken terugbrengen tot een simpele ja of nee en verwachtingen wekken die niet waargemaakt kunnen worden. Daarom zijn wij geen voorstander van dit raadgevend referendum over de invoering van betaald parkeren in extra wijken. Eerder hebben wij al aangegeven dat wij de vraagstelling oneerlijk vinden, omdat het gaat over wat betaald parkeren de inwoners en bezoekers van onze stad kost, maar niet over wat dat onze samenleving oplevert. Mevrouw Maassen zei het volgens mij net erg treffend, niemand wil belasting betalen, maar we weten allemaal dat het nodig is. Daarom houden we daar geen referendum over en die afweging komt nu niet terug in de vraag die voorligt. We zien het risico dat Rotterdammers zich niet gehoord voelen. We hebben hier een inspreekavond gehad en daar hoorden we Rotterdammers die zich zorgen maken over maatwerk voor sportverenigingen, kerken, maatschappelijke organisaties, ondernemers, winkelcentra, vrijwilligers en mantelzorgers. We hebben in antwoord op technische vragen in het debat, maar ook nog een keer in de brief van de wethouder hier informatie over gekregen en daar spreken we straks in het debat dan ook inhoudelijk met elkaar over. Dank u wel.

De VOORZITTER: Heeft de heer Hamhuis een vraag?

De heer HAMHUIS (fvd): Dank, voorzitter. Ik hoorde in de bijdrage dat het referendum verkeerde verwachtingen wekt. Welke zijn dat precies? Welke verkeerde verwachtingen wekt dit referendum?

De VOORZITTER: Mevrouw Verouden.

Mevrouw VEROUDEN (cda): Een referendum zoals deze slaat een vraag die heel complex, die gaat zowel over wat kost het mensen en wat levert het op, plat tot een ja of nee. Dat wekt verkeerde verwachtingen. In de inspreekbijdrage van alle insprekers bij de hele lange inspreekavond die we hebben gehad, werden heel veel diverse zorgen geuit voor kerken, maatschappelijke organisaties, sportverenigingen en ondernemers. Die vraag is veel complexer dan alleen ja of nee.

De VOORZITTER: De heer Hamhuis.

De heer HAMHUIS (fvd): De vraag is heel simpel, parkeerbeleid van tafel ja of nee? Dat is de enige vraag die voorligt. Als daar het antwoord ja op is, dan gaat het parkeerbeleid van tafel, dat kan gerealiseerd worden. Dat is geen verkeerde verwachting, dat is gewoon een keuze die wij hier als raad en als college maken. Als bewoners dat willen, dan kan dat gewoon worden gerealiseerd. Dat is geen verkeerde verwachting.

De VOORZITTER: Mevrouw Engels.

Mevrouw ENGELS (vvd): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, de Rotterdamse politiek zit soms vol verrassingen, maar ik ga er vandaag geen eentje aan u onthullen. Want wij als Rotterdamse VVD zijn al principieel minder dan 20 jaar tegen referenda. Het maakt niet uit welk college er zit of welk onderwerp we het over hebben, wij zijn tegen. In 2008 sprak ons raadslid Van der Waarde al de woorden, wij zijn geen voorstander van referenda. Wij houden van een representatieve democratie. De gemeenteraad is mans genoeg om over dit onderwerp na te denken en er een goed besluit over te nemen. Voorzitter, dit herhaalden wij in 2009 weer. Bij het Woonvisiereferendum in 2016 was het niet anders. Ook in 2018 bleven wij bij dit standpunt en dienden wij zelfs samen met het CDA en de ChristenUnie-SGP een amendement in om het referendum in Rotterdam helemaal af te schaffen. Voorzitter, wat wij toen hebben gezegd, dat geldt nog steeds. Wij zijn gekozen om moeilijke afwegingen te maken en niet om ze door te schuiven zodra ze pijn doen. Daarom stemt de VVD vandaag tegen dit verzoek. Dank.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Wempe.

De heer WEMPE (volt): Dank, voorzitter. Wij staan voor een stad die vooruitkijkt. We zijn bereid moeilijke keuzes te maken voor nu en voor een verre toekomst. Rotterdam kon niet onbeperkt doorgaan zoals het ging. We willen investeren in onze stad en we moeten keuzes maken. Denk aan de keuzes voor het terugdringen van de dakloosheid, meer betaalbare woningen, een veilige stad en een omgeving waarin kinderen goed kunnen opgroeien. Tegelijkertijd willen we dat Rotterdam klaar is voor de toekomst. Digitalisering en innovatie kunnen daarbij een belangrijke rol spelen. Voor ons gaat het hier niet alleen bij dit referendum over parkeren, maar over de vraag hoe we onze beperkte ruimte en middelen inzetten voor de stad van morgen. Vanuit die visie en ook omdat dit onderwerp zich niet goed leent voor een referendum, kiest Volt Rotterdam ervoor om tegen het voorstel voor een referendum te stemmen. We willen vooruit, samen verantwoordelijkheid nemen en voorkomen dat Rotterdam stil komt te staan.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Zijn er nog andere leden die het woord wensen? De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Dank u wel, voorzitter. Het benauwt me toch wel een beetje. Een referendum weigeren, bang voor de mening van wat de mensen in de stad vinden, dat is nogal wat. De partijen die hier gekozen zijn en de coalitie vormen, doen dat af alsof dat het de normaalste zaak van de wereld is. Ik zou me echt doodschamen en ik zou kijken, wat willen de burgers nu echt? Waar staan zij voor? Wat gaat de gemeenteraad beslissen?

De VOORZITTER: Dank u. Dan kijk ik rond, geen andere inbreng meer? Ik kijk naar de wethouder of zij vragen heeft gehoord. Er was nog een vraag of de vergelijking met Haarlem gemaakt kon worden. Dat is volgens mij een vraag die wij hebben genoteerd en die zal ik dan zelf beantwoorden, want dat doe ik als voorzitter van uw raad. Wat wij hebben kunnen achterhalen, is dat dat een andere verordening was en dat de raad daar heeft getoetst aan de in Haarlem geldende verordening. Daar had de raad ook geen ruimte om een eigen afweging te maken. In onze eigen verordening staat dat in artikel 23 lid 7 is opgenomen dat de raad toetst aan uitsluitingsgronden. Het is aan de raad hier om te toetsen of er uitsluitingsgronden zijn. Dat is de beantwoording van de vraag ook rondom Haarlem. Dan zijn we nu op het punt gekomen van de tweede termijn.

De heer BAŞOĞLU (sp): Ik had wel een vraag gesteld, ik ben benieuwd of daar een antwoord op kan komen.

De VOORZITTER: Ik kijk naar de wethouder. Kunt u uw vraag nog herhalen? Dat mag in technische tijd, de heer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Ik vroeg ook of de wethouder hier iets over kan zeggen of er steun is voor het referendum. Ik was gewoon daar benieuwd naar.

De VOORZITTER: Daar mag de wethouder zelf op antwoorden.
Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Volgens mij is een referendum een keus dat aan u wordt voorgelegd, daar heb ik nu geen rol in te spelen.

De VOORZITTER: Helder. Dan zijn daarmee de vragen beantwoord die vanuit uw raad zijn gesteld. Dan gaan we nu naar de tweede termijn. De heer De Waard heeft een inbreng voor de tweede termijn.

De heer DE WAARD (lr): Dank, voorzitter. Allereerst een vraag, is het een belastingmaatregel of niet? Graag een antwoord. Daarnaast afdronk van dit debat. Ik hoor PRO zeggen, juridisch gezien is het correct, maar ik stem tegen. D66 stemt ook tegen, want die ziet het niet zitten. Volt en CDA ook, want die ziet de vraagstelling niet zitten. Er worden enkel en alleen redenen gezocht om tegen te stemmen. Daarbij kan ik ook concluderen dat deze partijen ook tegen het instrument referendum zijn zodat ze daarmee meer dan tienduizenden stemmers gewoon puur in de mist laten staan. 10.000 stemmers waarvoor wij als raad een instrument hebben opgetuigd om juist naast die burgers te gaan staan, om juist het opkomstpercentage ook mee te bevorderen, daar keert u de rug nu tegen.

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, ik laat me dit echt niet aanpraten. Volgens mij heb ik gezegd dat een referendum een waardevol instrument is wat PRO zeker ook wat zou willen gebruiken, maar niet op deze manier en zeker niet voor het kader betaald parkeren.

De VOORZITTER: Andere leden, wenst u nog het woord in de tweede termijn? Niemand. Dan is er nog een vraag gesteld of het een belastingmaatregel is of niet. Dan kom ik ook weer terug op artikel 23 lid 7 dat het de raad is die beslist of er sprake is van uitsluitingsgronden.

Ook hier is het weer aan de raad om vast te stellen of te bepalen of dat hier sprake is van uitsluitingsgronden, zoals die ook geformuleerd zijn in de verordening. Dan zijn wij aan het einde van de beraadslaging gekomen. Ik heb u al eerder geïnformeerd bij de vaststelling van de agenda dat uw raad een besluit dient te nemen over het inleidend verzoek tot het houden van een raadgevend referendum en dat na dat debat ook eerst gevraagd wordt te stemmen over het ontwerpbesluit om wel een referendum te houden. Daar gaan wij dan ook nu over stemmen.

De heer DE WAARD (lr): Puntje van orde.

De VOORZITTER: Ik ga nog toelichting geven over waar dan precies de stemming over gaat. U gaat eerst stemmen of dat er wel een referendum moet worden gehouden. Daarna gaan we nog een keer stemmen of er geen referendum moet worden gehouden. Dat gaan we 2 keer expliciet vaststellen. Indien het eerste wordt verworpen, moeten we ook stemmen over het tweede of er geen referendum moet worden gehouden. Het moet expliciet besloten worden dat er dan geen referendum moet worden gehouden. Is dat helder? Ik ga het nog een keer herhalen bij de stemming. De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): In technische tijd alstublieft. Maar ik zou graag in beide gevallen een hoofdelijke stemming aan willen vragen.

De VOORZITTER: Dat is toegestaan. Geeft u me een paar seconden om de organisatie te regelen. Mag ik u allen verzoeken toch u plaats in te nemen, want we gaan snel beginnen. Schort uw beraadslaging met uw buurman of buurvrouw op. Ik ga nu eerst een nummer trekken bij wie we beginnen. Nogmaals deze vraag is als eerste, wilt u dat er wel een referendum komt? Als u daarvoor bent, zegt u voor. Als u daartegen bent, zegt u tegen. We beginnen bij nummer 28. De heer De Waard is de eerste.

De heer DE WAARD (lr): Voor een referendum.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer De Waard, voor. Mevrouw Van Dijk.

Mevrouw VAN DIJK (lr): Voor.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Isaack.

De heer ISAACK (bij1): Voor.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Roskam.

De heer ROSKAM (lr): Voor.

De heer DE BEL (plv. griffier): Mevrouw Morkoç. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* De heer Duin.

De heer DUIN (lr): Voor.

De heer DE WAARD (lr): Voorzitter, punt van orde.

De heer DE BEL (plv. griffier): Niet tijdens een stemming.

De VOORZITTER: De heer De Waard.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Buijt.

De heer DE WAARD (lr): Mevrouw Morkoç stemde net met de microfoon uit. Ik zal het fijn vinden als de kijkers thuis ook zien wie er stemt en wat er gestemd wordt.

De VOORZITTER: U hoeft niet te gaan staan, maar u moet wel in de microfoon kenbaar maken wat u heeft gestemd, want dat moet ook navolgbaar zijn. Mevrouw Morkoç mag het nog een keer herhalen wat zij heeft gezegd.

Mevrouw MORKOÇ (pro): Natuurlijk, voorzitter. Tegen.

De VOORZITTER: Dan is het ook helder wat mevrouw Morkoç heeft gestemd. Waar zijn wij gebleven?

De heer DE BEL (plv. griffier): Mevrouw Van der Meer.

Mevrouw VAN DER MEER (lr): Voor.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Bonte.

De heer BONTE (lr): Voor.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Koster.

De heer KOSTER (lr): Voor.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Tegen.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Voor.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Meurink.

De heer MEURINK (d66): Tegen.

De heer DE BEL (plv. griffier): Mevrouw Rojer.

Mevrouw ROJER (d66): Tegen.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Van Lanschot.

De heer VAN LANSCHOT (d66): Tegen.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Doğan.

De heer DOĞAN (denk): Voor.

De heer DE BEL (plv. griffier): Mevrouw Verouden.

Mevrouw VEROUDEN (cda): Tegen.

De heer DE BEL (plv. griffier): Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Tegen.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Boshuizen.

De heer BOSHUIZEN (pro): Tegen.

De heer DE BEL (plv. griffier): Mevrouw Bruin.

Mevrouw BRUIN (lr): Voor.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Van der Hoeven.

De heer VAN DER HOEVEN (vvd): Tegen.

De heer DE BEL (plv. griffier): Mevrouw Coşkun.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Tegen.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Van Eikeren.

De heer VAN EIKEREN (pro): Tegen.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Wempe.

De heer WEMPE (volt): Tegen

De heer DE BEL (plv. griffier): Mevrouw Laamairi.

Mevrouw LAAMAIRI (denk): Voor.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Voor.

De heer DE BEL (plv. griffier): Mevrouw Engels.

Mevrouw ENGELS (vvd): Tegen.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Engelen.

De heer ENGELEN (vvd): Tegen.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Jaspar

De heer JASPAR (pro): Tegen.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Baali.

De heer BAALI (pro): Netjes staan voor het filmpje. Tegen.

De heer DE BEL (plv. griffier): Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pro): Tegen.

De heer DE BEL (plv. griffier): Mevrouw Baán.

Mevrouw BAÁN (pro): Tegen.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Leewis.

De heer LEEWIS (pro): Tegen.

De heer DE BEL (plv. griffier): Mevrouw Van Meer.

Mevrouw VAN MEER (pro): Tegen.

De heer DE BEL (plv. griffier): Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Tegen.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Tegen.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Kaya.

De heer KAYA (pro): Tegen.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Voor.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Achbar.

De heer ACHBAR (denk): Voor.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Tegen.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Voor een referendum.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Monge Vega.

De heer MONGE VEGA (lr): Voor een referendum.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Verhoef.

De heer VERHOEF (lr): Voor.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Redelinghuys.

De heer REDELINGHUYS (fvd): Voor.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Hamhuis.

De heer HAMHUIS (fvd): Voor.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd): Tegen.

De VOORZITTER: Op de vraag of er wel of niet wel een referendum moet worden gehouden, zijn er 25 tegen en 20 voor. Dat betekent dat het voorstel is verworpen. Dan gaan wij nog stemmen over het besluit om het verzoek niet in te willigen. We gaan goed opletten, want dit wordt inderdaad zo'n CDA-congresachtig dingetje. Er is nu geen besluit genomen over het houden van het referendum. Om dat besluit vervolgens in te willigen, als u dat inderdaad niet wil, dan moet u voorstemmen. Als u tegen bent, stemt u voor en anders stemt u tegen. Dit is een hele ingewikkelde. Het voorstel dat nu voorligt is om geen referendum te houden. Dat is het voorstel waar we over stemmen, geen referendum. Als u voor bent dat er geen referendum wordt gehouden, stemt u voor. Als u tegen bent, stemt u tegen. We moeten weer een nummertje gaan trekken, hetzelfde nummer. Dan beginnen we ook weer bij de heer De Waard.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): Tegen.

De heer DE BEL (plv. griffier): Mevrouw Van Dijk.

Mevrouw VAN DIJK (lr): Tegen.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Isaack.

De heer ISAACK (bij1): Tegen.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Roskam.

De heer ROSKAM (lr): Tegen.

De heer DE BEL (plv. griffier): Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (pro): Voor.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Duin.

De heer DUIN (lr): Tegen.

De heer DE BEL (plv. griffier): Mevrouw Van der Meer.

Mevrouw VAN DER MEER (lr): Tegen.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Bonte.

De heer BONTE (lr): Tegen.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Koster.

De heer KOSTER (lr): Tegen.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Voor.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Tegen.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Meurink.

De heer MEURINK (d66): Voor.

De heer DE BEL (plv. griffier): Mevrouw Rojer.

Mevrouw ROJER (d66): Voor.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Van Lanschot.

De heer VAN LANSCHOT (d66): Voor.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heet Doğan.

De heer DOĞAN (denk): Tegen.

De heer DE BEL (plv. griffier): Mevrouw Verouden.

Mevrouw VEROUDEN (cda): Voor.

De heer DE BEL (plv. griffier): Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voor.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Boshuizen.

De heer BOSHUIZEN (pro): Voor.

De heer DE BEL (plv. griffier): Mevrouw Bruin.

Mevrouw BRUIN (lr): Tegen.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Van der Hoeven.

De heer VAN DER HOEVEN (vvd): Volmondig voor.

De heer DE BEL (plv. griffier): Mevrouw Coşkun.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Voor.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Van Eikeren.

De heer VAN EIKEREN (pro): Voor.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Wempe.

De heer WEMPE (volt): Voor.

De heer DE BEL (plv. griffier): Mevrouw Laamairi

Mevrouw LAAMAIRI (denk): Tegen.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Tegen.

De heer DE BEL (plv. griffier): Mevrouw Engels.

Mevrouw ENGELS (vvd): Voor.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Engelen.

De heer ENGELEN (vvd): Voor.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Jaspar.

De heer JASPAR (pro): Voor.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Baali.

De heer BAALI (pro): Voor

De heer DE BEL (plv. griffier): Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pro): Voor.

De heer DE BEL (plv. griffier): Mevrouw Baán.

Mevrouw BAÁN (pro): Voor.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Leewis.

De heer LEEWIS (pro): Voor.

De heer DE BEL (plv. griffier): Mevrouw Van Meer.

Mevrouw VAN MEER (pro): Voor.

De heer DE BEL (plv. griffier): Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Voor.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Voor.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Kaya.

De heer KAYA (pro): Voor.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Tegen.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Achbar.

De heer ACHBAR (denk): Tegen.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Voor.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Tegen.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Monge Vega.

De heer MONGE VEGA (lr): Tegen.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Verhoef.

De heer VERHOEF (lr): Tegen.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Redelinghuys.

De heer REDELINGHUYS (fvd): Tegen.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Hamhuis.

De heer HAMHUIS (fvd): Tegen.

De heer DE BEL (plv. griffier): De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd): Voor.

De VOORZITTER: 25 leden hebben voor het besluit gestemd om geen referendum te houden en 20 stemmen tegen. Daarmee is het besluit aangenomen om geen referendum te houden. Daarmee zijn wij aan het einde gekomen van het agendapunt 9.3.

9.4 Debat over 'Uitbreiden betaald parkeren', aangevraagd door het lid Maassen e.a.

De VOORZITTER: Dan gaan wij over naar agendapunt 9.4. Dat is het debat over het uitbreiden van betaald parkeren en dat is aangevraagd door het lid Maassen en anderen. De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Voorzitter, ik heb een ordepunt. Ik heb echt de tijd nodig om dat punt te kunnen maken, ik hoop ook dat ik die ruimte krijg. Maar het is wel belangrijk voorafgaand aan dit debat. U mag op mij vertrouwen dat ik niet zomaar hier misbruik van wil maken, voorzitter. Ik beloof u, ik ga geen politieke uitspraken doen, ik probeer puur feitelijk te zijn. Voor u een verrassing, geen politieke uitspraken. 1 van de redenen voor ons verzoek om uitstel van dit debat was dat wij als Leefbaar grote twijfels hadden of dit voorstel voldoet aan

artikel 225 van de gemeentewet. Die schrijft namelijk voor, parkeerbelasting is bedoeld voor parkeerregulering, niet als inkomstenmaatregel.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, punt van orde. Dit is gewoon onderdeel van het debat, dit is geen punt van orde.

De VOORZITTER: Moment, ik geef de heer Buijt ruimte om zijn punt te maken. De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Artikel 225 van de gemeentewet koppelt de heffing expliciet aan parkeerregulering. Wij hebben meerdere externe juristen laten kijken naar artikel 225 en hierbij de teksten uit het coalitieakkoord, de brieven aan gemeenteraad en de wijk Nesselande en het commissiedebat van 23-09 betrokken. Zij constateren onafhankelijk van elkaar op dit moment hele grote risico's dat dit voorstel niet voldoet aan de voorwaarden zoals gesteld in artikel 225 van de gemeentewet. Het gaat hierbij onder andere om de volgende gronden. Expliciete uitspraken van de wethouder aan het einde van de commissie waarin zij enkele malen expliciet aangaf, parkeerdruk is op geen enkele wijze een factor die ten grondslag ligt aan dit besluit, wat er ook uit de parkeerdrukonderzoeken komen. Het besluit om betaald parkeren in de hele stad in te voeren, staat mogelijk op gespannen voet met het evenredigheidsbeginsel en het subsidiariteitsbeginsel. Maar met afstand het meest zwakke punt in de redenatie is deze, het college voert overal betaald parkeren in, behalve waar het meer kost in te voeren dan het opbrengt. Niet in Hoek van Holland en Rozenburg. Financiën geven de doorslag, niet meer de parkeerregulering. Dit is in diverse debatten letterlijk door collegeleden kenbaar gemaakt. Laat helder zijn, het laatste wat wij willen is dat er alsnog betaald parkeren in de kleine kernen wordt ingevoerd. Ik geef alleen aan dat juristen bestempelen dat we bijna een onhoudbaar argument inzake artikel 225. Immers dit schrijft nadrukkelijk voor, als financiële opbrengsten de gebiedskeuze beïnvloeden, is dat nadrukkelijk in strijd met artikel 225 van de gemeentewet. Maar er is meer, ook de jurisprudentie is relevant. De rechter kijkt bij parkeerbelasting nadrukkelijk naar de wettelijke grondslag en het kader voor de regulering. De juristen hebben voorbeelden aangedragen uit jurisprudentie waarin gemeenten door de rechter zijn teruggefloten bij het onterecht invoeren van betaald parkeren. Het college moet daarom kunnen onderbouwen welk parkeerreguleringsdoel met de maatregelen wordt gediend en juist daar ontbreekt het aan. Daarom mijn concrete vraag, heeft het college dit besluit vooraf expliciet extern juridisch getoetst of het voldoet en past binnen de voorwaarden die aan artikel 225 van de gemeentewet gesteld zijn? Aangezien hier juridisch grote twijfels bestaan en dit brengt zeer grote risico's met zich mee. Want er hebben ons ook diverse mensen op gewezen en die staan dus klaar om processen te starten. Dat neemt grote risico met zich mee. Zo nee, dan moet het volgens ons alsnog gebeuren dat we zeker weten voordat we dit debat voeren dat het echt voldoet aan dat bepaalde artikel, want er is namelijk door de manier van communicatie enorme onrust en onduidelijkheid ontstaan. Zo nee, dan moet het alsnog gebeuren voordat het debat plaatsvindt en dan zou het debat alsnog naar 15 oktober worden uitgesteld. Is dat onderzoek wel gedaan, dan is het natuurlijk ook prima en dan zouden we dat graag alsnog toegestuurd krijgen. Dat is mijn concrete voorstel. Is er een externe toets gedaan? Nee, doe dat alsnog, 15 oktober debatteren. Ja, wilt u dan dat onderzoek naar de raad doen toekomen? Want nogmaals we lopen echt grote risico's dat dit niet in lijn is met artikel 225 van de gemeentewet. Omdat er keer op keer nadrukkelijk wordt aangegeven, parkeerdruk is geen regel, het gaat puur om investeringen en politieke wensen te kunnen betalen.

De VOORZITTER: De heer Biljoen was eerst.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, ik heb enorm vertrouwen in de manier waarop u voorzit, maar dit was gewoon een bijdrage. Ik verwacht dan ook dat de tijd van Leefbaar echt met 7 minuten naar beneden gaat. Dit was echt gewoon een bijdrage van de heer Buijt. Laten we

dan ook gewoon zeggen dat de eerste termijn hiermee is begonnen, want dit was absoluut geen punt van orde. Dit is gewoon onderdeel van het debat.

De VOORZITTER: Gelukkig hebben we daar een voorzitter voor die mag beslissen of dit wel of niet een punt van orde is. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik constateer dat inderdaad in ieder geval de juridische discussie onderdeel is van dit punt van orde. Parkeerregulering is natuurlijk een containerbegrip. Ik heb zelf niet de juridische analyse voorafgaand aan dit debat helemaal tot in de puntjes uitgewerkt. Maar wat ik wel weet, is dat parkeerregulering betekent dat je als gemeente invloed wil uitoefenen op het parkeergedrag van iedereen die dan binnen de gemeentegrenzen wil parkeren. Mijn vraag aan de heer Buijt, omdat hij heel nadrukkelijk aangeeft dat hij twijfels heeft bij de juridische grondslag van dit voorstel, is uw statement dan dat er geen gedragseffect is bij de invoering van deze belastingmaatregel? Gaat er geen ander gedrag worden vertoond? Als dat wel zo is, dan is er sprake van parkeerregulering en dan kunnen we het debat wat mij betreft gewoon aanvangen. Zeg ik tegen u, voorzitter, als punt van orde.

De VOORZITTER: Hij is tegenwoordig favoriet, het punt van orde. Ga ik ook een punt van orde maken. Ik ga eerst nog wat zeggen, de heer Soytekin. Dit punt is gemaakt door de heer Buijt, ik noem het maar als een gedachte die u meegeeft richting de raad. Het is aan de raad nu om te bepalen of wij agendapunt 9.4 gaan behandelen. Want je kunt hier met elkaar heel lang over spreken en het is iets wat de heer Buijt nu voorlegt aan de raad van, heeft u dit in overweging genomen? De inhoudelijke vragen die hij heeft gesteld ten aanzien van, zijn die toetsen er et cetera? Dat zou ik gewoon onderdeel van het debat laten zijn, want dat kan hij daar prima vragen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Punt van orde.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Mijn voorstel zou wel zijn dat de heer Buijt dan de inhoudelijke vragen die hij heeft, wat mij betreft onderdeel zijn van het debat mits wij besluiten tot doorgang van het debat, dan nogmaals een keertje herhaalt in zijn eigen termijn. Want dat lijkt me wel zo logisch, want dan kunnen wij er ook op reageren en daarop interrumperen. Dat is dan het verzoek wat ik bij u neerleg. Dat niet wordt gerefereerd naar, ik heb net een technisch punt gemaakt, kunt u daarvan de vragen beantwoorden?

De VOORZITTER: U haalt de woorden uit mijn mond, mevrouw Maassen, want dat was mijn tweede deel. In het debat kan de heer Buijt zijn vragen, die hij nu ook al heeft gesteld, dan vervolgens ook stellen en dan kan hij er een antwoord op krijgen. Dat loopt niet via een punt van orde. De heer Soytekin.
De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter, dit is misschien precies de reden geweest waarom het debat niet vandaag gevoerd had moeten worden. Dit is natuurlijk wel een cruciale vraag wat de heer Buijt stelt. Ik zou wel voorafgaand aan het debat antwoord willen hebben op de vraag die hij zojuist heeft gesteld om zowel op een goede manier het debat te kunnen voeren, want anders schiet het gewoon niet op. Volgens mij is dat niet een hele lastige vraag van de heer Buijt, is het extern juridisch getoetst en kunnen wij dat zien voorafgaand aan het debat?

De VOORZITTER: De heer Soytekin en ik wil ook nog naar andere leden van de raad toe. Dit zijn geen vragen die u aan het college stelt, dit is een overweging van uw eigen raad om te bepalen of dat het voldoende is om het debat te gaan voeren. U kunt straks de vraag in het debat stellen wat u wil aan het college, maar nu is de vraag aan de orde of dit debat

voldoende is om doorgang te vinden. Dat is toch echt een vraag die uw raad zelf zou moeten beantwoorden. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Als het gaat om, dit is de reden waarom we het niet wilden houden. Ik was voorzitter van de commissie en ik heb toen heel expliciet gevraagd wat de redenen waren. Ik zeg dit nu niet uit monde van het voorzitterschap, maar in die commissie is dit niet een van de redenen geweest die zijn genoemd om het debat niet door te laten gaan. Voor mij is dat dan een conclusie dat dat niet de reden is geweest dat er toen een ander advies is geleverd.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Dat laatste is echt aantoonbaar niet waar. Wij hebben ook zelf het hele commissiedebat teruggekregen, op het einde zegt de heer De Waard tot 2 keer toe, we hebben ook grote twijfels bij artikel 225. Daar is de wethouder niet op ingegaan op dat moment. U heeft gelijk dat wij niet de expliciete vraag daar hebben gesteld. Want die juridische toets hebben wij pas daarna kunnen doen en door tijdsdruk hebben ze ook niet het 100 procent kunnen vaststellen, maar er zijn grote twijfels. Ik vind het ook echt jammer dat de voorzitter nu de bal bij de raad legt, want het is wel degelijk van belang dat het college voorafgaat aan het debat aangeeft als er zulke juridische twijfels zijn of dit überhaupt wel een voorstel is wat voldoet aan de criteria. Zeg gewoon ja of nee of er een externe en juridische toets is gedaan, dan ben je ben je ingedekt. Ik snap niet wat daar het probleem van is. Want dan wilt u weer de raad laten stemmen en we kennen de verhoudingen inmiddels op dit onderwerp wordt 23, 22 of 25, 20. Ik vind dat echt jammer en ik zou dat echt heel teleurstellend vinden. Dit is een serieus punt wat grote consequenties voor de gemeente kan hebben. Nogmaals het argument van, in de commissie is niet genoemd, dat is niet waar. Ik verzoek echt de voorzitter om het college hier uitsluitsel over te laten geven.

De VOORZITTER: Ik wil toch nog benadrukken dat ik niets anders doe dan uw eigen reglement van orde toepassen. Ik heb hier voor de rest geen enkele inhoudelijke bemoeienis dan wel opvatting over. Ik ben een voorzitter van uw raad. U maakt een punt, ik geef u mogelijkheid om een punt van orde te maken. U heeft die overweging meegegeven aan de raad, dat is dan vervolgens aan de raad om dat te wegen. Ik ga wel zo afronden. De heer Biljoen stond iets eerder.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, volgens mij is het heel simpel. U heeft gevraagd van, kan het debat doorgaan? Dat hebben we bij het vaststellen van de agenda met elkaar afgesproken dat we dit debat ook gingen houden, laten we dat gewoon nu ook gaan houden. Ik merk dat er steeds meer mensen willen opstaan om nog meer in debat met elkaar gaan. Laten we gewoon gaan beginnen, dan heeft de Rotterdam ook duidelijkheid.

De VOORZITTER: Dat lijkt me ook wijs. Dan gaan we nu over naar agendapunt 9.4, het debat over de uitbreiding van betaald parkeren aangevraagd door mevrouw Maassen en anderen.

De heer BUIJT (lr): Ik wil echt schorsen, voorzitter, want ik vind dit echt geen normale gang van zaken. Geeft u mij de gelegenheid om ons te beraden wat we met deze houding en deze reactie gaan doen.

De VOORZITTER: Wat is even?

De heer BUIJT (lr): Een kwartiertje.

De VOORZITTER: 15.05 uur, maar wel strikt hier terug, want ik ga gewoon wel beginnen of u er nu wel bent of niet bent. Ik schors de vergadering voor een kwartier.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. We zijn bij het debat over het uitbreiden van betaald parkeren. De heer Buijt had gevraagd om een schorsing en daar zijn we weer van teruggekeerd. Ik wil u echt vragen om plaats te nemen, we zijn nu alweer begonnen. De heer Buijt.

De heer BUIJT (Ir): Dank u, voorzitter. Wij hebben geschorst, omdat er wat ons betreft een cruciale vraag aan de voorkant van dit debat op tafel lag. Die vraag is niet beantwoord. Wat mij betreft mag de tijd van Leefbaar lopen, want ik stel nu nogmaals de vraag, is dat gebeurd? Is er extern juridisch getoetst op artikel 225 van de gemeentewet? Zo ja, kunnen we dat onderzoek krijgen? Zo nee, wilt u dat alsnog doen? Dat is de bijdrage in ieder geval van Leefbaar Rotterdam in de eerste termijn. Er is gevraagd om een tweede termijn, we zullen vandaag een tweede termijn krijgen, want wij wachten onze inbreng af tot we hier duidelijkheid van het college over hebben. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: Maar dan ga ik u toch verzoeken om dit punt wel in het debat zo meteen aan de orde te stellen, want dit is geen debat dat we nu aan het voeren zijn. Dit was nog een reactie naar aanleiding van een schorsing. Zo meteen zal ik het woord geven aan u als u dat wenst. Als u wenst dit punt te maken, want anders is het buiten de orde van het debat.

De heer BUIJT (Ir): Ik dacht bij u mee, laten we tijd besparen. Maar dan stel ik dezelfde vraag zo nog een keer en dat is dan de eerste termijn wat Leefbaar Rotterdam betreft.

De VOORZITTER: Dan stel ik voor dat wij beginnen met agendapunt 9.4, uitbreiden betaald parkeren. Mevrouw Maassen heeft als eerste het woord.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, onze stad staat voor een grote opgave. De stad snakt naar grote investeringen in woningbouw, in onze haveneconomie en in onze kinderen in de stad. Dat zien we ook terug aan de grote aantallen mensen die een woning zoeken in onze stad, in de bedrijven die onze haven verlaten en de slechte leesvaardigheid van onze kinderen. Het wordt tijd dat we deze problemen stevig aanpakken. Maar voorzitter, dat kost ook geld en daarvoor vragen wij een bijdrage van de autogebruiker. Laat ik duidelijk zijn alvast vooraf, deze autogebruiker komt heel vaak buiten Rotterdam vandaan. Wie vooruit wil, moet keuzes durven maken. Keuzes durven maken om huizen te bouwen, om onze kinderen tot bloei te laten komen en onze haven te verduurzamen. Die keuzes maken wij in het coalitieakkoord 'Vaart Maken' en daar is mijn fractie trots op. Maar dat betekent ook dat we een bijdrage vragen van die autogebruiker. Mijn fractie D66 vindt dat verdedigbaar, omdat we met deze opbrengsten de uitdagingen van deze tijd aanpakken. We investeren in woningbouw, in de economie en in de jeugd, waarmee we toewerken naar een groene, leefbare en toekomstbestendige stad. U weet allemaal, als het aan D66 had gelegen hadden wij in de vorige collegeperiode al betaald parkeren ingevoerd en uitgebreid naar de hele stad. Samen met Leefbaar Rotterdam en DENK introduceerden we betaald parkeren al binnen de ring, bijvoorbeeld in Carnisse, Lombardijen en in Bloemhof. Daarom maken we het nu echt eerlijk. Nu laten we iedereen bijdragen in de grote investeringen die onze stad nodig heeft en laten we iedereen meeprofiteren van die investeringen die in onze stad noodzakelijk zijn.

De VOORZITTER: De heer De Waard.

De heer DE WAARD (Ir): Dank, voorzitter. Ik wil mevrouw Maassen graag vragen wat de motivatie was voor het invoeren van betaald parkeren binnen de ring in 2022?

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, voor D66 was het heel belangrijk om voor 2 redenen betaald parkeren in te voeren. 1 omdat we het belangrijk vinden om een mobiliteitstransitie in Rotterdam in gang te zetten. Dat betekent dat wat ons betreft minder de auto wordt gebruikt en meer ook het ov, de fiets en de benenwagen. 2, we zagen het als noodzakelijk om er ook voor te zorgen dat we konden investeren in de stad. Het levert ons tientallen miljoenen op dat betaald parkeren en dat kunnen we dan investeren in goed onderwijs, in een groene economie en in een groene haven.

De VOORZITTER: De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): Dank, voorzitter. Dan ben ik toch benieuwd hoe mevrouw Maassen reflecteert op de commissievergadering van 1 november 2022 waarin mevrouw Van Wifferen aangeeft van, betaald parkeren voeren wij binnen de ring in om het waterbedeffect tegen te gaan? Heeft mevrouw Van Wifferen daar zitten te liegen of bent u nu aan het liegen?

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik ben blij dat u mij nog een argument aanreikt om betaald parkeren verder uit te breiden naar alle wijken in Rotterdam. Ik ben het helemaal eens met dit argument van mevrouw Van Wifferen, zal u niet verbazen, het is oud-collega. Het waterbedeffect is ook een belangrijke reden om betaald parkeren in te voeren in de hele stad.

De VOORZITTER: De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): Exact, het waterbedeffect was de reden waarom betaald parkeren werd ingevoerd binnen de ring. Sterker nog, dat staat ook op pagina 31 van het coalitieakkoord 2022 waar ook uw handtekening onderstaat. In het coalitieakkoord 'Vaart Maken' op pagina 53 staat dat u nu betaald parkeren invoert puur en enkel om geld op te halen, mevrouw Maassen.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, het waterbedeffect is ook een belangrijk argument om betaald parkeren in te voeren. Maar ook een belangrijk argument is inderdaad zodat we hier geld mee ophalen zodat we die noodzakelijke investeringen kunnen bekostigen waar onze stad zo enorm naar snakt. Als u op zoek bent naar een rangorde van, welk argument is nu het belangrijkste? Al die argumenten zijn belangrijk om te werken naar een stad van de toekomst.

De VOORZITTER: De heer De Waard, afrondend.

De heer DE WAARD (lr): Afrondend, voorzitter. Want ik zie inderdaad dat mevrouw Maassen toch een beetje struikelt over de woorden. Want het is gewoon een heel aanzienlijk verschil natuurlijk waarvoor wij in 2022 betaal parkeren hebben ingevoerd en dat was voor het voor het waterbedeffect. In 2026 voert u betaald parkeren in om geld te harken, heel simpel.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik wil de heer De Waard eraan herinneren dat de heer De Waard het waterbedeffect ook een heel goed argument vond om betaald parkeren in te voeren. Volgens mij geldt dat argument ook nog steeds in andere wijken in Rotterdam. Ik zou u willen uitnodigen, kijk naar dat waterbedeffect. Kijk goed naar de evaluaties die straks nog

op ons af zullen komen op het moment dat we betaald parkeren hebben ingevoerd. Als dat waterbedeffect dan daadwerkelijk waar te nemen is, dan vraag ik aan de heer De Waard, wilt u dan uw standpunt herzien? Zegt u dan, u heeft gelijk dat waterbedeffect vindt plaats in Rotterdam, we zijn het helemaal eens dat betaal parkeren in heel Rotterdam zou moeten gelden blijven?

De VOORZITTER: We gaan een debat over en weer krijgen, want de 1 gaat weer de ander een vraag stellen. U wordt bevraagd, maar er zijn nog andere mensen die ook … De heer Achbar hoeft niet meer. De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): Dank, voorzitter. Ik gun iedereen natuurlijk zijn spotlight. Maar laten we dit natuurlijk wel heel eerlijk zeggen en heel eerlijk stellen. Want het waterbedeffect was inderdaad een resultaat uit de periode 2018-2022 toen het betaald parkeren is ingevoerd in de volgende gebieden. Kralingen, Bloemhof Zuid, Noordereiland, Feijenoord, West-Carnisse, Oud-Charlois, de rest van Vreewijk en het Kleiwegkwartier. Daardoor is een waterbedeffect ontstaan inderdaad en daarom heeft het vorige college ervoor gekozen om betaald parkeren binnen de ring in te voeren. Dat is de reden. Momenteel in 'Vaart Maken 2026' heeft het helemaal niks te maken met eventuele parkeerdruk, want die is er niet. U doet het enkel om geld binnen te halen.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, wij vinden het eerlijk dat alle Rotterdammers en ook iedereen die gebruikmaakt van de parkeerplekken in Rotterdam een bijdrage levert aan die investeringen in de stad, omdat het ook een grote druk legt op onze openbare ruimte. U maakt onderscheid tussen Rotterdammers. U zegt, in Bloemhof moeten ze wel meebetalen, maar als je in Nesselande woont, dan hoef je niet bij te dragen daaraan. Dat vinden wij oneerlijk. Wij zeggen, laat iedereen alsjeblieft een bijdrage leveren. Alle Rotterdammers profiteren ook van een groene economie, laat alle Rotterdammers dan ook een bijdrage leveren.

De VOORZITTER: Nu echt afrondend, want u begint nu echt inderdaad heel veel debatten over en weer te krijgen. Ik denk dat het gewoon goed is dat u ook uw betoog afrond. U heeft het over u, de voorzitter doet niet mee in dit debat, via de voorzitter graag. De heer De Waard en echt probeer hem nu af te ronden.

De heer DE WAARD (lr): Dank, voorzitter. Maar het begint ook bijna lachwekkend te worden. Want mevrouw Maassen geeft aan van, u begint met 2 maten te meten. Maar dat doet juist deze coalitie, want juist bij Hoek van Holland en Rozenburg doen we geen betaald parkeren invoeren, want dat kost juist geld. Wie maakt hier nu onderscheid? U maakt enkel keuzes op basis wanneer het geld oplevert, mevrouw Maassen, wees daar dan gewoon eerlijk in.

De VOORZITTER: Wil de heer Achbar gelijk ook op aanvullen? *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Het wordt nogal innig tussen Leefbaar en DENK. Mevrouw Maassen, u vervolgt uw betoog.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, hoor ik nu goed dat de heer De Waard een betoog houdt om ook betaald parkeren in te voeren in Hoek van Holland?

De VOORZITTER: Ik snap dat de heer De Waard hierop wil reageren, dat krijgt u ook. Maar ik zou echt willen vragen op een gegeven moment, mevrouw Maassen, ga ook gewoon door met uw betoog op enig moment. De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): Voorzitter, het wordt wel steeds vreemder deze situatie. Als u goed had geluisterd naar het betoog van mijn collega Buijt van zojuist in het ordedebatje over de juridische haalbaarheid en de houdbaarheid hiervan, is dat wij zeer zeker dat niet willen. Maar we willen wel gewoon een eerlijke beoordeling slaat iedere keer terug naar 2022 waarbij de reden was waterbedeffect en 2026 heeft u maar 1 reden en dat is geld ophalen.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen, u gaat nu echt verder met uw betoog.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik kom dan aan bij mijn tweede reden om de heer De Waard te bedienen. We voeren betaald parkeren namelijk ook in omdat onze buitenruimte onder druk staat. We willen 30.000 nieuwe woningen bouwen op de Oostflank, we willen meer groen om in te recreëren tijdens de hete zomers. Maar Rotterdam kent tegelijkertijd ook maar liefst 450 voetbalvelden aan openbare parkeerplekken, meer dan 3,3 miljoen vierkante meter plekken waar mensen nu dagen achter elkaar hun auto kunnen parkeren. Daar mag de samenleving best iets voor terugvragen, vindt D66. In een stad die groeit en verdicht is veel concurrentie van ruimte voor bouwen, meer groen of extra speeltuinen. Het gaat niet alleen over parkeerdruk, maar het is wat ons betreft ook een ruimtelijk vraagstuk. Wel is mijn fractie van mening dat deze redenen ook duidelijk gecommuniceerd moeten worden met de bewoners die nu worden getroffen door het betaald parkeren. Veel inwoners lijken ervan uit te gaan dat we betaald parkeren invoeren en dat er verder geen maatwerkproducten worden geleverd, ook horende de inspreekavond een paar weken geleden. Dat is niet de bedoeling. Wij vinden het daarom belangrijk dat ook de inwoners goed weten wat er allemaal aan maatwerkproducten is en daarom tekenen we mee met de motie van PRO, 'Communiceer helder en eenduidig over parkeerbeleid'. Daarnaast zou ik aan de wethouder willen vragen hoe de verschillende parkeerzones in de wijken worden bepaald. Wie bepaalt de grenzen? Op basis waarvan worden die grenzen getrokken om ervoor te zorgen dat er geen onhandige grensgevallen ontstaan waardoor mensen wel een parkeervergunning hebben, maar toch onhandig uitkomen met hun parkeerbehoefte? Voorzitter, D66 staat voor een fundamenteel andere kijk op mobiliteit. Dit coalitieakkoord is een breuk met het jarenlange na-oorlogsbeleid waarin de auto het altijd voor het zeggen had in Rotterdam. Daar maken we een einde aan. Maar mijn fractie begrijpt ook dat dit weerstand oproept in de stad en we begrijpen ook dat dit af en toe voor sommige mensen pijn doet. Daarom vinden we het belangrijk dat we kijken naar maatwerkoplossingen voor de organisaties die de auto ook hard nodig hebben om een maatschappelijke bijdrage te leveren aan onze stad. In het bijzonder voor ondernemers, voor sportverenigingen, voor mantelzorgers en maatschappelijke organisaties. Ik ben het helemaal eens met de vragen die de heer Buijt in de commissie heeft gesteld wat betreft de technische uitwerking van het nieuwe kadervoorstel. Volgens mij zit daar inderdaad ook een onduidelijkheid in die mijn fractie heel graag wil wegnemen met een amendement. Daarom dien ik mijn amendement in 'Maatwerk bij betaald parkeren', waardoor in ieder geval ook in het regelgevend kader duidelijk is wat die maatwerkproducten zijn.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement A. Maatwerk bij betaald parkeren

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van agendapunt 9.4 Debat over 'Uitbreiden betaald parkeren';

Besluit de bijlage als bedoeld in artikel 1 van het ontwerp-besluit voor de vaststelling van het Kader voor de invoering van betaald parkeren in Rotterdam 2026 als volgt te wijzigen:

schrappen tekst onder punt 7. Maatwerkprodcuten:

- de eerder in het addendum uit 2023 uitgewerkte maatwerkparkeerproducten worden met dit kader opnieuw vastgesteld.

Deze tekst te vervangen door:

- in het addendum uit 2023 zijn een aantal aanvullende maatwerkparkeerproducten opgenomen. Deze aanvullende maatwerkparkeerproducten zijn uitgewerkt in de door het college vastgestelde uitvoeringsbesluiten*. Deze aanvullende maatwerkproducten kwamen boven op de toen reeds bestaande maatwerkparkeerproducten. De aanvullende maatwerkparkeerproducten uit het addendum uit 2023 zijn onderstaand opgenomen in dit kader. Alle reeds bestaande maatwerkparkeerproducten blijven van kracht.

Op deze pagina de volgende voetnoot toe te voegen:

- uitvoeringsbesluit Parkeren Rotterdam 2026, <lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR753321>.

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A.J.A. Maassen

Toelichting
Artikel 2, lid b, van het ontwerp-besluit behorende bij het Raadsvoorstel over Kader voor de invoering van betaald parkeren in Rotterdam 2026 (26bb007109) stelt dat het het besluit van de raad van 30 november 2023, nr. 23bb007905, tot vaststelling van het Addendum uitwerking maatwerkparkeerproducten, wordt ingetrokken. Daarmee ontstaat er onduidelijkheid over de toekomst van de maatwerkparkeerproducten.
Wat de indiener betreft is het belangrijk dat de maatwerkproducten duidelijk gewaarborgd blijven. Daartoe is het nuttig dat deze helder vermeld worden in het raadsbesluit. Met dit amendement worden de maatwerkproducten in het raadsbesluit verankerd.

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: U gaat verder.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik heb het net ook al tijdens het debat over het referendum gezegd, niemand wil belasting betalen, maar iedereen begrijpt waarom we belasting betalen. Als we willen bouwen aan deze groene stad van de toekomst, dan betekent het dat iedereen daar ook een bijdrage aan kan leveren zodat we gezamenlijk bouwen aan een mooiere toekomst. Daar blijft ook D66 zich in de komende jaren voor inzetten. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Siemons heeft nog een vraag.

De heer SIEMONS (50plus): Ik vraag me af, u kent hem misschien nog wel, Hans van Mierlo, hoe zou hij zich omdraaien in zijn graf wat er met het referendum gebeurt? Hoe denkt u daarover?

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen. Al gaat het hier niet meer over het referendum, maar u kan reageren.

Mevrouw MAASSEN (d66): Ik vind het prima hoor. Ik begrijp heel goed dat u deze vraag nog een keer stelt. Zoals ik net al tijdens het vorige debat heb aangegeven, hebben we heel

duidelijk in de verordening opgenomen dat we niet geen referendum houden over belastingen. Dat komt omdat iedereen begrijpt waarom we belasting betalen, maar we altijd willen dat de belasting van een ander wordt verhoogd. Dat is de reden dat we hier geen referendum over houden en dat is ook de reden dat wij tegen het voorstel hebben gestemd om een referendum te houden over parkeerbelastingen.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, ik heb het amendement nog niet gezien, maar ik ben benieuwd of dat amendement alleen verduidelijking biedt of dat het ook gaat over daadwerkelijke compensatie? Want u heeft het over pijnlijke maatregelen, mijn vraag is, wat doet u aan compensatie?

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, het amendement is technisch van aard. Daar zitten geen compensatieregelingen in. Ik ben wel bekend met feit dat er heel veel fracties hier in de raad zijn die voorstellen doen om te kijken of we op een of andere manier kunnen tegemoetkomen aan de zorgen die de insprekers met ons hebben gedeeld en mijn fractie zal al die voorstellen nauwkeurig afwegen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Biljoen. Wil mevrouw Maassen nog het woord?

De heer DE HAAN (d66): Ik sloeg er toch een klein beetje op aan. Maar om heel eerlijk te zijn en het is misschien goed om zijn biografie ook nog na te lezen, maar Hans van Mierlo was bepaald geen voorstander van een referendum. Dat zou ik graag nog willen teruggeven over het omdraaien van. Het wordt heel vaak gebruikt, ik geloof dat inmiddels Van Mierlo duizelig is in zijn graf hoe vaak ons dit woord verweten. Maar Hans van Mierlo was niet zo'n voorstander van het referendum.

De VOORZITTER: We gaan nu geen debat over de standpunten van Hans van Mierlo hier voeren. Ik zou de heer De Haan willen aanraden om de biografie van de heer Van Mierlo aan de heer Siemons te geven en daarmee kan hij dan dat zelf ook vaststellen. Het woord is nu echt aan de heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Dank u wel, voorzitter. Laat ik beginnen met iets wat de afgelopen periode, maar ook nu weer heel erg duidelijk is geworden. Betaald parkeren raakt mensen. Het raakt de bewoner die iedere maand moet rondkomen van een beperkt inkomen. Het raakt de ouderen die bezoek krijgen van kinderen of kleinkinderen. Het raakt de mantelzorger die niet met de fiets of het openbaar vervoer naar iemand toe kan. Het raakt de ondernemer die bang is dat klanten wegblijven. Het raakt ook het gezin met 4 auto's en bovenal de arbeiders die hun auto wel nodig hebben om naar hun werk te gaan. PRO begrijpt dat er echte zorgen zijn bij mensen in Nesselande, Ommoord, Zevenkamp, Lageland, Prinsenland, Oosterflank, Kralingseveer, Hillegersberg, Schiebroek, Overschie, Oud-IJsselmonde, Beverwaard en Hoogvliet over het invoeren van betaald parkeren. Dat blijkt alleen al uit de vele mails en appjes die alle leden van mijn prachtige fractie hebben gekregen van burgers, maatschappelijke organisaties en ondernemers. Die berichten zijn vaak heel erg gedetailleerd en vol met specifieke vragen. Dat waarderen wij, want Rotterdammers hebben het recht om kritisch te zijn en bijvoorbeeld te vragen waarom zij moeten betalen, terwijl ze niet zoveel parkeerproblemen ervaren. Maar deze berichten gaan vaak ook gepaard met eisen dat we hun zorgen heel serieus moeten nemen en dat we al hun punten direct moeten overnemen. Of zelfs uitingen dat wij ons werk niet goed doen, want mijn straat heeft helemaal geen parkeerdruk. Dat is precies de reden waarom wij hier vandaag staan. Want wij

moeten niet alleen maar kijken naar de vraag, is mijn straat vanavond om 20.00 uur vol? We moeten ook kijken naar de grotere vraag, hoe willen wij de schaarse openbare ruimte in deze stad verdelen? Want parkeerplaatsen zijn openbare ruimte en die ruimte kan maar 1 keer worden gebruikt. Voor de geparkeerde auto, voor groen, voor bomen, voor spelen, voor fietsen, voor lopen, laden en lossen, of gewoon het inrichten van een hele veilige straat. Gratis parkeren op straat betekent niet dat parkeren geen waarde heeft. Het betekent alleen dat die waarde niet zichtbaar op een bonnetje staat, maar die rekening wordt wel altijd betaald in de vorm van de schaarse ruimte. Verkeer dat rondjes blijft rijden binnen de wijk heeft veel meer verhouding op straat, wat ook gepaard gaat met hittestress en uiteindelijk veel minder mogelijkheden om de wijk anders in te richten. Tegelijkertijd zien we dan ook dat bijvoorbeeld Leefbaar en DENK er bijna sport van maken om in social mediafilmpjes aan te tonen dat er geen parkeerprobleem is in Rotterdam-Oost. Ik wil daar ook wel eerlijk op antwoorden, zeker ook voor de mensen thuis, want in delen van Oost ervaren bewoners inderdaad geen structurele parkeerdruk zoals die in andere wijken bestaat, zoals hier in het Centrum of in Noord. Maar daaruit kan niet automatisch volgen dat betaald parkeren geen beleidsdoel kan dienen. Bovendien was het volgens mij heel helder afgelopen week dat parkeerdruk niet de enige en al helemaal niet de belangrijkste reden is voor dit voorstel. Er was zelfs geen tweede termijn meer nodig om hierover te praten. Maar voorzitter, het gaat wel over de vraag welke stad wij willen bouwen. Een stad met betaalbare woningen. Een stad waarin we investeringen in de buitenruimte. Een stad waarin we armoede en dakloosheid aanpakken. Een stad waarin ruimte ontstaat voor groen en spelen. Een stad waarin we inzetten op veiligheid. Oftewel een stad met een huis voor iedereen, die de sterkste en groenste economie van Europa heeft en de beste stad is om op te groeien, oftewel de doorbraken van deze coalitie.

De VOORZITTER: De heer Achbar.

De heer ACHBAR (denk): Voorzitter, ik heb toch een vraag aan PRO in deze. Als er geen sprake is van parkeerdruk en tegelijkertijd zegt u, die schaarste van ruimte is een belangrijk doel binnen uw afwegingen. Wat is daar uw antwoord dan op? Als er voldoende ruimte is voor om te parkeren, dan is er blijkbaar ook voldoende ruimte om allerlei andere doelstellingen te behalen? Waarom kiezen ze dan ervoor om toch betaald parkeren in te voeren?

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, zoals ik heb aangegeven, parkeerdruk is niet de enige reden. Sommige bewoners ervaren niet dat er parkeerdruk is, omdat zij toevallig altijd een plekje voor de deur hebben. Maar dat betekent niet dat er geen parkeerdruk is. Het gaat om de schaarste openbare ruimte. Als wij die anders willen inrichten, dan moeten we daar ook naar kijken.

De VOORZITTER: De heer Achbar.

De heer ACHBAR (denk): Voorzitter, nog steeds geen antwoord op de vraag die ik stel. Het is heel simpel, op het moment dat je spreekt over schaarste van ruimte in de openbare ruimte, tegelijkertijd zegt u, iedereen moet daar gebruik van kunnen maken. Waarom zou de automobilist daar dan geen gebruik van kunnen maken als daar geen sprake is van parkeerdruk?

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, DENK hoort mij niet zeggen dat wij parkeerplaatsen echt gaan weghalen of dergelijke. Wij willen gewoon investeren in de openbare ruimte en daarom kijken wij naar het bredere plaatje. Volgens mij hebben we vorige week in de commissie hier

al een uitgebreid debat over gehad. Volgens mij was mevrouw Maassen ook al heel duidelijk in haar debat hierover.

De VOORZITTER: De heer Achbar.

De heer ACHBAR (denk): Voorzitter, ik doe echt mijn best om het te begrijpen, maar ik vind het echt een vaag verhaal. Misschien kan de heer Biljoen echt nog een poging wagen om het goed uit te leggen. Want op het moment dat je spreekt over schaarste van ruimte, betekent dat een ander daar die ruimte claimt. Als je dan zegt, om die reden doen wij betaald parkeren invoeren, dan wil je de automobilist ontmoedigen om gebruik te maken van die openbare ruimte. Kan hij dan zeggen, wat zijn uw ambities? Waarom voer je betaald parkeren in als er geen parkeerdruk is?

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, parkeerbeleid gaat ook over langdurig parkeren. Het gaat ook over bezoekers die komen, maar het gaat ook over de waarde van de openbare ruimte en voorkomen dat problemen zich naar aangrenzende wijken verplaatsen. Dat is ook wat de afgelopen periode met Leefbaar en DENK zo is geweest. Volgens mij ben ik heel duidelijk.

De heer ACHBAR (denk): Nee, voorzitter, hij is niet duidelijk. Ik kan wel toelichten wat DENK de afgelopen periode heeft gedaan in het college, de teringzooi opgeruimd van de colleges daarvoor. Bospolder-Tussendijk, betaald parkeren ingevoerd 2007. Spangen, 2009. Hillesluis, 2011. Bloemhof Zuid, 2019. Ik noem wat kwetsbare wijken in Rotterdam waar het vorige college, waar Partij van de Arbeid toen rustig in zat, betaald parkeren heeft ingevoerd en dat niet zorgvuldig heeft gedaan, waardoor een enorm waterbedeffect ontstond. Dat is wat wij hebben gedaan. We hebben gezegd, je moet dan een besluit durven te nemen en zeggen, dat waterbedeffect willen we voorkomen. Zorg ervoor dat dat dan in gebieden is waar het probleem van waterbedeffect wordt weggenomen. Ordinair aan dit college is dat zij parkeren invoeren om politieke wensen, wethouders die bepaalde ambities hebben, willen bekostigen en dat lijkt mij niet het doel om het parkeerbeleid in te voeren. Op het moment dat de heer Biljoen hier een vaag verhaal houdt van schaarste van ruimte, keiharde onzin. Geef gewoon een duidelijk verhaal, waarom doe je dit? Ommoord heeft geen last van parkeerdruk. Geef gewoon weer in een eerlijk verhaal en niet liegen, jokkebrokken of iets dergelijks. Gewoon het eerlijke verhaal vertellen.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pro): Punt van orde. Want ik hoor hier teringzooi, jokkebrokken, dat wethouders ambities hebben. Ik hoor hier echt heel veel punten in 1 bijdrage die voor mij echt … Ik heb er geen woorden voor, maar ik hoop dat de voorzitter ingrijpt.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.
Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik hoor de heer Achbar zeggen dat het waterbedeffect in ieder geval een goed argument is om betaald parkeren in te voeren. Ik ben blij om dat te horen, want dat betekent dat u niet principieel tegen betaald parkeren bent. Dat heeft u de vorige periode ook al laten zien door betaald parkeren in te voeren bij Bloemhof bijvoorbeeld. Betekent dit dat als wij kunnen aantonen dat we daarmee dat waterbedeffect kunnen voorkomen door het invoeren van betaald parkeren, dat wij u aan onze zijde kunnen vinden?

De VOORZITTER: De heer Achbar.

De heer ACHBAR (denk): Nog erger, voorzitter, ik wil hem dan breder trekken in deze. Want het debat moeten we straks inhoudelijk nog met elkaar voeren, afhankelijk van wat het

antwoord van de wethouder is. Ik heb er zelfs een motie voorliggen. Laten we dan breder in de stad kijken als er geen sprake is van parkeerdruk, desnoods het betaald parkeren terugdraaien in deze, voorzitter. Ik ga met u mee, maar als u de andere kant dan ook met mij opgaat.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, betekent dat u zegt dat u in de vorige periode daar waar u betaald parkeren heeft ingevoerd misschien ook helemaal geen waterbedeffect was en dat dat een foute beslissing van u is geweest?

De VOORZITTER: De heer Achbar.

De heer ACHBAR (denk): Er zullen ook delen zijn die voor de periode dat wij in het college zaten zijn ingevoerd. Daarom zeg ik, ik zou hem breder in de stad willen bekijken dan alleen de periode waarin wij in het college hebben gezeten.

De VOORZITTER: Afrondend, mevrouw Maassen. Want dan gaan we naar de heer Biljoen, want hij staat daar nog.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, u weet dat D66 voor betaald parkeren is voor de mobiliteitstransitie die we voor ogen hebben in de stad. Maar mijn vraag aan de heer Achbar zou dan zijn, waarom heeft u in de vorige periode dan niet al gekozen voor het afschaffen van dat betaald parkeren? Of heeft u uw oren laten hangen naar D66-beleid?

De heer ACHBAR (denk): Je zou inderdaad kunnen zeggen dat dat een domme fout is geweest. Als ik dat terug kan draaien, zou ik dat ook doen. Vandaar dat ik dan ook een motie voor handen heb om dat mogelijk terug te draaien. Als u zegt, heb ik u aan uw zijde? Dan zou ik zeggen, ja. Tegelijkertijd, dan moet u wel aan mijn zijde staan om dan breder in de stad te kijken waar geen parkeerdruk is om dat terug te draaien.

De VOORZITTER: Mevrouw Coşkun.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Dank u wel, voorzitter. Toen ik opstond, wilde ik alleen maar ingaan tegen de schaarste van ruimte. Maar nu zijn er zoveel dingen waar ik het mee oneens ben met DENK, ik weet niet waarmee ik moet beginnen. Maar het eerste ding om me te helpen het duidelijk te maken, schaarste van ruimte betekent niet dat je een ruimte hebt om je auto te parkeren. Dat betekent dat jij de ruimte beter kan gebruiken voor alle Rotterdammers, inclusief die niet-menselijke bewoners die veel meer ruimte en groen nodig hebben. In die zin komen we wel tot de conclusie dat je niet alleen maar parkeerdrukte moet meten, maar wat is er nodig als publieke ruimte voor inclusief niet menselijke bewoners?

De VOORZITTER: Was het een vraag aan de heer Achbar? Wilt u daar nog op reageren? Dan ga ik nu aan de heer Biljoen vragen of hij zijn betoog kan vervolgen. De heer Başoğlu heeft nog een vraag.

De heer BAŞOĞLU (sp): Dank u wel, voorzitter. Ik heb zeker een vraag aan de heer Biljoen. De heer Biljoen, Rotterdammers snakken nu naar een betaalbare stad. U zei net ook al dat willen jullie als het ware creëren. Maar de stad is nu onbetaalbaar en u zorgt ervoor dat het nog onbetaalbaarder wordt. De werkende klasse heeft het gevoel echt genaaid te zijn door dit college en door PRO. Afgelopen dagen was ik elke dag op de markt om posters uit te delen voor het gratis ov behouden voor ouderen en dat hoor ik van heel veel mensen. Waarom heeft PRO helemaal niets gedaan om lage inkomens te ontzien? Betaald parkeren wordt tot wel 50

procent duurder, dat hoor ik u niet zeggen natuurlijk gemakshalve. 50 procent duurder voor alle Rotterdammers, tot wel 50 procent. Waar staat PRO voor? Is PRO onleefbare stad?

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, om met het laatste beginnen. Ik stel voor dat we dit gesprek hebben bij het debat van de begroting, dan kunnen we een heel goed gesprek hebben over waar PRO voor staat en waar we gaan investeren in deze stad. Tegelijkertijd wil ik ook concluderen dat wanneer DENK denkt aan opruimen van de rotzooi, dat zij daar dan betaald parkeren op Zuid uitbreiden onder verstaan. Maar voorzitter, net als het vorige college waar Leefbaar en DENK totaal achter haar besluit stonden … Want in alle eerlijkheid, zij zijn ook de grondlegger van deze manier van uitbreiden van betaald parkeren, zeg ik ook voor het historisch perspectief voor alle mensen die thuis nog deze gemeenteraad volgen.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): De heer Biljoen moet echt eens een keer gaan stoppen om alles in een collegeperiode van 4 jaar, waarin DENK voor het eerst in een college zat, te gaan schuiven. 1965 zat u daar al in die bankjes om betaald parkeren in te voeren voor Rotterdammers. De PvdA heeft betaald parkeren ingevoerd in de armste wijken van Rotterdam. Als u dat eens erkent. We kunnen namelijk het debat voeren over de voorgaande collegeperiode, maar begint dat eens te erkennen. Klopt het dat de Partij van de Arbeid betaald parkeren heeft ingevoerd in de armste wijken van Rotterdam, ja of nee?

De VOORZITTER: Ook hier mag u het via de voorzitter doen. Hij zei de PvdA, maar eerst zei u, u zat in 1965 in de bankjes. Ik zat hier echt in 1965 niet in de bankjes. Sterker nog, toen bestond ik nog niet. De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, ik denk ook niet dat ik in 1965 nog niet in de maak was. Ik heb daar geen antwoord op, voorzitter, want dan gaan we dit debat hebben wat we vorige week hebben gehad. U gaat terug naar 1965, volgende week gaat u naar 1970. Wat er gebeurde in ’89 toen misschien de PvdA nog hier almachtig was en de stad veel beter eruit zag. Buiten de microfoon zijn er wat mensen die het daar misschien niet helemaal volledig mee eens zijn, maar ik zie dat hier het overgrote deel het daar wel mee eens is. Voorzitter, als u het goed vindt ga ik gewoon verder met mijn bijdrage.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Wel redelijk laf hoor van de heer Biljoen, ik had wel echt wel iets meer verwacht. U verwijst uw halve bijdrage aan het vorige college, dan gaan wij ook maar eens een stukje terug. Klopt het dat de Partij van de Arbeid betaald parkeren heeft ingevoerd in de armste wijken van Rotterdam, Hillesluis, Bloemhof, et cetera? Klopt dat?

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen wil hierop reageren.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, maar meent de heer Soytekin nu serieus dat hij het Centrum als een van de armste wijken van Rotterdam aanmerkt?

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter, de heer Biljoen zijn halve bijdrage gaat over collegeperiode 22-26. Ik refereer aan periodes die daarvoor door de Partij van de Arbeid zijn geregeerd in deze stad. Mijn vraag is, de heer biljoen, zeg ik nogmaals via de voorzitter voor

de derde keer, klopt het dat de PvdA betaald parkeren heeft ingevoerd in de armste wijken van Rotterdam?

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, mevrouw Maassen heeft daar ook al een antwoord op gegeven. Volgens mij is het centrum geen arme wijk. Als u vraagt of het klopt of de Partij van de Arbeid onderdeel was van het college waar ook betaald parkeren is ingevoerd in bepaalde wijken in Zuid, dat klopt. Maar het klopt ook dat het vorige college, toen DENK eenmaal aan de macht was, besloot om die venstertijden uit te breiden en ook in de arme wijken op Zuid uit te breiden waar er geen betaald parkeren was.

De VOORZITTER: Ik geloof dat de antwoorden enigszins hetzelfde blijven. Ik zou de heer Soytekin willen vragen om nu af te ronden zodat we ook weer door kunnen gaan met de bijdrage van de heer Biljoen. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): 2007, Bospolder-Tussendijk. 2009, Spangen. 2011, Hillesluis en Bloemhof et cetera. Dat zijn allemaal gebieden waar Rotterdammers het moeilijk hebben waar de Partij van de Arbeid, nu PRO, betaald parkeren heeft ingevoerd. Dan kunt wel een heel verhaal gaan ophangen over de periode 22-26, u heeft het ingevoerd. Daardoor heeft u een waterbedeffect laten ontstaan in delen van Rotterdam wat wij de vorige periode hebben moeten oplossen. Maar erken gewoon, de Partij van de Arbeid is de grootste pinner, die staat bij die pinautomaat om automobilisten op kosten te jagen.

De VOORZITTER: De heer Biljoen, ik stel voor dat u ook doorgaat met uw betoog.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, toen DENK 4 jaar lang aan de knoppen zat, heeft het 0,0 gedaan om het betaald parkeren af te schaffen in die wijken waar u voor opkomt.

De VOORZITTER: Ik heb deze antwoorden nu 3 keer over en weer gehoord en dezelfde vragen ook. Ik zou nu toch echt willen vragen de heer Biljoen, dat u doorgaat met uw beantwoording. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* De heer Soytekin, u mag reageren. Maar laat mij de orde proberen te handhaven. Ik merk elke keer dat dezelfde vragen worden gesteld. Er worden steeds dezelfde vragen gesteld en dezelfde antwoorden gegeven. Op een gegeven moment is het punt gemaakt en moeten we ook door. Wij moeten hier ook nog een hele agenda afwerken. We hebben ook een verantwoordelijkheid naar de stad hier. De heer Soytekin krijgt nu de laatste interruptie, dan gaat de heer Biljoen gewoon door ook met beantwoording. Anders komen we echt ook in de knel met allerlei andere belangrijke besluiten die vandaag ook nog genomen moeten worden. De heer Soytekin, afrondend en dan gaat de heer Biljoen door.

De heer SOYTEKIN (denk): Ik wil echt beginnen met een punt van orde, voorzitter. Ik vind namelijk dit een dusdanig belangrijk debat dat ik ook echt wel hoop dat het debat ook echt een debat wordt. Ik kan me best wel voorstellen dat in sommige gevallen vragen vaker gesteld moeten worden, omdat er geen goed en helder antwoord komt. Het is een belangrijk debat voor de stad. Ik zou u ook echt willen verzoeken om dit debat ook een beetje een goed debat te laten zijn, waarbij er vragen over en weer gesteld kunnen worden, waarbij fouten uit het verleden ook erkend kunnen worden.

De VOORZITTER: Volgens mij kan de heer Soytekin mij er niet van betichten dat ik de vraag niet laat stellen of ruimte geven voor beantwoording. Ik heb hier 3 of 4 keer dezelfde vraag gehoord en 3 of 4 keer hetzelfde antwoord. Dan is mijn conclusie op enig moment dat we hier niet mee verder komen en dat we ook door moeten gaan met dit debat. U mag nu uw laatste vraag stellen op dit punt en dan gaan we door met de heer Biljoen.

De heer SOYTEKIN (denk): Op dit punt zeg ik tegen de heer Biljoen dat die parkeertarieven in ieder geval in 22-26 door het college niet waren verhoogd. Dat gaat u wel doen. U gaat de automobilist gewoon nog meer geld aftroggelen en daarbij geeft u als alternatief, gebruik fiets en ov maar. Terwijl u ook nog eens gratis ov van ouderen afpakt, dat hebben wij ook niet gedaan in het vorige college. Mocht u nog meer opmerkingen hebben over de periode 22-26, dan zal ik telkens terugkomen om u eraan te herinneren wat voor rotzooi u ervan heeft gemaakt met de Partij van de Arbeid, zeg ik via de voorzitter, in de periodes heel lang dat u geregeerd heeft.

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, dan zal ik hem volledig afsluiten op dit punt en dan hoop ik dat we elkaar niet meer uitdagen op dit punt om op te staan. Maar volgens mij weet iedereen dat DENK onderdeel was van de Partij van de Arbeid tot 2015 en dat de leden van DENK onderdeel waren van het beleid, waardoor er betaald parkeren is ingevoerd in Rotterdam. *(Applaus.)* U bent nog steeds welkom bij PRO.

De VOORZITTER: Het is nu goed geweest. De heer Biljoen, ga door graag.

De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter, ik wil hier echt wel op reageren. Ik word hierop aangesproken, dan lijkt het me goed dat ik dan ook daarop reageer.

De VOORZITTER: Maar hou echt alstublieft ook op, de heer Biljoen, dat vraag ik ook aan de andere kant. Ik meen het serieus. Wij zitten hier in een raad die besluiten moeten nemen voor onze stad. Dan is het een belangrijk debat, ik geef daar alle ruimte voor. Maar we hebben nog heel veel andere debatten op deze agenda staan waar ook belangrijke besluiten voor onze stad die voort moeten komen en u heeft daar een medeverantwoordelijkheid voor. Ik probeer hier ruimte te geven, de orde te bewaken en u blijft elkaar uitdagen op dit punt. U mag straks bij de koffie of bij de thee in de theepauze dit interessante debatje door laten gaan. De heer Biljoen, ik vraag u echt niet meer om daar verder op in te gaan, u gaat gewoon door met uw betoog. Afrondend, de heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank, voorzitter. Alleen het punt wat ik wilde maken is nu natuurlijk wel weer een minuut geleden, vind ik dan weer lastig om daar iets over te zeggen. Maar heel kort, er zijn natuurlijk goede redenen waarom DENK is weggegaan bij de Partij van de Arbeid, want de Partij van de Arbeid heeft zichzelf inmiddels ook opgeheven. Die fout heeft u zelf ook begaan blijkbaar om iets anders te gaan beginnen, omdat de Partij van de Arbeid ook niet meer door kon met de standpunten waar ze vroeger voor stonden. De PvdA bestaat sowieso niet meer. Er zijn goede redenen als het gaat om diversiteit en inclusie waarom DENK is weggegaan van de Partij van de Arbeid. Het is andersom, de PvdA heeft DENK in de steek gelaten.

De VOORZITTER: De heer Biljoen vervolgt zijn betoog.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, ik ga proberen om daar niet op te reageren. Want dat heeft wel 50 jaar geduurd voor ze tot inkeer zijn gekomen, maar ik ga daar niet meer op reageren, voorzitter. Want ik heb in mijn bijdrage nog wel een aantal dingen staan die dan misschien DENK zullen uitdagen. Ik denk dat ik dat dan maar ga schrappen, want volgens mij is dat verhaal duidelijk. Maar voorzitter, dat brengt mij wel bij de verschillende regelingen, want de tarieven voor bewoners en bedrijfsvergunningen blijven gelijk. Dat geldt ook voor regelingen voor mantelzorgers, bezoekers van bewoners, maatschappelijke organisaties, sportverenigingen, winkelgebieden, stop en shop en stop en sport die we nu ook in het kader hebben verankerd. Maar daar ligt wat PRO betreft ook nog wel een belangrijke opdracht voor

het college. Want regelingen moeten niet alleen bestaan, maar ze moeten ook begrijpelijk en toegankelijk zijn. Rotterdammers moeten weten waar ze recht op hebben en die aanvraagprocedure voor zo'n regeling moet geen hindernisbaan worden. Want we hebben heel veel vragen gehoord en heel veel zorgen gehoord, onder andere bij de insprekers, bij bewoners, bij maatschappelijke organisaties en ondernemers. Wij denken dat de informatievoorziening wel veel beter kan en de communicatie daarover duidelijker wordt en vooral eenduidiger. Daarom dienen wij samen met D66, CDA, Volt en de VVD de motie 'Communiceer helder en eenduidig over parkeerbeleid' in.

De VOORZITTER: De heer Biljoen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Communiceer helder en eenduidig over parkeerbeleid

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van agendapunt 9.4 Kader voor de invoering van betaald parkeren Rotterdam 2026;

constaterende dat:
- het voornemen om in heel Rotterdam, behalve de kleine kernen, betaald parkeren in te voeren veel reacties oproept;
- een groot deel van deze reacties voortkomt uit onduidelijke communicatie over de invoering van betaald parkeren en de gevolgen daarvan;
- het na het aannemen van het raadsvoorstel mogelijk is om volledig, helder en transparant te communiceren over de invoering van betaald parkeren aan wijkraden, bewoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven;

overwegende dat:
- het wenselijk is dat de gemeente zichtbaar is in de wijken, en duidelijk en eenduidig uitlegt wat de redenen zijn voor invoering van betaald parkeren;
- het misverstand dat parkeerdruk de enige reden is voor de invoering van betaald parkeren, zo snel mogelijk uit de lucht moet worden geholpen;
- het voor de stad duidelijk moet zijn wat de gemeente doet met de parkeergelden, hoe die benut worden voor onder andere het bouwen van betaalbare woningen, het versterken van de economie, het opvangen van dakloze mensen, het verbeteren van de veiligheid op straat en voor investeren in de sociale basis én welke maatwerkproducten er voor bepaalde doelgroepen mogelijk zijn;

verzoekt het college:
- direct aan de slag te gaan met heldere, duidelijke en eenduidige communicatie over betaald parkeren richting bewoners, wijkraden, maatschappelijke organisaties en bedrijven;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.H. Biljoen, A.J.A. Maassen, E.M. Verouden, H. Wempe en C.A. Engels

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen heeft nog een vraag.

Mevrouw MAASSEN (d66): Ik heb een gewijzigd amendement, want ik had nog een typefoutje gemaakt in de vorige.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement A1. Maatwerk bij betaald parkeren

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van agendapunt 9.4 Debat over ‘Uitbreiden betaald parkeren’;

Besluit de bijlage als bedoeld in artikel 1 van het ontwerp-besluit voor de vaststelling van het Kader voor de invoering van betaald parkeren in Rotterdam 2026 als volgt te wijzigen:

schrappen tekst onder punt 7. Maatwerkparkeerproducten:

- de eerder in het addendum uit 2023 uitgewerkte maatwerkparkeerproducten worden met dit kader opnieuw vastgesteld;

deze tekst te vervangen door:

- in het addendum uit 2023 zijn een aantal aanvullende maatwerkparkeerproducten opgenomen. Deze aanvullende maatwerkparkeerproducten zijn uitgewerkt in de door het college vastgestelde uitvoeringsbesluiten*. Deze aanvullende maatwerkproducten kwamen boven op de toen reeds bestaande maatwerkparkeerproducten. De aanvullende maatwerkparkeerproducten uit het addendum uit 2023 zijn onderstaand opgenomen in dit kader. Alle reeds bestaande maatwerkparkeerproducten blijven van kracht;

op deze pagina de volgende voetnoot toe te voegen:

- uitvoeringsbesluit Parkeren Rotterdam 2026, <lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR753321>.

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. A.J.A. Maassen

Toelichting
Artikel 2, lid b, van het ontwerp-besluit behorende bij het Raadsvoorstel over Kader voor de invoering van betaald parkeren in Rotterdam 2026 (26bb007109) stelt dat het het besluit van de raad van 30 november 2023, nr. 23bb007905, tot vaststelling van het Addendum uitwerking maatwerkparkeerproducten, wordt ingetrokken. Daarmee ontstaat er onduidelijkheid over de toekomst van de maatwerkparkeerproducten.
Wat de indiener betreft is het belangrijk dat de maatwerkproducten duidelijk gewaarborgd blijven. Daartoe is het nuttig dat deze helder vermeld worden in het raadsbesluit. Met dit amendement worden de maatwerkproducten in het raadsbesluit verankerd.

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank, voorzitter. Ik heb nog een laatste vraag aan de heer Biljoen van de Partij van de Arbeid. Dit debat voelt echt alsof het door de strot wordt geduwd van de Rotterdammers, terwijl erom uitstel wordt gevraagd. In hoeverre denkt u, zeg ik via de voorzitter, dat dit bijdraagt aan het vertrouwen die Rotterdammers hebben in de politiek?

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, dat is een hele goede vraag en ik ga hier ook gewoon een oprecht antwoord geven. Los van alle mensen die hier ook op de publieke tribune hebben gezeten die soms leden van het college lopen op te wachten wanneer ze op bezoek komen, zijn er ook heel veel mensen die heel blij zijn dat we dit willen gaan invoeren. Er zijn ook heel veel mensen die geen auto voor de deur hebben, maar die wel 24 uur per dag, 7 dagen in de week tegen blik aanlopen te kijken. Zij weten dat wij door deze mobiliteitstransitie die we invoeren, vanwege deze parkeerregulering, om maar in dit thema te blijven, gaan doorzetten. Wat u ook succesvol heeft gedaan op Zuid. Daardoor gaan mensen ook gewoon weer een leefbare en sociale toekomst gemoed.

De VOORZITTER: Dan gaan we naar mevrouw Engels.

Mevrouw ENGELS (vvd): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, mijn collega's hebben er net ook al aan gerefereerd, we hebben een goede bespreking met de commissie en daar hebben we uitgebreid stilgestaan bij de pijnlijke maatregel wat ons betreft om het betaald parkeren uit te breiden hier in Rotterdam. Dat doet echt wel zeer, maar toch stemmen wij hier volmondig mee in. Want deze periode begonnen wij met een enorm tekort op de jeugdzorg en de ouderenzorg en daar kunnen we financieel niet van wegkijken. Daarnaast moet iedere Rotterdammer zich veilig voelen in Rotterdam en in zijn eigen wijk. De ondernemers staan te dringen om zich te vestigen in onze Rotterdamse wereldhaven van deze wereldstad. Iedere Rotterdammer moet hier een fijn huis vinden om te wonen in onze mooie stad Rotterdam. Voorzitter, wij beseffen heel goed dat we veel vragen van al die Rotterdammers en van die Rotterdamse ondernemers krijgen. Daarom wil ik hen ook steunen en dien ik een drietal moties in.

De VOORZITTER: De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Voorzitter, dank u wel. U bent nogal enthousiast over het invoeren van dat betaald parkeren, maar u had een programma waarin u tegen was. Hoe kunt u dat dan rijmen dat u er nu ineens zo enthousiast voor bent?

De VOORZITTER: Het is ook hier goed om dat de VVD tegen was, om dat te benadrukken. Want nogmaals, het gaat om de VVD. Mevrouw Engels.

Mevrouw ENGELS (vvd): Voorzitter, de VVD had dat inderdaad in haar verkiezingsprogramma staan. Maar zoals ik net al benadrukte, moet iedere Rotterdammer zich hier veilig in deze stad kunnen voelen, moeten ondernemers zich vestigen in onze wereldhaven en moet iedere Rotterdammer hier een fijn huis kunnen vinden. Dat weegt voor mij zwaar.

De VOORZITTER: De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Voorzitter, de VVD koppelt veilig in Rotterdam aan de parkeerheffingen. Wat is dat voor kolder? Dat is toch de ruimste onzin die je kan bedenken?

De VOORZITTER: Mevrouw Engels.

Mevrouw ENGELS (vvd): Dank u, voorzitter. Tijdens de commissie hebben wij het hier ook al over gehad. Wij staan voor een veilig Rotterdam, een stad waar ondernemers zich graag willen vestigen en waar je goed een woning voor krijgen. Daarom vragen we dit inderdaad van Rotterdammers, mijnheer Siemons.

De VOORZITTER: De heer Hamhuis.

De heer HAMHUIS (fvd): Dank, voorzitter. In aanvulling op de vragen van de heer Siemons, want die zijn meer dan terecht. De VVD noemt hier gewoon een aantal basale thema's zoals veiligheid, ruimte voor ondernemers, we moeten meer woningen bouwen. Zijn dat dan de grote projecten met veel ambitie waar al dat extra geld voor nodig is? Of zijn er andere projecten waar wellicht extra geld voor nodig is? Deze 3 komen namelijk elke periode gewoon terug, want dat kon ook in de vorige periodes waarin er iets minder geld te besteden was.

De VOORZITTER: Mevrouw Engels.

Mevrouw ENGELS (vvd): Voorzitter, tijdens de verkiezingen is de staat van ons Rotterdam hier ontzettend duidelijk geworden, voor een heel deel ging het gewoon slecht. Als Rotterdammers zich niet meer veilig voelen in hun eigen wijk, ondernemers weglopen uit een haven en er geen woningen zijn voor mensen die er graag willen wonen en een bijdrage willen leveren aan Rotterdam. Daar gaat het mij om, dank.

De VOORZITTER: De heer Hamhuis.

De heer HAMHUIS (fvd): Het is een kretologische woordenbrij die hier wordt opgehouden. Het is praten in leegte en het herhalen van zinnen. Zijn dat dan de 3 thema's, die woningnood, veiligheid, ondernemers, waar nu het parkeergeld voor wordt ingevoerd in al die wijken? Of spelen er andere thema's, misschien thema's van jullie vrienden van PRO, die wat duurzamer van aard zijn, die wat autoluwer van aard zijn en dat daarvoor extra geld wordt opgehaald?

De VOORZITTER: Mevrouw Engels.

Mevrouw ENGELS (vvd): Voorzitter, ik adviseer om het coalitieakkoord eens goed door te lezen. Dan krijgt u antwoord op al deze vragen.

De heer HAMHUIS (fvd): Dat vind ik wel een heel laf antwoord. U staat hier namens de VVD, geef gewoon antwoord op mijn vragen zou ik willen zeggen. U kent het toch? U heeft toch dat getekend?

De VOORZITTER: Mevrouw Engels.

Mevrouw ENGELS (vvd): Ik heb het antwoord gegeven, dank.

De VOORZITTER: De heer Başoğlu.

De heer BA**Ş**O**Ğ**LU (sp): Dank u wel, voorzitter. Ik snap iets ook niet. Het MKB zegt duidelijk, doe dit niet. De VVD luistert niet naar kleine ondernemers in de wijken. Voor wie komt de VVD op? Waarom komt de VVD niet op voor die kleine ondernemers in wijken zoals Ommoord? Want die zeggen duidelijk, voer dit niet in.

De VOORZITTER: Wil mevrouw Verouden daar eerst op reageren? Mevrouw Verouden.

Mevrouw VEROUDEN (cda): Ik vind de vraag van de SP best wel apart. Want de enige manier waarop je zou kunnen luisteren naar ondernemers volgens de heer Başoğlu is door te zeggen, u zegt doe het niet, dan doen we het ook niet. Dat dat de enige manier. Volgens mij komt mevrouw Engels met 3 moties waarin zij ook kijkt, hoe kunnen we het juiste maatwerk leveren ook voor ondernemers? Ik snap niet waarom u deze vraag dan stelt.

De VOORZITTER: De heer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Ik raad u aan toch naar de verhalen te luisteren van de ondernemers. Die zeggen niet, kom met kleine maatregelen om zogenaamd de pijn te verzachten, maar voer dit gewoon niet in. Dat heb ik ook duidelijk gezegd, u luistert niet goed naar mijn verhaal.

De VOORZITTER: Er was nog een vraag aan mevrouw Engels.

Mevrouw ENGELS (vvd): Voorzitter, ik sprak een ondernemer en die vertelde mij dat de invoering van betaald parkeren op bedrijventerreinen toch echt anders is. Want een woonwijk is geen bedrijventerrein. Daarom wil ik met mijn motie 'Bedrijventerrein is geen Woonwijk' hiervoor aandacht vragen bij het college en te vragen of zij willen verkennen hoe het huidige maatwerk voor parkeren op bedrijventerreinen beter kan gaan aansluiten hierbij. Vooral ook met ondernemers, zoals zij hier ook tijdens de inspreekmomenten om hebben gevraagd, hen te willen betrekken hierbij en zorgen dat het maatwerk goed aansluit. Daarnaast wil ik een motie indienen 'Eigen terrein, geen vrijplaats'.

De VOORZITTER: De heer De Waard heeft een vraag.

De heer DE WAARD (lr): Voorzitter, dank u wel. Een vraag aan mevrouw Engels inderdaad van de VVD, de ondernemerspartij. Want ik kan me nog wat slogans herinneren. Hard werken, goed leven, rust in de portemonnee. Daar komt natuurlijk helemaal niks van terecht. Daarnaast zie ik dat mevrouw Engels enorm goed heeft geoefend om dit allemaal zo overtuigend mogelijk aan ons te presenteren. Ze gelooft er bijna zelf in, ik niet. Maar ik heb een concrete vraag aan mevrouw Engels, schaamt u zich niet?

De VOORZITTER: Mevrouw Engels.

Mevrouw ENGELS (vvd): Nee, voorzitter, mevrouw Engels schaamt zich niet. Mevrouw Engels wil graag daarom ook verder met de motie 'Eigen Terrein, Geen Vrijplaats'. Er zijn namelijk meerdere bewoners die een eigen terrein hebben of een binnenplek, het wordt dan aantrekkelijk als er in jouw omliggende wijk betaald parkeren wordt ingevoerd om daar de auto neer te zetten. Daarom wil ik het college verzoeken om voorafgaand aan de invoering van betaald parkeren in een nieuwe wijk te inventariseren welke privéterreinen hiervoor in dit gebied niet een verhoogd risico lopen en met de eigenaren in gesprek te gaan voor een passende oplossing. Daarnaast wil ik nog ten derde de motie 'Maatwerk dat Werkt' indienen. Omdat wij contact hebben gehad met ondernemers, veel gesproken over de SBI-codelijsten die ten grondslag liggen aan welke bedrijfsactiviteiten een bedrijf voert en hoe die parkeervergunningen dan worden ingevoerd. Ook dit is maatwerk, want soms komen die SBI-codes en de werkelijke maatschappelijke activiteiten niet overeen. Daarom willen wij vragen aan het college om bij de uitrol van het betaald parkeren in elk gebied de toereikendheid van die SBI-codelijsten te herzien en hetzelfde te doen voor de gebieden waar dit betaald parkeren al is ingevoerd. Daarnaast de raad hiervoor jaarlijks te informeren. Voorzitter, onze opdracht is er om ervoor te zorgen dat Rotterdam een stad blijft waar mensen zich veilig en thuis voelen en een goed leven kunnen opbouwen. Daarvoor zijn de plannen van dit nieuwe college meer dan nodig. Betaald parkeren kost de Rotterdammers geld en daar kijken wij ook niet voor weg. Maar Rotterdammers verdienen een veilige stad, een stad waar ondernemers zich graag vestigen en een fijn huis kunnen krijgen. Tot zover.

De VOORZITTER: De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Voorzitter, ik maak toch wel bezwaar tegen de opmerking van u dat u veiligheid koppelt aan betaald parkeren. Ik heb nog nooit zo'n grote onzin gehoord. Waar haalt u dat vandaan? Hoe kunt u zeggen dat betaald parkeren de veiligheid bevordert in Rotterdam?

De VOORZITTER: Mevrouw Engels.

Mevrouw ENGELS (vvd): Dank, voorzitter. Ik heb 50PLUS zonet ook al proberen uit te leggen dat Rotterdam grote uitdagingen heeft en ik niet wil dat deze stad verder afglijdt. Want de staat van Rotterdam is zoals die is en roept om meer veiligheid, roept om meer woningen en roept om een aantrekkelijk ondernemersklimaat. Dank.

De VOORZITTER: De heer Siemons, via de voorzitter graag.

De heer SIEMONS (50plus): Voorzitter, wat 50PLUS wil is een veilige stad voor iedereen, voor de ouderen en voor automobilisten natuurlijk ook. Maar nogmaals, ik zie de link niet met betaald parkeren.

De VOORZITTER: Mevrouw Engels.

Mevrouw ENGELS (vvd): Voorzitter, zoals ik in de commissie ook al heb aangegeven, heb ik nog geen enkel concreet voorstel van 50PLUS gezien hoe zij dit dan doen, behalve het hier zo op tafel leggen en roepen. Dank.

De VOORZITTER: Mevrouw Engels heeft de volgende moties ingediend.

Motie 2. Maatwerk dat Werkt

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van agendapunt 9.4 Uitbreiden betaald parkeren;

constaterende dat:
- de toekenning van parkeervergunningen aan onderwijs- en kinderopvangorganisaties (artikel 5, zesde lid), sportverenigingen en maatschappelijke instellingen (artikel 6) en zorginstellingen (artikel 7 en 8) in het Uitvoeringsbesluit Parkeren Rotterdam 2026 is gekoppeld aan een vaste lijst van S81-codes waarmee de organisatie in het handelsregister van de Kamer van Koophandel staat ingeschreven;
- deze S81-codelijsten worden vastgesteld door het college en laatstelijk zijn aangepast naar aanleiding van een landelijke technische herziening van de S81-systematiek in september 2025, niet naar aanleiding van een inhoudelijke beoordeling per gebied;
- een organisatie die niet geregistreerd staat met een van de opgesomde S81-codes geen aanspraak kan maken op deze vergunningen, ongeacht de daadwerkelijke aard van haar activiteiten;
- dit gat zich niet alleen bij toekomstige uitrol kan voordoen, maar ook al kan spelen in gebieden waar betaald parkeren al geldt, zoals Pendrecht, Zuidwijk, IJsselmonde, Lombardijen, Merwe-Vierhavens en Brainpark II;

overwegende dat:
- de aansluiting tussen een S81-code en de daadwerkelijke maatschappelijke functie van een organisatie niet in elk gebied en voor elke organisatievorm even goed hoeft te passen;
- wijzigingen in deze lijsten uitsluitend bij collegebesluit plaatsvinden, waardoor de raad hier op dit moment geen zicht op heeft;
- een zorgvuldige uitvoering vraagt om zowel een structurele borging bij nieuwe gebieden als om herstel van eventuele gaten in gebieden waar betaald parkeren al geldt, zonder dat dit laatste een onwerkbare ineens uit te voeren operatie hoeft te zijn;

verzoekt het college om:

- bij de uitrol van betaald parkeren in elk nieuw gebied de toereikendheid van de SBI-codelijsten in het Uitvoeringsbesluit Parkeren Rotterdam voor de in dat gebied gevestigde onderwijs-, kinderopvang-, sport-, zorg- en maatschappelijke instellingen onder de aandacht te brengen van de betrokken afdeling;
- hetzelfde te doen voor de S81-codelijsten in de gebieden waar betaald parkeren al is ingevoerd;
- de raad jaarlijks te informeren over eventuele wijzigingen in deze S81-codelijsten en de motivering daarvoor;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. C.A. Engels en H. Wempe

Motie 3. Bedrijventerrein is geen Woonwijk

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van agendapunt 9.4 Uitbreiden betaald parkeren;

constaterende dat:
- op de bedrijventerreinen Merwe-Vierhavens en Brainpark II sinds februari 2026 betaald parkeren geldt, en volgens het Kader meer bedrijventerreinen zullen volgen;
- betaald parkeren op bedrijventerreinen volgens hetzelfde tarief- en vergunningenregime wordt ingevoerd als in woonwijken;
- zonder een toegesneden regeling bedrijven de toegenomen kosten mogelijk niet kunnen betalen;

overwegende dat:
- bedrijventerreinen een andere parkeerbehoefte kennen dan woonwijken, met vaak grote bedrijfsgebonden wagenparken in plaats van bewoners- of bezoekersparkeren;
- een uniform tarief- en vergunningenregime bedrijven met veel bedrijfsvoertuigen onevenredig kan raken, met risico voor het vestigingsklimaat;
- het daarom wenselijk is om zowel bij reeds ingevoerde als bij nog te plannen bedrijventerreinen te bezien of een aangepast regime nodig is;

verzoekt het college om:
- te verkennen hoe het huidige maatwerk voor parkeren op bedrijventerreinen beter aansluit bij het gebruik van ondernemers, waaronder in ieder geval het urenmaximum van de bedrijfsurenvergunning voor bedrijven met een intensief gebruikt wagenpark;
- hierbij in gesprek te gaan met de betrokken ondernemersverenigingen;
- de raad hierover uiterlijk in het tweede kwartaal van 2027 te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. C.A. Engels

Motie 4. Eigen Terrein, Geen Vrijplaats

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van agendapunt 9.4 Uitbreiden betaald parkeren;

constaterende dat:

- bij de invoering van betaald parkeren in een gebied automobilisten kunnen uitwijken naar parkeerplekken die niet fysiek zijn afgesloten, zoals opritten, bedrijfsterreinen en parkeerplaatsen zonder slagboom of hekwerk;
- de gemeente in de regel niet handhaaft op terrein dat niet als openbare weg geldt, ook niet wanneer dat terrein is voorzien van een bord "eigen terrein";
- eigenaren van dergelijke onbeveiligde parkeerplaatsen hierdoor grotendeels op zichzelf zijn aangewezen om oneigenlijk gebruik tegen te gaan;

overwegende dat:
- het onwenselijk is dat de invoering van betaald parkeren in de openbare ruimte een nieuw probleem creëert voor eigenaren van privéterrein die daar part noch deel aan hebben;
- niet elke eigenaar de financiële ruimte heeft om zelf een slagboom, hekwerk of andere fysieke afscherming te realiseren;

verzoekt het college om:
- voorafgaand aan de invoering van betaald parkeren in een nieuwe wijk te inventariseren welke privéterreinen in dat gebied een verhoogd risico lopen op parkeren door vreemden;
- met de eigenaren van deze terreinen in gesprek te gaan over laagdrempelige oplossingen om parkeeroverlast te voorkomen;
- de raad uiterlijk in het tweede kwartaal van 2027 terug te koppelen over de werking van deze aanpak;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. C.A. Engels

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan ga ik door met mevrouw Verouden en ze is al onderweg.

Mevrouw VEROUDEN (cda): Dank, voorzitter. In de commissievergadering heb ik het eerlijke verhaal vanuit de CDA-fractie verteld en dat ga ik hier nu nog een keer doen. Want de reden voor onze fractie om in te kunnen stemmen met dit voorstel is dat de coalitie 3 doorbraken gaat realiseren. Een huis voor iedereen, de beste stad om op te groeien en de sterkste en groenste economie. Een belangrijke voorwaarde daarnaast is dat er goede maatwerkproducten zijn. Deze geluiden hebben ons allemaal bereikt, signalen van bewoners, wijkraden, ondernemers en vrijwilligersorganisaties. We erkennen hun zorgen en we hopen dat Rotterdammers gaan zien dat deze coalitie het besluit ook niet lichtvaardig neemt. Betaald parkeren is een maatregel die voor sommige Rotterdammers ingrijpend kan zijn, dat was het namelijk ook 4 jaar geleden. Maar juist vanwege de ingrijpendheid hebben we oog voor maatwerk. De maatwerkoplossingen die nu gelden, gaan ook gelden in de nieuwe wijken. Een aantal voorbeelden, vrijwilligers en leden van sportclubs, kerken, moskeeën en welzijnsorganisaties kunnen via een organisatie een vergunning of urenvergunning krijgen, zodat zij voor 78 cent per uur alleen betalen voor de tijd dat ze zich inzetten. Wie bezoek krijgt van familie of vrienden kan daarvoor 500 uur per jaar parkeren tegen een laag tarief en mantelzorgers parkeren gratis tot 750 uur per jaar. Wel zijn er nog veel zorgen van organisaties en Rotterdammers over deze maatwerkoplossing en ook of die bij hun organisatie aansluit.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk heeft een vraag.

De heer VAN DIJK (cu): Mijn vraag is of mevrouw Verouden weet wat zo'n vrijwilligersvergunning op jaarbasis kost?

De VOORZITTER: Mevrouw Verouden.

Mevrouw VEROUDEN (cda): Ik heb het inderdaad voor dit debat opgezocht. Maar volgens mij is het zo, bestuurders van bijvoorbeeld een stichting 50,70 euro per maand.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, dat komt grofweg neer op ruim 600 euro per jaar per vrijwilliger wat je als maatschappelijke organisatie of als sportvereniging kwijt bent om je vrijwilligers te kunnen laten parkeren. Ik weet niet of u dat passend maatwerk vindt, ik ben benieuwd.

De VOORZITTER: Mevrouw Verouden.

Mevrouw VEROUDEN (cda): Dank. Ik denk dat de heer Van Dijk net iets te vroeg in mijn betoog was, ik geef daar denk ik zo antwoord op.

De VOORZITTER: U vervolgt uw betoog.

Mevrouw VEROUDEN (cda): We hebben veel zorgen gehoord van organisaties en Rotterdammers of deze maatwerkoplossingen ook bij hun situatie aansluiten. Dat is denk ik waar de heer Van Dijk ook het over heeft. Mijn vraag aan de wethouder is dan ook of zij gaat zorgen dat maatschappelijke organisaties, ondernemers, sportverenigingen en kerken actief ondersteund worden bij het zoeken naar de juiste maatwerkoplossing, een oplossing die bij hen past? Daarnaast vragen wij haar ook om vinger aan de pols te houden. Niet alleen op het moment dat het nu wordt ingevoerd, maar ook op het moment dat deze organisaties aangeven dat het gaat knellen. Voorzitter, besturen betekent ook dat je moeilijke keuzes durft te maken die de stad op de lange termijn vooruithelpen. Deze coalitie maakt keuzes waar Rotterdammers al jaren om vragen. We investeren in nieuwe woningen voor jongeren en ouderen, gelijke kansen en goede zorg voor onze kinderen en meer veiligheid op straat. Het is aan het college nu om te laten zien dat de bijdrage die we vragen van de autobezitter, welke we al in een hele hoop wijken vragen, ten goede gaat komen aan de Rotterdammers. Tot slot horen wij nog graag hoe de maatwerkregelingen nog beter kunnen, want elk signaal uit de stad nemen we serieus. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Wempe. De heer Wempe ziet af om het woord te voeren. De heer Hamhuis.

De heer HAMHUIS (fvd): Dank, voorzitter. Aan het begin van dit debat is er een vraag gesteld door de heer Buijt van Leefbaar Rotterdam over de externe juridische toetsing van dit onderwerp. Ik zou graag daar eerst een antwoord op willen voordat ik inhoudelijk een bijdrage lever. Ik laat het voor nu hierbij totdat wij als raad een inhoudelijke reactie hebben gehad op de externe juridische toetsing.

De VOORZITTER: Die vraag moet nog formeel gesteld worden in dit debat, daar wil ik u nog wel op wijzen. Mogelijk gaat die vraag zo gesteld worden door Leefbaar Rotterdam. De heer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Dank u wel, voorzitter. Net als Leefbaar willen wij ook weten of het besluit een uitspraak van de wethouder conform artikel 225 van de gemeentewet is en ook

over de juridische toetsing wat al eerder naar voren is gekomen. Daar horen wij graag antwoord op.

De VOORZITTER: Ik wijs u er wel op dat dit gewoon de eerste termijn is, dit is dan de vraag voor uw eerste termijn. U kunt altijd in de tweede termijn natuurlijk daar nog nader op ingaan. Wie wenst daarna nog het woord? De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Dank u, voorzitter. Inderdaad ook de bijdrage van Leefbaar in deze termijn zal zich beperken tot in onze ogen de cruciale vraag, heeft het college vooraf dit besluit laten toetsen extern juridisch of het houdbaar is binnen artikel 225? Ik heb een aantal voorbeelden genoemd waardoor andere juristen echt denken dat het maar zeer de vraag is of dat zo is. Of je echt mag zeggen, wij vinden veiligheid belangrijk, we hebben geld nodig en we hevelen dat over? Dat is echt discutabel. Ik wil weten, is dat gebeurd? Zo ja, dan zouden we dat graag ontvangen van u uiteraard. Dan zijn we heel benieuwd, kunnen we dat toetsen aan ons eigen juridisch advies? Heeft u dat niet gedaan, dan is de vraag, bent u bereid om dat alsnog te doen? Daaropvolgend dan ook zeggen van, dan gaan we de besluitvorming uitstellen naar 15 oktober? U heeft zelf gezegd, u heeft ongeveer 3, 4 weken nodig voor de invoering in Nesselande. Dan heeft u nog 6 weken de tijd en zijn we ruim op tijd. Dat is de cruciale vraag die ik u wil voorhouden. Dank u wel.

De VOORZITTER: Die de heer Buijt de wethouder wil voorhouden. De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, voor mij dan een verhelderende vraag aan Leefbaar Rotterdam. Is dit de vorige periode ook gebeurd? Want ik kan mij hier niet iets van herinneren, ik heb hier ook geen documenten van gezien. Is er een externe toets geweest door juristen toen u betaald parkeren ging uitbreiden?

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Dat weet ik niet. Dit debatje heeft u ook met verschillende mensen gevoerd, ook in de commissie. Toen is in ieder geval altijd het argument geweest, wegens het invoeren in een bepaald gebied ontstaat er parkeerdruk, je mag daarvan vinden wat je wilt en daarom gaan wij daar nu parkeren uitbreiden. Nu is dat een heel ander geval. Of dat toen gebeurd is, weet ik niet, vind ik ook niet relevant. Toen is ook altijd betoogd wat het doel was. Ik vind het een leuke vraag, maar hij is niet relevant voor nu. Het gaat om dit kader en de normen die echt genoemd zijn ook door de wethouder in het debat in de commissie. Daar gaat het om.

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, maar Leefbaar is het toch wel met PRO eens dat wanneer je betaald parkeren in Nesselande invoert, dat je daadwerkelijk een waterbedeffect krijgt in Zevenkamp, Ommoord en verder?

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Voorzitter, ik ga dit inhoudelijk debat nu niet aan. Ik heb nu een cruciale vraag die voor ons cruciaal is aan de wethouder gesteld. Het is nu aan de wethouder om hier duidelijkheid in te scheppen. Alle mist die de heer Biljoen blijkbaar in paniek nu wil opwerpen, is niet relevant. Het gaat om deze cruciale vraag.

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, ik wil geen misverstanden in de lucht werpen, maar het is absoluut geen paniek. Ik wil hier duidelijkheid hebben, ik wil verheldering hebben. Op het moment dat Leefbaar Rotterdam een punt van orde wat mij betreft misbruikt om te vragen over een externe toets, vervolgens nu weer een bijdrage doet over een externe toets. Als ik een simpele vraag stel van, maar is het 4 jaar geleden gebeurd? Daar kan dan geen antwoord op worden geven, dan moet ik daar ook een conclusie over trekken.

De VOORZITTER: Mevrouw Verouden.

Mevrouw VEROUDEN (cda): Dank. Ik heb een oprecht geïnteresseerde vraag aan de heer Buijt. Want ik ben benieuwd waarom hij eraan hecht of dat een externe toets moet zijn?

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Ik hecht daar waarde aan, omdat dat wat mij betreft zwaarwegender is dan een intern advies.

De VOORZITTER: Mevrouw Verouden.

Mevrouw VEROUDEN (cda): Daarmee zegt de heer Buijt dan ook iets over de kwaliteit van de juristen van de gemeente Rotterdam, begrijp ik dat dan goed?

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Nee, dat begrijpt u niet goed.

De VOORZITTER: Mevrouw Verouden.

Mevrouw VEROUDEN (cda): Ik ben dan wel benieuwd of de heer Buijt mij dat dan kan uitleggen als ik het niet goed begrijp.

De VOORZITTER: De heer Buijt

De heer BUIJT (lr): De vraag of het intern getoetst is, daar ga ik zonder meer vanuit. Het gaat mij erom, is er een second opinion gedaan? Heeft u dat echt getoetst? Want dit is namelijk echt dubieus en dat is de vraag. Het is geen wantrouwen of argwaan of dan ook. Dit is onze vraag en daar moet gewoon duidelijkheid over komen. Ik begrijp dat het blijkbaar nogal gevoelig ligt om die vraag te stellen. Ik vind het gewoon een hele oprechte eerlijke vraag. Ook in uw eigen belang, want als het er namelijk niet aan voldoet, dan heeft de gemeente een huge problem.

De VOORZITTER: Mevrouw Verouden.

Mevrouw VEROUDEN (cda): Heel kort en geen vervolgvraag, maar ik ben gewoon benieuwd waarom de heer Buijt dat specifiek wil. Dat is geen argwaan, maar dat is pure interesse.

De VOORZITTER: Dan kijk ik nog rond. De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Dank u wel, voorzitter. Ik sta hier toch met behoorlijk wat teleurstelling, misschien boosheid. Dat gaat niet om mezelf, maar dat gaat om de organisaties die door dit parkeerbeleid onevenredig hard geraakt worden. Ik heb het over maatschappelijke organisaties, ik heb het over kerken, ik heb het over sportverenigingen. Ik heb het over de kerk die uit betaald parkeren gebied wegging, naar een gratis gebied ging en nu van het college de volle laag krijgt. Voorzitter, 'Vaart Maken' heet dit coalitieakkoord, maar

om te parkeren is het misschien nodig om te vertragen. De vraag is of dit college kan parkeren zonder brokken te maken. Vooralsnog lijkt het erop van niet. Er wordt 236 miljoen uit de stad getrokken, als pinautomaat gebruikt en 0 euro inzet om de kwalijke effecten van dit beleid te dempen. Het CDA krijgt een vaasje voor de sociale basis, maar aan de poten van de tafel waarop dat staat wordt gewoon keihard gezaagd. Voorzitter, we hebben de afgelopen weken heel veel voorstellen gedaan om die scherpe randjes van dit beleid af te halen. Tom van Dam, ons commissielid, heeft de blaren op zijn tong gepraat en we hebben allerlei voorstellen gedeeld. Voorzitter, tot nog toe lijkt het resultaat teleurstellend. Voorzitter, maar wij zijn een hoopvolle partij, de dag is nog niet voorbij. Wij gaan die voorstellen ook gewoon indienen en ik heb een aantal moties voor u. Dat is namelijk de eerste, 'Houd parkeren sociaal' dat het maatwerkproduct voor sportverenigingen, levensbeschouwelijke en maatschappelijke organisaties gereduceerd wordt met een korting van in totaal 75 procent. Voorzitter, er zijn ook werkende armen in onze stad en dan is het belangrijk om parkeerarmoede te voorkomen. Zoals de afvalstoffenheffing kwijtgescholden kan worden, zo moet voor werkende armen ook mogelijk zijn om de kosten van een parkeervergunning kwijt te schelden. Dat is de motie 'Voorkom parkeerarmoede'. Voorzitter, ik heb ook nog een aantal verbeteringen in het beleid. Dat is een 'Stadsbrede vergunning voor maatschappelijke organisaties' die werken op allerlei plekken in de stad. Het lijkt misschien een beetje op de VVD-motie. Het zit, heb ik begrepen, in de SBI-codes. Ook die motie wil ik indienen. Als laatste heb ik nog een motie 'Maatwerk zonder verkeersdrempel'. Wij krijgen signalen van partijen die zeggen, wij komen in aanmerking voor een maatwerkproduct, maar dat maatwerkproduct kunnen wij niet afnemen omdat we eindeloos lang op een wachtlijst staan. Dat is gewoon een sigaar klaarleggen zonder dat die uitgedeeld kan worden. Voorzitter, tot zover deze moties. Ik hoop dat we op deze manier er wat aan kunnen doen dat het verenigingsleven, dat het maatschappelijk leven en dat de sociale basis niet oneindig duur wordt. We hebben uitgerekend, het kan je zomaar 20 tot 25 euro kosten om actief lid te zijn van een vereniging. Niet aan contributie, maar dat is geld wat in de portemonnee van de gemeente Rotterdam terechtkomt en niet ten goede komt aan het verenigingsleven, aan levensbeschouwelijke en religieuze organisaties en aan sportverenigingen. Voorzitter, wij zeggen, neem deze voorstellen serieus en gebruik deze organisaties niet als pinautomaat.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk heeft de volgende moties ingediend.

Motie 5. Stadsbrede vergunning maatschappelijke organisaties

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van 'Uitbreiden betaald parkeren';

constaterende dat:
- maatschappelijke organisaties voor hun dienstverlening regelmatig op verschillende plekken in Rotterdam actief zijn;
- de huidige maatschappelijke urenvergunning gekoppeld is aan het gebied waarin de organisatie gevestigd is;
- maatschappelijke organisaties met ambulante werkzaamheden tegen problemen aanlopen bij het verkrijgen van een stadsbrede vergunning;

overwegende dat:
- in het coalitieakkoord 'Vaart maken' veel aandacht wordt gegeven aan het versterken van de sociale basis;
- maatschappelijke organisaties met een hulpverlenend karakter een belangrijke schakel zijn binnen de sociale basis;
- een deel van deze stadsbrede maatschappelijke organisaties voor ambulante activiteiten afhankelijk zijn van een auto, bijvoorbeeld voor het verlenen van zorg en het organiseren

van maatschappelijke, sociale, sportieve en culturele activiteiten in verschillende wijken in Rotterdam;
- De uitbreiding van betaald parkeren de kosten voor stadsbreed actieve maatschappelijke organisaties verder kan verhogen;

verzoekt het college:
- te onderzoeken wat nodig is om de stadsbrede vergunning voor ambulant werkende ondernemers ook in te zetten voor maatschappelijke organisaties, die voor hun activiteiten een auto nodig hebben;
- hierover de raad en de maatschappelijke organisaties te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.G. van Dijk, E.M. Verouden en M.H. Biljoen

Motie 6. Voorkom parkeerarmoede

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van 'Uitbreiden betaald parkeren';

constaterende dat:
- het college voornemens is betaald parkeren verder uit te breiden in Rotterdam;
- hierdoor meer Rotterdamse huishoudens te maken krijgen met de kosten van een bewonersparkeervergunning;
- Rotterdam voor de afvalstoffenheffing al een kwijtscheldingsregeling kent waarbij rekening wordt gehouden met de betalingscapaciteit en het vermogen van inwoners;
- de huidige 'Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen' kwijtschelding beperkt tot de afvalstoffenheffing en daarmee geen kwijtschelding voor een parkeervergunning mogelijk maakt;

overwegende dat:
- de kosten van een parkeervergunning relatief zwaar drukken op huishoudens met weinig financiële ruimte;
- er Rotterdammers met een laag inkomen zijn voor wie een auto vanwege bijvoorbeeld werk, zorgtaken, gezondheid of gezinssituatie noodzakelijk is om zich door de stad te kunnen bewegen;
- voorkomen moet worden dat juist deze Rotterdammers door de uitbreiding van betaald parkeren onevenredig worden geraakt;
- de gemeente bij andere gemeentelijke lasten al rekening houdt met de financiële draagkracht van inwoners;

verzoekt het college:
- een regeling uit te werken waarbij huishoudens met een laag inkomen kwijtschelding kunnen krijgen voor hun bewonersparkeervergunning, onder de voorwaarde dat het huishouden over niet meer dan één bewonersparkeervergunning beschikt;
- daarbij zoveel mogelijk aan te sluiten bij de bestaande systematiek voor kwijtschelding van de afvalstoffenheffing;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.G. van Dijk, E. Başoğlu en T.J.D. Isaack

Motie 7. Houd parkeren sociaal

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van kader uitbreiding betaald parkeren;

constaterende dat:
- het college voornemens is betaald parkeren verder uit te breiden in Rotterdam;
- sportverenigingen en levensbeschouwelijke en maatschappelijke organisaties voor hun activiteiten vaak afhankelijk zijn van de inzet van vrijwilligers;
- voor deze organisaties een maatwerkparkeerproduct bestaat, waarmee onder andere vrijwilligers in de omgeving van de organisatie kunnen parkeren;
- sportverenigingen, sportstichtingen, scoutingverenigingen en religieuze instellingen in 2024 en 2025 een korting van 75% ontvingen op de kosten van de parkeervergunning en de gebruikskosten van de urenvergunning;
- deze kortingsregeling per 2026 is komen te vervallen;

overwegende dat:
- in het coalitieakkoord *Vaart maken* veel waarde wordt gehecht aan een sterke sociale basis;
- vrijwilligers, sportverenigingen, kerken en maatschappelijke organisaties een belangrijk onderdeel zijn van die sociale basis;
- de uitbreiding van betaald parkeren ertoe leidt dat steeds meer van deze organisaties en hun vrijwilligers met parkeerkosten worden geconfronteerd;
- iedere euro die deze organisaties aan parkeren moeten besteden, niet kan worden besteed aan hun maatschappelijke activiteiten en de Rotterdammers voor wie zij zich inzetten;

verzoekt het college:
- voor het maatwerkparkeerproduct voor sportverenigingen en levensbeschouwelijke- en maatschappelijke organisaties een gereduceerd tarief van 75% te hanteren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. G.G. van Dijk, Z.P. Coşkun en E. Başoğlu

Motie 8. Maatwerk zonder verkeersdrempel

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van ‘Uitbreiden betaald parkeren’;

constaterende dat:
- Rotterdam verschillende maatwerkparkeerproducten kent voor onder andere sportverenigingen, maatschappelijke en religieuze instellingen, onderwijsinstellingen en zorgaanbieders;
- deze maatwerkproducten juist zijn ingesteld om deze doelgroepen vanuit maatschappelijk oogpunt tegemoet te komen;
- in parkeersectoren een maxima gelden voor het aantal uit te geven parkeervergunningen bewoners en voor niet-bewoners en daardoor wachtlijsten bij beide groepen kunnen ontstaan;
- wachtlijsten in bepaalde parkeersectoren al oplopen tot 2 jaar;

overwegende dat:
- het onwenselijk is wanneer doelgroepen waarvoor bewust een maatwerkparkeerproduct is gecreëerd daar vanwege een wachtlijst feitelijk geen gebruik van kunnen maken;

- daarmee het doel van deze maatwerkmaatregelen deels verloren kan gaan;
- hoewel de ambitie is om Rotterdam autoluwer te willen maken, geldt voor sommige organisaties, medewerkers en vrijwilligers dat het OV en de fiets niet alles kunnen opvangen en de auto een noodzakelijk vervoermiddel blijft;

verzoekt het college:
- om sectorspecifiek te onderzoeken of het vergunningenplafond voor niet-bewonersvergunningen kan worden herzien om onnodige wachtlijsten te voorkomen en waar dit mogelijk is dat zo snel als mogelijk te doen;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.G. van Dijk

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Mevrouw Coşkun.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Dank u wel, voorzitter. De Partij voor de Dieren is het 100 procent mee oneens dat het uitbreiden van betaald parkeren een geldkwestie is of voor parkeerdruk. Tijdens de commissie hadden we het over melkkoe. Ik ben heel blij dat die term niet meer gebruikt werd, maar nu is het pinautomaat. We zijn er 100 procent mee oneens met die vergelijking. Voor ons is het een middel om een leefbare en schone stad te creëren met al haar bewoners. Niet alleen voor de mensen, maar een schone publieke ruimte voor alles wat leeft. In de vorm van voldoende groen om ons heen in plaats van asfalt en parkeerplekken. Want de mens als automobilist heeft in Rotterdam wel een mobiliteitsuitdaging, daar zijn we het mee eens. We zijn het er ook mee eens dat wij serieus moeten kijken naar alternatieven, zoals beter openbaar vervoer, deelauto's en veilige fietsroutes. Deze moeten beter en toegankelijker worden. Want als wij willen dat de mens in de vorm van automobilist andere keuzes maakt, moeten we ook niet alleen kijken naar de stek waarmee wij autogebruik ontmoedigen, maar ook naar de wortel die wij aanbieden. Daarom dienen we een motie in en die heet 'Beloon de Rotterdammer'. Hiermee vragen we het college om te onderzoeken welke positieve financiële en niet-financiële prikkels mensen kunnen helpen om vrijwillig minder afhankelijk te worden van hun eigen auto. Denk aan mobiliteitsbudgetten, betere fiets- en ov-voorzieningen en voordelen voor mensen die hun parkeervergunning inleveren. Creëer genoeg aan onze kant en laten we kijken hoe wij zonder de vervuilende auto's goedkoop en snel van A naar B kunnen reizen en graag in schone lucht.

De VOORZITTER: Mevrouw Coşkun heeft de volgende motie ingediend.

Motie 9. Beloon de Rotterdammer

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van het debat over 'Uitbreiding betaald parkeren';

constaterende dat:
- betaald parkeren wordt ingezet om het gebruik van schaarse openbare ruimte te reguleren;
- het beleid vooral gericht is op het reguleren en beprijzen van autogebruik en parkeren;

overwegende dat:

- een mobiliteitstransitie niet alleen vraagt om het duurder of moeilijker maken van autogebruik;
- positieve prikkels kunnen helpen om lopen, fietsen, OV en deelmobiliteit aantrekkelijker te maken;
- nog onvoldoende inzichtelijk is welke financiële en niet-financiële prikkels Rotterdammers daadwerkelijk helpen om de auto minder te gebruiken;

verzoekt het college:
- onderzoek te doen naar financiële en niet-financiële prikkels die Rotterdammers stimuleren om minder of geen gebruik te maken van de eigen auto;
- daarbij onder andere te kijken naar mobiliteitsbudgetten, OV- en fietsvoorzieningen, deelmobiliteit en voordelen voor huishoudens die vrijwillig hun parkeervergunning inleveren;
  ervaringen uit andere Nederlandse en Europese steden en de effecten voor verschillende groepen Rotterdammers mee te nemen;
- de gemeenteraad vóór 1 januari 2028 te informeren over de uitkomsten en concrete opties voor pilots of structurele maatregelen voor te leggen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. Z.P. Coşkun, M.H. Biljoen en A.J.A. Maassen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Ik kijk nog rond of er leden zijn die het woord nog niet hebben gevoerd. De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Een vraag. Is dit de eerste of tweede termijn?

De VOORZITTER: Het is de eerste termijn. Geen bijdrage voor de eerste termijn begrijp ik? Oké. Anderen? Niets. Dan zijn wij hiermee aan het einde gekomen van de eerste termijn aan de zijde van de raad. Ik zou willen voorstellen om een korte theepauze te houden, want de lekkernijen liggen al klaar. Ik zou u willen vragen om 16.30 uur weer terug te zijn in deze zaal. Ik schors de vergadering tot 16.30 uur.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Aan de orde is het debat over uitbreiden betaald parkeren en het woord is nu aan de wethouder. Wethouder, u heeft het woord.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Ook ik ben net als u echt behoorlijk betrokken bij dit onderwerp. Ik begrijp heel goed dat het heel veel beroerring in de stad teweegbrengt brengt en dat we toch hebben gemeend dit op deze manier te moeten voorleggen aan uw raad. Ik kan niet anders dan dat ook zien. Tegelijkertijd denk ik dat het goed is dat ik wel eerst inga op de vraag die door een aantal van uw gesteld over dat juridische aspect. Omdat u, de heer Buijt, maar ook een aantal anderen aangaf van, dat zit ons toch zwaar op de maag. Klopt het juridisch wel? Ik ga eerst op die vraag in voordat ik de andere vragen allemaal zal beantwoorden. In hoeverre is deze manier van dit parkeerbeleid juridisch gecheckt? Dat is uitgebreid juridisch besproken ook in mijn staf over, wat is precies parkeerregulering? In welke situaties voeren we dit beleid in? Daarbij is ook aangegeven, zo is het ook verwoord in het kader, op het moment dat wij dit invoeren voor parkeerregulering

heeft het ook te maken met de inrichting van de openbare ruimte. Parkeerregulering is ook een manier om een prijsprikkel te introduceren, waarmee je ook stuurt op de manier waarop van parkeren gebruik gaat gemaakt worden. Daarmee regisseer je als het ware de openbare ruimte en willen we ook meer ruimte maken voor andere dingen die zo noodzakelijk zijn in onze stad. Zo heb ik het ook in de commissiebehandeling gezegd. Ik denk dat mevrouw Coşkun het ook aangaf, we willen ook die vergroening, die fietspaden ook op een andere manier in de stad inrichten. Dat is een hele belangrijke reden om die parkeerregulering in te voeren. Daarnaast is het ook zo dat we er behoorlijk wat financiën mee ophalen en dat dat ook een aanvullend argument kan zijn. Maar nooit alleen, wel in combinatie. Zo heb ik het ook besproken in de commissie en elke keer aangegeven, het is een combinatie. Dan zal voor sommige politieke partijen het 1 wat zwaarder wegen dan het ander. Maar vanuit het college zeg ik, het is parkeerregulering voor de verdeling van de openbare ruimte. Er wordt ook geld mee opgehaald waarmee we belangrijke doelen in onze stad kunnen verwezenlijken. Het is ook een bijdrage aan de mobiliteitstransitie die we graag willen. Deze argumentatie is juridisch getoetst, zowel binnen Stadsontwikkeling door 2 juristen alsook bij het stadhuis. Er zit zes-ogen-principe hieraan voorafgaand die dit hebben getoetst en akkoord hebben bevonden.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (Ir): Het is besproken in uw staf en het is door 2 juristen van SO getoetst.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Nee, ik gaf aan, voordat het bij mij op tafel komt is het al juridisch getoetst. We spreken daarover, dat zijn dus 2 juristen binnen Stadsontwikkeling. Dat is hoe we dat juridisch vorm geven bij alle maatregelen die we doen met juridisch aspect. Daarnaast is er ook nog een jurist vanuit het stadhuis erbij betrokken geweest. Dat is hoe we heel veel besluitvorming met juridische aspecten doen in dit huis en zo gaat het met de parkeerregulering sinds 1999 geloof ik op deze manier en heeft het ook altijd standgehouden.
De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (Ir): Maar daar zit nu juist de discrepantie met deze manier van invoeren. Artikel 225 zegt heel nadrukkelijk, de parkeerbelastingen zijn geregeld in de artikelen 225 gemeentewet en uit dit artikel wordt duidelijk dat de parkeerbelastingen niet zijn bedoeld als inkomstenbron voor gemeente, maar ter regulering van parkeren. Juist uw motivatie is elke keer, draagvlak speelt geen rol, parkeerdrukmetingen spelen geen rol. Het is allemaal niet belangrijk. Het gaat u erom om de begroting sluitend te krijgen en daar zit het verschil met al dat verleden. Dit wordt op een enorme schaal nu ingevoerd, dit gaat om meer dan 200 miljoen. Ik constateer dat dat alleen op de reguliere manier met 2 juristen van SO heeft laten toetsen, dat klopt?

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Nee, ik gaf nog een derde Jurist aan, dat ook een stadhuisjurist er nog naar heeft gekeken. Ik heb aangegeven, dat staat ook helder in het kader, daar begint het kader notabene mee, parkeerregulering om de openbare ruimte te reguleren en in sommige gevallen zal het ook parkeerdruk zijn. Ik heb aangegeven in Nesselande wordt die parkeerdruk niet overal gevoeld. Op het moment dat je ergens begint in Nesselande, bijvoorbeeld bij het strand, dan gaat dat natuurlijk wel gevoeld worden. Maar op dit moment, kan ik me dat heel goed voorstellen, is dat niet overal. Maar parkeerdruk an sich hoeft niet de reden te zijn. Het gaat om parkeerregulering en er zijn verschillende

redenen om te reguleren. Eentje daarvan is parkeerdruk, een andere kan zijn de inrichting van de openbare ruimte. Zo heb ik het ook in de commissie gezegd.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (Ir): Dat is nu juist het probleem. In de commissie zei u ook al, het maakt niet uit wat er ook uit onderzoeken komt in welke wijk dan ook, die parkeerdruk is niet belangrijk. Daar slaat ook iedereen op aan. U heeft aan de ene kant uw schriftelijke communicatie met de wijk en naar de gemeenteraad. Aan de andere kant is uw bijdrage in de commissie en zeggen ook gewoon alle coalitiepartijen eerlijk, we hebben dit nodig om tekorten te dekken en om andere investeringen te kunnen doen. Het wordt ook eerlijk toegegeven en daarmee wijkt het zo enorm af van al die voorgaande keren. Maar ik constateer nogmaals, u heeft dit niet extern laten toetsen. U heeft de reguliere processen gevolgd en daar gaat het nu precies om. Er is echt wel degelijk sprake van hele twijfelachtige schemergebieden. Ik vraag u nogmaals, omdat het hier om een enorm bedrag gaat, bent u bereid om 2 weken uitstel te doen dat u dit ook nog een keer juridisch kunt laten toetsen extern? Want het gaat gebeuren, er gaan Rotterdammers processen aanspannen. Want u heeft echt in de commissie een aantal uitspraken gedaan die haaks staan op hetgene wat u schriftelijk gecommuniceerd heeft.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ik denk dat wij een verschillende herinneringen hebben van het commissiedebat. Want ik was mij er terdege van bewust de hele commissie behandeling dat parkeerregulering een belangrijk argument is voor deze heffing. Ik heb het ook altijd genoemd in combinatie met andere argumenten. Op enig moment kwam er aan, waarom is er geen parkeerdrukmeting meer die voorafgaat aan de invoering van deze maatregel? Toen zei ik, parkeerdrukmeting is in dit nieuwe beleid, in deze kernen niet meer randvoorwaardelijk. Maar de invoering van dit kader, heb ik ook wel degelijk gezegd, is om diverse redenen. Regulering, maar ook het feit dat het leidt tot meer inkomsten, is ook een overweging die een rol speelt naast regulering.
De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (Ir): Maar u begrijpt toch wel dat juridisch is vastgesteld, dat is 1 van de dingen die we 100 procent vaststellen, een andere inrichting van de buitenruimte wordt niet geldig gevonden als parkeerregulering. Dat is niet aan elkaar gekoppeld. U noemt dat steeds, maar dat is 1 van de dingen die juridisch wel duidelijk is geworden. Dat is geen argument en u gebruikt dat wel steeds.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Het reguleren van het parkeren leidt tot minder beslag van auto's op de openbare ruimte. Daarmee heb je invloed op de verdeling van de openbare ruimte, namelijk minder parkeerplekken nodig die kunnen bestemd worden voor andere doeleinden. Dat is het introduceren van een prijsprikkel om te kunnen reguleren en daardoor het autogebruik te verminderen doordat parkeren geld kost. Dat sla ik even plat in een andere regulering van de openbare ruimte, maar dat is wel degelijk de argumentatie in het kader. Zo staat het ook in de inleiding, het doel van dit kader is deze regulering om die openbare ruimte op die manier ook redelijker te verdelen. Dat is juridisch getoetst, zowel bij SO als bij het stadhuis en akkoord bevonden.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Tot slot, voorzitter. Ik constateer dat u oneigenlijke argumenten heeft gebruikt, want inrichten van de buitenruimte wordt niet erkend als reden. Ik constateer dat zowel de coalitie als het college continu benadrukt, we hebben dit geld nodig voor andere dingen. Waarom bent u niet bereid om op zo'n immens bedrag 2 weken uit te stellen? Bent u niet bereid om dit voor alle zekerheid nog een keer extern te laten toetsen? Dan heeft u nog 6 weken de tijd voor uw magische grens van 1 december, want dan wilt u het invoeren. Waarom gaat u die uitdaging niet aan? Wat is het probleem?

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Omdat hier inmiddels behoorlijk wat juristen naar hebben gekeken. Ik weet ook, ken ik uit andere debatten, ik heb vertrouwen in de kwaliteit van onze juridische afdelingen. Wij willen niet als het niet echt strikt nodig is externe juristen inhuren, dat willen we juist verminderen. Meer vertrouwen in onze eigen juristen hebben we altijd gedaan. Dat is de afgelopen tijd goed gegaan. Dit is altijd een argument geweest voor de inrichting van betaald parkeren, dat staat goed omschreven in het kader. Ik zie geen enkele aanleiding om daar nog eens iemand anders naar te laten kijken. Het nadeel van het verschuiven, dat heb ik ook aangegeven, is dat we onze bewoners niet goed kunnen meenemen in deze hele transitie. We willen juist met alle partijen goed in gesprek van, hoe kunnen zij de parkeervergunningen goed aanvragen? Waar hebben mensen recht op? Hoe zit het met die urenvergunningen? Om echt ruimte te geven voor bewoners en instellingen om mee te gaan in deze introductie, heb ik die tijd ook nodig.

De VOORZITTER: Ik dacht dat u net had gezegd, tot slot. Dan mag u afconcluderen en dan geef ik daarna gelijk het woord aan mevrouw Maassen.

De heer BUIJT (lr): Dank u wel, voorzitter. Dit is continu een herhaling van zetten. U heeft heel veel woorden nodig. Ik doe een handreiking, maak daar gebruik van, want het kan hele grote problemen gaan opleveren. Ik merk dat u er niet voor openstaat, ik geef het op. We hebben nog 5 debatten hierna, ik kan niet alle tijd van mijn fractiegenoten opsnoepen. Maar u heeft eindeloze tijd, dat had ik zelf vroeger ook. Ik moet eraan wennen om op mijn tijd te letten, ik hou het hierbij. Ik vind het zeer teleurstellend dat u deze handreiking niet aanpakt. Wij gaan dadelijk bekijken hoe we dit zien.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik zou de hand van de heer Buijt zeer graag willen aanpakken. U heeft duidelijk uw juridische huiswerk gedaan. U heeft naar het wetsartikel gekeken, daar heeft men het over parkeerregulering. Wat is dan de definitie volgens de heer Buijt van parkeerregulering?

De VOORZITTER: U heeft 30 seconden.

De heer BUIJT (lr): Sorry, kunt u 1 keer de vraag halen?

De VOORZITTER: Wat de definitie is van parkeerregulering volgens u?

De heer BUIJT (lr): Ik ga nu niet over definities debatteren. U zegt een andere inrichting van de buitenruimte, dat is wat het college steeds noemt. Daarnaast worden er continu geldelijke argumenten genoemd waarom dit zo belangrijk is. Dat staat haaks op artikel 225 en ik probeer dat continu duidelijk te maken. Uw vraag doet voor mij niet ter zake. Er ligt ook jurisprudentie van andere gemeenten waar getoetst is aan 225 en die zijn teruggefloten. Ik zeg, kijk er nog een keer extra extern naar. Met vragen over, wat is dan wel en niet? Ik kom met een aantal feiten die sowieso relevant zijn.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, het ophalen van financiële middelen is niet verboden, dat staat nergens in artikel 225. U zegt, het is juridisch grimmig, want het is geen parkeerregulering. Dan heeft u uw eigen definitie van parkeerregulering. Mijn vraag is daarom, wat verstaat de heer Buijt onder parkeerregulering? U heeft daar twijfels over en wil een extra juridische toets. Dan vraag ik me af, wat vindt u dan parkeerregulering en wat vindt u geen parkeerregulering? Nogmaals mijn vraag, waar komen dan die twijfels vandaan?

De VOORZITTER: Wat vindt de heer Buijt verkeerregulering? Niet u, maar de heer Buijt. De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Voorzitter, mevrouw Maassen probeert mij in een soort debatje te krijgen. Ik heb mijn punten duidelijk gemaakt waar ik vind dat de hiaten zitten. Nu probeert ze daar allerlei andere dingen aan toe te voegen, dat is niet aan de orde. Er ligt hier een concrete vraag vanuit een aantal partijen voor. Ga die extra juridische toets doen, weet zeker wat je nu gaat doen dat dat klopt. Er is continu gewezen op financiële middelen. Er staat heel nadrukkelijk, het mag nooit bedoeld zijn om tekorten te dekken of om investeringen te doen. Dat staat er wel degelijk in. Laat ze het hierbij laten. Het is duidelijk hoe het college hierin zit en het is gewoon te betreuren.

De VOORZITTER: Afrondend, mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik kom tot de conclusie dat de twijfels van de heer Buijt nergens op zijn gebaseerd, want hij weet zelf niet eens wat parkeerregulering is. Hoe kunt u dan het artikel waar we het over hebben in twijfel trekken als u er zelf niet eens onderzoek naar heeft gedaan wat er met parkeerregeling wordt bedoeld? Ik kom tot de conclusie dat parkeerregulering is dat we het gedrag van mensen die willen parkeren in de stad gaan veranderen en dat kunnen wij doen door betaald parkeren in te voeren.

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, ik krijg er toch een beetje een raar gevoel hierover. Omdat ik het gevoel heb dat Leefbaar Rotterdam niet het vertrouwen heeft in de kwaliteit van de afdeling zoals de wethouders zojuist heeft uitgesproken. Ik wil dat wel expliciet ook aan Leefbaar Rotterdam vragen, heeft u vertrouwen in onze huisjuristen?

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Ik heb absoluut vertrouwen in onze huisjuristen. Maar voor zo'n groot dossier dat gemoeid is met zulke bedragen met deze impact kan ik me bijna niet voorstellen dat je zelf niet de behoefte hebt, laten we dit nog eens extern toetsen. Helemaal niet omdat er wel degelijk relevante argumenten worden ingebracht waarom je dat wel zou moeten doen. Ik denk dat ik daar duidelijk in geweest ben, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, dan een vervolgvraag. Ik merk dat Leefbaar ontzettend gepassioneerd is over dit onderwerp. Mocht het in het uiterste geval tot een rechtszaak komen, is Leefbaar Rotterdam dan ook bereid om mee te strijden met de gemeente met de kennis die u heeft over dit onderwerp?

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Dit soort als-dan-vragen zijn totaal niet aan de orde.

De VOORZITTER: Afrondend, de heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, volgens mij is de hele bijdrage van Leefbaar Rotterdam een als-dan-vraag, want er speelt nu helemaal niks. U vraagt ook als-dan-vragen aan de wethouder. Als Leefbaar vindt dat ik een als-dan-vraag stel, dan geldt dat ook voor Leefbaar Rotterdam, voorzitter.

De VOORZITTER: De wethouder vervolgt haar betoog.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dank u wel. Het leek mij goed om dit punt als eerste te behandelen. Dan ga ik nu terug naar de vragen die door u gesteld zijn. Ik hoor in heel veel vragen vanuit uw raad ook de zorg, hoe gaan we om met al die vrijwilligersorganisaties en bewoners? Dat neem ik mij ook heel erg te harten, want ik kan me heel goed voorstellen dat hoe mensen in de krant lezen toch echt heel veel vragen hebben van, wat betekent dat voor mij? Met name die goede communicatie in de wijken met die organisaties, uw oproep heb ik goed gehoord en dat zal ik ook echt nauwgezet doen. Dan begin ik met de moties en vragen die gesteld zijn.

De VOORZITTER: De heer Siemons.
De heer SIEMONS (50plus): Voorzitter, een vraag aan de wethouder. Bent u dan wel op de hoogte van wat er speelt in de wijken? Zijn er bij u signalen binnengekomen dat er eventueel juridische stappen worden ondernomen tegen de gemeente?

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ik heb een veelheid aan signalen ontvangen, dat klopt. Ik heb ook gezien dat mensen zich daar zorgen over maken en dat ze zich daarop beraden, dat heb ik inderdaad vernomen. Toch hoop ik wel dat we voor iedereen het op een goede manier kunnen regelen in Rotterdam. Ik denk dat dat de opdracht is die ik van u voel en waar ik me ook enorm voor zal inzetten dat het echt voor iedereen goed te doen moet zijn om hier in Rotterdam te wonen, te parkeren, te werken en te verblijven.

De VOORZITTER: De wethouder gaat door.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dan D66, de parkeerzones, hoe wordt dat precies gedaan? Dat zijn zones die worden door het college vastgesteld. We kijken ook wel in de wijk zelf van, wat zijn logische grenzen om dat te doen? We willen natuurlijk onhandige indelingen voorkomen, dat is zeker een punt wat wij helemaal met u eens zijn. Dan heeft u ook een amendement, want u zegt, in het kader klopt het misschien technisch wel die verwijzing naar dat amendement met dat maatwerkproduct, maar dat zijn wel hele snelle stappen, snel thuis. Misschien kunt u het iets beter uitwerken in het kader zelf? Daar heeft u een amendement voor en dat kunnen wij prima doen. Goed uitvoerbaar, oordeel raad. Dan het CDA, mevrouw Verouden zegt, die maatschappelijke organisaties goed helpen ook om de juiste parkeerproducten aan te vragen en dat maatwerk ook goed te kunnen implementeren. Dat ben ik zeker met u eens en ga ik ook absoluut doen. Het is denk ik goed om te realiseren dat zowel bedrijven als maatschappelijke organisaties, gekoppeld aan die SBI-code ook, recht hebben op een bedrijfsparkeervergunning en dat is die 50 euro per maand. Maar ook apart daarvan van urenvergunningen en die zijn als vergunning gratis, maar dan betaal je per uur 78 cent. Je hoeft dan niet per se die parkeervergunning van 50 euro te hebben, je kan het ook doen met per uur betalen en die urenvergunning kan ook door meerdere vrijwilligers gebruikt worden. Dat is denk ik goed om dat ook allemaal goed uit te leggen aan al die organisaties

hoe dat allemaal werkt. U zegt, vinger aan de pols houden, dat is zeker ook belangrijk. We houden dat natuurlijk ook goed in de gaten. Er zijn een aantal moties ingediend die hier ook over gaan, daar kom ik zo op terug. Dan ga ik in op de moties. Dan heb ik vanuit PRO onder andere de vraag over die communicatie. U bent daar heel helder in geweest. Wat mij betreft moet eerst dat kader gewoon vastgesteld zijn. Maar dan moeten wij ook echt de wijken in, de organisaties en bedrijven opzoeken om gewoon die maatwerkprofiel toe te lichten en ook aan te geven, hoe kan je zo'n product aanvragen? Hoe zien die zones eruit? U zegt, daar moet echt een slag in geslagen worden en kan ik goed mee uit de voeten. Daar werken wij graag aan mee, dat is ook oordeel raad. Dat is motie nummer 1 'Communiceer helder en eenduidig over parkeerbeleid'. Dan motie nummer 2 van mevrouw Engels van de VVD 'Maatwerk dat Werkt'. Hier zit u echt over die SBI-codes. Niet iedereen heeft helemaal scherp welke SBI-code wat precies betekent, terwijl je daar toch van afhankelijk bent op het moment dat je zo'n parkeervergunning of urenvergunning zou willen aanvragen. Dat is heel belangrijk dat de SBI-codes gewoon helder en duidelijk zijn, dat de organisaties ervan weten en dat we ze ook up-to-date houden. Daar doet u een oproep op, zodat iedereen die er ook recht op heeft er ook gebruik van kan maken. Lijkt me heel erg belangrijk, daar kunnen wij goed mee uit de voeten. Motie nummer 2 'Maatwerk dat Werkt' is oordeel raad. Dan zegt u 'Bedrijventerrein is geen Woonwijk'. Dan geeft u ook aan hoe dat huidige maatwerk rond die bedrijventerreinen geregeld is en sluit dat goed aan bij het gebruik van die ondernemers. Best ook ingewikkeld, zeker met werknemers en u zegt, kijk daar nog eens even goed naar hoe daar een slag in te slaan en dat ook met ondernemersverenigingen goed te bespreken. Doe ik graag, heel erg belangrijk, dat is oordeel raad. Dan geeft u ook aan, dat hebben we hier in het centrum ook al aan de orde op het moment dat er een binnenplaats. Er is overal betaald parkeren en dan gaan mensen parkeren op die binnenplaats die niet openbaar gebied is. Hoe moet daar mee worden omgegaan door de mensen van wie de binnenplaats is? Hoe voorkomen ze dat? Hoe kunnen we die partijen daar goed mee helpen? Ik denk dat dat heel belangrijk is om zo'n effect van betaald parkeren ook te organiseren en daar gaan we zeker mee aan de slag. Dat is ook oordeel raad, motie nummer 4 'Eigen Terrein Geen Vrijplaats'. Dan kom ik bij de moties van de ChristenUnie. Motie 'Stadsbrede vergunning maatschappelijke organisaties'. U geeft ook aan, er zijn ook organisaties die stadsbreed werken. Er was een inspreker bij wie dat natuurlijk gold, een klusjesbedrijf die bij mensen met een smalle beurs klusjes wilde doen. Maar dat over de hele stad deed, een maatschappelijke organisatie. Als hij dan alleen maar in zijn eigen zone zou kunnen parkeren, dan heeft hij er niet zoveel aan. U zegt van, kunt u daar niet eens wat beter naar kijken naar die stadsbrede vergunning voor ambulant werkende ondernemers? Dat kan ik zeker doen. U heeft daar een goed punt te pakken en ik ben bereid dat te onderzoeken. Dat is ook oordeel raad. Dan heeft u motie nummer 6 'Voorkom parkeerarmoede'. Daarbij geeft u aan een kwijtscheldingsregeling te willen introduceren een beetje à la de afvalstoffenheffing. Dit is een hele sympathieke motie en ik erken ook uw pleidooi altijd om voor de kwetsbare iets extra's te willen betekenen. Maar helaas moet ik deze ontraden, omdat dat lastig uitvoerbaar is en ook een te groot beslag op onze financiële middelen zal leggen. Helaas is deze ontraden. Hetzelfde geldt voor 'Houd parkeren sociaal' om een gereduceerd tarief te willen introduceren van 75 procent voor het maatwerkproduct wat ik net toelichtte. De parkeervergunning of die urenvergunning van 75 procent te reduceren voor sportverenigingen en levensbeschouwelijke en maatschappelijke organisaties. Dat heb ik ook in mijn brief aan u laten weten, dat zal toch minimaal 5 ton tot uiteindelijk 7,5 ton kosten en legt daarmee een te groot beslag op onze financiële middelen. Deze zal ik om die reden dan helaas moeten ontraden.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, u gaat 236 miljoen ophalen in de stad en deze heel eenvoudige regeling om die organisaties tegemoet te komen … U heeft allemaal gehoord en gezien bij de insprekers wat het doet. Die uitgestoken hand pakt u gewoon niet aan. 500.000

per jaar, we hebben het over een begroting van 5 miljard en het lukt de coalitie en u blijkbaar niet om daar ruimte voor te vinden? Dat is toch een schande voor de stad?

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ik denk dat wij met al onze maatwerkproducten op zich een goede manier hebben gevonden, een redelijke manier, een eerlijke manier. Dat hebben we ook gezegd, in het centrum betaalt iedereen al voor het centrum en delen van Zuid, dat we nu ook de andere gebieden een bijdrage vragen die gelijkgeschakeld is. Dat iedereen dan toch op dezelfde manier behandeld wordt, dat vinden we belangrijk. We hebben het nodig voor die parkeerregulering en dit is dan net een slag te veel. We denken hiermee niet een onredelijk verhaal. Ik heb een aantal moties ook van u wel kunnen omarmen om het voor mensen toch beter doenbaar te maken, ook om die ambulante beter te kunnen ondersteunen. Maar deze is dan net iets wat ons te veel financiële middelen vraagt.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, prima dat u partijen gelijk wil behandelen, daar heb ik het ook niet over. Maar u geeft op deze manier de sociale basis, het cement van de samenleving zoals ik het CDA altijd hoor zeggen, toch gewoon een sigaar uit eigen doos? U gaat het geld eerst ophalen via de parkeervergunningen en vervolgens zegt u van, wij gaan de sociale basis versterken. Dank u wel.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ik snap dat dit voor iedereen een extra kostenpost kan betekenen op het moment dat je met de auto gaat. Het is natuurlijk ook 1 van de manieren om het fiets- en voetgangersverkeer te stimuleren. Maar ik ken uw punt, ik denk dat we er met elkaar niet uitkomen. Het financiële beslag van deze motie is te groot, daarom moet ik hem ontraden. Maar ik heb nog uw volgende motie.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk wil nog reageren.

De heer VAN DIJK (cu): Een aantal partijen in de coalitie die doen alsof de bakfiets, de City Bikes en het ov de oplossingen zijn, maar we weten natuurlijk allemaal dat dat gewoon voor heel veel mensen uiteindelijk niet de oplossing is en dat ze afhankelijk zijn van die auto. Natuurlijk wij steunen beleid waar u zegt van, we ontmoedigen dat autogebruik. Maar u gaat echt als een olifant door de porseleinkast. U maakt vaart, maar het lukt u niet om te parkeren zonder brokken. Op 1 of andere manier heeft u daar met zijn allen geen oog voor en dat is echt heel kwalijk.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ik denk toch dat we met het maatwerk product van 78 cent per uur voor heel veel mensen wel bereikbaar houden. Maatwerkproducten die we hebben neergezet, dat dat toch voldoende handreiking is voor de stad om mee te kunnen blijven doen. Dat is dan mijn reactie op uw betoog. Ik snap dat u daarin teleurgesteld bent, maar ik denk ook wel dat dat het eerlijke verhaal is dat het een te groot beslag op onze middelen legt. Dat geld kunnen we dan niet missen voor de ambities die we hebben, maar ook de tekorten die er op te lossen zijn. Dan de laatste motie die ik heb van mevrouw Coşkun van de Partij voor de Dieren 'Beloon de Rotterdammer'. U zegt van, die mobiliteitstransitie is natuurlijk een hele grote beweging die we al een tijd aan het inzetten zijn, maar waar we nu de volgende stappen in gaan zetten. U zegt, kijk daar ook wat breder naar. Wat is niet alleen de stek, maar wat is ook de wortel? Daar heeft u ook in de commissie het 1 en ander over gezegd. Kijk daar ook beter naar wat mensen nodig hebben om goed mee te kunnen doen op een andere

manier dan met de auto. Ik denk dat dat een heel goed idee is om ons daarin breder te oriënteren. Ik ga daar graag mee aan de slag, deze motie is oordeel raad.

De VOORZITTER: Ik kijk rond. De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Volgens mij vergeet mevrouw Zeegers nu mijn laatste motie te appreciëren.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Excuus, dat is motie nummer 8 'Maatwerk zonder verkeersdrempel'. Het vergunningenplafond geldt voor zowel bewoners parkeren, maar er is een ander vergunningenplafond voor ondernemers parkeren en daar horen ook de maatschappelijke organisaties bij. Dat we onderzoeken om te kijken of de wachtlijsten kunnen verminderen van die maatschappelijke organisaties. Waarvan u ook zei van, het is belangrijk dat zij dan wel gebruik kunnen maken van die maatwerkproducten, maar als ze dan op de wachtlijst komen dan hebben ze er niks aan. Hoe kunnen we die wachtlijsten beter opschonen door wat beter naar die plafonds te kijken? Daar ga ik graag mee aan de slag. Ik denk dat we daar de mensen mee helpen, dat doe ik graag. Deze is oordeel raad.
De VOORZITTER: Dan kijk ik of er behoefte aan een veegronde? Niet. Dan gaan wij naar de tweede termijn, wie mag ik het woord geven? De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Dank u wel, voorzitter. 50PLUS is tegen verdere uitbreiding van betaald parkeren. Wij vinden het belangrijk dat bewoners en wijkraden serieus worden betrokken bij besluiten die zo direct ingrijpen in het dagelijks leven. In verschillende wijken hebben bewoners duidelijk aangegeven dat zij die uitbreiding niet willen. Daarnaast vinden wij dat iedere Rotterdammer dezelfde mogelijkheden heeft om over te stappen op de fiets, niet iedere bewoner heeft die mogelijkheid. Voor ouderen mensen met een beperking en mensen die vanwege hun omstandigheden afhankelijk zijn van de auto, kan betaald parkeren behoorlijk financiële en praktische gevolgen hebben. De wethouder heeft vandaag aangegeven dat de financiële noodzaak voor de gemeente een belangrijke reden is voor deze uitbreiding. Als de raad ondanks onze bezwaren toch besluit tot uitbreiding van betaald parkeren, vinden wij het belangrijk dat we ook kijken naar de gevolgen voor de inwoners die hierdoor worden geraakt. Daarom dienen wij namens 50PLUS, die gesteund wordt door onder andere Leefbaar Rotterdam, een motie in over de mobiliteit die voor iedere Rotterdammer gewenst is. Daarbij vragen wij specifiek aandacht voor ouderen, inwoners met een beperking en inwoners met een beperkte financiële draagkracht. We roepen ook de andere fracties in deze raad op om deze motie te steunen. Want ook al denken we verschillend over betaald parkeren, zouden we het met elkaar eens moeten kunnen zijn dat we oog houden voor Rotterdammers die een alternatief nodig hebben. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Siemons heeft de volgende motie ingediend.

Motie 10. Mobiliteit voor iedere Rotterdammer

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van uitbreiden betaald parkeren;

constaterende dat:
- het college betaald parkeren verder wil uitbreiden;
- niet iedere Rotterdammer gebruik kan maken van de fiets of OV-fiets;
- met name ouderen en inwoners met een beperking afhankelijk kunnen zijn van de auto;
- de wethouder heeft aangegeven dat de financiële noodzaak voor de gemeente een belangrijke reden is voor de uitbreiding van betaald parkeren;

overwegende dat:
- betaald parkeren voor inwoners die afhankelijk zijn van de auto direct gevolgen heeft voor de betaalbaarheid en bereikbaarheid;
- financiële opbrengsten moeten worden afgewogen tegen de gevolgen voor deze inwoners;

verzoekt het college:
- bij toekomstige uitbreidingen van betaald parkeren inzichtelijk te maken wat de financiële opbrengst én de gevolgen voor inwoners die afhankelijk zijn van de auto zijn;
- daarbij specifiek aandacht te besteden aan ouderen, inwoners met een beperking en inwoners met een beperkte financiële draagkracht;
- de gemeenteraad hierover voorafgaand aan nieuwe uitbreidingen te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.C. Siemons, D.M. Hamhuis en J.M.D. de Waard

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Anderen die het woord wensen? De heer Hamhuis.

De heer HAMHUIS (fvd): Voorzitter, voor Forum voor Democratie is mobiliteit een vrijheid. De vrijheid om naar je werk te gaan, om je kinderen naar school of naar de sportclub te brengen, om je moeder in het verzorgingstehuis op te zoeken, om 's avonds nog boodschappen te doen. Voor heel veel Rotterdammers is die auto geen luxe, maar een noodzaak. Juist die Rotterdammers wil deze coalitie nu laten betalen. Want met dit voorstel rolt het college het betaald parkeren uit over bijna de hele stad. Nesselande, Zevenkamp, Ommoord, Overschie, Schiebroek, Hillegersberg, IJsselmonde, Hoogvliet. Wijken waar je de auto gewoon kwijt kunt, waar niemand om betaald parkeren heeft gevraagd, waar bewoners straks allemaal extra geld in de maand kwijt zijn en daar niets voor terugkrijgen. Voorzitter, laten we meteen eerlijk zijn. Het college maakt er ook zelf helemaal geen geheim van, dit plan levert geld op, miljoenen per jaar. Dit is geen parkeerbeleid, dit is ordinaire geldroof. Het college heeft een gat in de begroting en besluit het gat te dichten door bij de hardwerkende Rotterdammers in de portemonnee te gaan graaien. Wat is dan de redenering van dit college? We hebben grote ambities, de Rotterdammer zal maar moeten betalen. Maar voorzitter, wat is dit voor een omgekeerde wereld? Als een gezin geld tekortkomt, dan gaat er niet ineens meer geld bij komen. Dan ga je kijken waar je op kunt bezuinigen, minder uitgeven. Dan ga je een keertje minder op vakantie of koop je nog geen nieuwe auto. Maar waarom zou dat voor de gemeente anders zijn? Want voorzitter, er is genoeg om op te bezuinigen. Neem bijvoorbeeld wethouder Tim Versnel, wethouder Haven en Economie. Hij vertelde bij zijn aantreden trots over investeringen in innovatiekracht. Dat klinkt allemaal prachtig. Neem bijvoorbeeld zijn 50 miljoen voor start-ups zonder enig zicht op positief rendement voor de stad. Is dat nodig? Schrap toch dit soort onzinnige subsidies waar niemand om heeft gevraagd. Stop met de verspilling van ons gemeenschapsgeld en geef het geld terug aan de Rotterdammer in de vorm van lastenverlichting. Forum voor Democratie zal tegen het voorstel voor betaald parkeren stemmen. Aan dit college zou ik willen zeggen, Rotterdammers zijn geen financiers voor uw persoonlijke ambities. Geef de rust in hun portemonnee terug en blijf van hun geld af. Dank u wel. Ik heb nog een motie overigens samen met 50PLUS waarin wij oproepen om de eerste bewonersvergunning gratis te geven aan de wijken waar nu betaald parkeren zal worden ingevoerd.

De VOORZITTER: De heer Hamhuis heeft de volgende motie ingediend.

Motie 11. Gewoon een auto voor de deur: eerste bewonersvergunning gratis

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van uitbreiden betaald parkeren;

constaterende dat:
- het college met het 'Kader invoering betaald parkeren 2026' gereguleerd parkeren bewoners verplicht stelt te betalen om een auto in de eigen straat te parkeren;
- deze parkeerkosten direct impact hebben op de maandelijkse financiën van vele kwetsbare huishoudens;

overwegende dat:
- de auto voor veel Rotterdamse huishoudens geen overbodige luxe is, maar een noodzakelijk vervoermiddel voor werk, mantelzorg en het dagelijks leven;
- het onredelijk is om inwoners financieel te belasten voor het louter kunnen parkeren van hun eigen auto in hun eigen straat of wijk;
- elk Rotterdams huishouden zonder extra kosten recht moet hebben op het parkeren van minimaal één auto in de eigen buurt;

draagt het college op:
- te regelen dat elk huishouden in gebieden met gereguleerd parkeren de eerste bewonersparkeervergunning kosteloos kan aanvragen voor de eigen buurt;
- deze maatregel uiterlijk bij de eerstvolgende herziening van de Parkeerverordening en de bijbehorende tarieventabel in te voeren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. D.M. Hamhuis en J.C. Siemons

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan de heer De Waard.

De heer DE WAARD (Ir): Voorzitter, de langverwachte tweede termijn, want zonder een tweede termijn mag ik klaarblijkelijk niks meer zeggen. Maar het betaald parkeren invoeren, nee, door de strot duwen. Of het nu de gemeenteraad is of de Rotterdammer, de coalitie is in ieder geval consistent. Het is gewoon ordinaire graaierij. Ik heb hier en daar wat moeten schrappen in mijn spreektijd, want er is in de eerste termijn stiekem best al wel wat verteld. Want het is heel erg duidelijk wat deze coalitie doet en dat is gewoon de rekening keihard neerleggen bij de Rotterdamse autobezitter. Daar zijn ze ook gewoon indirect eerlijk over, weten we meteen hoe ze erbij staan. Mijn collega Buijt noemde het net ook al, de redenering en argumenten voor de invoering van betaald parkeren gaan alle kanten op. Want we hebben een kader ‘Betaald parkeren 2026’ gekregen, de wijkraden hebben brieven gekregen, burgers hebben brieven gekregen, we hebben filmpjes gezien en zien we diverse signalen van de wethouder van, wat is nu de aanleiding? Dat vind ik gewoon verwarrend, ik vind het vervelend, het is voor mij onnavolgbaar. Maar nog belangrijker, het is voor iedere Rotterdammer gewoon onnavolgbaar van, waarom moet ik nu hiervoor gaan betalen want ik heb geen parkeerdruk? Aan de wethouder, via de voorzitter, heb ik de vragen nu. Wilt u graag reflecteren op al deze communicatiestromen naar de bewoners, naar de gemeenteraad, via de commissie, via uw filmpjes? Hoe vindt u nu zelf dat dat is gegaan? Want het is natuurlijk wel de wereld op zijn kop.

De VOORZITTER: De heer Biljoen heeft een vraag.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, ik hoor wat de heer De Waard zegt. Ik neem aan dat hij voor onze motie gaat stemmen voor een eenduidig communicatiebeleid.

De VOORZITTER: De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): Voorzitter, dank. Dank voor deze vraag. U heeft die motie niet met mij gedeeld, ik heb hem nog niet gezien. Ik zal hem zo meteen als ik tijd heb op waarde gaan inschatten en wellicht ga ik voorstemmen. Ik ga verder. Verder wil ik nog heel concreet van de wethouder weten, wat is nu echt de concrete en werkelijke reden? Want het schijnt ook dat jullie als coalitie elkaar toch een heel klein beetje tegenspreken. Wethouder Versnel heeft al aangegeven, het is simpelweg voor de knaken. Dan vervolgens nemen we weer een filmpje van wethouder Zeegers, we gaan iets vergroenen. Ik wil het gewoon duidelijk kunnen duiden en het komt gewoon nog niet naar voren. Voorzitter, het moge duidelijk zijn. Leefbaar Rotterdam is faliekant tegen deze uitbreiding van betaald parkeren. Niet alleen vanwege de inhoud, maar ook de manier waarop dit proces wordt doorlopen. Bewoners en wijkraden worden aan de kant geschoven. Onderzoeken die relevant zijn voor de onderbouwing, moeten nog worden uitgevoerd. De raad moet in een moordend tempo een besluit nemen. Daarom zullen wij vandaag ook met voorstellen komen. Niet alleen deze uitbreiding tegen te houden, want het is heel duidelijk dat deze coalitie elkaar gaat vasthouden en dat het Rotterdammer gewoon de Sjaak is. Maar ook voor mocht het voor het onzalig makende voorstel echt doorgedrukt worden, om nog de ondernemers, de bewoners, de Rotterdammers allemaal een helpende hand uit te reiken zodat iedere Rotterdammer hiervan kan profiteren. Het zijn generieke maatregelen, iedere Rotterdammer profiteert. Want als deze coalitie per se betaald parkeren van Prins Alexander tot aan Hoogvliet wil uitrollen, dan zullen wij in ieder geval iedere mogelijkheid aangrijpen om ervoor te zorgen dat de rekening voor de Rotterdammer zo klein mogelijk blijft. Hierbij heb ik een x-aantal moties.

De VOORZITTER: De heer De Waard heeft de volgende moties ingediend.

Motie 12. Stop betaald parkeren!

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van 9.4 Debat over ‘Uitbreiden betaald parkeren’ aangevraagd door het lid Maassen e.a.;

constaterende dat:
- het nieuwe college van de gemeente Rotterdam voornemens is betaald parkeren in Rotterdam uit te rollen;
- betaald parkeren in Rotterdam wordt uitgerold ten behoeve van de financiële middelen die daaruit vrijkomen;
- dit voorgenomen besluit heeft geleid tot een storm aan kritiek vanuit de stad in de vorm van petities, het verzoek tot het houden van een referendum en hevige protesten;
- dit besluit voortkomt uit de afspraak die is gemaakt tussen vijf partijen die samen net een meerderheid hebben;
- deze afspraak ook teruggedraaid kan worden als er andere keuzes worden gemaakt;

overwegende dat:
- Rotterdam en Hoogvliet ons vragen dit besluit terug te nemen;
- betaald parkeren geen manier mag zijn om je begroting sluitend te krijgen;
- het vertrouwen in de politiek al niet groot is en een dergelijk besluit, zoals dat nu voorligt, dit vertrouwen alleen maar verder kan schaden;

verzoekt het college:

- betaald parkeren niet verder uit te rollen over de stad en nieuwe keuzes te maken over welke onderdelen uit het coalitieakkoord door dat besluit wel en niet doorgang kunnen vinden;
- met een erratum op de begroting te komen waarin deze nieuwe keuzes worden genoemd;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M.D. de Waard

Motie 13. 1 zone voor Hoogvliet

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van 9.4 Debat over 'Uitbreiden betaald parkeren' aangevraagd door het lid Maassen e.a.;

constaterende dat:
- het college voornemens is om in Hoogvliet betaald parkeren in te voeren;
- parkeerdruk volgens de wethouder geen rol speelt bij het nemen van dit besluit en financiële motieven de hoofdmoot vormen van dit besluit;
- bewoners in Hoogvliet massaal in protest zijn gekomen tegen dit besluit, mede vanwege het ontbreken van parkeerdruk;
- het opdelen van een gebied in meerdere parkeerzones uitsluitend effectief is wanneer bewoners in het betreffende gebied te maken hebben met een hoge parkeerdruk;

overwegende dat:
- het opdelen in meerdere zones meer nadelen dan voordelen oplevert, zowel op administratief vlak als voor de bewoners in het gebied zelf;
- we het hierin voor de Rotterdammer niet ingewikkelder moeten maken dan nodig is;
- het nieuwe college ook zonder opsplitsing van Hoogvliet zijn middelen wel binnenhaalt;

verzoekt het college:
- bij de invoering van betaald parkeren Hoogvliet als één parkeerzone aan te wijzen en dit op te nemen in het kader voor de invoering van betaald parkeren in Rotterdam;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M.D. de Waard

Motie 14. 2e vergunning? Niet zo duur!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van 9.4 Debat over 'Uitbreiden betaald parkeren' aangevraagd door het lid Maassen e.a.;

constaterende dat:
- het nieuwe college van de gemeente Rotterdam voornemens is betaald parkeren over de hele stad uit te breiden;
- de tweede bewonersvergunning aanzienlijk duurder is dan de eerste bewonersvergunning;
- parkeerdruk volgens het college niet de doorslaggevende reden is voor de stadsbrede invoering van betaald parkeren;
- de gemeente Rotterdam de parkeerdruk in wijken monitort en daarmee inzicht heeft in de gebieden waar de parkeerdruk beperkt is en voldoende parkeerruimte beschikbaar is;

overwegende dat:

- Rotterdammers geen melkkoe van het stadsbestuur mogen worden;
- een hoger tarief voor een tweede bewonersvergunning met name te rechtvaardigen is wanneer schaarse parkeerruimte gereguleerd moet worden;
- in gebieden met een lage parkeerdruk minder aanleiding bestaat om het bezit van een tweede auto via een aanzienlijk hoger vergunningstarief te ontmoedigen;
- maatwerk in gebieden met voldoende parkeercapaciteit kan voorkomen dat huishoudens onnodig met hogere kosten worden geconfronteerd;

verzoekt het college:
- de kosten van een tweede bewonersvergunning in gebieden waar geen sprake is van hoge parkeerdruk gelijk te stellen aan de kosten van een eerste bewonersvergunning;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M.D. de Waard

Motie 15. Auto per persoon

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van 9.4 Debat over 'Uitbreiden betaald parkeren' aangevraagd door het lid Maassen e.a.;

constaterende dat:
- autobezittende Rotterdammers die in gebieden wonen waar betaald parkeren wordt ingevoerd, een parkeervergunning moeten aanschaffen ter waarde van € 114,00 per jaar voor één voertuig en € 308,40 per jaar voor ieder volgend voertuig;
- omstandigheden zoals een overspannen woningmarkt ervoor zorgen dat veel jongvolwassenen genoodzaakt zijn tot op latere leeftijd in het ouderlijk huis te blijven wonen;
- dit voor een gezin met werkende kinderen een explosieve lasten stijging met zich mee brengt;
- in veel van de voorgenomen wijken totaal geen spraken is van parkeerddruk dus regulering en verdeling van de beschikbare plekken niet aan de orde is;

overwegende dat:
- het bezit van een auto vaak geen hobby is, maar voor velen een eerste levensbehoefte omdat deze nodig is voor werk of andere alledaagse activiteiten waarvoor andere vormen van vervoer niet toereikend (genoeg) zijn;
- het opleggen van deze extra kosten ertoe kan leiden dat grote gezinnen benadeeld worden of in het ergste geval de stad uit trekken;

verzoekt het college:
- bij het verstrekken van parkeervergunningen in een gebied waar geen last is van parkeerdruk niet uit te gaan op hoeveel auto's per adres maar op hoeveel auto's per bewoner;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M.D. de Waard

Motie 16. Blauwe zone effectief

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van 9.4 Debat over 'Uitbreiden betaald parkeren' aangevraagd door het lid Maassen e.a.;

constaterende dat:
- het nieuwe college voornemens is betaald parkeren in te voeren in heel Rotterdam;
- het moeten betalen voor een parkeerplek tot gevolg kan hebben dat Rotterdammers minder snel naar winkelgebieden gaan;
- dit een slechte ontwikkeling kan zijn voor de winkeliers in Rotterdam en Hoogvliet;
- blauwe zones een goed alternatief kunnen zijn om te voorkomen dat parkeerplaatsen langdurig bezet worden gehouden, zonder dat bezoekers daarvoor hoeven te betalen;
- er dan wel voldoende gehandhaafd moet worden op het gebruik van de parkeerschijf om de beschikbaarheid van parkeerplaatsen te garanderen;

overwegende dat:
- de winkeliers in Rotterdam niet de dupe mogen worden van een gemeente die haar begroting sluitend probeert te krijgen;
- maatwerkvoorzieningen zoals blauwe zones alleen effectief zijn als er ook daadwerkelijk wordt gehandhaafd op misbruik;
- nu vaak het gevoel leeft dat de handhaving dit er maar even bij doet en er onvoldoende oog voor heeft;

verzoekt het college:
- te onderzoeken of scanauto's ook ingezet kunnen worden bij het controleren van blauwe zones;
- indien het onderzoek een positieve uitkomst heeft, dit onderdeel te maken van het bestaande beleid;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M.D. de Waard

Motie 17. Bring back draagvlak onderzoek

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van 9.4 Debat over 'Uitbreiden betaald parkeren' aangevraagd door het lid Maassen e.a.;

constaterende dat:
- het nieuwe college van de gemeente Rotterdam betaald parkeren wil uitrollen over heel Rotterdam;
- er onder bewoners verschillend wordt gedacht over de uitrol van betaald parkeren;
- draagvlak voor besluiten van de gemeente belangrijk is om het vertrouwen in diezelfde gemeente en de politiek te bestendigen;
- ambtenaren het loslaten van draagvlakonderzoeken als aandachtspunt aan het college hebben meegegeven;

overwegende dat:
- de fractie van Leefbaar Rotterdam in 2020 al geprobeerd heeft de draagvlakonderzoeken te behouden;
- het invoeren van betaald parkeren direct gevolgen heeft voor bewoners en ondernemers in de betreffende wijken;
- de parkeerdruk en behoefte aan parkeerregulering per wijk en gebied sterk kunnen verschillen;
- een draagvlakonderzoek bewoners de mogelijkheid geeft om zich vooraf uit te spreken over de invoering van betaald parkeren in hun wijk;

- het betrekken van bewoners vooraf kan bijdragen aan het vertrouwen in de besluitvorming van de gemeente;

verzoekt het college:
- Voorafgaand aan de uitrol van betaald parkeren eerst draagvlakonderzoeken uit te voeren in de betreffende gebieden;
- de uitslag van deze draagvlakonderzoeken als een formele go/no-go te beschouwen voor de invoering van betaald parkeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M.D. de Waard

Motie 18. Garantie voor de kleine kernen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van 9.4 Debat over 'Uitbreiden betaald parkeren' aangevraagd door het lid Maassen e.a.;

constaterende dat:
- het nieuwe college van de gemeente Rotterdam voornemens is betaald parkeren uit te breiden naar heel Rotterdam;
- enkel de kleine kernen ongemoeid zullen blijven bij de huidige uitbreiding van betaald parkeren;
- de kleine kernen geenszins vergelijkbaar zijn met het aaneengesloten stedelijk gebied van de stad Rotterdam;
- er bij bewoners van de kleine kernen onduidelijkheid bestaat over de intenties van de gemeente Rotterdam ten aanzien van de toekomstige invoering van betaald parkeren;

overwegende dat:
- het onwenselijk is om betaald parkeren in de kleine kernen in te voeren;
- de inwoners van de kleine kernen duidelijkheid en zekerheid verdienen over het al dan niet invoeren van betaald parkeren in hun dorpen;
- het enkele feit dat de kleine kernen bij de huidige uitbreiding worden ontzien, nog geen garantie biedt voor de rest van deze collegeperiode;
- langdurige onzekerheid over een mogelijke toekomstige invoering van betaald parkeren onnodige onrust onder bewoners kan veroorzaken;

verzoekt het college:
- een duidelijke garantie af te geven dat in de kleine kernen gedurende deze collegeperiode geen betaald parkeren zal worden ingevoerd;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M.D. de Waard

Motie 19. Geen rem op ondernemerschap

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van 9.4 Debat over 'Uitbreiden betaald parkeren' aangevraagd door het lid Maassen e.a.;

constaterende dat:
- het nieuwe Rotterdamse college voornemens is om betaald parkeren uit te rollen over heel Rotterdam;

- Rotterdamse ondernemers straks € 50 per maand moeten betalen per parkeervergunning;
- dit voor Rotterdamse ondernemers neerkomt op € 600 per jaar, per auto;
- deze extra kosten uiteindelijk kunnen worden doorberekend aan de consument, waardoor de Rotterdammer indirect opnieuw voor de invoering van betaald parkeren betaalt;
- Rotterdamse ondernemers deze kosten weliswaar fiscaal kunnen verwerken, maar het geld daarvoor eerst verdiend moet worden;

overwegende dat:
- de administratieve lasten voor het midden- en kleinbedrijf nu al aanzienlijk zijn en extra kosten en regels het ondernemerschap verder kunnen bemoeilijken;
- het onwenselijk is om met de invoering van betaald parkeren een extra financiële rem op het Rotterdamse ondernemerschap te zetten;
- ondernemers die voor hun werkzaamheden afhankelijk zijn van een auto niet altijd de mogelijkheid hebben om voor een ander vervoermiddel te kiezen;

verzoekt het college:
- het tarief voor de eerste parkeervergunning voor bedrijven gelijk te trekken met het tarief voor de eerste bewonersvergunning;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M.D. de Waard

Motie 20. Hoogvliet ook een kleine kern

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van 9.4 Debat over 'Uitbreiden betaald parkeren' aangevraagd door het lid Maassen e.a.;

constaterende dat:
- het nieuwe college van de gemeente Rotterdam voornemens is betaald parkeren in te voeren in Hoogvliet;
- de Rotterdamse kleine kernen gelukkig wel worden ontzien van betaald parkeren;
- Hoogvliet geografisch gezien niet direct aan de stad Rotterdam vastligt;
- Hoogvliet tussen verschillende andere gemeenten ligt;

overwegende dat:
- Hoogvliet binnen Rotterdam een uitzonderlijke geografische positie inneemt en derhalve een uitzonderlijke behandeling verdient;
- Hoogvliet door zijn ligging en karakter niet zonder meer vergelijkbaar is met de aaneengesloten stedelijke gebieden van Rotterdam;
- het feit dat Hoogvliet bestuurlijk onderdeel is van Rotterdam niet betekent dat bij de invoering van betaald parkeren geen rekening kan worden gehouden met de specifieke lokale situatie;
- het daarom redelijk is om ook voor Hoogvliet te bezien of een vergelijkbare uitzonderingspositie gerechtvaardigd is;

verzoekt het college:
- Hoogvliet te ontzien van de invoering van betaald parkeren en binnen het parkeerbeleid op dit punt te behandelen als een kleine kern;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M.D. de Waard

Motie 21. Kleine kern Kralingseveer

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van 9.4 Debat over ‘Uitbreiden betaald parkeren’ aangevraagd door het lid Maassen e.a.;

constaterende dat:
- het nieuwe college van de gemeente Rotterdam voornemens is om betaald parkeren in te voeren in de hele stad;
- de kleine kernen gelukkig worden uitgesloten van betaald parkeren bij de aankomende uitrol;
- Kralingseveer een wijk is binnen de gemeentegrenzen van Rotterdam, maar ingeklemd ligt tegen de gemeente Capelle aan den IJssel;
- hiermee een waterbedeffect richting Capelle aan den IJssel kan ontstaan;
- de inkomsten uit Kralingseveer, gezien de omvang van de wijk, naar verwachting beperkt zullen zijn;

overwegende dat:
- Rotterdam een goede buur moet zijn voor de andere gemeenten in de regio;
- Kralingseveer qua ligging en karakter in veel opzichten overeenkomsten vertoont met de kleine kernen;
- de bijzondere geografische ligging van Kralingseveer aanleiding geeft om maatwerk toe te passen;
- parkeerregulering in Kralingseveer volgens de onderbouwing van het voorstel niet primair vanwege bestaande parkeerdruk wordt ingevoerd;
- de financiële opbrengst van betaald parkeren in Kralingseveer, gezien de beperkte omvang van de wijk, naar verwachting slechts een beperkt aandeel vormt van de totale geraamde opbrengsten;

verzoekt het college:
- Kralingseveer toe te voegen aan de lijst met kleine kernen waar betaald parkeren niet zal worden ingevoerd;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. J.M.D. de Waard

Motie 22. Stop & Werk

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van 9.4 Debat over ‘Uitbreiden betaald parkeren’ aangevraagd door het lid Maassen e.a.;

constaterende dat:
- Rotterdamse ondernemers in de gebieden waar betaald parkeren ingevoerd gaat worden op extra kosten worden gejaagd met hoge parkeerkosten van werknemers;
- deze extra kosten buiten proportie zijn voor werknemers die afhankelijk zijn van een auto, bijvoorbeeld doordat ze van buiten Rotterdam komen of vanwege andere omstandigheden genoodzaakt zijn zich per auto te verplaatsen;
- dit voor ondernemers per jaar tot tienduizenden euro's aan extra kosten met zich meebrengt bij het opdraaien voor extra parkeerkosten;
- stijgende kosten voor ondernemers indirect worden doorberekend aan de klant, wat tot hogere prijzen in de winkels of voor diensten zorgt;

overwegende dat:
- door de gemeente opgelegde parkeerkosten niet doorslaggevend mag zijn voor de bestaanszekerheid van een ondernemer;
- door de gemeente opgelegde parkeerkosten geen belemmering mag zijn in de mate waarin een ondernemer personeel kan vinden;
- bij het invoeren van betaald parkeren maatwerk nodig is om ondernemers niet de stad uit te jagen;

verzoekt het college:
- In het kader voor de invoering van betaald parkeren in Rotterdam Stop & Work parkeergelegenheid op te nemen rondom winkelgebieden, waarbij werkenden tegen een gereduceerd tarief kunnen parkeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M.D. de Waard

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Ik kijk rond wie er nog meer behoefte heeft aan de tweede termijn? De heer Achbar.

De heer ACHBAR (denk): Voorzitter, dit debat is totaal nutteloos. Want de coalitie en het college willen per se vandaag het besluit betaald parkeren in voeren door het door de strot van Rotterdammers te douwen. Er is geen uitgestoken hand, niets doen met de zorgen van insprekers en zelfs een referendum blokkeren. Dit college gebruikt de automobilist als pinautomaat om de eigen hobby's te financieren. Sterker nog, de automobilist moet betalen voor zijn eigen ondergang. De automobilist moet betalen voor een autoluwe fonds. Tegenspraak is onmogelijk en nogmaals, het heeft geen zin. Maar om de pijn enigszins te verzachten, dien ik graag een aantal moties in en ben ik benieuwd hoe die geapprecieerd worden.

De VOORZITTER: De heer Achbar heeft de volgende moties ingediend.

Motie 23. Logische en ruimere parkeerzones

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van 9.4 Debat over 'Uitbreiden betaald parkeren';

constaterende dat:
- Rotterdam bij de invoering van betaald parkeren werkt met verschillende parkeerzones;
- een parkeervergunning in beginsel alleen geldig is binnen de bijbehorende parkeerzone;
- bewoners hierdoor te maken kunnen krijgen met verschillende parkeerregimes op korte afstand van hun woning;
- de grenzen van parkeerzones niet altijd aansluiten bij de dagelijkse leefomgeving van bewoners;

overwegende dat:
- bewoners voor hun dagelijkse leven niet altijd binnen één parkeerzone blijven;
- kinderen, familie, mantelzorgadressen, scholen, sportverenigingen en andere voorzieningen zich ook buiten de eigen parkeerzone kunnen bevinden;

- een te beperkte parkeerzone ertoe kan leiden dat bewoners ondanks een parkeervergunning alsnog parkeerkosten maken in een aangrenzende zone;
- parkeerzones daarom zoveel mogelijk moeten aansluiten bij de manier waarop bewoners hun wijk daadwerkelijk gebruiken;

verzoekt het college:
- bij de vaststelling en evaluatie van parkeerzones te beoordelen of de grenzen logisch aansluiten bij de dagelijkse leefomgeving van bewoners;
- parkeerzones ruimer in te delen zodat bewoners hun parkeervergunning ook in aangrenzende delen van hun leefomgeving kunnen gebruiken;
- de gemeenteraad bij de monitoring van de invoering van betaald parkeren te informeren over de mogelijkheden rondom de omvang en grenzen van parkeerzones;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. F. Achbar

Motie 24. Verhoog het vergunningenaanbod en werk de wachtlijsten weg

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van 9.4 Debat over 'Uitbreiden betaald parkeren';

constaterende dat:
- het college de komende jaren betaald parkeren in steeds meer gebieden van Rotterdam wil invoeren;
- bewoners van nieuwe betaald parkeergebieden een bewonersparkeervergunning kunnen aanvragen;
- niet iedere aanvraag voor een parkeervergunning direct kan worden toegekend en er wachtlijsten kunnen ontstaan;
- bewoners zonder parkeervergunning wel te maken krijgen met de kosten van het reguliere straatparkeren;

overwegende dat:
- bewoners die een bewonersparkeervergunning aanvragen niet onnodig lang op een vergunning zouden moeten wachten;
- bewoners die op een wachtlijst staan ondertussen wel met de kosten van straatparkeren kunnen worden geconfronteerd;
- de beschikbaarheid van parkeervergunningen onderdeel moet zijn van een zorgvuldige invoering van betaald parkeren;

verzoekt het college:
- het aantal beschikbare bewonersparkeervergunningen in nieuwe betaaldparkeergebieden waar nodig te verhogen, zodat zoveel mogelijk bewoners die daarvoor in aanmerking komen een vergunning kunnen krijgen;
- de bestaande wachtlijsten voor bewonersparkeervergunningen zo snel mogelijk weg te werken;
- ervoor te zorgen dat bewoners die aantoonbaar op een wachtlijst staan voor een bewonersparkeervergunning niet tegelijkertijd het volledige reguliere straattarief hoeven te betalen totdat een vergunning beschikbaar is;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. F. Achbar

Motie 25. Werken moet bereikbaar blijven

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van 9.4 Debat over ‘Uitbreiden betaald parkeren’;

constaterende dat:
- het betaald parkeren wordt uitgebreid naar grote delen van Rotterdam;
- een bedrijfsparkeervergunning € 50,70 per maand kost, tegenover€ 9,50 per maand voor een eerste bewonersvergunning;
- werknemers die met hun eigen auto naar het werk komen daardoor zelf met hoge parkeerkosten kunnen worden geconfronteerd;
- er wel een Stop & Shop-regeling en een Stop & Sport-regeling zijn, maar geen vergelijkbare regeling voor werknemers;

overwegende dat:
- veel werknemers vanwege hun werktijden of werkzaamheden afhankelijk zijn van de auto;
- werknemers op bedrijventerreinen hierdoor voor hun werk met hoge parkeerkosten kunnen komen te zitten;
- het aantal bedrijfsparkeervergunningen dat een bedrijf kan krijgen niet altijd aansluit bij het aantal werknemers dat met de auto naar het werk komt;
- betaald parkeren op bedrijventerreinen daarom niet zonder meer hetzelfde kan worden aangepakt als in woonwijken;

verzoekt het college:
- voor bedrijventerreinen zonder woningen te onderzoeken of bedrijven voldoende bedrijfsparkeervergunningen kunnen krijgen voor werknemers die met de auto naar hun werk komen;
- een 'Stop &Werk'-regeling uit te werken, waarbij werknemers overdag tegen een lager tarief of zonder parkeerkosten bij hun werk kunnen parkeren;
- de raad vóór de invoering van betaald parkeren op nieuwe bedrijventerreinen te informeren over de uitkomsten hiervan;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. F. Achbar

Motie 26. Geen parkeerdruk, geen betaald parkeren

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van 9.4 Debat over ‘Uitbreiden betaald parkeren’;

constaterende dat:
- het college voornemens is om betaald parkeren de komende jaren stap voor stap in grote delen van Rotterdam in te voeren;
- de 80%-grens voor parkeerdruk als voorwaarde voor de invoering van betaald parkeren in reguliere gebieden vervalt;
- in verschillende Rotterdamse wijken bewoners aangeven dat er geen sprake is van structurele parkeerdruk;
- betaald parkeren voor bewoners directe extra kosten met zich meebrengt;

overwegende dat:

- betaald parkeren bedoeld moet zijn om een daadwerkelijk parkeerprobleem aan te pakken;
- het niet logisch is om bewoners te laten betalen als er in hun wijk geen aantoonbare parkeerdruk is;
- ook in gebieden waar al betaald parkeren is ingevoerd moet worden gekeken of deze maatregel nog nodig is;
- parkeerdruk kan veranderen en daarom periodiek opnieuw moet worden bekeken of betaald parkeren nog nodig is;

verzoekt het college:
- betaald parkeren niet in te voeren in gebieden waar aantoonbaar geen sprake is van structurele parkeerdruk;
- in gebieden waar al betaald parkeren is ingevoerd opnieuw te beoordelen of sprake is van structurele parkeerdruk en, wanneer deze niet aanwezig is, het betaald parkeren daar te beëindigen;
- de raad periodiek te informeren over de uitkomsten van deze beoordelingen en de gebieden waarin betaald parkeren naar aanleiding daarvan wordt beëindigd;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. F. Achbar

Motie 27. Erken Hoogvliet als kleine kern

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van 9.4 Debat over 'Uitbreiden betaald parkeren';

constaterende dat:
- het college voornemens is om betaald parkeren de komende jaren in heel Rotterdam in te voeren, met uitzondering van Hoek van Holland, Rozenburg, Pernis en Heijplaat;
- deze vier gebieden binnen het nieuwe beleidskader worden aangemerkt als 'kleine kernen' en daarmee worden uitgezonderd van de algemene invoering van betaald parkeren;
- Hoogvliet niet tot deze kleine kernen wordt gerekend;
- Hoogvliet een eigen karakter heeft en op grotere afstand van het centrum van Rotterdam ligt;

overwegende dat:
- niet ieder gebied binnen de gemeente Rotterdam op dezelfde manier functioneert en daarom niet ieder gebied hetzelfde parkeerbeleid nodig heeft;
- de ligging en het karakter van Hoogvliet reden kunnen zijn om hier anders om te gaan met de invoering van betaald parkeren;
- inwoners in Hoogvliet niet onnodig met extra parkeerkosten moeten worden geconfronteerd als daar geen duidelijke noodzaak voor is;
- maatwerk beter aansluit bij de verschillen tussen de Rotterdamse wijken en gebieden;

verzoekt het college:
- Hoogvliet binnen het beleidskader betaald parkeren aan te merken als kleine kern;
- Hoogvliet daarmee uit te zonderen van de algemene invoering van betaald parkeren;
- de gemeenteraad hierover te informeren voordat een besluit wordt genomen over de invoering van betaald parkeren in Hoogvliet en het beleidskader hierop aan te passen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. F. Achbar

Motie 28. Stop & Pray

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van 9.4 Debat over ‘Uitbreiden betaald parkeren’;

constaterende dat:
- het college met het nieuwe parkeerbeleid aparte parkeerregelingen kent voor bezoekers van winkels en sportaccommodaties, waaronder Stop & Shop en Stop & Sport;
- religieuze instellingen een belangrijke plek innemen in het sociale leven van veel Rotterdammers;
- bezoekers van religieuze instellingen vaak op vaste momenten en voor relatief korte duur een gebedshuis bezoeken;
- parkeren voor bezoekers van religieuze instellingen door de uitbreiding van betaald parkeren extra kosten met zich mee kan brengen;

overwegende dat:
- een bezoek aan een religieuze instelling voor veel Rotterdammers onderdeel is van hun dagelijks of wekelijks leven;
- bezoekers van gebedshuizen niet anders behandeld zouden moeten worden dan bezoekers van winkels of sportaccommodaties;
- een gerichte parkeerregeling kan voorkomen dat parkeerkosten een drempel vormen om een religieuze instelling te bezoeken;

verzoekt het college:
- een 'Stop & Pray'-regeling in te voeren voor bezoekers van religieuze instellingen, waarbij bezoekers gedurende een beperkte periode tegen een sterk gereduceerd tarief kunnen parkeren;
- samen met religieuze instellingen te onderzoeken welke parkeertijd en regeling hiervoor het meest passend is;
- de raad vóór het eerstvolgende beslismoment over de invoering van betaald parkeren te informeren over de uitwerking van de 'Stop & Pray'-regeling, waaronder de hoogte van de korting, de maximale parkeerduur en de wijze waarop bezoekers van religieuze instellingen hiervan gebruik kunnen maken;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. F. Achbar

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: De heer Başoğlu en hij wil graag bij het spreekgestoelte.

De heer BA**Ş**O**Ğ**LU (sp): Dank u wel, voorzitter. Hoe word jij geraakt door de hoge prijzen van parkeren? Dat is wat we als SP vroegen aan Rotterdammers. Een voorbeeld van wat we horen, ik word heel erg geraakt. Wij kunnen geen kant meer op. Wij kunnen geen autorijden meer en straks ook geen openbaar vervoer. Alles wordt onbetaalbaar. Dit is nog 1 van de mildste reacties. De SP is tegen dit voorstel. Parkeerproblemen kunnen natuurlijk aangepakt worden met betaald parkeren wanneer er een concreet probleem is en er draagvlak is onder bewoners. Maar het college heeft niets gedaan om voor draagvlak te zorgen en te participeren. Wat de SP betreft moet beleid beginnen met een concreet probleem uit de wijk,

niet bij een vooropgezette conclusie over wat bewoners uiteindelijk moeten gaan betalen en wat het moet opleveren. Rotterdammers worden opgezadeld met hogere parkeerkosten in een al onbetaalbaar gemaakte stad. Niet alleen wordt betaald parkeren versneld uitgebreid, ook parkeerkosten worden in alle wijken fors verhoogd. Alle Rotterdammers hebben hier straks last van. Tot wel 50 procent hogere prijzen, de SP vindt dat onbegrijpelijk en onacceptabel. Is de wethouder het met de SP eens dat het parkeren op deze manier onbetaalbaar wordt voor Rotterdammers? We weten hoe het college hierin staat, daarom dienen we een motie in om het eerste uur parkeren gratis te maken voor Rotterdammers. Zo maken we Rotterdam weer betaalbaar. We dienen daarom de volgende motie in 'Eerste uur gratis parkeren in Rotterdam'. Het is al duidelijk gezegd, het betaald parkeren wordt uitgebreid naar wijken waar gewoon geen draagvlak is. Kan de wethouder toezeggen dat de uitbreiding niet doorgaat voordat er voldoende draagvlak in de wijken is? Daar horen we graag ook een antwoord op.

De VOORZITTER: De heer Başoğlu heeft de volgende motie ingediend.

Motie 29. Eerste uur gratis parkeren in Rotterdam

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van agendapunt 9.4 'Uitbreiden betaald parkeren';

constaterende dat:
- het college voornemens is betaald parkeren verder uit te breiden in Rotterdam;
- er binnen het huidige parkeerbeleid verschillende summiere vormen van maatwerk bestaan, waaronder Stop & Shop en Stop & Sport;
- de kosten voor kort betaald parkeren tussen de 30 en 50 procent omhoog schieten door keuzes van het college;
- bewoners en ondernemers heel duidelijk aangeven dat Rotterdam daardoor onbetaalbaar en onaantrekkelijk wordt;

overwegende dat:
- het dagelijkse leven voor veel Rotterdammers onbetaalbaar dreigt te worden vanwege hoge huren, dure energieprijzen en inflatie van levensmiddelen;
- kort betaald parkeren wordt gebruikt voor familiebezoek, fysiotherapeut of een korte boodschap;
- betaald parkeren geen melkkoe mag zijn om start-ups en andere commerciële partijen te spekken;

verzoekt het college om:
- een voorstel uit te werken waarmee het eerste uur bezoekersparkeren op straat buiten het Centrum gratis kan worden gemaakt;
- stop & shop als maatwerk komt te vervallen;
- daarbij verschillende mogelijkheden voor de financiële dekking van de geraamde inkomstenderving aan de raad voor te leggen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. E. Başoğlu

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Ik kijk nog rond. De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, ik zou graag kort willen schorsen. Ik heb ook wat moties, maar ik wil nadenken over of ik die ga indienen.

De VOORZITTER: Hoelang wenst u ongeveer te schorsen?

De heer VAN DIJK (cu): 10 minuten alstublieft.

De VOORZITTER: Dan pakken we hem om 17.30 uur weer hier op. Dan schors ik de vergadering tot 17.30 uur.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering en aan de orde is het debat over de uitbreiding van betaald parkeren. De heer van Dijk had om een schorsing gevraagd en hij is inmiddels weer in de zaal. U heeft het woord.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, ik ben nog een beetje buiten adem. Maar de printer liet op zich wachten, excuses daarvoor. Voorzitter, we moesten nadenken. Wij hebben ons al vanaf het begin van dit proces constructief opgesteld. Er zit immers een coalitie met een uitgestoken hand op zoek naar brede meerderheden voor moeilijke keuzes. Daar staan 5 handtekeningen onder. Voorzitter, we hebben vandaag gemerkt op een cruciaal punt voor ons, is er geen enkele beweging. Dat is namelijk als het gaat om korting voor maatschappelijke levensbeschouwelijke organisaties en sportorganisaties. Voorzitter, geen beweging. Toch komen wij nog 1 keer de richting van de coalitie op met een motie die geen geld kost, zelfs geld oplevert, maar voor ons wel cruciaal is. Voorzitter, jaren geleden kostte het 13 geloofsgemeenschappen de kop toen ze niet meer welkom waren in huizen van de wijk. Voorzitter, we dienen de motie in 'Geloofsgemeenschappen weer terug in huizen van de wijk', per direct.

De VOORZITTER: Dit is wel een motie die niet helemaal tot de orde van het debat behoort. De motie 'Geloofsgemeenschappen weer terug in huizen van de wijk' is voldoende ondertekend, maar het is niet zo dat we daar vandaag het debat over hebben gevoerd. De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, op uw opmerking wil ik wel iets op toelichten. Het gaat vandaag hier over hoe de sociale basis in deze stad geraakt wordt en levensbeschouwelijke organisaties en geloofsgemeenschappen zijn daar een belangrijk onderdeel van. Het college komt langs met de pinautomaat en zegt, wij willen geld voor u ophalen. Vervolgens zegt datzelfde college, u bent niet welkom in huizen van de wijk. Voorzitter, het mag toch niet zo zijn dat gemeentelijke voorzieningen wel door deze partijen betaald worden en dat ze daar niet welkom zijn? Wat mij betreft is dit enorm onderdeel van dit debat.

De VOORZITTER: Ik moet een moment overleggen, want dit is een echt motie waar we gewoon niet het debat over hebben gevoerd, die ook niet direct met het onderwerp te maken heeft. Waar ik me ook afvraag of dat het deze wethouder is die daar een zinnig antwoord over kan geven, want dat ligt ook niet op haar terrein. Ik ga overleggen, als u mij een moment toestaat, hoe hiermee om te gaan. Ik heb de motie bekeken en conform artikel 44 derde lid is het aan de voorzitter om een motie die niet betrekking heeft op het aan de orde zijnde onderwerp buiten de orde van de vergadering te verklaren. Dat ligt bij mij. Ik heb gekeken in de motie of dat er een haakje zit naar het kader wat wij vandaag bespreken, dat staat in de tekst niet. Ik kan niet anders dan concluderen dat deze motie op dit moment ontijdig is of buiten de orde van het debat valt. U kunt altijd overwegen om deze motie dan natuurlijk op

een ander moment in te dienen, maar nu heeft hij geen enkele verbinding met het onderwerp en het kader wat nu voorligt. Dat ik hem niet anders kan dan buiten de orde van de vergadering te plaatsen. De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, volgens mij wordt er wel degelijk de link gelegd tussen de gevolgen van het parkeerbeleid en de gevolgen voor deze organisaties. Ik heb het te doen met uw conclusie hierover, maar ik overweeg wel om de motie dan aan te passen zodat hij wel onderdeel kan uitmaken van dit debat.

De VOORZITTER: Dan moet u wel overwegen wanneer u dat doet, want er moet dan natuurlijk ook nog een oordeel gegeven worden over een eventueel aangepaste motie. Die ken ik natuurlijk niet, ik weet niet wat u precies van plan bent om te doen, maar het staat u vrij natuurlijk om die motie aan te passen. Maar als dat zo is dan moet er ook een heropening komen van het debat, omdat die motie dan ook een oordeel moet kunnen krijgen.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, voor mij is dit ook een verrassing. Wij hebben die link wel degelijk gezien. Maar ik kan niet anders dan met uw oordeel meegaan en dan heb ik opnieuw een schorsing nodig om daar natuurlijk mijn huiswerk voor te kunnen doen.

De VOORZITTER: Dan geef ik u in overweging om dat dan misschien niet in een schorsing te doen, maar gewoon op het moment. We hebben natuurlijk nog de tijd tot een stemvenster. U kunt daarvoor dan nog een korte heropening vragen van het debat, zodat we de andere debatten wel voortgang kunnen laten vinden. Zodat u die tijd ook dan eventueel kunt benutten om een gewijzigde motie op te stellen.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, hoe laat is het? Ik kan me voorstellen dat wij de dinerpauze gebruiken om dat op te werken en dat u daarna dan het debat heropent.

De VOORZITTER: Dat lijkt mij een mogelijkheid. Dan is het wel aan u om straks aan te kondigen dat u ook een heropening wil van het debat en kondig het ook aan bij de andere collega's. Want misschien staan er andere woordvoerders, dan moeten ze ook weten dat dit debat dan heropend gaat worden. Dan ga ik nu naar de wethouder die nu tijd heeft gehad om de moties te bekijken die net zijn ingediend.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Het zijn er inderdaad een heleboel, ik zal ze allemaal 1 voor 1 doornemen. Maar ik geef alvast een kleine winstwaarschuwing dat een aantal van hen echt wel haaks staan op het kader wat nu voorligt, dat ik daar toch dan niet positief op zou kunnen reageren. Tegelijkertijd, ik ga ze allemaal door en ik zal ze ook beargumenteren hoe ik het apprecieer. Allereerst de motie van de heer Siemons, 50PLUS. U zegt ‘Mobiliteit voor iedere Rotterdammer’. De financiële opbrengsten inzichtelijk te maken, met ook aandacht per bewoner. Met name mensen die wat slechter ter been zijn of financieel krap zitten om daar inzicht in te geven voordat je de volgende stap doet om het uit te rollen. Deze motie is ook niet uitvoerbaar, want wij hebben ook al die gegevens niet over mensen. Dat zou ook hun privacy schenden op het moment dat we dat allemaal in kaart moeten gaan brengen. Deze motie kan ik daarom niet uitvoeren en is daarmee ontraden. Dan heb ik de motie van Forum voor Democratie, motie nummer 11 ‘Gewoon een auto voor de deur: eerste bewonersvergunning gratis’. Ook die slaat natuurlijk een behoorlijk gat in onze financiële begroting. Het zal ongeveer 10 miljoen per jaar kosten, deze zal ik dan ook moeten ontraden. Wij hebben natuurlijk ook wel de reden van die parkeerregulering, daar hoort ook een vergunningensysteem bij om die regulering waar te kunnen maken. Dan heb ik de motie van de SP over ‘Eerste uur gratis parkeren in Rotterdam’. Daar geldt dezelfde argumentatie voor, hoe sympathiek dit ook is dat eerste uur. Ons hele doel hiervoor is echt die parkeerregulering goed vorm te geven. Ook hier zal betekenen als we dit zouden doen, dat het een behoorlijke slag in onze begroting zal betekenen. Die moet ik ook ontraden. Dan allereerst de vragen van

Leefbaar Rotterdam. De heer De Waard vroeg mij van, hoe kijkt u zelf naar hoe de communicatie in de bewonersbrieven, in het kader, in filmpjes en in het debat is gegaan? Ik denk daar heeft u natuurlijk een terecht punt als u zegt van, wat is de echte reden? Alsof er 1 reden is. Er is een mix van reden waar parkeerregulering in ieder geval altijd de basis vormt. Wij doen het voor de parkeerregulering, maar ook omdat wij die mobiliteitstransitie willen. We hebben ook de financiën nodig en juist dat hele pakket aan redenen waarom we dat doen. Waarvan de ene partij het ene punt waarschijnlijk belangrijker zal vinden dan het andere punt. Dat maakt dat we juist dat hele pakket van redenen ook duidelijk communiceren. Zo kijk ik daarop terug. Ik snap echt heel goed, ik denk dat mevrouw Maassen dat ook heel duidelijk zegt, op het moment dat je aankondigt dat er een bepaalde belasting ingevoerd gaat worden, dat mensen dan echt daar heel kritisch op zijn, daar niet blij mee zijn en snel daar ook onvrede over de communicatie over zou hebben. Dat snap ik heel goed. Tegelijkertijd, ik denk ook dat wij echt nog hele slag moeten slaan in die communicatie. Ook over het hoe gaan we het doen? Waar heeft u allemaal recht op. Maar de reden om het in de verschillende gebieden te doen is in sommige gevallen parkeerdruk, in alle gevallen parkeerregulering en ook het feit dat we, het is een financiële maatregel, er dan ook middelen voor krijgen. Dat was uw vraag. Wat is nu de echte reden? Dat heb ik aangegeven. Dan hebben we motie nummer 12, die ook u heeft ingediend, ‘Stop betaald parkeren!’. U zult begrijpen dat wij met dit kader juist beogen om dat wel in te voeren en dat ik deze dan moet ontraden. Dan heeft u ‘1 zone voor Hoogvliet’. Ik ken de zorgen van Hoogvliet en begrijp ik ook heel goed. We gaan ook met hen in gesprek, hoe gaan we die zones precies doen? Die zonering is bedoeld zodat je goed bij je eigen huis in de buurt kunt parkeren. Niet om automobiliteit, want dat willen we juist reguleren. Een hele grote zone gaat een beetje voorbij het doel van de parkeerregulering. Ik ga in gesprek met Hoogvliet over hoe we die zones precies gaan vormgeven. Maar op voorhand 1 zone zal ik moeten ontraden. Dan geeft u aan ‘2e vergunning? Niet zo duur!’. U geeft aan de tweede vergunning qua kosten gelijk te stellen aan de eerste vergunning. Ook daarvoor geldt de argumentatie van waarom we het doen, dat is die parkeerregulering. Daar zit ook een stimulerend en een afremmend element in, beprijzing. Dat is ook hier dat we wel die eerste vergunning echt mogelijk willen maken voor dat tientje, maar dat de tweede zwaarder belast zal gaan worden in het kader van die parkeerregulering. Die zal ik dan ook ontraden. Dan motie nummer 16 ‘Blauwe zone effectief’. Daar heb ik goed naar gekeken. Toen vroeg ik me af, het is mij onbekend dat wij nog blauwe zones in Rotterdam hebben. Mogelijk hebben we die, maar dan nog is het denk ik niet uitvoerbaar. Want daar wilde u een scanauto voor inzetten, maar in zo'n blauwe zone daar zit natuurlijk vaak zo'n schijf achter het raam. Dat is dan voor een scanauto ook wel weer lastig om die te detecteren. Daarom zal ik hem ook ontraden, omdat zo'n scanauto dat niet aan zou kunnen bij een blauwe zone. Als ze dan moeten uitstappen, hoor ik u zeggen. Dat snap ik, maar dat maakt de scanauto wel weer minder effectief. We willen natuurlijk toch de degene die de regel overtreden wel kunnen beboeten. Dan ‘Bring back draagvlak onderzoek’. Ik begrijp uw punt heel goed dat u de bewoners er goed bij wil betrekken. We hebben hier wel voor gekozen, juist in het kader, omdat hier dan niet te doen. We gaan hier ook over parkeerregeling in de brede zin over de hele stad. Vandaar dat we ook dat successievelijk zullen gaan aanpakken per wijk en dat we daar het draagvlakonderzoek nog wel hebben neergezet voor de kleine kernen. Mocht er vanuit de kleine kernen de hand op worden gestoken, wij willen graag betaald parkeren, zoals dat beleid bij ons altijd was, dan doen wij draagvlakonderzoek en dan kunnen we daarover verder gaan. Maar in de rest van Rotterdam, zoals dit kader nu voorstelt, gaan we dat dan op een andere manier doen. Dan heeft u ‘Garantie voor de kleine kernen’. Daar hebben wij in dit kader nu opgeschreven, mochten de kleine kernen hun vinger opsteken, wij willen graag betaald parkeren hier invoeren, dan gaan wij dat draagvlakonderzoek doen et cetera. Zoals we dat in de andere gebieden ook deden. Wel moet ik zeggen, de kans dat we daar uitvoering aan kunnen geven, wordt de komende periode wel lastig. Want we hebben geen uitvoeringscapaciteit om in nog meer gebieden betaald per parkeren in te voeren dan wat wij nu in ons kader hebben beoogd. U zegt hier een duidelijk signaal dat er geen betaald parkeren kan worden ingehuurd. Dat kan ik niet

helemaal geven. Het is niet onze bedoeling, we hebben ook de uitvoeringscapaciteit niet. Maar stel dat de kleine kernen zelf wel willen dat het gebeurt, zullen we daar toch een reactie op moeten geven. Dat is de reden dat ik deze motie ontraad, omdat ze het mogelijk zelf nog kunnen aanvragen. Dan de motie 'Geen rem op ondernemerschap'. Dat is het tarief van de bedrijven gelijkstellen met die van de bewoners. Bewoners is een tientje, bedrijf is 50 euro. We zien bij bedrijven is het ook fiscaal aftrekbaar en bij bewoners is dat niet zo. Enerzijds een legitimering voor een wat hogere prijs en tegelijkertijd hebben bedrijven natuurlijk toch nog wel een manier om dit ook in hun businesscase verder vorm te geven. Neemt niet weg, daar is denk ik de motie van de VVD ook opgericht, om te kijken, hoe kunnen we dat parkeren op die bedrijventerreinen beter vormgeven? Want ik zie ook wel dat dat makkelijker vormgegeven kan worden, maar ik wil dat wel echt eerst goed onderzoeken hoe we dat kunnen doen. Maar ik begrijp uw zorg wel, alleen deze zal ik moeten ontraden. Dan motie nummer 20 'Hoogvliet ook een kleine kern' om Hoogvliet te ontzien. Dat is juist ons voorstel om daar wel ook betaald parkeren in te voeren. Om Hoogvliet te behandelen als een kleine kern staat denk ik los van het feit dat er in de kleine kernen geen betaald parkeren ingevoerd wordt althans vanuit ons niet zozeer. Dat heeft deels te maken met hun ligging nabij de haven afgelegen, maar deels ook wel met wat verder van de stad af ligt en wat kleinere gebieden zijn en we ook de uitvoeringscapaciteit niet hebben om hen er ook nog bij te doen. Verschillende redenen om de kleine kernen niet te doen en Hoogvliet willen we dan wel doen. Deze motie zal ik ontraden. Hetzelfde geldt voor 'Kleine kern voor Kralingseveer'. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)*
De VOORZITTER: Als er opmerkingen zijn, dan mogen ze via de microfoon. Dan gaat dat ook van uw tijd af. U vervolgt uw betoog, wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Kralingseveer staat ook inderdaad wel op onze lijst om betaald parkeren in te voeren om alle redenen zoals we eerder hebben genoemd. U bepleit ervoor om dat niet te doen, u pleit ook om ze toe te voegen aan de lijst kleine kernen. Als u daar nog een reden voor wil, dan geef ik het woord aan mijn collega-wethouder die gaat over de kleine kernen. Als het gaat om het betaald parkeren, dan zal ik deze moeten ontraden omdat wij deze wel hebben meegenomen in het kader om dat daar ook te doen. Dan heeft u de motie Stop & werk'. U zegt in winkelgebieden te kijken naar de werknemers om daar dat betaald parkeren voor hen een bepaald product neer te zetten. Niet alleen de stop en Shop voor de winkelende mensen die komen winkelen, maar ook voor de werkenden om daar te kunnen parkeren. Daarvoor geldt natuurlijk de bedrijfsparkeervergunning voor, inclusief ook die urenvergunning die er is. Dat is de manier waarop we dat in dit beleid willen vormgeven. Dat waren de moties van Leefbaar Rotterdam. Dan hebben we de moties van DENK. U heeft die 'Logische en ruimere parkeerzones'. Ik vind het heel goed om goed te kijken, dat waren ook vragen van mevrouw Maassen, hoe vorm je die parkeerzones? Dat wij wel kijken naar een logische vorm dat voor mensen goed hanteerbaar is. Maar hoe groter de zones, hoe minder je reguleert. We willen zorgen dat mensen wel gewoon in de buurt van hun woning goed kunnen parkeren. Maar ook wel zorgen dat die parkeerregulering juist om de automobiliteit te verminderen en de ruimte ook beter te kunnen benutten, is het ook verstandig om wel zones te houden. Dat is de reden achter die zones en we gaan per gebied dat goed bekijken hoe dat te doen. U bepleit in uw tweede dictum om ervoor te zorgen dat bewoners dan nog wel veel die auto kunnen gaan gebruiken, zo lees ik uw tweede dictum. Dat is de reden waarom ik ook zeg, dan moet ik deze ontraden. Want op zich willen wij natuurlijk wel goed in gesprek dat het goed past bij de bewoners, daar is geen twijfel over mogelijk. Maar het is wel zo om ook die automobiliteit te verminderen, dat is ook een reden voor die regulering. Vanwege dat tweede dictum zal ik hem toch moeten ontraden. Dan 'Verhoog het vergunningenaanbod en werk de wachtlijsten weg'. We hebben in de reactie op een motie van de heer Van Dijk ook aangegeven, daar waar je dat plafond ook goed kunt verhogen, bijvoorbeeld bij de bedrijfsparkeervergunningen wat ook geldt voor maatschappelijke organisaties, ben ik ook bereid om dat te doen. Zeker omdat zij vaak niet concurreren met de bewoners, omdat ze net op andere tijden parkeren en dan kan je ook wat

wachtlijsten wegwerken. Maar om rigoureus alle parkeervergunningenplafonds juist te verhogen, dat staat dan haaks op het beleid om ook de ruimte beter te kunnen benutten door die parkeerregulering. Daarom zal ik deze ook ontraden. Het is ook wel zo dat wij in nieuwe gebieden, het vermoeden dat daar een wachtlijst zal ontstaan, dat dat vrij klein is. We denken echt wel mensen te kunnen accommoderen met deze vergunningen. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)*

De VOORZITTER: De heer Buijt, niet doen. Discussie doen we via de microfoon, uw fractie pleitte er zelf ook voor dat dat bij de stemmingen ook gebeurde. Commentaar mag geleverd worden via de microfoon, maar niet buiten de vergadering om. De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dan heeft u de motie 26 'Geen parkeerdruk, geen betaald parkeren'. U bepleit om echt die parkeerdruk ook als argument te gebruiken voor alle wijken waar wij mee aan de slag gaan. Ik heb denk ik in het debat betoogd dat dat niet de enige reden is, maar echt die parkeerregulering in brede zin. U zegt om het niet te doen als er geen parkeerdruk is. Ons kader is daar toch breder in. Dit staat daar haaks op, daarom moet ik deze ook ontraden. Dan 'Erken Hoogvliet als kleine kern'. Hier zegt u ook geen betaald parkeren in Hoogvliet te implementeren. Dat staat wel in ons kader dat we dat ze zo willen gaan doen en ook die parkeerregulering daar vorm te geven. Deze zal ik dan ook moeten ontraden. U geeft aan 'Stop & Pray' om een Stop & Pray regeling in te voeren voor bezoekers van religieuze instellingen en met hen dat ook verder vorm te geven. In een eerder verband hebben we daar ook wel eens over gesproken. Op het moment dat je die regeling daar zou doen, dan is het heel goed mogelijk dat daar natuurlijk heel veel auto's gaan parkeren. Er zijn ongeveer 200 religieuze instellingen in Rotterdam is berekend, dat is een behoorlijk aantal en die plekken zullen dan ook benut worden door iedereen die daar wil parkeren. Daarmee zou misschien ook de bereikbaarheid van deze religieuze instellingen ook nog bedreigd kunnen raken. Maar het is ook een regeling waar wij niet om die reden voorstaan, omdat we behoorlijk wat maatwerkproducten voor allerlei instellingen hebben, zoals ook die urenvergunning. Daar kunnen religieuze instellingen ook gebruik van maken. Ook die 78 cent per uur, dat zijn ook zaken die door religieuze instellingen kunnen worden aangevraagd en gebruikt. Wij denken daar toch dan op die manier tegemoet aan te komen, vandaar dat ik deze dan ook zal ontraden. Volgens mij ben ik nu door de moties heen, maar ik heb nog wat vragen.

De VOORZITTER: De heer Achbar.

De heer ACHBAR (denk): Voorzitter, het argument waarbij ik me echt wel enigszins in kan vinden. Alleen hoe verhoudt die zich dan bij Stop & Shop? Want als men uitgaat dat iemand daar gaat parkeren omdat men gaat shoppen, dan kan het wel. Maar als iemand gaat bidden, dan is dat argument ineens wel van toepassing. Hoe verhoudt dat zich dan tot elkaar?

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Die Stop & Shop is een halfuur 20 procent en bij Stop & Sport hebben we het natuurlijk 3 uur een gereduceerd tarief. Dat risico loopt men daar ook, dat klopt.

De heer ACHBAR (denk): Precies, daarom vond ik het ook een stom argument. Want als dat het argument is, dan geldt dat natuurlijk voor veel meer maatregelen. Waarom dan specifiek bij Stop & Pray wel en bij alle andere maatregelen niet?

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Het is een neveneffect wat kan optreden. Maar het belangrijkste argument wat ik gaf was dat er al een product was, namelijk die uren vergunning en dat is de manier waarop we toch met al die instellingen dat willen regelen.

De VOORZITTER: De heer Achbar.

De heer ACHBAR (denk): Fundamenteel verschil daarin, voorzitter, is dat het hier gaat om bezoekers. Dat geldt ook bij Stop & Shop, maar ook bij sportverenigingen. Mijn vraag is, waarom maakt u daar een onderscheid in als het gaat om Stop & Pray betalen?

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Wij willen niet religieuze instellingen met een apart beleid tegemoetkomen. Daarvoor geldt, een religieuze instelling is een maatschappelijke organisatie en daar hebben wij dezelfde maatwerkproducten voor.

De VOORZITTER: De heer Achbar.

De heer ACHBAR (denk): Voorzitter, dan toch voor de laatste keer. Gaat het dan specifiek omdat het religieuze instellingen zijn? Want een sportvereniging is ook een maatschappelijke organisatie, waarom daar dan specifiek wel en bij religieuze instellingen niet? Ook bij commerciële organisaties in dit geval Stop & Shop wel?

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): We hebben gemeend de maatwerkproducten zoals ze waren, zoals ze vorige college zijn ingevoerd, waaronder Stop & Sport, om die door te zetten. Dat werd gewaardeerd en we hebben het niet uitgebreid met nieuwe maatwerkproducten.

De VOORZITTER: De heer Achbar.

De heer ACHBAR (denk): Ter afronding. Daarom dien ik ook een motie in. Dit is ook weer meedenken in het hele verhaal waar we nu mee bezig zijn om te kijken of je verzachtende omstandigheden kunt creëren voor die Rotterdammers in die stad.

De VOORZITTER: Mevrouw Verouden heeft nog een vraag hierover.

Mevrouw VEROUDEN (cda): Een verduidelijking denk ik, want de Stop & Shop-regeling geldt voor winkelgebieden. Als je bijvoorbeeld naar de Vuurplaat gaat dan kun je daar parkeren. Dat soort gebieden zijn er natuurlijk niet voor kerken of voor andere religieuze instellingen. Die zitten zo dusdanig volgens mij verspreid over de stad dat je dan krijgt dat het in elke straat Stop & Pray is. Ik wilde de wethouder bijvallen dat dat volgens mij op die manier niet uitvoerbaar is, ondanks dat het goed meegedacht is.

De VOORZITTER: Mevrouw Coşkun.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Voorzitter, ik ben het niet altijd eens met de autoverslaving. Maar ik vond het heel leuk, want Stop & Pray klinkt heel goed in mijn ogen. Veel beter dan Stop & Shop. Dat is misschien toch iets om te overwegen.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ik sluit me aan bij de woorden van mevrouw Verouden dat dat inderdaad in die zin ook lastiger uitvoerbaar is waar dat precies dan gerealiseerd moet

worden en dat we daarom op die manier daarvan af zien. Dan de vraag vanuit de heer Başoğlu over dat parkeren onbetaalbaar wordt voor mensen. Ik snap dat iedere euro voor mensen kan tellen en dat dat echt wel ook een vervelende zaak is op het moment dat je krap bij kas zit, dat er dan een bewonersparkeervergunning betaald moet gaan worden. Dat begrijp ik dat dat voor mensen heel hard gelach is. Tegelijkertijd hebben we ook gekeken om zo veel mogelijk toch tegemoet te komen aan allerlei zaken waarbij we het voor mensen echt wel te doen maken om te kunnen blijven parkeren in Rotterdam. We hebben dat op deze manier fair willen vormgeven. Zo kijk ik ernaar. Dat was een vraag die u aan mij heeft gesteld. Dat was het.

De VOORZITTER: Helder. Dan heeft de heer Hamhuis nog een vraag.

De heer HAMHUIS (fvd): Dank, voorzitter. Ik wil graag terugkomen op mijn motie 11, die is ontraden door de wethouder. Dat was de motie die zou kunnen regelen dat elk huishouden in gebieden met gereguleerd parkeren de eerste bewonersvergunning kosteloos konden aanvragen voor hun eigen buurt. Die is ontraden door de wethouder, omdat het een gat in de begroting zou opleveren, zo'n 10 miljoen per jaar. Maar ik ken nog wel een obscuur potje geld, namelijk het potje geld van wethouder Tim Versnel, namelijk de 50 miljoen die naar start-ups gaat voor de haven. Kunnen we nog niet daar 40 miljoen uit graaien en dat dan hieraan besteden? Zou misschien wel wat verzachtend zijn voor de bewoners.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ik denk dat we daar geen goede investeringen in de stad mee naar ons toe trekken. Ontzettend belangrijk dat we investeren in die economie. Start-ups, scale-ups, daar is echt wat te doen in Rotterdam. We lopen achter in Rotterdam. De regio Rotterdam loopt achter economisch gezien met andere regio's in Nederland en dat ligt onder anderen daardoor, dat er geen goede scale-up mogelijkheden zijn. Ik denk dat het in goede handen is van wethouder Versnel om die economie van Rotterdam een boost te geven die nodig is, want dat anders gaan we echt de verkeerde beweging krijgen in deze regio. Ontzettend belangrijk dat we investeren in die economie en ik ben blij dat we daar met die parkeerbaten aan bij kunnen dragen.

De VOORZITTER: Dan zijn we daarmee aan het einde gekomen bij de beantwoording. De heer Buijt wil nog graag het woord en dat krijgt hij.

De heer BUIJT (lr): Dank, voorzitter. Een punt van orde. Ik zou graag willen schorsen om ons te beraden op deze beantwoording. Er is een dinerpauze, ik laat verder aan u hoe u dat organisatorisch doet. Ik zou graag een kwartier willen schorsen, we kunnen ook daarna tot 19.00 uur doorgaan. Maar ik wil in ieder geval nu niet dit agendapunt afsluiten en doorgaan naar het volgende punt.

De VOORZITTER: Het verzoek is om een kwartier te schorsen en ik zit net te kijken naar de klok. We zijn een beetje aan de vroege kant voor het diner, maar ik zou het toch willen combineren, want anders krijgen we allemaal het wat opgeknipt bij elkaar. Ik check met de griffie, momentje, we zijn aan het appen. Dan is mijn voorstel om te schorsen tot 19.15 uur. We gaan proberen dit zo snel mogelijk nu te realiseren, dan is het wel nu gelijk de dinerpauze. Dat is wel de bedoeling. Ik schors de vergadering tot 19.15 uur.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen van de raadsvergadering van 1 oktober 2026

Notulen van de raadsvergadering van 1 oktober 2026 (avondzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 16

Voorzitter: mevrouw drs. C.J. Schouten, met dien verstande dat het voorzitterschap van 21:25 tot 21:50 uur is waargenomen door mevrouw V.A. Bruin

Voor de presentielijst wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering.

Namens het college zijn tegenwoordig: mevrouw C.M. Zeegers, mevrouw A. Kockelkoren, mevrouw J.M. Nunnely en de heer J.P. Postma.

Plv. griffier: de heer W. de Bel

Heropening

9.4 Debat over 'Uitbreiden betaald parkeren', aangevraagd door het lid Maassen e.a.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Aan de orde is het debat over 'Uitbreiden betaald parkeren'. De heer Buijt had een schorsing aangevraagd. Ik geef het woord aan de heer Buijt.

De heer BUIJT (Ir): Dank u, voorzitter. We hebben met een aantal partijen indringend overlegd over de wijze hoe wethouder Zeegers tot op heden heeft geopereerd op dit dossier. We denken ook dat dit niet het laatste debat zal zijn wat we over dit punt voeren. Wij komen tot de conclusie dat er van enige handreiking of poging tot een breed draagvlak wederom geen sprake is. Alle voorstellen van de oppositie om de pijn enigszins te verzachten, zijn ontraden. Dat er op elke plek in de stad een ander verhaal wordt verteld en gecommuniceerd, maar dat er 1 constante is: we hebben dit geld nodig om onze hobby's te kunnen financieren. Dat er heel nadrukkelijk geen bereidheid bij de wethouder is om een extra juridische toets uit te laten voeren, ondanks aanwijzingen dat er strijdig met artikel 2.25 van de Gemeentewet is gehandeld. Tot slot, dat we vrezen dat hierdoor duizenden Rotterdammers in de financiële problemen komen, zeker ook in combinatie met de landelijke financiële maatregelen en het afschaffen van het gratis ov voor ouderen. Dit alles maakt dat Leefbaar Rotterdam, DENK, Forum voor Democratie, SP en 50PLUS niet anders kunnen dan het vertrouwen in wethouder Zeegers op te zeggen. Ik wil daarom deze motie van wantrouwen indienen.

De VOORZITTER: De heer Buijt heeft de volgende motie ingediend.

Motie 30. Motie van wantrouwen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 01-10-2026, ter bespreking van 9.4 Debat over 'Uitbreiden betaald parkeren', aangevraagd door het lid Maassen e.a.;

constaterende dat:
- het college via een brief aan bewoners heeft laten weten parkeerregulering te zullen invoeren vanwege de parkeerdruk;

- in het uitvoeringskader en het coalitieakkoord financiële opbrengsten uit de uitbreiding van betaald parkeren worden meegenomen;
- de wethouder in de commissie heeft aangegeven dat parkeerdruk niet bepalend is voor het wel of niet invoeren van betaald parkeren;
- de wethouder tijdens de commissiebehandeling duidelijk heeft gemaakt dat betaald parkeren "sowieso" wordt ingevoerd, ongeacht de uitkomsten van de parkeerdrukmetingen;
- er daarmee een duidelijke discrepantie bestaat tussen de communicatie richting bewoners, het voorliggende kader en de toelichting van de wethouder in de commissie.
- de wethouder weigert artikel 225 van de gemeentewet extern juridisch te toetsen ondanks diverse gerede twijfel over de houdbaarheid van het besluit om betaald parkeren in te voeren.

overwegende dat:
- het debat tussen de wethouder en de gemeenteraad tijdens de vergadering van 01-10-2026 duidelijkheid moet bieden over de daadwerkelijke onderbouwing van het voorliggende besluit;
- de uitspraken van de wethouder over de rol van parkeerdruk op gespannen voet staan met de wijze waarop de invoering van parkeerregulering richting bewoners is onderbouwd;
- de raad erop moet kunnen vertrouwen dat de informatie die het college aan bewoners verstrekt overeenkomt met de daadwerkelijke motivering van gemeentelijke besluitvorming;
- de raad van mening is dat de wethouder onvoldoende duidelijkheid heeft verschaft over deze tegenstrijdigheden en daarmee het vertrouwen in haar functioneren heeft geschaad;
- de gemeente onvoldoende zekerheid heeft over de juridische houdbaarheid van dit besluit van honderden miljoenen;
- het college en de coalitie hebben aangegeven opzoek te gaan naar breed draagvlak en goede samenwerking maar vervolgens alle voorstellen van de oppositie naar de prullenbak verwezen worden.

de raad spreekt uit:
- het vertrouwen in wethouder Zeegers op te zeggen;

verzoekt de wethouder:
- met onmiddellijke ingang haar ontslag in te dienen.

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. R. Buijt, S. Soytekin, D.M. Hamhuis, J.C. Siemons en E. Başoğlu

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Ik geef ruimte om hier nog, als u dat wenst, op in te gaan. Dat is niet het geval. Dan is het ook zo dat wij, als er een motie van wantrouwen ligt, direct overgaan tot stemming. Daar wachten wij niet mee tot het stemvenster. Was er nog een andere motie die ingediend moest worden? Dan doen we nu in 1 keer.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, beetje raar moment wellicht, maar we hebben ook ons nog beraden en een nieuwe motie geschreven. Die is ook getoetst door de griffie. Die wil ik bij deze indienen. De titel is dezelfde. Voor de mensen die niet doorhebben welke titel, ‘Geloofsgemeenschappen weer terug in Huizen van de Wijk.’

De VOORZITTER: De heer Van Dijk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 31. Geloofsgemeenschappen weer terug in Huizen van de Wijk

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 1 oktober 2026 ter bespreking van 'Uitbreiden betaald parkeren';

constaterende dat:
- het college voornemens is betaald parkeren verder uit te breiden in Rotterdam middels een gewijzigd parkeerkader;
- door insprekers namens geloofsgemeenschappen nadrukkelijk zorgen zijn geuit over de gevolgen van betaald parkeren en hogere parkeertarieven voor hun activiteiten;
- geloofsgemeenschappen voor hun activiteiten veelal afhankelijk zijn van vrijwilligers en bezoekers die naar hun locaties komen;
- geloofsgemeenschappen en hun vrijwilligers door de uitbreiding van betaald parkeren en de verhoging van parkeertarieven met hogere lasten worden geconfronteerd;

overwegende dat:
- geloofsgemeenschappen bijdragen aan ontmoeting, onderlinge hulp en sociale samenhang in Rotterdam;
- het onwenselijk is wanneer hogere parkeerkosten ten koste gaan van middelen die geloofsgemeenschappen kunnen besteden aan maatschappelijke activiteiten;
- iedere euro die geloofsgemeenschappen stoppen in parkeerkosten en commerciële huur, niet besteed kan worden aan ontmoeting en maatschappelijke activiteiten,
- het daarom redelijk is om bij de uitbreiding van betaald parkeren ook te kijken naar manieren waarop de gemeente de financiële gevolgen voor deze gemeenschappen kan verzachten;
- het beschikbaar stellen van ruimte in Huizen van de Wijk tegen een maatschappelijk tarief een concrete manier kan zijn om een deel van deze extra financiële druk te compenseren;

verzoekt het college:
- om de negatieve gevolgen van het uitbreiden van het betaald parkeren voor geloofsgemeenschappen te compenseren door hen per direct ruimte in Huizen van de Wijk beschikbaar te stellen voor ontmoetingen, samenkomsten, vieringen en sociaal-maatschappelijke activiteiten,

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. G.G. van Dijk en F. Achbar

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Ik heb zelf de motie nog niet gezien, maar past die binnen de orde van het debat? Hij is gericht op het kader, dus hij valt daarmee binnen de orde van het debat. Dan is de motie hiermee ook ingediend. Ik stel voor wel eerst over te gaan tot stemming. De motie wordt nog rondgedeeld, maar ik denk dat de strekking helder is. Dan kunt u nu overgaan tot stemming over de ingediende motie van wantrouwen. Hij moet in het systeem gezet worden. Een moment. We hebben tijd nodig om de motie in het systeem te zetten. Excuus. We kunnen overgaan tot stemming.

Motie 30, ‘Motie van wantrouwen’. De motie is met 26 stemmen tegen en 19 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, DENK, Forum voor Democratie, Leefbaar Rotterdam en SP.

De VOORZITTER: Dan vraag ik de wethouder nog of dat zij in staat is om de ingediende motie van de ChristenUnie en DENK te beoordelen. Die wordt door wethouder Segers-Hoogendoorn van een oordeel voorzien.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (wethouder): Voorzitter dank. Het is op dit moment al zo, dat is ook in het afwegingskader vastgelegd, dat geloofsgemeenschappen welkom zijn in de huizen van de wijk. Alleen, wij hebben wel een grens getrokken bij daar waar het maatschappelijke activiteiten betreft. Daar waar het belijden van het geloof is of anders dan het huis van de wijk in feite gebruiken als een kerk, of een godshuis of een huis van levensbeschouwing, dat we daar de grens trekken. Deze motie zegt ook in het dictum specifieke ontmoetingen, samenkomsten, vieringen en dat is in tegenspraak met het kader. Ik kan niet anders dan die motie ontraden.

De VOORZITTER: Zijn er nog leden die het woord wensen? Dat is niet het geval. Dan sluit ik hiermee agendapunt 9.4. De stemmingen zijn, over de resterende moties, vanavond, vannacht.

10. TWEEMINUTENDEBATTEN

10.1 Debat over de Woonvisie.

De VOORZITTER: Dan gaan we nu over tot het debat over de Woonvisie. De heer Van Eikeren heeft het woord.

De heer VAN EIKEREN (pro): Voorzitter, vandaag is een bijzonder moment. We gaan van een woonvisie in Rotterdam naar een Volkshuisvestingsprogramma. Dat lijkt misschien alleen een verandering van woorden, maar woorden, zoals u weet, in deze zaal doen ertoe. Hiermee komt iets terug wat we lang zijn kwijtgeraakt, dat wonen geen luxeproduct is, maar betaalbaar moet zijn voor de meeste mensen in onze stad en de overheid daarom harde regie moet voeren om dat te garanderen. Ik ben er trots op dat wij met 5 partijen van alle bloedgroepen elkaar op dit punt hebben gevonden. Geen eindeloos geneuzel over percentages, want, zoals ooit een wijs iemand zei, in gelul kun je niet wonen. Wij hebben het over harde aantallen. We bouwen 10.000 betaalbare woningen in Rotterdam de komende jaren. Dat doen we niet alleen, maar samen met onze Rotterdamse bouwreuzen zonder winstoogmerk, de woningcorporaties. Er zijn ook marktpartijen die graag eerlijk daaraan bij willen dragen, aan die betaalbare woningen. Met hen werken we graag samen. Dat is broodnodig, want inmiddels zoeken meer dan 100.000 mensen actief naar een betaalbare woning in onze stad. Jongeren die thuis blijven wonen, ouderen die vastzitten in portiekflats en geen kant op kunnen en mensen die na een scheiding ook helemaal muurvast zitten. Duizenden levens zitten op slot. Dagelijks komen ze zoal bij mij, bij onze partij en bij anderen ook hier in de zaal op de lijn. Met deze nieuwe koers sluiten we ook een donkere periode af, die in 2016 begon met de eerste Woonvisie, een woonvisie die ik samen kan vatten als: verdien je minder dan 85.000 euro, dan kun je opdonderen uit Rotterdam. Dat was de vrije vertaling van die Woonvisie. Het doel was om 20.000 betaalbare woningen af te breken of in ieder geval 15.000 en 5000 te liberaliseren. Dat was een snoeiharde politieke keuze van deze stad.

De VOORZITTER: De heer Verweij heeft een vraag.

De heer VERWEIJ (vvd): Ik heb me zo voorgenomen, voorzitter, om het gelaten en rustig aankomen, maar dan begint deze populistische kletskoek weer over alleen als je 85.000 euro of meer verdient zal je welkom zijn. Ik vraag de heer Van Eikeren in 2025 is er een aantal woningen gebouwd, gestart met het bouwen van een aantal woningen. Hoeveel procent van die woningen was betaalbaar, dus sociaal midden? Hoeveel procent?

De VOORZITTER: De heer Van Eikeren.

De heer VAN EIKEREN (pro): Was de vraag hoeveel woningen zijn er in 2025 bijgebouwd?

De heer VERWEIJ (vvd): Hoeveel procent van alle nieuw gestarte woningen was in het betaalbare segment? Hoeveel procent van de 4300 woningen?

De heer VAN EIKEREN (pro): Ik vind het een leuk opgezette quizvraag, voorzitter, maar de vraag is niet hoeveel bouwstarts we hebben gehad. De vraag is: hoeveel voordeuren zijn erbij gekomen in 2025? Dat waren in totaal de afgelopen 4 jaar, zal ik u gelijk een handje helpen, nog geen 400 betaalbare woningen die erbij zijn gekomen.

De VOORZITTER: De heer Verweij.

De heer VAN EIKEREN (pro): Dank u. Het probleem is als de heer Van Eikeren zegt: er is alleen voor rijke mensen gebouwd, de werkelijkheid is 65 procent van de nieuw te bouwen woningen viel in het betaalbare segment, 65 procent. Als de heer Van Eikeren echt gelooft of echt vindt dat in Rotterdam alleen maar gebouwd zou worden voor de mensen met een hoog inkomen, verklaar dan toch eens hoe het komt dat 65 procent wel keurig netjes voor mensen met een sociale inkomensnorm of die naar een middenhuurwoning op zoek zijn, daar wordt ook voor gebouwd. Dus laten we het hebben over wat er echt gebeurt, niet zulke rookgordijnen opgooien dat er alleen maar voor rijke stinkers wordt gebouwd. Dat is niet waar. Dat is niet wat er aan de hand is.

De VOORZITTER: De heer Van Eikeren.

De heer VAN EIKEREN (pro): Er zit ook nog een interpretatieverschil tussen mij en de heer Verweij, want ik begon over 2016 en de Woonvisie die toen door de Rotterdamse gemeenteraad is aangenomen. Die motie vertaal ik vrij. Ik heb het niet over in mijn campagne noemde ik die slogan natuurlijk. Ik heb het niet over 2025. Ik had het zojuist over 2016, over de Woonvisie die toen is aangenomen en wat daar het vrij vertaalde motto in het hier en nu vanuit mei was van die Woonvisie. Daar was u zelf niet bij. Daar was ik zelf niet bij. Wel in de stad, maar er waren wel een paar mensen die in deze zaal zitten ook bij.

De VOORZITTER: U gaat verder met uw betoog.

De heer VAN EIKEREN (pro): Die afbraak van die 20.000 betaalbare woningen was een snoeiharde politieke keuze. De lokale gemeenteraadsverontwaardigingskampioen en architect van al die verwoeste levens en woningen zit hier nog steeds namens Leefbaar Rotterdam in de zaal. Dat is de constante in de tijd, want we zitten nu nog steeds met de gebakken peren en al die woningzoekenden wiens leven op slot zit. Vandaag is zijn verjaardag. Mijn cadeau aan de heer Buijt is dan ook dat we weer betaalbare woningen gaan bijbouwen, mijnheer Buijt. Ik zal er alles aan doen en u vindt mij altijd hier in deze zaal om dat mensonterende beleid uit 2016 steen voor steen af te breken en naar de toekomst te kijken om betaalbare woningen bij te bouwen. Het is ook wel teleurstellend, want nog steeds lees ik bij Leefbaar Rotterdam in het verkiezingsprogramma: “We bouwen niet te duur en ook niet te goedkoop, maar wel betaalbaar.” Mijn opa zei altijd: holle vaten klinken het hardst. Dat is ook zo met dat programma van jullie. Het is natuurlijk zo dat als Galatasaray gevoetbald heeft en

er getoeterd wordt, dan kunnen de kiezers bij u terecht. Zijn mensen op zoek in deze stad naar betaalbare woningen, dan moet je bij PRO zijn. Daarom gaan wij nu godzijdank een andere weg in. Geen gegoochel met zelfverzonnen segmenten en cijfers, maar harde aantallen, betaalbare voordeuren van gewone Rotterdammers. Dus verdien je meer dan 85.000 euro, dan ben je van harte welkom in Rotterdam. Daar moet ook nog bij gezegd worden dat wij zeer trots zijn met dit nieuwe bouwprogramma, wat we als coalitie in elkaar getimmerd hebben, dat we ook een legendarisch doorbouwfonds van meer dan 110 miljoen euro hebben vrijgemaakt om die palen de grond in te rammen. Van onze wooncommandant in Den Haag hoeven we het niet te hebben, dus moeten we het in Rotterdam zelf maar doen. Voorzitter, dan kom ik bij de regio, want er is de afgelopen jaren in deze zaal ook veel over gesproken, want volkshuisvesting eindigt niet bij onze gemeentegrens. De regio Rijnmond kende een hoge mate van solidariteit door de decennia heen, maar sinds de opkomst van lokale rechtse partijen is dat over en sluiten. De regio dient al jaren betaalbare bouwplannen in bij de provincie, maar slaat geen paal in de grond. Ze blijven maar villa's timmeren en twee-onder-één-kappers. Ze houden zich structureel niet aan de afspraken om mensen op te vangen uit de zorg of die een steuntje in de rug nodig hebben. Met die flessentrekkerij van onze rechtse randgemeenten hebben wij zwaar en zwaar tabak. Net zoals in de opvoeding van kinderen, het kan op de leuke of de niet leuke manier. De tijd van de leuke manier is wat ons betreft als PRO voorbij. De gemeente Rotterdam pakt ook financieel een hoop zorgrekeningen voor de hele regio op. Als egoïsme in de regio het wint van solidariteit bij rechts, dan dwingen we die solidariteit wel af. Mijn punt is: maak per gemeente inzichtelijk in de randgemeenten hoeveel betaalbare woningen worden afgesproken, hoeveel er daadwerkelijk wordt bijgebouwd en welk aandeel iedere gemeente levert aan de huisvesting van mensen die hulp en ondersteuning nodig hebben. Laat ook zien welke financiële en maatschappelijke lasten Rotterdam voor de regio draagt. Print die kassabon maar uit en schuif hem bij de onderhandelingen bij het maken van het regioakkoord maar over de tafel, want met de Wet regie op de volkshuisvesting kunnen we eindelijk ook de provincie eens de zweep laten leggen over die labbekakkerige randgemeenten. Samenwerken doen we graag, maar solidariteit betekent dat iedereen zijn deel pakt. Graag horen we daar nog een reactie op van de wethouder. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Dank u wel, voorzitter. Het duurde 9 jaar voordat ik een sociale huurwoning had. Die pijn draag ik dagelijks met me mee. Die pijn hebben duizenden jonge Rotterdammers, die net als mij individueel niet schuldig zijn aan falend woonbeleid. Door die pijn sta ik hier, om te pleiten voor een sociale woonvisie, voor volkshuisvesting, voor betaalbare woningen voor Rotterdammers. De SP wil namelijk een groei in het absolute aantal eeuwige sociale huurwoningen in de stad. Dit college wil 4500 sociale huurwoningen bouwen, maar hoeveel daarvan zijn eeuwig sociaal? Met hoeveel woningen groeit hiermee netto de voorraad, vraag ik aan de wethouder. Kan de wethouder daar een harde toezegging op doen, op de groei van de netto voorraad sociale huurwoningen? Dan gaan we echt vooruit. Voorzitter, dan segmentering. Er zijn partijen, zoals de VVD, die pleiten voor het niet dogmatisch vasthouden aan de segmentering, maar te kijken naar de absolute toename van de woningen. De SP is het eens met de VVD, mits die toename dan volledig afgestemd is op de behoefte in de wijken. Ik zie je al kijken. Waar veel mensen een sociale huurwoning zoeken, daar moeten we ook veel meer van die woningen bouwen. Dat is volgens mij en volgens de SP een beter antwoord op de woningschaarste dan de gebiedsgerichte vertaling, die het college nu hanteert en die leidt tot gentrificatie. Is de wethouder bereid om de gebiedsgerichte vertaling volledig af te stemmen op de woonbehoefte in de wijken? Dat zou een stap in de goede richting zijn. We dienen daarnaast de volgende motie in, ‘Doorbouwfonds alleen gebruiken voor sociale huurwoningen’, om ervoor te zorgen dat het doorbouwfonds wordt gebruikt om sociale huurwoningen te bouwen die snel beschikbaar zijn voor de 100.000 Rotterdammers die nu wachten op zo een woning. Ik heb de motie.

De VOORZITTER: De heer Başoğlu heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Doorbouwfonds alleen gebruiken voor sociale huurwoningen

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026 ter bespreking van agendapunt 10.1 woonvisie;

constaterende dat:
- het coalitieakkoord 2026-2030 uitgaat van minstens 15.000 nieuwe woningen, 4.500 sociale huurwoningen, 5.500 woningen in het middensegment en 5.000 duurdere woningen[1];
- in het coalitieakkoord staat dat het bestaande Doorbouwfonds wordt aangevuld met €111 miljoen[1];
- in 2025 er bijna 90.000 woningzoekenden actief waren op de Rotterdamse sociale huurmarkt, terwijl er in Rotterdam 5.622 corporatiewoningen in de sociale huur werden verhuurd. De gemeten slaagkans komt uit op 4,2%[2];
- de mediane inschrijfduur van woningzoekenden in Rotterdam die via het inschrijfduurmodel een woning vonden in 2025 63 maanden was[2];

overwegende dat:
- uit onderzoek blijkt dat bouwen in alle segmenten helpt om de tekorten in woningen terug te dringen en verhuizingen op gang te brengen[3;4];
- echter, uit onderzoek van ABF Research tussen 2016-2021 blijkt dat na de bouw van 1.000 dure koopwoningen er via verhuizingen slechts 179 bestaande corporatiewoningen vrijkwamen. Dit terwijl huishoudens met een inkomen tot modaal vooral werden geholpen door nieuwbouw in de corporatiesector[3];
- het Doorbouwfonds helpt bouwplannen die financieel moeilijk rondkomen. Door de nieuwe middelen in te zetten voor sociale huur, kan de gemeente de grote groep mensen helpen die nu in Rotterdam een sociale huurwoning zoeken[5];

verzoekt het college:
- de volledige aanvulling van €111 miljoen op het Doorbouwfonds te bestemmen voor de realisatie van sociale huurwoningen in Rotterdam en deze nieuwe middelen afzonderlijk te administreren;
- middelen uit deze aanvulling alleen toe te kennen aan kosten die aantoonbaar gebruikt worden voor de realisatie van sociale huurwoningen. Ook sociale huurwoningen binnen gemengde projecten komen hiervoor in aanmerking;
- voor toekenning vast te leggen hoeveel sociale huurwoningen met de bijdrage worden gerealiseerd, waar de bijdrage voor nodig is, wat de bijdrage per woning is en hoelang de woning in het sociale segment blijft. Bij voorkeur eeuwig geborgde sociale huur, bij voorkeur in het bezit van woningcorporaties of woningcoöperaties;
- binnen zes maanden te onderzoeken hoeveel sociale huurwoningen met deze €111 miljoen naar verwachting extra gebouwd kunnen worden en de raad hierover te rapporteren;
- jaarlijks te rapporteren aan de raad hoeveel van de €111 miljoen is toegekend en uitgegeven, hoeveel sociale huurwoningen hiermee worden gebouwd en opgeleverd en hoe de sociale woningvoorraad zich door het Doorbouwfonds netto heeft ontwikkeld na sloop, verkoop en omzetting naar andere segmenten;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. E. Başoğlu

[1] Gemeente Rotterdam, coalitieakkoord Vaart maken 2026--2030, pp. 7-8 en 54-55. https://gemeenteraad.rotterdam.nl/Reports/Item/043a2693-a51a-4427-9573-ea93a6060ab7
[2] Gemeente Rotterdam OBI, Monitor woonruimtebemiddeling regio Rotterdam 2025, 2e druk, feitenkaart Rotterdam, p. 37 (rapportpagina}, juli 2026. https://maaskoepel. nl/wp-content/uploads/2026/06/WRB2025-2ed ruk-07072026-1.pdf
[3] ABF Research, Bouwmix, doorstroming en betaalbaarheid, 2025, pp. 4-5, 53-54. https://open. overheid. nl/documenten/a0fb871f-ccaa-4b5b-bea8-6975ec95c20d/file
[4] Planbureau voor de Leefomgeving, Keuzes voor de Leefomgeving 2025, onderdeel Wonen. https://themasites.pbl.nl/o/keuzes-voor-de-leefomgeving-2025/
[5] Gemeente Rotterdam, jaarrekening, bestemmingsreserve Doorbouwfonds. https://www.watdoetdegemeente.rotterdam.nl/jaarstukken-2025/jaarrekening/balans/reserves/bestemmingsreserve-doorbouwfonds/

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer BAŞOĞLU (sp): Ten slotte roep ik iedereen op om op 10 oktober naar Amsterdam te gaan voor het landelijke woonprotest, want de woonstrijd is hard nodig. Ik zie jullie allemaal daar.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan mevrouw Bruin. Die is ook al op weg.

Mevrouw BRUIN (lr): Wel snel door mijn tijd gaan werken, voorzitter. Voorzitter, Rotterdam is meer dan de stad alleen. We hebben ook dorpen met een eigen karakter, een eigen woningmarkt en een sterke sociale samenhang. Die dorpen hebben zich de afgelopen periode laten horen. Zij maken zich steeds meer zorgen over de groei van het aantal arbeidsmigranten en de druk die dat geeft op de leefbaarheid en de woningmarkt. Voorzitter, andere gemeentes in de regio hebben alle maatregelen genomen. Daarmee ontstaat een groot risico dat de problemen zich verplaatsen naar deze dorpen. Dat vinden wij zorgelijk. Voorzitter, we hebben begrepen dat de wethouder wonen en de wethouder die gaat over arbeidsmigranten samen op 5 oktober in Rozenburg te vinden zijn. Hoe mooi zou het zijn, wanneer ze daaraan komen, dat we een aangenomen motie over opkoopbescherming kunnen laten zien? Precies wat ze daar willen. Voorzitter, daarom bied ik zo dadelijk de motie aan 'Bescherm onze dorpen'. Voorzitter, een ander onderwerp. Er komt iets nieuws aan, de heer Van Eikeren noemde het al, een Volkshuisvestingsprogramma. Die gaat over de toekomst van wonen in Rotterdam. We hebben de vorige termijn als raad samengewerkt aan onze Woonvisie. Het was een intensief proces, maar juist daardoor hebben we als raad veel geleerd en kennis opgedaan gaan over bouwen en wonen in onze stad. Laten we dit proces herhalen en dan met een Volkshuisvestingsprogramma. Daarom dien ik zo dadelijk de motie met de ChristenUnie en DENK in 'Samen bouwen aan het Volkshuisvestingsprogramma'. Voorzitter, onze laatste motie. Rotterdam hoeft niet langer te wachten op landelijke wetgeving om zelf andere keuzes te maken met betrekking tot voorrang van statushouders op sociale huurwoningen. Daarom dien ik een motie in die vraagt om in Rotterdam te stoppen met de voorrang aan statushouders op sociale huurwoningen, maar deze groep juist gelijk te trekken aan elk ander. Voorrang of urgentie krijgen statushouders immers ook als ze voldoen aan de criteria die daarvoor nodig is. Dat was hem, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Van Eikeren heeft een vraag.

De heer VAN EIKEREN (pro): Wie denkt mevrouw Bruin wie er gaat over de voorrang van statushouders?

Mevrouw BRUIN (lr): De gemeente, heer Van Eikeren.

De heer VAN EIKEREN (pro): Ik heb ook de afgelopen 4 jaar gevolgd wat Leefbaar Rotterdam allemaal in de krant roeptoetert en welke plannen ze en dergelijke had. Ik heb ook nog de commissievergadering terug zitten kijken bij de huisvestingsverordening van de

gemeente. Daar was Leefbaar Rotterdam muisstil de afgelopen 4 jaar. Dus ik vraag me dan wel af, de afgelopen vier jaar, toen u zelf aan de knoppen zat, en ook de jaren daarvoor ten tijde van die Woonvisie waar ik het straks over had, waar was Leefbaar toen om dit soort maatregelen te nemen, waar wij overigens faliekant op tegen zijn, want het gaat echt om kruimelwerk ten opzichte van het aantal woningzoekenden? Graag uw bespiegeling daarop.

De VOORZITTER: Mevrouw Bruin.

Mevrouw BRUIN (lr): Voorzitter, misschien moet de heer Van Eikeren wat minder roeptoeteren en wat beter kijken naar de televisie, want we hebben het in de commissie wel degelijk gevraagd. Ik heb dat gevraagd. Hier in de raad is het gevraagd. Het is wel degelijk besproken geweest.

De VOORZITTER: De heer Van Eikeren.

De heer VAN EIKEREN (pro): Een paar vragen, voorzitter, stellen en dat het besproken is geweest, betekent niet doorpakken. Daarnaast, er worden dusdanig weinig statushouders in Rotterdam gehuisvest dat ook al zouden we stoppen met het mensen voorrang geven die in hun eigen land doodgeschoten of opgeknoopt worden, dan hebben we in plaats van 94.000 actieve woningzoekenden, hebben we er 93.800. We hebben er nog steeds geen ene fluit aan. Ik zou eerder zeggen, mevrouw Bruin: doe voorstellen waardoor we de betaalbare woningbouwproductie dadelijk nog verder omhoog weten te krijgen, zoals y de afgelopen 4 jaar heeft afgeladen. Ik zou graag zien dat u daar een mooie stap in gaat zetten.

De VOORZITTER: Mevrouw Bruin.

Mevrouw BRUIN (lr): Geen vraag, voorzitter.

De VOORZITTER: Dan heeft u daarmee uw bijdrage beëindigd.

De VOORZITTER: Mevrouw Bruin heeft de volgende moties ingediend.

Motie 2. Onze dorpen verdienen maatwerk met opkoopbescherming

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 1 oktober 2026, ter bespreking van agendapunt 10.1 Woonvisie.;

constaterende dat:
- de stad Rotterdam naast grote stedelijke wijken ook dorpen heeft, zoals Rozenburg en Hoek van Holland;
- deze dorpen een eigen karakter, woningmarkt en sociale samenhang hebben;
- er zorgen zijn over het aantal arbeidsmigranten en de druk die dit geeft op de woningmarkt en leefbaarheid;
- andere gemeenten in de regio, zoals Vlaardingen, Schiedam en Maassluis, maatregelen toepassen om te voorkomen dat woningen worden opgekocht en gebruikt voor grootschalige huisvesting van arbeidsmigranten;
- hierdoor de druk zich verplaatst naar Rotterdamse dorpen;

overwegende dat:
- de woningmarkt en leefbaarheid in een dorp anders is dan in een stedelijke wijk;
- de huidige regels voor opkoopbescherming nu niet in iedere situatie voldoende ruimte bieden voor maatwerk;
- signalen van bewoners en wijkraden serieus moeten worden genomen;

- voorkomen moet worden dat Rotterdamse dorpen een plek worden waar problemen uit omliggende gemeenten zich naartoe verplaatsen;
- het beschermen van de sociale samenhang en het eigen karakter van onze dorpen om een aanpak vraagt die past bij de lokale situatie;

verzoekt het college:
- Rozenburg en Hoek van Holland gericht te beschermen tegen het opkopen van woningen voor huisvesting van arbeidsmigranten;
- daarbij niet uit te gaan van de bestaande stedelijke criteria voor opkoopbescherming, maar ook de lokale woningmarkt, leefbaarheid, signalen van bewoners en de ontwikkelingen in omliggende gemeenten mee te wegen;
- zo snel mogelijk opkoopbescherming toepassen op onze Rotterdamse dorpen;
- de gemeenteraad vóór 1 januari 2027 te informeren over de mogelijkheden en daarbij ook aan te geven welke aanpassing van beleid of regelgeving nodig is;
- daarbij ook de wijkraden en bewoners uit Rozenburg en Hoek van Holland te betrekken.

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. V.A. Bruin en M. Verhoef

Motie 3. Stop de voorrang aan statushouders op de woningmarkt

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 1 oktober 2026, ter bespreking van agendapunt 10.1 Woonvisie.;

constaterende dat:
- in onze regio ongeveer 95.000 woningzoekenden zijn (sociale huurwoning);
- sociale huurwoningen schaars zijn;
- statushouders in Rotterdam voorrang op een sociale huurwoning krijgen;
- dit een lokale politieke keuze is;
- statushouders, indien ze voldoen aan urgentievereisten, nog steeds voorrang kunnen krijgen;
- hierdoor woningzoekenden die langer wachten op een woning kunnen worden gepasseerd;
- het kabinet werkt aan wetgeving om deze voorrang van statushouders op sociale huurwoningen te beëindigen;

overwegende dat:
- een sociale huurwoning voor veel Rotterdammers hard nodig is;
- schaarse sociale huurwoningen zo eerlijk mogelijk moeten worden verdeeld;
- iemand die al jaren wacht op een woning niet steeds moet worden ingehaald door iemand die korter staat ingeschreven;
- een aantal randgemeenten ook gaan stoppen met het verlenen van voorrang aan statushouders;
- statushouders ook op andere manieren kunnen worden gehuisvest, zoals via tijdelijke woonruimte, flexwoningen en woningdelen;
- Rotterdam niet hoeft te wachten op nieuwe landelijke wetgeving om zelf andere keuzes te maken;

verzoekt het college:
- te stoppen met de voorrang van statushouders bij de toewijzing van sociale huurwoningen in Rotterdam;

- statushouders bij de toewijzing van reguliere sociale huurwoningen gelijk te behandelen als andere woningzoekenden;
- voor de huisvesting van statushouders maximaal gebruik te maken van alternatieven voor reguliere sociale huurwoningen, zoals tijdelijke woonlocaties, flexwoningen en woningdelen;
- de gemeenteraad zo snel mogelijk te informeren over de wijze waarop dit wordt uitgevoerd.

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. V.A. Bruin en M. Verhoef

Motie 4. Samen bouwen aan het Volkshuisvestingsprogramma

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 1 oktober 2026, ter bespreking van agendapunt 10.1 Woonvisie.;

constaterende dat:
- gemeenten dankzij de Wet Versterking regie volkshuisvesting (per 1 juli 2026 van kracht) een volkshuisvestingsprogramma (per 1 juli 2027) moeten maken;
- dit programma richting geeft aan het woonbeleid (vervangt Woonvisie) van Rotterdam;
- de gemeenteraad eerder samen met het college heeft gewerkt aan de Rotterdamse Woonvisie;
- dit een intensief proces was, waarin de raad op verschillende momenten inhoudelijk heeft meegedacht en input heeft kunnen geven;

overwegende dat:
- wonen één van de belangrijkste onderwerpen is voor Rotterdammers;
- goede keuzes over bouwen en wonen vragen om een breed gesprek over de toekomst van de stad;
- de gemeenteraad door het eerdere proces veel kennis heeft opgebouwd over de Rotterdamse woningmarkt;
- een zorgvuldig en gezamenlijk proces zorgt voor meer betrokkenheid en een beter debat in de raad;
- het volkshuisvestingsprogramma voor meerdere jaren richting geeft aan het woonbeleid van Rotterdam;

verzoekt het college:
- het volkshuisvestingsprogramma samen met de gemeenteraad en stakeholders vorm te geven in de geest van het "Woonakkoord Rotterdam"
- hiervoor, net als bij het maken van de Woonvisie, een intensief en inhoudelijk proces met de raad te organiseren;
- de raad op verschillende momenten in het proces de mogelijkheid te geven om mee te denken, kennis te delen en richting te geven;
- de raad tijdig te informeren over de planning en opzet van dit proces;
- daarbij ook gebruik te maken de kennis die is opgedaan bij het maken en uitvoeren van de huidige Woonvisie.

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. V.A. Bruin, M. Verhoef, G.G. van Dijk en B. Doğan.

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan de heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Dank u wel, voorzitter. Ik moest een klein beetje herschrijven, omdat het vanochtend natuurlijk eerst nog een tweeminutendebat leek, maar nu uiteindelijk regulier debat wordt. Na de bijdrage van de heer Van Eikeren, die het terecht zei, het is wat dat betreft een nieuwe coalitie met 5 partijen. Die goot natuurlijk een enorme sloot ranja in het glas. Die gaan we nu een klein beetje aanlengen. Voorzitter, als we de stukken, de rapportages op de voortgang naast elkaar leggen, dan ziet D66 ook positieve ontwikkelingen. Niet voor niets hebben de vorige periode ook volmondig voor die toenmalige nieuwe Woonvisie gestemd, waarmee we ook door landelijke ontwikkelingen vanaf volgend jaar verder mogen met een volkshuisvestingsprogramma. Ik zie niet enkel een cesuur, ik zie ook wel degelijk een synthese. Er wordt veel gebouwd. Het coalitieakkoord bevestigt dat nogmaals. Er zit veel in de pijplijn en de prognose is dat het woningtekort richting 2035 aanzienlijk afneemt. We hebben een forse opgave rond de woningnood, die we zeker in het hier en nu voelen. We weten ook dat de doorlooptijd van bouwprojecten lang kan duren. Wat we vandaag zaaien, oogsten we soms pas over 10 jaar, maar laten we elkaar ook niet volledig de put in praten. We zien bijvoorbeeld ook dat de particuliere huurvoorraad in 2025 met zo een 3500 woningen is gegroeid en dat met de nieuwe wetgeving wij als gemeente aanzienlijk meer mogelijkheden krijgen om ook op te treden tegen hoge huren en slecht verhuurderschap. Deels sla ik al aan op het volgende debat. De volgende stap draait wat D66 betreft dan ook, naast meer woningen bouwen, om het bouwen van de juiste woningen op de juiste plekken voor de Rotterdammers van morgen. Dat is de reden dat we ook mede-indiener zijn bij de motie die Volt, als ik het goed heb, zo dadelijk ook gaat indienen, die aandacht vraagt voor de zogenaamde woningtypologie. Daarom, voorzitter, spreekt de gebiedsgerichte uitwerking van de Woonvisie ons ook aan. Een gemengde stad betekent wat ons betreft ook meer betaalbare woningen in wijken waar die nu schaars zijn, maar ook ruimte voor midden en hoge segmenten in wijken waar juist daar weinig van aanwezig is. Gemengde wijken gaan bovendien over meer dan alleen percentages sociaal, midden of duur. Het is al vaker gememoreerd. Onze stad verandert. Het aantal eenpersoonshuishoudens groeit sterk, richting 210.000 in 2040. Gisteren was het volgens mij ook een thema bij de technische sessie over verdichting, het tekort aan studentenwoningen. Dat kan tegelijkertijd oplopen tot 7600 in 2033. Dat vraagt bijvoorbeeld ook om kleinere woningen, om onzelfstandige studentenhuisvesting, om nieuwe woonvormen zoals coöperatief wonen en, zoals ik net ook aangaf, richting de motie van Volt zo dadelijk ook een andere woontypologie. Laten we vooral ook slimmer kijken naar de stad die er al staat. Optoppen, splitsen, inbreiden, you name it. De potentie om binnen de bestaande voorraad onder onze voeten, achter onze gevels te bouwen, is enorm. We gaan het daar de komende periode vaker over hebben, al was het maar iets om een zaak als de parkeernorm. Ik kijk daar enorm naar uit. Voorzitter, de rode draad voor D66 is helder. Er gebeurt veel en er gaat ook veel goed. De volgende fase vraagt echt ook om meer woningen. Niet alleen nieuwbouw, waar we zo vaak over in debat gaan, maar juist ook gecreëerd met, tussen, op, achter en wellicht zelfs onder die bestaande voorraad, met meer variatie, meer menging en slimmer gebruik van wat er al staat. Wij kijken er in ieder geval naar uit. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Ik had nog een ander rijtje, dus ik ga mijn rijtje aflopen. De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, meer studentenhuizen deel 1, deel 2 en deel 3, allemaal met algemene stemmen of in ieder geval met veel steun in deze raad aangenomen. Tegelijkertijd lossen al die moties het probleem niet op, want die studentenhuizen hebben we broodnodig en studenten knappen daar ook van op. Minder eenzaamheid, minder mentale gezondheid en toch lukt het gezien de randvoorwaarden, die er financieel zijn, niet om die in groten getale te realiseren. Voorzitter, daar wordt al heel lang voor gelobbyd, maar die lobby

is niet succesvol. Wij denken dat daar wel wat meer vaart in kan komen. Ik heb de motie ‘Maak vaart met lobby voor betaalbare studentenhuizen’.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 5. Maak vaart met lobby voor betaalbare studentenhuizen

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 1 oktober 2Q26 ter bespreking van de 'Woonvisie';

constaterende dat:
- de meeste nieuwe studentenhuisvesting gebouwd wordt in de vorm van zelfstandige huisvesting: zelfstandige studio's met alle voorzieningen voor één persoon,
- al langere tijd een lopende lobby wordt gevoerd naar het Rijk om onzelfstandig wonen voor studenten aantrekkelijker te maken en te vergemakkelijken,
- de lobby huurtoeslag voor onzelfstandige studentenwoningen wordt genoemd als concrete actie in het Rotterdams Uitvoeringsplan Studenten huisvesting 2026-2029,

overwegende dat:
- de bouw van vooral zelfstandige woningen bijdraagt aan een toenemende individualisering en eenzaamheid onder studenten en niet bijdraagt aan een stad waar het prettig wonen en verblijven is,
- onzelfstandige woningen, onder andere in de vorm van studentenhuizen, van toegevoegde waarde zijn om eenzaamheid onder studenten te bestrijden,

verzoekt het college:
- de lopende lobby te versterken om de randvoorwaarden voor onzelfstandige studentenhuisvesting te verbeteren, zodat de realisatie van nieuwe studentenhuisvesting beter aansluit op de behoefte van studenten,

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. G.G. van Dijk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan de heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd): Voorzitter, dank u wel. Als u mij toch zou vragen: wat is het mooiste uit dat nieuwe gesloten coalitieakkoord, dan zou ik met volle overtuiging zeggen: de paragraaf over bouwen en wonen. De eerste doorbraak van het akkoord is een woning voor iedereen. Het nieuwe college kiest voor een radicaal andere aanpak. Het voegt ook daad bij het woord. Tientallen miljoenen euro's worden er vrijgemaakt om de nieuwbouw uit het slop te trekken, nieuwe gebiedsontwikkelingen los te krijgen, zodat deze periode gestart wordt met de bouw van maar liefst 15.000 nieuwe woningen. Vaart maken is een understatement. In de afgelopen periode zijn er gelukkig ook grote stappen gemaakt. We lezen in de voortgangsrapportage bijvoorbeeld dat er in de afgelopen periode is gestart, de afgelopen jaren is gestart, met het bouwen van bijna 4170 woningen, waarvan twee derde in het betaalbare segment. Dat zou kunnen rechtvaardigen de conclusie dat de populisten die het hebben over Rotterdam waar alleen nog maar wordt gebouwd voor importmiljonairs het bij het onjuiste eind hadden en dat er in Rotterdam wel degelijk een plaats is voor iedereen.

De VOORZITTER: De heer Van Eikeren.

De heer VAN EIKEREN (pro): De heer Verweij had een vrij ingewikkelde quizvraag voor mij, dus een makkelijke voor hem. Hoeveel is 1 min 1?

De VOORZITTER: De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd): Als jurist heb ik altijd geleerd dat hangt ervan af en kan ik überhaupt niet goed rekenen, maar dit is 0.

De heer VAN EIKEREN (pro): Dan maak ik me voor dinsdag zorgen, als juristen zo denken.

De VOORZITTER: De heer Van Eikeren heeft het woord.

De heer VAN EIKEREN (pro): Eén min 1 is natuurlijk 0. Tellen met bouwstarts heeft natuurlijk helemaal 0 zin. Als je 10 woningen sloopt en je bouwt er 10 terug, dan levert dat voor niemand wat op. Tellen met die bouwstarts, daar gaan we dus ook mee stoppen. Het gaat erom woningzoekenden hebben wat aan voordeuren erbij. Dan vindt u me helemaal aan uw kant, maar niet net doen of dat de afgelopen jaren er een heel legio aan betaalbare woningen bij is gekomen, want die bouwstarts is echt iets anders dan netto woningen toevoegen.

De VOORZITTER: De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd): Voorzitter, ik ga niet zo mee in het frame dat we niets zouden hebben aan het vernieuwen van woningen. Als je op een gegeven moment in de projectontwikkeling 100 woningen sloopt, 100 gloednieuwe, energieneutrale, nieuwe, goed geïsoleerde, schimmelvrije woningen neerzet, dat is pure winst, zou ik zeggen. Niet pure winst. Technisch gezien netto gelijk blijven, maar wel degelijk een vooruitgang.

De VOORZITTER: De heer Van Eikeren.

De heer VAN EIKEREN (pro): Dat wilde ik net zeggen. Dan zou ik eens aan de woningcorporaties vragen hoeveel winst ze daaruit halen, uit de 1 op 1 vervanging van woningen. Ik ben het wel met u eens dat een nieuwe woning sowieso toevoegen en iets ouds vernieuwen, dat is winst voor de bewoner, maar voegt natuurlijk voor woningzoekenden niets toe.

De VOORZITTER: De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd): Nou heb in de prestatieafspraak gelezen, voorzitter, dat corporaties per jaar meer dan 500 miljoen euro op de plank laten liggen, in Rotterdam alleen heb ik het over, omdat ze niet de huur vragen die ze wel mogen vragen. Als we dan toch kijken naar daden voor het feit dat corporaties te weinig huurinkomsten zouden halen uit nieuwe woningen, zou ik vooral naar de corporaties kijken en niet naar iemand anders. Dan ga ik verder met de rest van mijn betoog. Het is belangrijk om te erkennen dat we wel alle zeilen zullen moeten bijzetten om dit tempo vol te houden. Dat gaat niet vanzelf. Het lijkt haast alsof we met de 10 plagen van Egypte te maken hebben als het gaat over de woningmarkt. Stikstof, netcongestie, stijgende loonkosten, materiaalkosten, personeelstekorten, langdurige bezwaar- en beroepsprocedures, maar ook betaalbaarheidseisen. Voorzitter, betaalbaarheidseisen. Hoe sympathiek het ook klinkt om met ronkende termen te eisen dat maar liefst twee derde of 80 procent van de nieuwe woningen in het betaalbare segment moet vallen, dit soort eisen zitten nieuwbouw in de weg. Neem het niet van mij aan, ondanks dat ik dat al vaak heb geroepen, maar lees dan vooral het rapport van het Instituut voor Publieke Economie met de titel ‘Betaalbaar Bouwen: Een economische analyse van de betaalbaarheidseisen en de gevolgen daarvan’. Conclusie in 1 zin: betaalbaarheidseisen

leiden tot minder nieuwbouw, vooral in de corporatiesector. Einde citaat. Het coalitieakkoord gelukkig, voorzitter, gaat hier dan ook eindelijk anders mee om. We gaan niet werken met percentages. Van Eikeren gaf het terecht aan, in percentages kan je niet wonen. We gaan werken met absolute aantallen. Tenminste 15.000 nieuwe woningen, waarvan 10.000 betaalbaar, 4500 midden, 5000 sociaal. Als er meer gebouwd kan worden, in welk segment dan ook, gaan we dat doen. We gaan niet krampachtig en dogmatisch, noemde ik het ook al, vasthouden aan percentages. De gebiedsgerichte uitwerking uit het stuk kwam dan ook als een soort oude relikwie over. Wat zien we daar? Per gebied wordt er toch vastgesteld 30 procent sociaal, 20 procent midden en gaan we met de stofkam alsnog percentages vaststellen wat en waar we in welk segment moeten gaan bouwen. Dat is een onverstandige manier om daarnaar te kijken. Dat kan leiden tot minder nieuwbouw. Ik ben ook blij met de toezegging van de wethouder dat dit slechts 1 van de brillen is, einde citaat, waarmee we ernaar gaan kijken. Dat het iets is wat als richtinggevend element wordt meegenomen, maar dat we niet ijzerhard gaan vasthouden aan dat soort percentages. Is het dan een verzonnen risico waar de VVD wat over verzint? Nee voorzitter. In het Motorstraatgebied op Zuid is ongeveer 70 procent van de woningen sociaal en daar wilde een projectontwikkelaar een nieuw project bouwen, 120 nieuwe woningen in het middensegment. Komt er een provinciebestuurder nota bene voorbij om een stokje te steken voor het nieuwbouwproject, het tegen te houden, omdat het niet voldeed aan het door haar gewenste percentage. Dan vind je het kennelijk belangrijker om in jouw eigen campagnevideo mooie sier te maken met ronkende termen over percentages dan dat je het daadwerkelijk belangrijk vindt om het woningtekort op te lossen. Basta. Doen we niet meer. We gaan werken met absolute aantallen. Dat vervult me met trots. Voorzitter, ik kom tot een afronding. Ik heb nu twee zoontjes tussen 1 en 3 jaar oud. Al voordat ik ze had, wilde ik gemeenteraadslid worden, omdat ik het woningtekort oneerlijk, frustrerend en gekmakend vind. Het begint ondertussen wat persoonlijker te voelen. In hun paspoort staat geboorteplaats Rotterdam en ik mag graag geloven dat over 15 jaar ook woonplaats Rotterdam daaraan kan worden toegevoegd, maar dat gaat, nogmaals, niet vanzelf. We zullen vaart erin moeten houden. We zullen het juist moeten blijven doen 15 jaar lang of langer, ook voor andere generaties na hen. We zullen de komende jaren werk moeten maken van minder eisen, meer ruimte, minder overheid, meer efficiëntie, meer woningen, meer keuzevrijheid, meer aanbod, minder schaarste, meer beschikbaarheid. De betaalbaarheid volgt dan vanzelf. Dank u wel.
De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Wempe.

De heer WEMPE (volt): Voorzitter, iedere Rotterdammer merkt het, de woning die bij je past, je inkomen of levensfase is bijzonder lastig te vinden, of je nu net start op de arbeidsmarkt, met een gezin wilt doorstromen of ouder wordt en lastig ter been wordt. We moeten flink aan de bak om zo snel mogelijk passende woningen te realiseren. Als Volt zien we dat Rotterdam de stad is waar moderne woningen en moderne architectuur worden omarmd. Dat is ook wat we nodig hebben om tegemoet te komen aan de woonbehoefte van de moderne Rotterdammer. Gelukkig trekt deze coalitie alles uit de kast om dit waar te maken, niet minder dan 15.000 woningen tot 2030, waarvan de overgrote meerderheid in het betaalbare segment. Precies dat zijn de nodige investeringen die we met deze coalitie gaan doen. Regie voeren betekent wat ons betreft ook dat we sturen op wat de stad echt nodig heeft. In de commissie heeft onze Alyssa er ook al op gewezen, we moeten ons niet blindstaren op prijssegmenten. We willen wijken voor iedereen en passende woningen voor iedereen. Wijken waar je op allerlei manieren samen kunt wonen en leven, met ruimte voor alleenstaande gezinnen, vrienden die samenwonen, meergeneratiewoningen, woongemeenschappen en knarrenhofjes. We willen dat in de uitwerking van woonbeleid ook oog wordt gehouden voor al dit soort type woningen, zodat wijken voor iedereen worden gecreëerd. Daarom dienen wij de motie in ‘Woontypologieën in beeld bij woonbeleid’. Zo zetten we met de coalitie in op een stad waar goed en betaalbaar wonen voor iedere Rotterdammer bereikbaar is. Dank u wel. Deze motie dienen we in samen met D66 en PRO.

De VOORZITTER: De heer Wempe heeft de volgende motie ingediend.

Motie 6. Woontypologieën in beeld bij woonbeleid

“De Gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026 ter bespreking van het agendapunt '9.5 Woonvisie';

constaterende dat:
- de gebiedsgerichte vertaling wel onderscheid maakt tussen prijssegmenten en twee doelgroepen maar niet in woontypologieën;
- de gebiedsgerichte vertaling van de Woonvisie zich richt op waar we moeten bouwen, welke segmenten en welke doelgroepen prioriteit hebben om echt wijken voor iedereen te creëren.

overwegende dat:
- moderne woonvormen uiteenlopen van friends-woningen, eengezinswoningen, meergeneratiewoningen, woongemeenschappen, studio’s etc.
- wij door het ontbreken van deze typologieën onvoldoende zicht hebben op hoe aan deze woon behoeftes wordt voorzien.

verzoekt het college:
- bij uitwerking van toekomstig woonbeleid, zoals het volkshuisvestingsprogramma, ook aandacht te hebben voor diversiteit aan woningtyplogieën en woonvormen.

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. H. Wempe, T. de Haan, J. Jaspar en K.J.P. van Eikeren

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Zijn er dan nog andere leden die het woord wensen?

De heer DOĞAN (denk): Doğan.

De VOORZITTER: Excuus.

De heer DOĞAN (denk): Voorzitter, ook vandaag houd ik het kort gezien de spreektijd. Voorzitter, het is van belang tijdig te achterhalen wat de planvoorraad is voor ouderen, vooral vanwege de toenemende vergrijzing, om eventueel te kunnen bijsturen. Daarom dienen wij de motie in ‘Verschaf duidelijkheid over ouderenhuisvesting!’, medeondertekend door Leefbaar, Forum voor Democratie en 50PLUS. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Doğan heeft de volgende motie ingediend.

Motie 7. Verschaf duidelijkheid over ouderenhuisvesting!

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van agendapunt 10.1 'Debat over de Woonvisie';

constaterende dat:
- in de Rotterdamse Woonvisie een opgave voor ouderenhuisvesting is opgenomen van het bouwen van in totaal 14.200 woningen (3.100 geclusterde woningen, 2.700 zorggeschikte

woningen en 8.400 nultredenwoningen) over drie perioden (2026-2029, 2030-2033 en 2034-2037);
- in Rotterdam het aantal ouderen groeit, met de sterkste toename onder de 75-plussers;
- het aantal mensen met dementie in Rotterdam en omstreken de komende jaren zal verdubbelen, en naar verwachting dit aantal in 2050 met 104% is gestegen ten opzichte van 2022;
- ouderen langer zelfstandig blijven wonen en dit aansluit bij de wens van veel zelfredzame ouderen en bij landelijk beleid: verpleeghuiscapaciteit groeit niet verder;
- de wethouder de komende periode in gesprek gaat met belangrijke vastgoedpartijen, zoals woningcorporaties, zorgpartijen en ontwikkelaars in gebiedsontwikkelingen, over de mogelijkheden tot sturing op de totale planvoorraad;

overwegende dat:
- deze ontwikkelingen (groei van het aantal ouderen en groei van het aantal mensen met dementie) om een woon- en zorgomgeving vragen die hierop is ingericht;
- het hierom van belang is om inzicht te verkrijgen in het totale planaanbod van geclusterde en zorggeschikte woningen en nultredenwoningen voor ouderen over de perioden 2026-2029, 2030-2033 en 2034-2037;
- vanwege de groei van het aantal ouderen er een noodzaak is dat deze passende woningen voor ouderen ook daadwerkelijk worden gerealiseerd;

verzoekt het college:
- bij ontwikkelende partijen (marktpartijen, corporaties, zorgaanbieders, etc.) te verkennen wat het totale aantal geplande geclusterde en zorggeschikte woningen en nultredenwoningen voor ouderen is over de perioden 2026-2029, 2030-2033 en 2034-2037;
- op basis van deze uitkomsten bij het gesprek met belangrijke vastgoedpartijen, zoals woningcorporaties, zorgpartijen en ontwikkelaars in gebiedsontwikkelingen de mogelijkheden te verkennen tot het actief bijsturen naar het gewenste aantal ouderenwoningen van 14.200 over de drie perioden (2026-2029, 2030-2033 en 2034-2037);
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. B. Doğan, V.A. Bruin, D.M. Hamhuis en J.C. Siemons

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Andere leden die het woord wensen? Mevrouw Coşkun.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Dank u wel, voorzitter. De aanvrager van dit debat, de heer Van Eikeren, zei zojuist dat wij naar een nieuw tijdperk gaan. Dat is hartstikke mooi. We zijn ook van nieuwe ontwikkelingen, nieuwe inzichten. Die kunnen wat ons betreft ook opgenomen worden in onze nieuwe Woonvisie. Voorzitter, de nieuwe Woonvisie, er wonen ook duizenden stadsdieren in Rotterdam. Zij verdienen ook een plek in de nieuwe Woonvisie, met speciale aandacht voor de aanleg van bijenburchten, nestkasten, schuilplekken en voldoende groen voor de hele nuttige beesten, zoals egels. Daarom dienen we de motie 'Stadsdieren wonen graag in Rotterdam' in. We verzoeken het college hierin elk jaar te monitoren hoe het gaat met onze dierlijke bewoners als gevolg van onze bouwplannen.

De VOORZITTER: Mevrouw Coşkun heeft de volgende motie ingediend.

Motie 8. Stadsdieren wonen graag in Rotterdam

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van het debat over de Woonvisie;

constaterende dat:
- het in de "Gebiedsgerichte vertaling doelen van de Woonvisie (2025)" gaat over hoe stedelijke woonopgaven zouden moeten landen in de 14 gebieden in Rotterdam;
- in hoofdstuk 5 speciale aandacht is voor Woonvormen voor aandachtsgroepen:
- studenten, ouderen, collectieve woonvormen en woonwagenstandplaatsen;

overwegende dat:
- onze stad een thuis is voor een grote diverse groep stadsdieren;
- er al specifiek aandacht is voor stadsdieren door onder andere de aanleg van
- bijenburchten, nestkasten en schuilplaatsen;
- stadsdieren er toch vaak bekaaid afkomen en vergeten worden in de uitwerking van beleid;
- stadsdieren, net als mensen, graag in Rotterdam wonen en onze speciale aandacht vragen;

verzoekt het college:
- om stadsdieren als aparte groep inclusief doelstellingen te benoemen in de Woonvisie en Gebiedsgerichte vertaling doelen van de Woonvisie in hoofdstuk vijf Woonvormen voor aandachtsgroepen;
- om stadsdieren op te nemen in de jaarlijkse Voortgangsrapportage Woonvisie;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. Z.P. Coşkun

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: De heer Isaack.

De heer ISAACK (bij1): Dank u wel. Het 100-dagenplan is bedoeld om bouwrecords te verbreken. Top. Echter willen wij als BIJ1 ervoor waken dat dit plan gentrificatie in de hand werkt onder het mom van gemixte wijken. Met deze motie, die we indienen samen met de SP, vragen we daarom om gentrificatie als probleem te erkennen en te kijken in hoeverre nieuwe plannen gentrificatie in de hand werken.

De VOORZITTER: De heer Verweij heeft een vraag.

De heer VERWEIJ (vvd): Voorzitter dank. Wat is gentrificatie precies in uw definitie en waarom is het een probleem?

De VOORZITTER: De heer Isaack.

De heer ISAACK (bij1): Gentrificatie is het verdringen van de huidige bewoners, de samenstelling van een buurt te veranderen. Dat vinden we slecht.

De heer VERWEIJ (vvd): Er zijn 2 verschillende dingen die kunnen gebeuren. Het kan gebeuren dat er in de wijk veel nieuwe woningen bijkomen, heel duur, veel mensen met een hoger inkomen. Dat is op zich gentrificatie in uw definitie. Dat lijkt me niet zo een probleem.

Wat wel een probleem is, als je inderdaad gaat slopen en je gaat alleen maar duur terugbouwen. Daarmee zijn we het eens. Dat is wel een probleem. Maar het is niet zo raar of niet zo gek dat als er veel woningen worden gebouwd, dat er dan ook meer mensen met een hoger inkomen in een wijk gaan wonen. Waarom is dat per definitie een probleem, vraag ik u.

De VOORZITTER: De heer Isaack.

De heer ISAACK (bij1): Omdat het, nogmaals, voor verdringing zorgt. Kijk maar naar Katendrecht. Kijk naar Tweebosbuurt. Genoeg voorbeelden in Nederland voor heel de wereld waar dit plaatsvindt. Het zorgt voor verdringing.

De VOORZITTER: De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd): Dan begrijp ik nog steeds niet waarom het een probleem is dat er bijgebouwd wordt. Nogmaals, als we het hebben over een hypothetisch geval waarin er niet gesloopt wordt, maar bijgebouwd, er komen woningen bij, waarom is het dan zo erg dat mensen daar niet op basis van hun inkomen mogen wonen, maar dat mensen op basis van inkomen meer recht hebben om daar te wonen? Ik begrijp niet waarom het dan wel oké is om die discriminatie toe te passen.

De VOORZITTER: De heer Isaack.

De heer ISAACK (bij1): Discriminatie. Als je allemaal rijke mensen in een buurt neerpleurt, dat heeft wel degelijk effect op de bewoners in een bepaalde wijk. Uiteindelijk zie je, er zijn talloze onderzoeken al uitgevoerd, dat de bewoners die daar al wonen de buurt uit worden verdreven.

De VOORZITTER: De heer Isaack heeft de volgende motie ingediend.

Motie 9. Stop het gentrificeren van Rotterdam

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026 ter bespreking van agendapunt 10.1 Debat over de Woonvisie.;

constaterende dat:
- het college haar woningbouwopgave gaat uitwerken in een 100-dagenplan;
- het college van plan is om in te zetten op "gemixte wijken" en meer woningen in het in het midden- en topsegment te bouwen in buurten met veel sociale woningen[1];

overwegende dat:
- het aantrekken van kapitaalkrachtige bewoners naar financieel armere wijken gentrificatie is[2] en leidt tot sociale ongelijkheid en verdringing van oorspronkelijke bewoners;
- er in Rotterdam al jarenlang gentrificerend beleid wordt gevoerd onder het mom van "gemixte wijken", waarmee volksbuurten veranderd zijn in buurten die onbetaalbaar zijn voor de oorspronkelijke bewoners;
- dit ondersteund wordt door verschillende onderzoekers die stellen dat gemengde wijken níet per definitie tot gemengde gemeenschappen leiden, maar er juist vaak toe leiden dat de ongelijkheid in de wijk scherper wordt, terwijl problemen zoals armoede onaangetast blijven en enkel worden verplaatst uit het zicht van rijkere mensen[3];
- de sloop van de Tweebosbuurt liet zien hoe gentrificatie levens van oorspronkelijke bewoners kapot maakt, maar dat gentrificatie ook zonder sloop plaatsvindt wanneer

prijzen van woningen en faciliteiten in de buurt stijgen als gevolg van de toevoeging van duurdere woningen;
- gentrificatie geen natuurlijk proces is, maar een direct gevolg van beleidskeuzes;

verzoekt het college om:
- gentrificatie binnen het 100-dagenplan te erkennen als probleem wat actief moet worden voorkomen;
- binnen het 100-dagenplan een toetsingsmoment op te nemen om bij alle ontwikkelprojecten in de stad vooraf te beoordelen in hoeverre de plannen gentrificatie in de hand werken;
- hierbij de volgende definitie van gentrificatie te hanteren: Gentrificatie is een beleidsproces waarbij een buurt wordt opgewaardeerd door de instroom van kapitaalkrachtige groepen, wat leidt tot sociale en demografische verschuivingen, veranderingen in voorzieningen, winkelaanbod en culturele dynamiek, en (dreigende) verdringing van oorspronkelijke bewoners, ondernemers en gemeenschappen.

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J.D. Isaack en E. Başoğlu

[1] https_//rotterdamraad_bestuurlijkeinformatie_nL/Reports/Document/f7267f1f.e320-4392-8fa3-4da1bd83740f?documentId=f1 a73f6f-4e3c-44e1-85fc-341c862876a2
[2] Wooncrisis-expert Cody Hochstenbach: 'We investeren in stenen niet in mensen' - OneWorld
[3] Stadsgeograaf Brian Doucet over het Rotterdamse gentrificatiebeleid -Vers Beton; Rotterdam-Zuid gaat vooruit, maar dat geldt niet voor alle bewoners I Erasmus Extra; 'De kansen van een werkloze uit Rotterdam Zuid nemen echt niet toe als je hem in Kralingen plaatst' I Pointer

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Kijken of er nog anderen zijn die het woord wensen. Niet. Dan vraag ik de wethouder of zij kan antwoorden.

Mevrouw KOCKELKOREN (wethouder): Voorzitter, dat gaan wij doen. Een heleboel moties en een goed debat erover gehad. Ik denk allereerst dat het goed is om de ongelooflijke urgentie van onze plannen voor het betaalbaar wonen, het realiseren van 15.000 nieuwe woningen, waarvan 10.000 betaalbaar, 4500 sociaal, dat is een enorme ambitie en die is ook nodig in de wooncrisis waar we in zitten. Iedereen van ons heeft afgelopen campagne mensen gesproken die zeggen: mijn broer, mijn buurjongen, mijn oom kan geen woning vinden, slaapt in een auto, slaapt op een bank, zit vast in zijn leven, zoals ook door een aantal van jullie in verschillende woorden is gebruikt. Dat is de reden waar deze coalitie een deel van de gelden, waar we de hele ochtend over hebben gesproken, aan uit gaat geven, voor al die Rotterdammers die een woning nodig hebben, 111 miljoen in het Doorbouwfonds. Dat is niet voor niets. Dat is geen gratis geld. Dat is geld voor woningen voor gewone Rotterdammers, die daar elke dag op zitten te wachten, vastzitten in hun leven, niet door kunnen met een baan, met zoeken naar een vervolgopleiding, een volgende stap in hun leven. Ik denk dat dat een ongelooflijk belangrijk vraagstuk is, waar we met grote urgentie met partners uit de stad, zowel corporaties als ontwikkelaars, keihard aan willen werken, waar we handen en voeten willen geven in een 100 -dagenplan, dat voor de kerst bij jullie ligt hier in de raad, waarin concrete afspraken worden gemaakt. Waar gaan we die betaalbare woningen bouwen? Hoeveel worden het? In welke gebieden gaan die landen? Welke partner staat aan de lat om ze ook daadwerkelijk te realiseren? Ik denk dat dat een ongelooflijk mooie opgave is, waar ik heel graag heel hard aan wil werken en waar wij ook dat geld keihard voor nodig hebben. Dat misschien in reactie op de discussie die we de hele dag hebben gevoerd. Dit is een van die grote opgaven, onze doorbraak 1. Die heeft al onze inzet en steun ontzettend hard nodig.

De VOORZITTER: De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Dank u wel. Een vraag aan de wethouder. Zitten daar dan ook speciaal woningen bij voor ouderen?

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw KOCKELKOREN (wethouder): Zeker. Daar zitten woningen bij voor alle doelgroepen, in alle prijssegmenten. Daar hebben we ook de partners, corporaties, ontwikkelaars, alle inzet van onze ambtenaren om die processen te stroomlijnen, want dat is niet makkelijk. We hebben tegenwind. We hebben stijgende bouwkosten. We hebben allerlei redenen waarom het moeilijk is. Daarom is die inzet van ons zo nodig. Dat gaat ook voor ouderen. Dat gaat ook voor studenten. Dat gaat ook voor mensen die het liefst in een collectieve woonvorm wonen, waarin ze makkelijk met hun buren leven. We hebben in onze coalitie ook gezegd: we willen bijvoorbeeld knarrenhofjes voor ouderen, een heel mooi middel wat in de landen wel eens voorkomt. Ook dat is allemaal niet makkelijk, want daar hebben we het ook al jaren over, maar dat zijn wel de zaken waar we ons voor willen inzetten en waar we ook die middelen keihard voor nodig hebben. Dan, voorzitter, heb ik een aantal vragen gekregen en een heel aantal moties. Ik zal eerst antwoord geven op de vragen. Allereerst de vraag van PRO. Gaan jullie ook het gesprek voeren in het regioakkoord om te zorgen dat niet alleen in Rotterdam wij onze nek uitsteken voor die betaalbare woningen, maar ook in de omliggende gemeenten? Wij zijn hard aan het werken. Uiterlijk 31 december dit jaar moet er een regio akkoord liggen. Daar moeten die afspraken over wie bouwt wat weer vastgeklikt worden. Ik voer daar de gesprekken met de collega's met de 11 gemeenten. Er zijn 11 gemeenten die samen in die regio zitten. Daar is inderdaad de inzet dat ieder zijn fair share neemt, dus dat het niet zo kan zijn dat alleen Rotterdam hier zijn nek uitsteekt voor het realiseren van de betaalbare woningen. Ik denk dat dat ook heel erg hard nodig is, want de woningzoekende, die heeft dan meer kans. Als jij een oudere bent en je kunt in Rotterdam niet zo snel een passende woning vinden, maar wel in Barendrecht, dan helpt dat om sneller die passende woning te vinden. Daarom vinden wij het belangrijk om ook die regiogemeenten aan te spreken op hun aandeel in deze lastige opgave en daar de schouders met ons onder te zetten. Daar gaan we vanuit in coöperatieve sfeer. Als dat ingewikkeld wordt, dan gaan we wel onze tanden laten zien, dat ben ik helemaal met de heer Van Eikeren eens, want we moeten wel ieder ons aandeel nemen.

De VOORZITTER: De heer Van Eikeren.

De heer VAN EIKEREN (pro): Zou de wethouder daarbij, voordat die gesprekken plaatsvinden, dan ook voor hen inzichtelijk kunnen maken wat Rotterdam doet richting die regiogemeenten op het gebied van zorginzet en andere sociale inzet? Omdat we ook de afgelopen paar jaar hebben gezien dat een gemeente als Ridderkerk zegt: we zetten een hek om de gemeente en we doen niet meer mee in het woonverdeelsysteem. Dat is prima, maar dan knippen we ook alles gelijk in 1 keer eraf. De navelstreng, de hele bliksemse boel en dan zoeken ze het maar uit. Wat mij betreft zou ik de wethouder mee willen geven: doe dat onderzoek goed, want volgens mij is het vaak ook een gebrek aan kennis aan die kant van die gemeenten dat ze geen idee hebben wat wij torsen voor hun. Dat zou ik echt in de schaal gelegd willen zien hebben, om ook in de toekomst andere gemeenten niet op rare ideeën te brengen om uit het woonverdeelsysteem van de regio Rijnmond te stappen.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw KOCKELKOREN (wethouder): Voorzitter, die gesprekken lopen al. Ik neem deze oproep ter harte, want zo zit ik er ook in. Zo zit ik er ook aan tafel. Het is een collectieve

opgave, waarin je zoet en zuur gezamenlijk oppakt. Het kan niet zo zijn dat sommige gemeenten er alleen voor het zoet zitten en duiken voor het zuur. Wij hebben natuurlijk een behoorlijke opgave als het gaat om opvang van EU-arbeidsmigranten, steken we miljoenen per jaar in. Doen we met alle liefde, want wij zijn de grootste gemeente van die regio, maar dat is wel iets wat in het bakje ligt. Als het alleen gaat over het zoet, dan gaan we op een gegeven moment ook zeggen: weet dat er ook zuur is. Als jullie alleen het zoet willen, dan krijg je het zuur ook terug. Zo zitten we met elkaar te praten. We beginnen natuurlijk vanuit een coöperatieve sfeer, want ik denk dat je daarmee de woningzoekende het best dient. Ik hoop dat we er op die manier uitkomen, maar die gesprekken moeten wel goed gevoerd worden. Wat is het belang van de woningzoekende en hoe kunnen we daar met elkaar op een goede manier vorm aan geven? Dan de volgende vraag. Kan de wethouder een harde toezegging doen over de netto sociale huurwoningen? Ik heb al gezegd in de commissie: wij sturen op een substantiële groei van het aandeel sociale huurwoningen. We zijn nu die afspraken ook aan het vormgeven in het 100-dagenplan. Wij hebben er ook baat bij om daar op een goede manier op te sturen. We hebben duidelijke afspraken gemaakt over hoeveel sociaal, hoeveel middeldure huur, hebben we als absolute aantallen in ons coalitieakkoord opgenomen. We hebben niet helemaal op dit moment aan de knoppen van hoeveel worden er geliberaliseerd, hoeveel worden er verkocht, hoeveel moeten er nog gerenoveerd worden of geherstructureerd, maar dat moet wel allemaal bij elkaar op leiden tot een substantiële groei van het aandeel sociaal. Dan is er nog een vraag van de SP.
De heer BA**Ş**O**Ğ**LU (sp): Voorzitter?

De VOORZITTER: De heer Başoğlu.

De heer BA**Ş**O**Ğ**LU (sp): Wat verstaat de wethouder onder substantieel?

De VOORZITTER: Wethouder.

Mevrouw KOCKELKOREN (wethouder): Voorzitter, dat kan ik nu niet helemaal vastklikken, omdat wij niet weten waar die andere factoren, waar wij zelf niet direct invloed op hebben, op uitdraaien. Ik zeg alleen aan u: ik zet mij volledig in om tot die substantiële groei van het aandeel sociaal te komen. Daar komen we verder in de periode zeker nog over te spreken met elkaar. Het eerste ijkpunt is natuurlijk de afspraak in het 100-dagenplan, waarin u al kan zien wat de afspraken zijn over die toename. Ondertussen sturen we natuurlijk ook erop dat we zo veel mogelijk van de huidige aantallen sociaal behouden, want daar gaat het natuurlijk om, dat je het surplus op een goede manier weet te realiseren. U vroeg ook gebiedsgerichte vertaling. Wij willen wijken voor iedereen. Dat betekent dat je in wijken waar weinig sociaal is ook stuurt op het toevoegen van sociaal. Dat betekent dat in wijken waar al veel sociaal is je stuurt op het toevoegen van middenhuur of andere segmenten, om die wijken voor iedereen te realiseren. Ik denk dat dat ook recht doet aan de opgave van die 15.000 woningen, waarin je voor alle segmenten, voor alle typologieën, voor verschillende doelgroepen woningen realiseert. Ik denk dat die gebiedsgerichte vertaling daar echt een goed hulpmiddel voor is en dat we niet alleen sturen in wijken waar al veel sociaal is van dan hoeft hier er niets verder bij, maar dat dat ook andersom geldt. In de wijken waar heel weinig sociaal is, is het dan ook noodzakelijk om een stapje bij te zetten. Waarbij ik wel wil zeggen: ik wil zo veel mogelijk woningen voor mijn geld, want daar staan we uiteindelijk voor aan de lat. Daarom had ik ook een debatje met de heer Verweij in de commissie van wat is doorslaggevend in die wijk of dat die partij of de andere partijen doet. Doorslaggevend is: hoe kun je met de beschikbare middelen zo veel mogelijk betaalbare woningen realiseren? Dat is een heel belangrijk criterium. Dan ga ik door naar de moties. De motie van de SP, ‘Doorbouwfonds alleen gebruiken voor sociale huurwoningen’. Wij willen dat doorbouwfonds inzetten voor zo veel mogelijk betaalbare woningen. Ik wil zo veel mogelijk woningen voor mijn geld. Dat is niet alleen voor sociaal, maar dat is wel een heel belangrijk segment, omdat je anders die woningen niet gerealiseerd krijgt. Dat hebben we de afgelopen jaren al gezien, maar dat zal

ook gelden voor middenhuur, waar soms ook die smeerolie nodig is. Die motie wil ik om die reden ontraden, maar dat wil niet zeggen dat we ons inzetten voor zo veel mogelijk betaalbaar. ‘Onze dorpen verdienen maatwerk met opkoopbescherming’, motie van Leefbaar Rotterdam. Wij snappen deze behoefte. Zoals u ook zelf al zei in uw bijdrage, wij gaan maandag op bezoek in Rozenburg om te horen waar lopen jullie tegenaan en wat zijn daar de beste oplossingen voor. Wij zien alleen in de opkoopbescherming op dit moment niet het snelle middel om dit op te lossen. Dat komt ook omdat er komt een wetswijziging aan in 2027, die ook de voorwaarden waarmee je de opkoopbescherming kan invoeren verandert. Je hebt een aantal criteria nodig in de huidige wetgeving, maar we moeten dan toetsen aan de nieuwe wetgeving. Daar kunnen we nu nog niet helemaal op vooruitlopen. Ik snap uw zorg. Die zorg deel ik ook en daar ga ik ook over in gesprek met de mensen van Rozenburg, maar deze motie wil ik daarom op dit moment ontraden. Dan de motie van Leefbaar, ChristenUnie en DENK, ‘Samen bouwen aan het Volkshuisvestingsprogramma’. Samen bouwen, dat willen we, ook met de leden in uw raad. Daar zijn we het helemaal over eens. Ik had al toegezegd in de commissie dat we hierover in oktober terugkomen van hoe we de raad meenemen in de uitwerking van het Volkshuisvestingsprogramma. Dit heeft ook wel echt tijdsdruk van hoe gaan we daar komen. Die deadline die we vanuit het Rijk hebben gekregen, 1 juli 2027, is best snel al, zeker als we de raad, wijkraden en partners uit de stad ook goed willen meenemen. Daarom vinden we dit middel van het woonakkoord, waar we toen echt 2 jaar mee bezig zijn geweest, een net iets te zwaar middel, maar we snappen wel die behoefte. Daar komen we ook op terug van hoe we dat proces ingieten en hoe we ook de raad en wijkraden, verschillende partners, daarin betrekken.

De VOORZITTER: Mevrouw Bruin.

Mevrouw BRUIN (lr): Dank u wel. Het is echt heel belangrijk dat we de raad hierin meenemen. Ik wil echt dat u daar aandacht voor heeft in uw brief.

Mevrouw KOCKELKOREN (wethouder): Zeker. Dat gaan we doen. Die toezegging staat en daar kom ik ook op terug, hoe we dat op een goede manier doen. Dan de motie ‘Stop de voorrang aan statushouders op de woningmarkt’. Daar zijn we het echt niet mee eens. We hebben een opgave om mensen te huisvesten. Statushouders zijn, op het moment dat ze status hebben gekregen, mensen die ook recht hebben op een sociale huurwoning. Dus daar gaan wij mee door. Het is ook nodig om die keten te ontlasten. Daar heeft ook het vorige college zijn taak in genomen en dat gaan wij zeker ook zo houden. Wij vinden het ook belangrijk dat we ons aan deze wettelijke en regionale kaders houden voor een zorgvuldige en evenwichtige verdeling van beschikbare woningen. Daarom deze motie ontraden. Dan de ChristenUnie, ‘Maak vaart met lobby voor betaalbare studentenhuizen’, saga 1, 2 en 3. Ik vind het een heel goede aanhoudende lobby, waar ik ook in het verleden graag met de heer Van Dijk samen in optrok. We zitten nog steeds in dezelfde impasse dat het Rijk vindt dat je daar geen financiering voor krijgt. Dat is helaas. De lobby blijft onverminderd groot. Deze motie helpt niet heel erg in een stap verderzetten. Wel kan ik toezeggen dat we bij de uitwerking van het Volkshuisvestingsprogramma ook expliciet zullen opnemen hoe we alternatieve woonvormen, waarbij we eenzaamheid onder studenten willen tegengaan, willen vormgeven. Wij zien ook dat er naast onzelfstandige woonvormen, die die financiering missen, dat er tussenvormen worden bedacht door partijen in de markt die hetzelfde voelen als wij. Die eenzaamheid onder studenten, die moeten we tegengaan. Daar zijn ook andere woonvormen geschikt voor. Dus we willen die grijze ruimte tussen onzelfstandig en zelfstandig maximaal benutten, zodat we ook dat gebrek aan financiering kunnen omzeilen. Op die manier hoop ik u ook een stap tegemoet te komen.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, als ik het dan goed begrijp, zegt u: die lobby, of er nou wel of niet een motie komt, die gaat wel door, maar ik heb nog een ander spoor om meer te kijken van hoe kan ik het met slimme andere vormen zo goed mogelijk benaderen.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw KOCKELKOREN (wethouder): Dat klopt. Dat zien wij nu al gebeuren. Daar hebben we het ook eerder over gehad, ook al met uw raad, van daar moeten we misschien nog eens het gesprek over voeren, over die vormen. Daar willen we in het Volkshuisvestingsprogramma ook verder invulling aan geven van hoe kunnen we dat op een goede manier doen, om die gezamenlijke opgave eenzaamheid van studenten woningen realiseren zo goed mogelijk bij elkaar te brengen en ook daar u als raad in mee te nemen.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, dat klinkt goed. Ik zou wel behoefte hebben aan een wat meer technische brief of sessie. Ik weet niet hoe die vormen dan vorm krijgen. Ik weet niet of u op dat punt iets kunt bieden.
De VOORZITTER: Wethouder.

Mevrouw KOCKELKOREN (wethouder): Natuurlijk ben ik bereid om uw raad daarin mee te nemen, want we hebben het ook al eerder over gehad friends-woningen. We hebben verschillende concepten wel eens voorbij horen komen. Het lijkt mij goed om daar nog eens nader over in gesprek te gaan. Ik kom erop terug in welke vorm dat is dan, maar in elk geval zeg ik toe dat we bij het Volkshuisvestingsprogramma daar aandacht aan besteden. Als we daar voorafgaand aan nog het nuttig vinden als commissie, dan wil ik daar natuurlijk graag medewerking aan verlenen.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, met deze 2 toezeggingen trek ik de motie in.

De VOORZITTER: Dat is motie nummer 5 wordt ingetrokken. U vervolgt uw betoog.

Mevrouw KOCKELKOREN (wethouder): Dank. Dan gaan we naar de motie van Volt, ‘Woontypologieën in beeld bij woonbeleid’. Wij vinden het een goede gedachte om naast doelgroepen en segmentering ook aandacht te besteden aan woontypologieën. Daarom willen we deze motie graag omarmen. Dan gaan we naar de motie van DENK, ‘Verschaf duidelijkheid over ouderenhuisvesting!’. Wij vinden het belangrijk om ook voor ouderen ons in te spannen. Dat staat ook in de gebiedsgerichte uitwerking. Daar staan verschillende zaken over opgenomen, hoe we daar aan zorggeschikte woningen komen, enzovoorts, maar deze motie is overbodig, want de zaken die erin staan, doen we al. Ik moet hem daarom ontraden, maar we zetten ons zeker in om ook voor de ouderen op een goede manier huisvesting te realiseren. Dan de motie van de Partij voor de Dieren, ‘Stadsdieren wonen graag in Rotterdam’. Daar zijn we het helemaal mee eens. Dat willen we ook graag zo houden en ook hen natuurlijk plek bieden, alleen dat is toch niet een doelgroep die we hier in de Woonvisie mee kunnen nemen. Dat zit toch echt meer in de portefeuille van wethouder Biesheuvel. Dus deze motie moet ik ontraden, maar dat betekent niet dat het de aandacht blijft houden van dit college om ook stadsdieren een plek te geven in de stad. Dan de motie ‘Stop het gentrificeren van Rotterdam’ van BIJ1. Die moet ik ontraden. Het uitgangspunt van het woonbeleid is wijken voor iedereen. In buurten met weinig betaalbare woningen zullen wij ons ook inzetten om meer betaalbare woningen te bouwen. In andere wijken zullen we ons inzetten om andere typen woningen te bouwen. Ik denk dat dat een goede manier is om zo veel mogelijk woningen toe te voegen in onze stad, goed gebruik te maken van onze voorzieningen voor al die doelgroepen die op zoek zijn naar een woning. Met die uitleg wil ik deze motie ontraden, maar wij zullen ons keihard inzetten, daar begon ik mijn betoog ook mee, voor al die 10.000

betaalbare woningen, 4500 sociaal, juist ook in de gebieden waar daar weinig geschikte woningen voor te vinden zijn.

De VOORZITTER: De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd): Dank u, voorzitter. Subtiele, maar belangrijke correctie. Ik heb mevrouw Kockelkoren nu op 3 verschillende momenten horen zeggen: we gaan zorgen voor zoveel mogelijk betaalbare woningen. Daar ben ik op zich niet op tegen, maar het coalitieakkoord is breder. We gaan zorgen voor zoveel mogelijk woningen. Ik hoorde u vlak daarvoor wel wat goeds zeggen. Inderdaad, we gaan zorgen waar het kan zoveel mogelijk. Ik heb u wel op 3 verschillende momenten echt de prioriteit horen leggen bij zoveel betaalbaar. Dat is een deel van uw opdracht, maar, ik geef het nogmaals mee, een deel van. Het gaat om zoveel mogelijk van alles.

De VOORZITTER: Wethouder.
Mevrouw KOCKELKOREN (wethouder): Ik snap deze aanvulling. Misschien zit het erin dat in mijn portefeuille, ik voer met name de gesprekken met de corporaties. Wethouders Zeegers voert ze met name met de ontwikkelaars. Die opgave is met al die partners, om deze 15.000 woningen te realiseren, ontzettend groot en daar hebben we zeker ook de ontwikkelaars voor nodig. Het gaat mij niet alleen om die betaalbare woningen, maar de inzet voor die 10.000 zijn met name de partners, waar ik mee te maken heb. Vandaar dat ik daar misschien meer nadruk op heb gelegd in dit debat. Dat wil dus zeker niet zeggen dat we in het 100-dagenplan met die beide groepen, partners afspraken maken om aan deze opgave concreet handen en voeten te geven.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan kijk ik rond of dat de vragen zijn beantwoord. Mevrouw Coşkun. Dat mag ook. Ik kijk eerst voor de veegronde, maar daar komt niets. Dan vraag ik of er nog behoefte is aan een tweede termijn. Dat heeft mevrouw Coşkun.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Dank u wel, voorzitter. Ik heb namelijk ook een mensenmotie hier. Voorzitter, op 28 september stuurde de Nationale ombudsman een brandbrief met forse kritiek op de nationale overheid wat betreft het uitblijven van standplaatsen voor Sinti en Roma. In vele gemeenten wachten deze doelgroepen al op een plek en dat lijkt ook in Rotterdam het geval te zijn. We zien veel te weinig ambitie in de gebiedsgerichte vertaling en doelen van de Woonvisie. Er zijn nu nog maar 10 extra plekken. Specifiek op woonwagenlocatie Bijenpark in Lombardijen wachten bewoners sinds 2020 op beloofde uitbreiding. Help deze mensen alstublieft. We dienen daarom de motie 'Vijf extra woonwagenstandplaatsen voor Bijenpark' in, samen met Leefbaar en BIJ1. Ook een bijzondere combinatie.

De VOORZITTER: Ik zie de heer Isaack toch een beetje verbijsterd. Het is een mooie dag, mensen.

De VOORZITTER: Mevrouw Coşkun heeft de volgende motie ingediend.

Motie 10. Vijf extra woonwagenstandplaatsen voor Bijenpark

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van het debat over de Woonvisie;

constaterende dat:
- in het Rotterdams woonwagenbeleid (2020) staat dat een uitbreiding gerealiseerd kan worden tot maximaal 20 standplaatsen op 6 locaties indien er behoefte is en het planologisch mogelijk is;

- op woonwagenlocatie Bijenpark in Lombardijen de dringende behoefte al jaren aanwezig is om van 15 naar 20 standplaatsen te groeien;
- de wijkraad Lombardijen met een brief (26bb001980) in maart 2026 aandacht vraagt voor de situatie in Bijenpark;

overwegende dat:
- Rotterdam een stad is waar we rekening houden met de woonbehoefte van verschillende groepen;
- de situatie op Bijenpark al jaren schrijnend is en meerdere generaties gedwongen bij elkaar inwonen;
- in een recent verschenen artikel in de Volkskrant de Nationale Ombudsman forse kritiek uit op overheden voor het uitblijven van woonwagenplekken;
- de bewoners van Bijenpark 5 extra standplaatsen is beloofd in het Rotterdams woonwagenbeleid;
- deze bewoners al zeker 6 jaar wachten op de realisatie van deze extra standplaatsen;

verzoekt het college:
- in samenwerking met de gemeenschap van Bijenpark de 5 standplaatsen te creëren;
- deze standplaatsen voor eind 2027 te realiseren;
- deze standplaatsen niet ten kosten te laten gaan van ecologisch waardevolle natuur;
- deze 5 standplaatsen te realiseren bovenop de coalitie doelstelling van 10 standplaatsen voor 2026-2030 zoals omschreven in de Woonvisie;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. Z.P. Coşkun, M. Verhoef en T.J.D. Isaack

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Zijn er nog andere leden die het woord wensen in de tweede termijn? Mevrouw Bruin.

Mevrouw BRUIN (lr): Heel kort wegens de tijd. De motie 'Samen bouwen aan het Volkshuisvesting programma, die wij net ingediend hebben, trek ik nu weer in. Ik heb gehoord wat de wethouder zei. In oktober krijgen wij een brief. Sorry voorzitter. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)*

De VOORZITTER: Motie nummer 4 wordt ingetrokken. De heer Başoğlu.

De heer BA**Ş**O**Ğ**LU (sp): Ik had nog een onbeantwoorde vraag over eeuwig sociale woningen.

De VOORZITTER: Kunt u het nog 1 keer herhalen? Mag in technische tijd, maar we verstonden het niet goed.

De heer BA**Ş**O**Ğ**LU (sp): Ik had een vraag gesteld, dus een onbeantwoorde vraag. Dit college wil 4.500 sociale huurwoningen bouwen, maar hoeveel daarvan zijn eeuwig sociaal en met hoeveel woningen groeit hiermee netto de voorraad? Ik denk dat de wethouder die net had gemist.

De VOORZITTER: Eeuwig sociaal, is een beetje de SP. De heer Isaack.

De heer ISAACK (bij1): Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Isaack.

De heer ISAACK (bij1): Dank u wel. We vinden het natuurlijk jammer om te horen dat onze motie niet is omarmd, maar ik vraag me wel af of het college ook erkent dat gentrificatie een probleem is en of de wethouder snapt dat het toevoegen van dure woningen en wijken met vooral veel sociale woningen bijdraagt aan gentrificatie.

De VOORZITTER: Nog andere leden die het woord wensen? Kan de wethouder al reageren? De heer Van Eikeren.

De heer VAN EIKEREN (pro): Vanuit PRO kunnen we de lijn van BIJ1 wel steunen, mits de toevoeging als het gaat om hersenloze gentrificatie. Er is in deze stad, zoals de wethouder ook al zei, wel sprake van je kan prima gemengde wijken bouwen en gemengde wijken hebben, maar als je voorzieningenniveau en dergelijke daar niet of op getuned is, dan ben je hersenloos aan het gentrificeren. Daar zijn wij ook tegen. Kijk bijvoorbeeld naar Nieuw Crooswijk. Alles platgewalst, teruggebouwd, geen scholen voorzien. Wat gebeurt er? We hebben voor kapitalen een nieuwe wijk daar zo gebouwd. Waar gaat iedereen naar school? Niet in Crooswijk, maar iedereen uit Nieuw Crooswijk brengt zijn kinderen naar Hillegersberg en naar Kralingen. We hebben daar met megaveel belastinggeld mensen de wijk uitgeveegd en vervolgens dure woningen gebouwd. Met die hersenloze gentrificatie-agenda zijn wij het ook niet eens. Dat als toevoeging, omdat deze motie zouden wij niet steunen, maar wel met deze toevoeging dat het hersenloos gentrificeren iets is wat we niet moeten doen.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw KOCKELKOREN (sp): Voorzitter, ga daar maar eens een iets aan breien. Ik begin met de vraag van de SP over 4500 sociale huurwoningen, hoeveel daarvan zijn eeuwig sociaal? Corporatiewoningen zijn in principe eeuwig sociaal. Dat is het principe van corporatiewoningen. Die bouw je, beheerd door een corporatie en bedoeld voor mensen die op een andere manier geen woning kunnen vinden. Dat is het idee achter sociale huurwoning. Dat is hartstikke belangrijk. Inzet van dit college is dan ook om corporaties zo veel mogelijk van de sociale productie ook voor hun rekening te laten nemen. Die zijn dan per definitie eeuwig sociaal. Dat is waar we op sturen. Daar hebben we in het coalitieakkoord over ook over gezegd: we willen die corporaties in positie brengen voor dat aandeel. We willen ook kijken of die eigen plots kunnen hebben, om snelheid te maken in dat ontwikkelen. Op die manier willen we werken. Alle woningen die we meetellen, zullen voldoen aan de landelijke definities, dan wel door corporatie of 25 jaar geborgd worden indien ze door marktpartijen worden gebouwd. Dat is de verdere detailachtergrond. Dan de vraag van BIJ1 over gentrification. Wat wij willen, is woningen toevoegen voor iedereen. Gentrification, dat is een begrip waar jullie heel mooi in de motie ook een definitie voor hebben gegeven. Dat is waar. Als je dat ziet en het voldoet aan die definitie, dan is dat zo. Wat ik zie, is ik vind het niet per definitie verkeerd dat er andere woningen worden toegevoegd in een buurt, waardoor ook andere typen voorzieningen komen, waardoor weer een andere mix van kinderen naar scholen gaan. Ik ben het er niet helemaal mee eens dat het toevoegen van andere typen woningen negatief is. Dat gaat zowel voor het toevoegen van duurdere woningen in wijken met veel sociale woningen als voor het toevoegen van sociale woningen in wijken met veel dure woningen. Ik denk dat dat een mix kan maken en dat dat ook iets toevoegt voor al die mensen die woningzoekend zijn. Op die manier zie ik het. Dan in reactie op de motie van de Partij voor de Dieren en anderen in deze mooie samenwerking. Het is jammer dat ik deze samenwerking niet helemaal kan honoreren door te zeggen: dit gaan we doen. Wij erkennen dat de woonwagenstandplaats, dat ook daar een tekort is, dat ook daar men uitbreidingsplekken gewend is. Wij zijn ook bezig met een verkenning, maar die verkenning, dat vindt toch ook plaats tegen de achtergrond van een wooncrisis dat we voor iedereen aan het zoeken zijn. Wij kunnen niet nu halverwege die verkenning toezeggen: we doen op die

plek zoveel plekken bij, maar die verkenning zijn we aan het uitvoeren. De verwachting is dat we daar over in het derde kwartaal 2027 bij u op terug kunnen komen en dan verder over kunnen praten van waar landen dan extra plekken en wat is daarvoor nodig. Deze motie ontraden. We snappen de noodzaak. We horen die geluiden ook uit de stad, maar tegen de achtergrond van die wooncrisis, waarin zoveel verschillende typologieën extra nodig zijn, zitten we in die verkenning. Daar komen we bij u op terug.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan heb ik 2 toezeggingen genoteerd. De wethouder zegt toe bij de uitwerking van het Volkshuisvestingprogramma uit te werken hoe alternatieve woonvormen kunnen worden benut om eenzaamheid van studenten tegen te gaan. De wethouder komt terug op de vraag van de heer Van Dijk hoe qua beeldvorming over alternatieve woonvormen in het Volkshuisvestingsprogramma de raad kan worden meegenomen, zoals bijvoorbeeld een technische sessie. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* De laatste toezegging niet oké? Hoe in beeldvorming over de alternatieve woonvormen in het Volkshuisvestingsprogramma de raad kan worden meegenomen.

Mevrouw KOCKELKOREN (sp): Het eerste ging over studentenhuizen. Ik denk dat staat er niet helemaal in de eerste toezegging.

De VOORZITTER: De eerste toezegging heb ik over alternatieve vormen kunnen worden benut om eenzaamheid van studenten tegen.

Mevrouw KOCKELKOREN (sp): Precies. Het gaat over studenten. Zolang dat maar duidelijk is.

De VOORZITTER: Volgens mij weten de heer Van Dijk en de wethouder elkaar helemaal te vinden. Ik denk het ook. Dan zijn we hiermee aan het einde gekomen van agendapunt 10.1.

10.2 Debat over Goed Huren en Verhuren.

De VOORZITTER: Dan gaan wij door naar agendapunt 10.2 Debat over Goed Huren en Verhuren. Ook daar heeft de heer Van Eikeren als eerste het woord. Dit zijn tweeminutendebatten, voor de goede orde. We hadden 10.1. Dat was nog een regulier debat, maar we komen nu bij de tweeminutendebatten. De heer Van Eikeren.

De heer VAN EIKEREN (pro): Dank u wel, voorzitter. In mei publiceerde het NRC een pijnlijke reportage. Daarin zag je hoe de gemeente volstrekt voor joker stond, juist in wijken waar bewoners de overheid het hardst nodig hebben. Het was duidelijk dat wij samen handhavers en huurders in de kou laten staan, die niet door kunnen pakken. Ik ben de afgelopen maanden bij verschillende mensen thuis geweest. Als je ziet hoe kinderen en volwassenen in vieze, onveilige omgevingen met ongedierte leven, terwijl ze ook nog eens honderden euro's te veel betalen, dan blijft je bloed echt koud. Het maakt je zo woedend dat je zelf bereid bent om met het stootijzer deur tot deur te gaan om het meurende moeras van huisjesmelkers maar zelf te gaan dreggen. Het probleem is niet dat we geen wetten hebben, het probleem is dat sommige verhuurders hebben geleerd hoe ze om de wet heen kunnen dansen. We weten ook wat wel werkt. De straat in, zelf aanbellen, zelf controleren. Bij 2 op de 3 woningen werden misstanden gevonden. Mensen melden nagenoeg niet zelf namelijk. Ze kennen de weg niet, ze zijn bang voor de huisbaas en ze betalen honderden euro's te veel. Daarom dienen wij vandaag 2 voorstellen in. Eén, stop met boetes als een aflaat, als een verhuurder structureel de boel beduveld. Gebruik al het gereedschap dat we hebben, want een dode boom zaag je ook niet met een decoupeerzaag om. Twee, haal huurders uit de vuurlinie en onderzoek of we als gemeente kunnen procederen tegen de verhuurders die structureel de regels overtreden. Dan nog een slotopmerking erbij aan de wethouder. Wij krijgen signalen over constructies met zogenaamde zorgwoningen, omdat er in de oude bestemmingsplannen nog ruim gebruik

gemaakt kan worden van de bestemming wonen. Graag bij de nieuwe bestemmingsplannen die in het omgevingsplan zitten zorgvuldig met het vergrootglas, zeker in Charlois en Pendrecht, want die worden binnenkort vernieuwd, kijken naar deze schijnconstructies. Wie fatsoenlijk verhuurt, heeft van ons niets te vrezen, maar wie Rotterdammers uitknijpt, krijgt de gemeente aan de deur en zorgen wij er ook gezamenlijk voor dat die mensen een eerlijke huur gaan betalen. We gaan het hier vast nog vaker over hebben, want binnenkort komt ook het Rekenkamerrapport uit over Goed Huren en Verhuren. Dan zullen we het hier ongetwijfeld nog uitgebreid over gaan hebben. Dank u wel.
De VOORZITTER: De heer Van Eikeren heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Huurders uit de vuurlinie bij proactief procedeerfonds

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen ter bespreking van agendapunt 10.2 ' Debat over Goed Huren en Verhuren';

constaterende dat:
- sommige verhuurders structureel en ernstig de regels overtreden;
- bestuursrechtelijke handhaving niet alle misstanden stopt en huurders geen herstel of terugbetaling oplevert;
- huurders misstanden vaak niet melden of aanvechten uit angst voor hun verhuurder en voor de proceskosten;

overwegende dat:
- een collectieve procedure via een huurders- of belangenorganisatie de individuele huurder uit de vuurlinie haalt;
- een revolverend fonds het kostenrisico wegneemt en kan worden aangevuld met toegewezen proceskosten;

verzoekt het college:
- te onderzoeken of en op welke wijze de gemeente bewoners kan helpen bij civielrechtelijke procedures tegen verhuurders die structureel en ernstig de regels overtreden, bijvoorbeeld met een revolverend procedeerfonds;
- hierbij expliciet te leren van andere steden zoals Amsterdam;
- en te bekijken of er landelijke initiatieven zijn waar de gemeente bij aan zou kunnen haken;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. K.J.P. van Eikeren, J. Jaspar, E.M. Verouden, H. Wempe en V.A. Bruin

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Ik heb de spreektekst gekregen van de heer Van Eikeren. Vind ik ook op zich best interessant om nog door te nemen.

Motie 2. Geen aflaat bij wangedrag maar aanpakken

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen ter bespreking van agendapunt 10.2 ' Debat over Goed Huren en Verhuren';

constaterende dat:

- de Wet goed verhuurderschap een escalatieladder kent waarmee tegen ongewenst verhuurgedrag opgetreden kan worden;
- Rotterdam in de praktijk zelden verder komt dan de onderste treden: uit onderzoek van NRC bleek dat van 714 voorgenomen sancties er 45 overeind bleven en 19 boetes werden opgelegd;

overwegende dat:
- een boete voor een verhuurder die structureel de regels overtreedt al snel een reguliere kostenpost wordt;
- de escalatieladder van de Wet goed verhuurderschap veel meer mogelijkheden bied waarmee de gemeente kan optreden;
- huurders en omwonenden gebaat zijn bij een gemeente die snel en zichtbaar optreedt;

verzoekt het college:
- een proactieve en eigenaarsgerichte handhavingsaanpak vast te leggen bij welke herhaalde of ernstige overtredingen standaard wordt beoordeeld;
- deze aanpak uiterlijk in het eerste kwartaal van 2027 aan de raad voor te leggen en daarna jaarlijks te rapporteren hoe vaak elke trede van de escalatieladder is ingezet.

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. K.J.P. van Eikeren, J. Jaspar, E.M. Verouden en H. Wempe

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Het woord is aan de heer Başoğlu. Hij hoeft niet. Mevrouw Bruin.

Mevrouw BRUIN (lr): Voorzitter, ook deze inbreng in de tijdscategorie van mand. Carnisse werd in mei in het NRC neergezet als een wijk waar boeven onze woonhandhavers uitlachen omdat ze niet doorpakken. Daarom is mijn vraag aan de wethouder: is de Belastingdienst betrokken als ketenpartner bij de aanpak van woonfraude in Rotterdam? Ik vermoed van niet en daarom heb ik ook al een motie klaar. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Bruin heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Kijk ook naar de bankrekening van het pand

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 1 oktober 2026, ter bespreking van agendapunt 10.2 Goed Huren en Verhuren;

constaterende dat:
- Rotterdam te maken heeft met woonfraude, illegale verhuur en overbewoning;
- bij woonfraude vaak meerdere signalen bij verschillende organisaties aanwezig zijn;
- de gemeente niet altijd beschikt over alle informatie die nodig is om een situatie goed te beoordelen;
- de Belastingdienst beschikt over informatie over onder andere onroerend goed, verhuur en inkomsten;
- verhuurinkomsten in bepaalde situaties fiscaal relevant zijn;

overwegende dat:
- woonfraude niet stopt bij de voordeur;
- het belangrijk is om naar de geldstromen van een pand te kijken;
- informatie van ketenpartners helpt om misstanden beter vast te stellen;

- gegevens niet zomaar tussen organisaties mogen worden gedeeld;
- het daarom belangrijk is om te weten welke samenwerking en gegevensuitwisseling wél mogelijk zijn;

verzoekt het college:
- te onderzoeken welke ketenpartners op dit moment betrokken zijn bij de aanpak van woonfraude, illegale verhuur en overbewoning;
- daarbij specifiek te onderzoeken welke rol de Belastingdienst (Fiod) kan spelen als ketenpartner;
- met de Belastingdienst te bespreken of er binnen de wettelijke mogelijkheden een structurele samenwerking kan worden opgezet, bijvoorbeeld bij panden waarbij meerdere signalen van woonfraude aanwezig zijn;
- te onderzoeken welke informatie gemeente en ketenpartners wel/niet met elkaar mogen delen en hoe dit kan worden gebruikt om gerichter controles uit te voeren;
- daarbij ook te kijken naar signalen zoals eigendom van meerdere woningen, verhuur, inschrijving en feitelijk gebruik van een pand;
- de gemeenteraad vóór 1 maart 2027 een terugkoppeling te geven.

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. V.A. Bruin, M. Verhoef, K.J.P. van Eikeren en J. Jaspar

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Dank u wel, voorzitter. Ook bij goed huren en verhuren biedt de nieuwe wet- en regelgeving ons armslag. De meldingsbereidheid neemt toe en huurders krijgen daadwerkelijk huurverlaging, maar met 25 gerealiseerde huurverlagingen in een stad Rotterdam roept dat ook wel vragen op. Kan dat niet steviger, breder? Ik denk dat misschien ook wel de andere bijdragen daar wat op hinten. We zijn er namelijk nog lang niet, juist ook omdat angst en intimidatie nog altijd maken dat huurders niet durven te melden. Daarvoor moet de gemeente echt ook zichtbaar zijn in kwetsbare wijken. Niet alleen in Carnisse, maar bijvoorbeeld ook in Tarwewijk, in de sluisbloem of Oud-Mathenesse en Oud-Charlois. Heeft het college ook voldoende capaciteit om daar daadwerkelijk de ogen en oren voor in de wijk te zijn? Tot zover.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Wempe.

De heer WEMPE (volt): Voorzitter, wij hebben vandaag een meldpunt geopend, want ook bij dit onderwerp hebben wij het over EU-arbeidsmigranten, mensen die naar onze stad komen om te werken, maar van wie we weten dat een deel onder omstandigheden werkt en woont die we simpelweg niet kunnen accepteren. Veel EU-arbeidsmigranten worden uitgebuit, ook in onze stad. We kijken daar al veel te lang van weg. Soms wordt er zelfs gesproken over moderne slavernij. Dat is een zware term, maar als mensen afhankelijk worden gemaakt, slecht worden betaald, onder slechte omstandigheden wonen en nauwelijks weten waar ze terechtkunnen, dan moeten we daar als overheid veel scherper op zijn. De komende tijd zullen we hier in de commissies en in deze raad het er vaker over hebben. Volt staat voor Europese waarden en Volt zet zich in voor deze waarden in heel Europa, voor gelijkwaardigheid, menselijke waardigheid, solidariteit en de bescherming van mensenrechten. Voorzitter, die waarden stoppen niet bij de voordeur van ons stadhuis. Daarom hebben wij vandaag op de website van Volt Rotterdam een meldpunt geopend. We gaan ook de stad in. We willen de komende tijd verhalen verzamelen via dit meldpunt, om zichtbaarder te krijgen wat er speelt. We realiseren ons dat deze doelgroep moeilijk te

bereiken is. Daarom doe ik ook een oproep aan iedereen hier. Kent u iemand die arbeidsmigrant is, uw buurman, of buurvrouw of misschien een vriend, of werkt u bij een organisatie die arbeidsmigranten helpt, help ons dan om die verhalen te verzamelen. Wat ons betreft, ik denk dat we hier als raad breed in staan, kunnen we echt niet nog langer wegkijken. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Wensen nog andere leden het woord? De heer Doğan.

De heer DOĞAN (denk): Voorzitter, uit een analyse van Capital Value blijkt dat naast de wijk Carnisse ook de wijken Charlois, Noord, Delfshaven en Kralingen-Crooswijk een hoger percentage oververhuring bij particuliere verhuring kennen. Daarom dienen wij een motie in om de straatacties het komende jaar ook uit te voeren in de wijken Charlois, Noord, Delfshaven en Kralingen-Crooswijk, medeondertekend door Leefbaar, Forum voor Democratie en BIJ1. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Doğan heeft de volgende motie ingediend.

Motie 4. Uitbreiding Goed Huren en Verhuren straatacties

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van agendapunt 10.2 'Debat over Goed Huren en Verhuren';

constaterende dat:
- de gemeente samen met de corporaties Woonbron en Woonstad Rotterdam het afgelopen jaar actief de straten in Carnisse is ingegaan om huurders te wijzen op de mogelijkheden om hun situatie te verbeteren als het gaat om het verlagen van de huurprijzen;
- met behulp van de Huurprijscalculator (HPC) per adres een indicatie is gegeven van de maximaal redelijke huurprijs volgens het Woningwaarderingsstelsel (WWS);
- wanneer er sprake was van een te hoge huur, huurders direct zijn ondersteund bij het doen van een melding bij het Meldpunt Ongewenst Verhuurgedrag, zodat inspecteurs het vervolgtraject konden oppakken; er in 2025 zes straatacties zijn uitgevoerd in Carnisse, waarbij bij 679 adressen is aangebeld en bij 194 adressen de huurprijzen concreet zijn vastgelegd;
- hierbij bleek dat bij 125 van de 194 adressen de feitelijke huur hoger was dan de maximale huur volgens de HPC;
- uit een analyse van Capital Value blijkt dat in Charlois (49%) en Noord (48%) bijna de helft van de particuliere verhuringen is oververhuurd;
- in Delfshaven sprake is van 39% oververhuring en in Kralingen-Crooswijk van 37%;

overwegende dat:
- uit de resultaten blijkt dat deze straatacties van de gemeente samen met de woningcorporaties Woonbron en Woonstad Rotterdam effectief zijn;
- oververhuring naast Carnisse relatief ook veel voorkomt in Charlois, Noord, Delfshaven en Kralingen-Crooswijk;
- Rotterdammers wettelijk en moreel gezien recht hebben op een eerlijke huurprijs;

verzoekt het college:
- in samenwerking met de relevante woningcorporaties de straatacties om huurders te wijzen op de mogelijkheden voor huurprijsverlaging, het komende jaar naast Carnisse ook uit te voeren in Charlois, Noord, Delfshaven en Kralingen-Crooswijk;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. B. Doğan, V.A. Bruin en T.J.D. Isaack en D.M. Hamhuis

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Steeds bijzondere combinaties inderdaad. Boeiend. Dan kijk ik of er nog anderen. De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd): Dank u wel, voorzitter. Eén richting waar wij ons veel zorgen over maken, is het volgende. Het is heel makkelijk om in deze raad, maar ook bij de rijksoverheid, meerderheden te vinden voor een harde aanpak van verhuurders. Verhuurders moeten we moeten we aanpakken, huisjesmelkers en noem maar op. Dat heeft een paar gevolgen. Soms heeft het inderdaad effect, dat je daadwerkelijk de malafide verhuurders weg krijgt, maar er zijn ook veel mensen die heel blij zijn met hun verhuurders. Er zijn veel mensen die kunnen niet kopen, komen niet in aanmerking voor sociaal, zijn afhankelijk van huurwoningen. Sinds een paar jaar is ongeveer 40 procent van het aanbod huurwoningen verdwenen. Dat komt door allerlei verschillende maatregelen, fiscaal, regulering, noem het allemaal maar op, maar als we nu in de tendens terechtkomen dat iedere maatregel die verhuurders aanpakt maar populair wordt gevonden, dan blijft er op een gegeven moment geen huurwoning meer over. Dus ik wil alleen maar meegeven in algemene zin aan het college: laten we in godsnaam terughoudend zijn. Laten we ook het gesprek blijven voeren met mensen die woningen verhuren, kijken: bent u van plan om te gaan verpanden of heeft u nog genoeg reden om in Rotterdam woningen te verhuren? Mensen die een woning willen huren, zijn daadwerkelijk daarvan afhankelijk. We hebben het alleen maar over de rotzakken in de markt. We hebben het niet over de mensen die heel blij zijn met huurwoningen. Laten we die balans in de discussie goed vasthouden.

De VOORZITTER: Dank u wel. Anderen? De heer Isaack.

De heer ISAACK (bij1): Dank u wel. In 2023 zagen we dat er maar liefst 85 van de onderzochte nieuwe huurders in Rotterdam een te hoge huur betaalden. Dat laat zien hoe belangrijk het is dat huurders hun rechten kennen en weten waar ze terechtkunnen. Voorheen hadden we natuurlijk het huurteam, dat zich specifiek bezighield met de bescherming van de rechten van Rotterdamse huurders. We vinden het dan ook jammer dat de samenwerking met het huurteam is stopgezet, maar de realiteit is dat we nu het team Goed Huren en Verhuren hebben. Wij vinden dat we daar als gemeente meer voor kunnen doen, om ervoor te zorgen dat Rotterdamse huurders het team weten te vinden, hun rechten kennen en weten waar ze terechtkunnen wanneer die rechten worden geschonden. Daarom dienen we de motie in 'Huurders verdienen onze steun'.

De VOORZITTER: De heer Isaack heeft de volgende motie ingediend.

Motie 5. Huurders verdienen onze steun

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 1 oktober 2026 ter bespreking van agendapunt 10.2 Debat over Goed Huren en Verhuren.

constaterende dat:
- in 2023 85% van de nieuwe huurders in Rotterdam te hoge huur betaalden en er jaarlijks honderden meldingen van huur misstanden worden gedaan[1];
- de gemeente Rotterdam de samenwerking met het Huurteam heeft stopgezet;

- gedupeerde huurders voortaan alleen nog terecht kunnen bij het meldpunt van de gemeente;

overwegende dat:
- Rotterdammers moeten kunnen rekenen op bescherming tegen malafide verhuurders die teveel huur vragen of hen op andere manieren duperen;
- er na een melding wordt gewerkt aan de hand van een escalatieladder, terwijl het Huurteam misstanden juist kon voorkomen vòòrdat deze escaleren;
- het Huurteam volgens de Woonbond essentieel is in het bijstaan van huurders, omdat het laagdrempelige ondersteuning biedt, huurders wegwijs helpt maken door de bureaucratische rompslomp en bekender is onder huurders;
- het wegbezuinigen van het Huurteam opgevolgd zou moeten worden door een alternatief dat in dezelfde behoeften voorziet;
- de grote hoeveelheid huur misstanden vraagt om een daadkrachtige en proactieve aanpak vanuit de gemeente;

verzoekt het college om:
- actief in te zetten op het vergroten van de bekendheid van Team Goed Huren en Verhuren in de hele stad;
- Rotterdammers proactief te informeren over 1) hun rechten als huurder, 2) waar zij terecht kunnen als zij te maken krijgen met huur misstanden, 3) wat het gemeentelijke meldpunt voor hen kan betekenen.

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J.D. Isaack en E. Başoğlu

[1]https://rotterdamraad.bestuurlijk@informatie_nl/Reports/Document/dQ4Ga13cd16f.475b-a5cb-c36c12b282fa7document\d=387ed008-5930-4080-8e5a-329566(95554

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Nog anderen die het woord wensen? Dat is niet het geval. Dan vraag ik de wethouder of ze kan antwoorden.

Mevrouw KOCKELKOREN (wethouder): Voorzitter, goed huren en verhuren. Ik ben blij dat iedereen hier in de zaal dat een belangrijke aanpak vindt, een aanpak die zich richt op het beschermen van huurders tegen discriminatie en te hoge huren, op handhaving van goed verhuurderschap en ook een meldpunt heeft om ongewenst verhuurgedrag te voorkomen. Ik denk een belangrijke manier van werken, waar jullie allemaal de urgentie van onderstrepen en een aantal vragen en moties over hebben gesteld. Allereerst de vraag van PRO of we er ook op kunnen letten dat bij het bestemmingsplan in omzetting naar een omgevingsplan die zorgconstructies, die er nu nog in zitten, niet leiden tot misstanden in de toekomst. Dat vind ik op zich een goed aandachtspunt. In een omgevingsplan, bestemmingsplan kan geen rekening worden gehouden met specifieke zorgconstructies, enkel bestemmingsfuncties van gebouwen. Maar als u zegt: in de huidige bestemmingsplansystematiek zit meer ruimte en die kun je inperken in nieuwe systematiek, dan neem ik die gedachte in elk geval mee bij het omzetten van die plannen. Leefbaar vraagt: is FIOD op dit moment een ketenpartner van de gemeente? De FIOD is een ketenpartner wanneer er sprake is van ondermijnende criminaliteit. Die komen we helaas ook tegen onze stad. De gemeente heeft daarin een signalerende functie en betrekt ketenpartners wanneer een casus daarom vraagt. Dat komen we zo nu en dan tegen, zowel in het programma Goed Huren en Verhuren als natuurlijk ook bij Rotterdams Goed Wonen, want we hebben een aantal verhuurders in onze stad die het minder nauw nemen met de regels. Daar gaan we dan ook op handhaven. D66 vraagt: heeft

het college voldoende capaciteit om daadwerkelijk ogen en oren in de wijk te hebben? Zijn we voldoende zichtbaar? Daar hebben we het ook in de commissie natuurlijk uitgebreid over gehad, ook naar aanleiding van de krantenartikelen hierover. Wij hebben op basis van het aantal meldingen voldoende inspecteurs. We hebben 8 inspecteurs en daarbij 55 handhavers. We werken samen in teams waarin verschillende expertises gebundeld zijn en gezamenlijke, gerichte acties in wijken aan de slag zij. Juist het betrekken van meerdere expertises in die acties in wijken kunnen we niet stadsbreed doen, moeten we echt gericht op meldingen doen. Hebben we het in de commissie ook over gehad. We zijn er steeds beter in op basis van gegevens input die acties ook gericht te targeten. Dan kunnen we ook direct doorpakken, omdat we die verschillende partners vanuit veilig, politie, gemeente bij elkaar leggen en de gegevens op een slimme manier koppelen, de juiste adressen aanbellen en dan ook dingen naar boven halen die direct misstanden in de wijken kunnen voorkomen, aanpakken. Degenen die het doen, soms gaat het om een eigenaar die 1 pand heeft en soms zijn het natuurlijk mensen die meerdere panden hebben. Je wil dan ook direct op meerdere plekken kunnen ingrijpen. Dan de moties. We hebben een aantal moties. Motie 1 van PRO 'Geen aflaat bij wangedrag maar aanpakken'. Die vraagt een proactieve en eigenaar gerichte handhavingsstrategie uit te voeren. Die motie kunnen wij omarmen. Wij willen ook aan die strengere handhavingsstrategie. Daar zijn we al mee aan het werk. Dit zien we als een steuntje in de rug, zeker dat eigenaar gerichte aanpakken. Dat komt ook bij het antwoord dat ik zojuist aan de heer De Haan gaf van we zijn al door die koppeling van gegevens daar slimmer in en dan kunnen we ook doorpakken. De toepassing, het verder vastleggen in het beleid van deze werkwijze en het inzichtelijk maken van de toepassing daarvan, dat is een logische volgende stap. Daarom kunnen we deze omarmen. Tweede motie van PRO, 'Huurders uit de vuurlinie bij proactief procedeerfonds.' Ook die motie kunnen we omarmen. We staan positief tegenover het onderzoeken van mogelijkheden om huurders ook langs civielrechtelijke weg beter te ondersteunen bij ernstige en structurele misstanden. Of en op welke wijze dit in Rotterdam kan worden ingericht, daar willen we mee aan de slag. Welke rol daarin de gemeente zelf kan vervullen, dat vraagt wel om dat eerst goed te bekijken, want we moeten voorzichtig met onze inzet en middelen omgaan. Maar juist omdat deze motie vraagt om onderzoek, kunnen we dat omarmen. Dan gaan we naar de motie van Leefbaar.

De VOORZITTER: De heer Verweij heeft nog een vraag.

De heer VERWEIJ (vvd): Voorzitter, er zijn veel andere voorbeelden beschikbaar van situaties waarin de gemeente geld beschikbaar stelt aan mensen om tegen andere mensen te procederen. Hebben we daar veel andere vergelijkbare voorbeelden van?

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw KOCKELKOREN (wethouder): Daarom is het ook goed om dit te onderzoeken, want ik begreep uit de gesprekken die we hebben gevoerd achter de schermen dat ze in andere gemeenten dit ook doen. Wij zeggen: ik ben er niet bij voorbaat voor om allerlei nieuwe dingen op te richten. Het gaat erom als ze in andere gemeenten goede voorbeelden hebben hoe doen we dat en wij kunnen daarvan leren, dan moeten we dat weten en kunnen we dat ook inzetten. Als we denken: dat is een extra bal aan onze kerstboom, die ons niet echt helpt, dan zullen we dat niet doen. Daarom is het goed om dit te onderzoeken, ook op basis van de gegevens die wij nu hebben dat het in andere gemeenten wellicht slim gaat en dat het mensen die tegen misstanden aanlopen ook helpt om die misstanden aan te kaarten. Zo willen we daarmee omgaan.

De VOORZITTER: De heer Verweij.
De heer VERWEIJ (vvd): Ook hier wil ik waarschuwen voor de tendens die er bestaat. We gaan als overheid mensen geld geven om te procederen tegen iemand met wie ze een privaatrechtelijk geschil hebben. Doen we niet in het consumentenrecht, doen we niet bij de

koop van woningen, doen we niet als je een auto koopt. We doen het wel specifiek in de context van woningverhuur. We gaan mensen betalen om te procederen tegen iemand anders. Dat is heel heftig. Ik geef maar mee dat we daarin heel terughoudend moeten zijn. Daarom zullen wij ook tegen motie stemmen.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw KOCKELKOREN (wethouder): Dank. Ik hoor uw oproep en ik snap de voorzichtigheid die daarbij is geboden. De motie van Leefbaar, 'Kijk ook naar de bankrekening van het pand'. Die vraagt ons om de geldstromen van een pand en de informatie van ketenpartners in te zetten om misstanden beter vast te stellen en daar ook de rol van de Belastingdienst in te betrekken en kijken hoe die een rol kan spelen als ketenpartner. Wij snappen die denkrichting. Daarom willen we de motie ook omarmen. Er moet wel rekening mee worden gehouden dat het delen van gegevens alleen mogelijk is binnen de huidige wet- en regelgeving. Dat zit natuurlijk wel gekaderd in wat we wel kunnen doen en wat we niet kunnen doen. Ook de capaciteit bij de Belastingdienst is beperkt, hebben wij in het verleden al begrepen. Dat kan invloed hebben op wat er mogelijk is en hoe snel gegevens kunnen worden gedeeld, maar de denkrichting kunnen we in mee. Daarom omarmen we deze motie. Dan motie 4 van denk, ook inwoners van Charlois, Noord, Delfshaven en Kralingen-Crooswijk informeren over oververhuur. Wij hebben het daar in de commissie ook over had. Wij moeten deze motie ontraden, want wij proberen echt op basis van gegevens, die wij ophalen, acties gericht in te zetten om misstanden aan te pakken. Het helpt ons niet echt om te zeggen: in deze wijken willen we dat ook allemaal gaan doen. We willen gericht waar we signalen hebben over misstanden aan kunnen pakken. Dat kan best ook eens in Charlois of een van deze wijken zijn die u noemt u, maar om dat nu op voorhand vast te leggen, dat helpt niet echt in de effectiviteit van de aanpak. Daarom moet ik deze motie ontraden. Dan motie 5 van BIJ1, 'Huurders verdienen onze steun'. Die vraagt om actief in te zetten op het vergroten van de bekendheid van het team Goed Huren en Verhuren in de hele stad. Dat snappen wij, dat dat nodig is, want als je het niet weet, dan kan je ook de stap niet zetten om te hoge huren of misstanden aan te pakken. Deze motie zien wij als een steuntje in de rug om Goed Huren en Verhuren bekender te maken in de stad, ook buiten de focuswijken. Daarom willen we deze motie omarmen. Dat was het, voorzitter.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Ik vraag toch stilte in de zaal als er bilateraal overleg is. Als jullie willen overleggen, dan mag dat op de gang, want er worden hier nog debatten gevoerd. Strenge voorzitter. Dan zijn wij daarmee aan het einde gekomen van agendapunt 10.3. Twee, excuus. Ik wil echt nog sneller.

10.3 Prestatieafspraken woningcorporaties 2026-2027.

De VOORZITTER: We gaan nu naar 3 Prestatieafspraken woningcorporaties 2026-2027. Er staat als eerste de heer Başoğlu. Wil hij nog steeds niet. Mevrouw Bruin.

Mevrouw BRUIN (Ir): Voorzitter, we gaan weer op speedmodus. Voorzitter, in Rotterdam maken we samen met woningcorporaties prestatieafspraken. Leefbaar Rotterdam wil daar iets aan toevoegen. Daarom 3 moties. De eerste motie 'Van klachten naar controle'. Hierin vragen wij complexen waar vaker klachten van huurders zijn extra aandacht te geven en actief te monitoren. De tweede motie 'Van afspraak naar resultaat'. Deze motie gaat over het moment wanneer een afspraak niet wordt gehaald. Wat dan? We willen weten waarom, maar vooral wat gaan we dan doen? Wie komt er in actie en wanneer moet het alsnog geregeld worden om te krijgen wat je afgesproken hebt? De derde motie 'Neem de Rotterdamse referentiewaarden mee!'. Deze motie gaat over het meenemen van voorzieningen op basis van onze eigen referentiewaarde. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: Mevrouw Bruin heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Over Prestatieafspraken: neem de Rotterdamse referentiewaarden mee!

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 1 oktober 2026, ter bespreking van agendapunt 10.3 Prestatieafspraken woningcorporaties;

constaterende dat:
- de gemeente en woningcorporaties samen prestatieafspraken maken;
- in deze afspraken doelen staan over onder andere nieuwbouw, betaalbaarheid, woningkwaliteit en leefbaarheid;
- Rotterdam de komende jaren veel nieuwe woningen bouwt;
- bij nieuwe woningen ook maatschappelijke voorzieningen nodig zijn;
- in de prestatieafspraken wel aandacht is voor woonzorgvoorzieningen;
- andere belangrijke voorzieningen; zoals scholen, huisartsen en maatschappelijke opvang, niet of onvoldoende zijn opgenomen;
- Rotterdam werkt met referentiewaarden voor maatschappelijke voorzieningen om te bepalen hoeveel voorzieningen nodig zijn bij nieuwe woningen en gebiedsontwikkeling;

overwegende dat:
- meer woningen ook zorgen voor meer vraag naar voorzieningen;
- voorzieningen daarom moeten meegroeien met het aantal woningen;
- het belangrijk is om al bij de start van een gebiedsontwikkeling te kijken welke voorzieningen nodig zijn;
- de Rotterdamse referentiewaarden daarbij kunnen helpen;
- woningcorporaties bij veel gebiedsontwikkelingen een belangrijke partner zijn;
- ook bewoners en huurders moeten kunnen aangeven welke voorzieningen nodig zijn;

verzoekt het college:
- bij de volgende prestatieafspraken met de woningcorporaties afspraken te maken over het meenemen van de Rotterdamse referentiewaarden voor maatschappelijke voorzieningen bij gebiedsontwikkelingen;
- daarbij in ieder geval de referentiewaarde voor het eerstelijnsgezondheidscluster (huisartsen etc.) mee te nemen;
- met woningcorporaties af te spreken dat al vroeg in een gebiedsontwikkeling wordt besproken welke maatschappelijke voorzieningen nodig zijn en hoe deze kunnen worden gerealiseerd;
- daarbij ook de behoefte van bewoners en huurders mee te nemen;
- de gemeenteraad te informeren over hoe deze afspraken worden opgenomen in de prestatieafspraken.

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. V.A. Bruin, M. Verhoef, M.E. van Dijk, E. Başoğlu, Z.P. Coşkun en B. Doğan

Motie 2. Over Prestatieafspraken: van klachten naar controle
“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 1 oktober 2026, ter bespreking van agendapunt 10.3 Prestatieafspraken woningcorporaties;

constaterende dat:
- de gemeente en woningcorporaties samen prestatieafspraken maken;
- in deze afspraken veel concrete doelen staan over onder andere nieuwbouw, betaalbaarheid, woningkwaliteit en leefbaarheid;

- huurders bij problemen met hun woning vaak eerst zelf een melding of klacht moeten doen;
- bij complexen waar vaker klachten zijn geweest extra aandacht gewenst is;
- de gemeente en woningcorporaties samen afspraken maken over de kwaliteit van sociale huurwoningen;

overwegende dat:
- problemen zoals schimmel, vocht en achterstallig onderhoud zo snel mogelijk moeten worden aangepakt;
- niet iedere huurder een klacht meldt waardoor sommige situaties verslechteren;
- alleen wachten op meldingen daarom geen volledig beeld geeft van de staat van de sociale woningvoorraad;
- periodieke controles kunnen helpen om problemen eerder te vinden;
- woningen en complexen met veel eerdere klachten daarbij extra aandacht verdienen;

verzoekt het college:
- met de Rotterdamse woningcorporaties te bespreken hoe periodieke controles van de woningvoorraad onderdeel kunnen worden van de prestatieafspraken;
- daarbij extra aandacht te geven aan woningen en complexen waar in het verleden veel klachten of meldingen van technische aard zijn geweest;
- bij deze controles in ieder geval aandacht te hebben voor fundering, schimmel, vocht en achterstallig onderhoud;
- in de prestatieafspraken vast te leggen hoe de resultaten van deze controles worden bijgehouden en hoe de gemeenteraad hierover wordt geïnformeerd.

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. V.A. Bruin, M. Verhoef, M.E. van Dijk, E. Başoğlu, Z.P. Coşkun en B. Doğan

Motie 3. Over Prestatieafspraken: van afspraak naar resultaat

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 1 oktober 2026, ter bespreking van agendapunt 10.3 Prestatieafspraken woningcorporatie;

constaterende dat:
- de gemeente en woningcorporaties samen prestatieafspraken maken;
- in deze afspraken veel concrete doelen staan over onder andere nieuwbouw, betaalbaarheid, woningkwaliteit en leefbaarheid;
- de gemeente en woningcorporaties hebben afgesproken om de voortgang van de afspraken halfjaarlijks te volgen;
- niet alle afspraken vanzelfsprekend binnen de afgesproken termijn worden gehaald;

overwegende dat:
- het belangrijk en normaal is dat de gemeenteraad en huurders kunnen zien welke resultaten worden gehaald;
- het goed is dat er ruimte is om uit te leggen waarom een doel niet gehaald is;
- uitleg alleen niet genoeg is als een afspraak niet wordt gehaald;
- er dan ook vooraf duidelijk moet zijn wat er daarna gebeurt (gevolg);
- afspraken daarom niet alleen meetbaar moeten zijn, maar ook moeten leiden tot actie als resultaten achterblijven;

verzoekt het college:

- bij de monitoring van de prestatieafspraken voortaan duidelijk aan te geven welke doelen zijn gehaald, deels gehaald of niet gehaald;
- bij ieder doel dat niet of maar deels wordt gehaald, aan te geven: waarom het doel niet is gehaald; welke actie nodig is; wie deze actie uitvoert, en wanneer het doel alsnog moet zijn gehaald;
- bij afspraken die meerdere keren niet worden gehaald, met de betreffende woningcorporatie duidelijke vervolgafspraken te maken en daarbij vooraf vast te leggen welke vervolgstap wordt gezet;
- de gemeenteraad jaarlijks een duidelijk overzicht te geven van de resultaten en de vervolgstappen;
- deze werkwijze mee te nemen bij de volgende prestatieafspraken met de Rotterdamse woningcorporaties en hierover te rapporteren aan de raad.

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. V.A. Bruin, M. Verhoef, M.E. van Dijk, E. Başoğlu, Z.P. Coşkun en B. Doğan

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: De heer De Haan. Niet. De heer Van Dijk. Let op uw tijd.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, ook in sneltreinvaart. Een kind dat zijn rolstoel op school moet achterlaten, omdat de portiekwoning alleen via de trap bereikbaar is. Zijn moeder moet hem omhoog dragen. We hebben het allemaal kunnen lezen in het AD en zo zijn er nog 120 gezinnen met medische urgentie. De kinderombudsman noemt het een vergeten groep. In de stad worden gigantische torens uit de grond gestampt, maar vrijwel niets voor deze gezinnen. Voorzitter, wij dienen de motie in 'Maak vaart met meer rolstoelgeschikte woningen!'.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 4. Maak vaart met meer rolstoelgeschikte woningen!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 1 oktober 2026 ter bespreking van 'Prestatieafspraken Woningcorporaties 2026-2027';

constaterende dat:
- de ombudsman geregeld schrijnende signalen krijgt over een tekort aan rolstoelgeschikte woningen, In de Prestatieafspraken 2024-2025 met woningcorporaties, rolstoelwoningen wel als aparte categorie zijn opgenomen, met als doel om de zichtbaarheid van de rolstoelgeschikte woningen te vergroten op Woonnet Rijnmond,
- in de Prestatieafspraken 2026-2027 is opgenomen dat in Q4 2026 de balans tussen vraag en aanbod wordt opgemaakt om te beoordelen of verdere actie vereist is,
- in de Prestatieafspraken 2026-2027 geen concrete afspraken terug te vinden zijn over het toevoegen van nieuwe rolstoelgeschikte woningen aan de woningvoorraad,
- tot en met maart 2026 103 urgenten op zoek zijn naar een rolstoelgeschikte woning,
- het tekort aan woningen al langer bekend is bij de gemeente o.a. vanwege de fulltime aanstelling van zogenoemde 'matchmakers',
- de ombudsman in een brief aan de raad[1] van 14 september jl. extra aandacht heeft gevraagd voor rolstoelgeschikte woningen,

overwegende dat:
- onduidelijk is hoeveel concrete vooruitgang in de afgelopen twee jaar is geboekt met het inzichtelijk maken van de bestaande voorraad rolstoelgeschikte woningen,

- de ombudsman meent dat de ernst van de problematiek en de relatief kleine groep mensen die het omvat aanleiding geeft om nu actie te ondernemen,

verzoekt het college:
- met de ombudsman en woningcorporaties in gesprek te gaan hoe urgente knelpunten voor rolstoelgeschikte woningen opgelost kunnen worden,
- hierover in Q2 2027 te rapporteren aan de Raad,

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.G. van Dijk en T.J.D. Isaack

[1]Aandacht voor medisch urgenten die wachten op een rolstoelgeschikte woning

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd): Dank u, voorzitter. Waar wij ons zorgen over maken, is het volgende. In deze raad hebben we vaak discussies over het tekort wat coöperaties hebben om te voorzien in alles wat we van ze vragen. Veel nieuwe woningen, betaalbare woningen, goed geïsoleerd, schimmelvrij, duurzaam, geïntegreerd in de wijk, noem het op. Corporaties klagen dat ze te weinig geld hebben. Wat schetst mijn verbazing? Dat in de prestatieafspraken staat dat corporaties 550 miljoen euro per jaar, ik noemde het getal al, laten liggen, omdat ze niet de huur vragen die ze wel zouden mogen vragen voor een huurwoningen. Komt bij dat corporaties een aantal scheefhuurders hebben. Mensen die nergens anders heen kunnen, erken ik direct, maar die meer zijn gaan verdienen en best een eerlijke marktconforme huur zouden kunnen betalen. Corporaties zijn er terughoudend in om daarin een hogere huur te vragen, een eerlijke huur te vragen. Er komt een nieuwe wettelijke verplichting aan om dat wel verplicht te stellen. Corporaties moeten vanaf 2028 een eerlijke huur gaan vragen aan scheefhuurders. De vraag is: waar gaat dat geld heen? Gaat het geld alleen, zoals nu het geval is, naar zittende huurders van corporaties, zodat zij nog langer een kunstmatig goedkope huur kunnen dragen, of gaat de corporatie dat geld ook kunnen gebruiken voor nieuwbouw, isolatie, renovatie en verduurzaming van bestaande woningen? Ik zou graag van de wethouder willen horen de opbrengst van die inkomensafhankelijke huurverhoging voor scheefhuurders, gaat die alleen naar betaalbaarheid of mogen corporaties de opbrengsten ook gebruiken voor nieuwbouw, isolatie, renovatie, et cetera? Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Van Eikeren zit niet op zijn plaats. De heer Jaspar.

De heer JASPAR (pro): Ik neem het over van de heer Van Eikeren. Wij willen vooral stilstaan bij dat we maar wat blij zijn dat we nu via de prestatieafspraken en via het nieuwe volkshuisvestelijke programma de coöperaties weer vol in hun kracht gaan zetten in deze stad. Er zijn bij de gemeenten en bij de coöperaties natuurlijk veel mensen die elke dag heel hard werken om allerlei projecten van de grond te krijgen, om problemen aan te pakken en om Rotterdammers een thuis te bieden. Wij kunnen zelf niet wachten totdat die natuurlijke samenwerking volgens ons tussen gemeente en corporatie weer als een huis staat, om zo veel mogelijk huizen te bouwen voor alle Rotterdammers.

De VOORZITTER: Dank u. De heer Baali.

De heer BAALI (pro): Dank u wel, voorzitter. Ook nog een bijdrage van mij over arbeidsmigranten. Honderden dakloze arbeidsmigranten, duizenden woningen waarin arbeidsmigranten worden weggestopt en tienduizenden arbeidsmigranten in Rotterdam,

waarvan wij niet weten of de mensenrechten fatsoenlijk worden gerespecteerd. Daar moet een einde aan komen. Daarom dien ik vandaag een motie in om als Rotterdam, maar ook met onze corporatie als belangrijke partner, een lijst aan te leggen van verhuurders die de regels met voeten treden en om te zorgen dat we daar zeer actief op gaan monitoren. Deze motie heet 'Wie de huurwetten omzeilt, komt op de lijst'. Ik ben er trots op dat we deze samen indienen met Volt, ChristenUnie, CDA, DENK en Leefbaar Rotterdam, want op dit onderwerp zijn wij verenigd. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Baali heeft de volgende motie ingediend.

Motie 5. Wie de huurwetten omzeilt, komt op de lijst

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026 ter bespreking van agendapunt 10.3 'Prestatieafspraken woningcorporaties 2026-2027.';

constaterende dat:
- Woonbron sociale huurwoningen, onder meer in de Jan Meertensflat, via intermediairs verhuurt voor de huisvesting van arbeidsmigranten, en zelf erkent onvoldoende zicht te hebben gehad op de situaties die recent aan het licht kwamen;
- de Wet goed verhuurderschap voorschrijft dat de huurovereenkomst los staat van de arbeidsovereenkomst, maar dat bewoners in zulke constructies in de praktijk voor hun woning afhankelijk blijven van hun werkgever of uitzendbureau;
- Rotterdamse corporaties verschillend omgaan met verhuur via werkgevers, uitzendbureaus en andere intermediairs;

overwegende dat:
- zulke constructies decennialang kunnen blijven bestaan wanneer corporaties alleen hun eerste contractspartij kennen en niet de feitelijke bewoning;
- verhuurders die via zulke constructies de Wet betaalbare huur of de Wet goed verhuurderschap omzeilen, in Rotterdam geen nieuwe woningen, contracten of vergunningen horen te krijgen;
- de gemeente dat alleen kan voorkomen als zij bijhoudt wie deze verhuurders zijn;

verzoekt het college:
- een niet-openbare lijst aan te leggen van verhuurders en intermediairs die de Wet betaalbare huur of de Wet goed verhuurderschap aantoonbaar omzeilen via constructies zoals in de Jan Meertensflat, en deze lijst te gebruiken bij toezicht, vergunningverlening en de afspraken met corporaties;
- met corporaties in gesprek te gaan, daarin af te spreken dat corporaties:
    - hun voorraad inventariseren op verhuur via werkgevers, uitzendbureaus en andere intermediairs, met zicht op de volledige verhuurketen en de feitelijke bewoning;
    - geen woningen verhuren in constructies waarin het recht op bewoning contractueel of feitelijk afhangt van een dienstverband, en niet contracteren met partijen op de lijst;
    - bestaande constructies afbouwen zonder dat bewoners hun huisvesting verliezen;
- de raad in het tweede kwartaal te informeren over de inventarisatie, de aangetroffen constructies, de omvang van de lijst en de voortgang van de afbouw.

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. N. Baali, K.J.P. van Eikeren, J. Jaspar, H. Wempe, G.G. van Dijk, E.M. Verouden, B. Doğan en V.A. Bruin

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Nog meer leden die het woord wensen? De heer Wempe.

De heer WEMPE (volt): Voorzitter, de prestatieafspraken zijn voor Rotterdam van essentieel belang, want de immense woonopgave van Rotterdam zit voor het grootste deel in het betaalbare segment. Maar met die focus op het aantal woningen moeten we niet uit het oog verliezen dat mensen fijn kunnen wonen in die betaalbare woning, want te vaak zien we nog dat woningen in een te slechte staat verkeren. Daarom blijven wij aandacht vragen voor de mensen die moeten leven in schimmelwoningen, want het kan niet zo zijn dat je moet kiezen tussen je gezondheid of een dak boven je hoofd. We willen dit college echt op het hart drukken om voor deze Rotterdammer te vechten. Die wil namelijk weten: wat doet de verhuurder om mijn problemen op te lossen en op welke termijn word ik geholpen? Onze vraag aan de wethouder is als volgt. Hoe wil zij met die corporaties de aanpak van schimmelwoningen en verkrotting gaan aanpakken? Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Niemand meer? De wethouder.

Mevrouw KOCKELKOREN (wethouder): Voorzitter, ik heb een aantal vragen. Ik ga proberen ook beknopt zijn, net zoals mevrouw Bruin, dat we ook nog aan het eind van deze avond komen. Er was een vraag gesteld. Er zijn 2 vragen gesteld en een paar moties ingediend. Vraag van de VVD, hoe gaan we om met die corporaties? Die laten geld per jaar liggen, want die kunnen daar de huur verhogen als een bewoner meer gaat verdienen. Er komt een wettelijke inkomensafhankelijke huur aan. De vraag is: waar gaat dat geld heen, alleen naar zittende huurders of kan het ook naar andere onderwerpen, zoals nieuwbouw, renovatie? Dat kan aan al die zaken worden besteed. Dat is al zo. De corporaties zijn momenteel in gesprek met hun huurders over de besteding van de extra huur. Dat is zo afgesproken met hun huurdersorganisaties. U weet bij prestatieafspraken gaat het in tripartiet overleg, corporaties, de gemeenten en huurdersverenigingen, huurdersorganisaties. We weten nog niet wat de nieuwe wet hierover zal zeggen, we zijn daar ook nog in afwachting, en ook niet of de huurdersorganisaties een rol blijven spelen bij het gesprek erover, zoals nu het geval is. We zijn nog in afwachting van wat gaat die wet daarin zeggen over die gelden die dan binnen gaan komen. Zodra we daar meer over weten, kunnen we daarover bij u terugkomen, maar op dit moment is dat nog koffiedik kijken. Dan de vraag van Volt, vraag over schimmelwoningen en verkrotting. Hoe gaan we dat in de aanpak samen met wooncorporaties vormgeven? De corporaties hebben een aanpak geformuleerd waarin zij zowel structurele verbeteringen doorvoeren, waar het gaat om de technische problemen die schimmel veroorzaken, en daarnaast doen ze aan voorlichting op basis van meldingen. Wij hebben het er al veel over gehad. Volgens mij weet u en mevrouw Bruin er meer van dan ik, ook al heb ik al die debatten bijgewoond, maar omdat u veel op weg, op pad bent geweest, waarvoor veel dank, want ik denk dat dat veel verbetering heeft gebracht. Wij zien wel dat de corporaties zijn daar op aan het acteren. In de prestatieafspraken is ook vastgelegd dat er 903 miljoen euro is vrijgemaakt voor onderhoud en kwaliteitsverbetering van de bestaande woningvoorraad. Daar is ook aandacht voor, daar is inzet voor en daar is ook geld voor. Hiervan is ook een groot aandeel bestemd voor de aanpak van schimmel, loden leidingen, asbest en brandveiligheid. Dat is wat ik hierover kan melden. Ook wij voelen de urgentie. De coöperaties voelen de urgentie. We zullen daar ook het gesprek over blijven voeren. Dan de moties. Ik heb een aantal moties van u gekregen. Eerst 3 moties van Leefbaar Rotterdam. Motie 1 'Over Prestatieafspraken: neem de Rotterdamse referentiewaarden mee!'. Ik heb net al iets gezegd over wat we allemaal doen, ook wat de coöperaties doen, ook mede van naar aanleiding van uw goede inzet. Ze nemen dat, schimmel, vocht, structureel mee in hun conditiemetingen. De kwaliteit van de woningvoorraad is ook voor corporaties een belangrijke drijfveer. Dat is ook belangrijk onderdeel van de prestatieafspraken. Daar heb ik

verder al het een en ander over gezegd. Ik heb ook in de commissie toegezegd om hier met corporaties over in gesprek te gaan. Vanwege al deze zaken, moet ik deze motie ontraden. U keek moeilijk. Ik had de verkeerde titel. Excuus. Dat was 'Van klachten naar controle' waar we het over hadden. Excuus. Dan gaan we naar 'Over Prestatieafspraken: van afspraak naar resultaat'. Het was ook verwarrend met die titels. Die kan ik omarmen, want wij vinden het ook belangrijk om daarover het gesprek te voeren met uw raad. Wel moet ik erbij zeggen, u vraagt halfjaarlijks een duidelijk overzicht te geven. Jaarlijks. Wij willen het graag jaarlijks doen. In die lijn, we snappen het belang van die terugkoppeling, ook aan te geven van wat is gehaald, wat is niet gehaald, zodat we daar het gesprek over kunnen voeren. Dat kunnen we doen. Dan de motie 'Over Prestatieafspraken: neem de Rotterdamse referentiewaarden mee!'. Die is overbodig, want die zit al standaard in de gebiedsontwikkelingen. Die willen we daarom ontraden, vanwege overbodig. We snappen de denkrichting, maar dat is al onderdeel van de werkwijze. Dan de motie van ChristenUnie en BIJ1 'Maak vaart met meer rolstoelgeschikte woningen!'. Die willen we graag omarmen. Wij vinden het een belangrijk onderwerp en het is ook nodig, hebben we de afgelopen keer maar weer gezien, om daar het gesprek over te blijven voeren met corporaties. Het is moeilijk om die geschikte woningen te realiseren, is ook al in eerdere debatjes aan de orde gekomen, maar dat is wel een onderwerp wat blijvend op de agenda moet staan, ook bij de corporaties. Dat neem ik mee in de gesprekken met hen. Wij gaan natuurlijk meerdere gesprekken voeren, ook met het oog op het 100-dagenplan, dus dit is een onderwerp wat we daarin meenemen. Die wil ik omarmen. Dan de motie van PRO 'Wie de huurwetten omzeilt, komt op de lijst'. Die motie wil ik ook omarmen. Wij vinden dat een belangrijke denkrichting. Ik wil wel daarbij aangeven: als ik hem mag interpreteren dat ik hierover in gesprek ga met corporaties. Mits wil ik de motie omarmen. We snappen de urgentie, maar ik kan niet onmiddellijk zelf allemaal lijsten gaan aanleggen. Het is echt onderdeel van de gesprekken met corporaties.

De VOORZITTER: De heer Baali.

De heer BAALI (pro): De eerste bullet over een niet-openbare lijst, dat is wel onze actie. Over de drie subbullets van de corporaties, daar stellen wij in met corporaties in gesprek te gaan en daarin af te spreken dat. Ik verwacht niet dat u het direct in de prestatieafspraken zelf verwerkt, maar ik hoop wel dat u met deze motie een stevig signaal hebt om die drie subdicta goed over tafel te brengen. Dus met die interpretatie, prima.

De VOORZITTER: Wethouder.

Mevrouw KOCKELKOREN (wethouder): Ik ga daarover in gesprek. Wij vinden het belangrijk, dus dat komt goed. Ik geloof dat ik daarmee de moties heb gehad.

De VOORZITTER: Hartelijk dank en ik zie ook niemand meer denken: waar blijft mijn motie of mijn vraag? Dan zijn we daarmee aan het einde gekomen van agendapunt 10.3.

10.4 Funderingsproblematiek.

De VOORZITTER: Dan gaan wij rustig door met agendapunt 10.4, de funderingsproblematiek. Hier staat de heer Başoğlu als eerste spreker.

De heer BAŞOĞLU (sp): Dank u wel, voorzitter. De SP heeft grote zorgen over de omvang van de funderingsproblematiek en de zeggenschap van inwoners bij de keuzes die voorliggen. In de hoofdlijnen voor het programmaplan zegt het college dat zij betrokkenheid bij de uitwerking van de keuzes voor die groep belangrijk vindt. De SP wil betrokkenheid bij het maken van de keuze. Alleen dan is er kans op draagvlak bij de aanpak van funderingsproblematiek. Daarom dienen wij een motie in samen met BIJ1 en Leefbaar Rotterdam. Weer een mooie combinatie.

De VOORZITTER: De heer Başoğlu heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Samen bouwen aan een stevige buurt

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026 ter bespreking van agendapunt 10.4 Funderingsproblematiek;

constaterende dat:
- Rotterdam veel te maken heeft met funderingsproblemen;
- dit kan leiden tot situatie waarin structureel funderingsherstel per individueel) gebouw niet langer doelmatig of haalbaar is en de funderingsproblematiek het niveau van het individuele gebouw kan overschrijden;
- funderingsproblemen daardoor grote gevolgen kunnen hebben voor de (private) eigenaren van woningen;
- er sprake kan zijn van een gebiedstransformatie, waarin de oplossing voor het gebied leidend is boven die voor het individuele gebouw;
- het college in het programmaplan op hoofdlijnen 'Goed Gefundeerd Wonen' (op bladzijde 12) schrijft dat een gebiedstransformatie "vraagt om een aanpak waarin tijdige, heldere en eerlijke communicatie wordt gecombineerd met betekenisvolle betrokkenheid van betrokkenen bij de verdere uitwerking van keuzes en handelingsperspectieven".

overwegende dat:
- private eigenaren en huurders bij gebiedstransformatie relevante effecten ondervinden, vanwege de (potentiële) sloop van hun (huur)woningen;
- een private eigenaar en een huurder beiden een individueel belang hebben bij collectieve funderingsproblemen;
- het collectieve belang van een gebied boven het individuele belang kan prevaleren, maar alleen als individuele belangen zijn gehoord en meegenomen in de afweging;
- alleen 'betrokkenheid van betrokkenen bij de verdere uitwerking van keuzes en handelingsperspectieven' dan niet voldoende is;

verzoekt het college om:
- in het programmaplan Goed Gefundeerd Wonen uitwerking te geven aan een geborgd proces om:
    - direct betrokken bewoners vroegtijdig te betrekken;
    - daarbij de mogelijke interventies en gevolgen inzichtelijk te maken;
    - hen invloed te geven voordat de richting van de keuzes wordt bepaald;
    - het uiteindelijke besluit te motiveren;
    - toe te lichten hoe hun inbreng is verwerkt;
- de Raad uiterlijk 1 juli 2027 en voor de vaststelling van het programmaplan nader te informeren op welke wijze deze borging is vormgegeven en vastgelegd;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. E. Başoğlu, V.A. Bruin en T.J.D. Isaack

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Mevrouw Bruin heeft er echt zin in. Ze is zo proactief vandaag. Die heeft meteen het woord.

Mevrouw BRUIN (lr): Voorzitter, ook deze gaat weer in rap tempo. Voorzitter, in de commissie heeft Leefbaar Rotterdam aandacht gevraagd voor een aantal dingen, zoals een funderingslabel om kopers te beschermen tegen miskopen. We hebben aandacht gevraagd voor Vreewijk, Bloemhof, Kralingseveer en, ik noem ze vandaag maar weer, de waterwachten. Ik bedoel daarmee de initiatieven zoals het Kleiwegkwartier en het Schiereiland. Toch hebben wij moties. Het zijn er 4 en ik ga ze dadelijk aan de bode meegeven. De motie 'Funderingslabel naar voren!', waarin we de wethouder vragen te lobbyen om het funderingslabel eerder in het aankoopproces naar voren te halen. Een motie 'Funderingslabel in Rotterdam!', waarin we de wethouder vragen om een pilot te starten waarin we min of meer Rotterdamse wijken gaan gebruiken voor een pilot met een funderingslabel. Een beetje lef tonen, wethouder. De motie 'Houd de Paal nat!'. Hier vragen we een kleinschalige pilot, bij voorkeur in het Schiereilandkwartier, om samen met bewoners een kosten-batenanalyse te doen. De motie 'Een Rotterdamse funderingsdoorpakker!', waarin wij vragen om een rol voor een fundering doorpakken mee te nemen in het programma Goed Gefundeerd Wonen. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: Mevrouw Bruin heeft de volgende moties ingediend.

Motie 2. Funderingslabel naar voren!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 1 oktober 2026, ter bespreking van agendapunt 10.4 Funderingsproblematiek;

constaterende dat:
- Rotterdam veel woningen heeft met een risico op funderingsproblemen;
- funderingsproblemen grote financiële gevolgen kunnen hebben voor kopers;
- sinds 1 april 2026 het funderingsrisico wordt opgenomen in taxatierapporten;
- die informatie zorgt voor meer duidelijkheid voor kopers;
- deze informatie pas laat in het koopproces beschikbaar komt;
- kopers al vóór het tekenen van een (voorlopig) koopcontract moeten weten wat het funderingsrisico van een woning is;

overwegende dat:
- een koper niet pas na het tekenen van een (voorlopig) koopcontract met een mogelijk funderingsprobleem geconfronteerd moet worden;
- funderingsinformatie, net als het energielabel, zo vroeg mogelijk in het koopproces beschikbaar moet zijn;
- het Rijk en de vastgoedsector onderzoeken hoe dit juridisch en praktisch kan worden geregeld;
- Rotterdam door de grote funderingsopgave een goede plek is om hiermee ervaring op te doen;
- Rotterdam vindt dat funderingsrisico's zo vroeg mogelijk en duidelijk bij de verkoop van een woning bekend moeten zijn;

verzoekt het college:
- zich bij het Rijk en de vastgoedsector in te zetten voor een funderingslabel dat vóór het tekenen van een (voorlopig) koopcontract beschikbaar is;
- hierbij betrokken te blijven bij de landelijke gesprekken met het Rijk en de vastgoedsector over vroegtijdige informatie over funderingsrisico's;
- de gemeenteraad uiterlijk 1 juli 2027 te informeren over de mogelijkheden, voorwaarden en voortgang van de pilot;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. V.A. Bruin, M. Verhoef, E. Başoğlu en B. Doğan

Motie 3. Een Rotterdamse funderingsdoorpakker!

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 1 oktober 2026, ter bespreking van agendapunt 10.4 Funderingsproblematiek;

constaterende dat:
- Rotterdam veel te maken heeft met funderingsproblemen;
- veranderingen in de grondwaterstand gevolgen kunnen hebben voor funderingen en daarmee de woningen;
- bewoners en eigenaren zelf vaak met oplossingen en initiatieven komen;
- het daarbij bijvoorbeeld kan gaan om maatregelen rond grondwater, waterpeil, drainage of een waterpomp;
- voor zulke maatregelen vaak meerdere onderdelen van de gemeente en andere partijen nodig zijn;
- een klein initiatief daardoor soms lang blijft liggen door overleg en afstemming;
- het programma Goed Gefundeerd Wonen ruimte wil bieden voor het testen van maatregelen in de praktijk;

overwegende dat:
- tijd (snelheid) belangrijk is bij funderingsproblemen;
- een kleine maatregel soms kan helpen om schade te voorkomen of uit te stellen;
- bewoners behoefte hebben aan duidelijkheid over wat zij zelf kunnen doen en wat de gemeente kan betekenen;
- het zonde is als een goed idee niet verder komt omdat niemand binnen de organisatie het voortouw neemt;
- Rotterdam al ervaring heeft met functies die zijn gericht op het oplossen van knelpunten en het doorbreken van vastgelopen processen;

verzoekt het college:
- binnen het programma Goed Gefundeerd Wonen te onderzoeken of een Funderingsdoorpakker kan worden ingezet;
- deze Funderingsdoorpakker de taak heeft om kansrijke initiatieven van bewoners en eigenaren verder te helpen en waar nodig vastgelopen zaken binnen de gemeentelijke organisatie vlot te trekken;
- de gemeenteraad te informeren over de mogelijkheden bij het definitief presenteren van het programma Goed Gefundeerd Wonen.

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. V.A. Bruin, M. Verhoef en G.G. van Dijk

Motie 4. Houd de Paal nat! (Het Schiereiland)

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 1 oktober 2026, ter bespreking van agendapunt 10.4 Funderingsproblematiek;

constaterende dat:
- Rotterdam veel te maken heeft met funderingsproblemen;
- veel woningen op houten palen staan die kunnen worden aangetast as de bodem te droog wordt;

- we vaker te maken hebben met langere periodes van droogte en hevige regen;
- veranderingen in de grondwaterstand gevolgen kunnen hebben voor funderingen en daarmee de woningen;
- bewoners in het Kleiwegkwartier al langere tijd zelf het grondwater meten en werken aan het op peil houden ervan (kennis en ervaring);

overwegende dat:
- funderingsproblemen niet alleen per woning, maar ook soms per buurt aangepakt kan worden;
- het op peil houden van het grondwater kan helpen om funderingsschade te voorkomen of te vertragen;
- bewoners zelf een belangrijke rol kunnen spelen bij het volgen en op peil houden van het grondwater;
- de kennis en ervaring van bewoners uit het Kleiwegkwartier ook voor andere wijken van waarde kan zijn;
- het belangrijk is om vooraf te weten wat deze aanpak kost en wat het oplevert;

verzoekt het college:
- een kleinschalige pilot te starten in Het Schiereiland waarin bewoners, gemeente, waterschap en deskundigen samen onderzoeken hoe het grondwater op peil kan worden gehouden om funderingen te beschermen (mkba);
- de kennis en ervaring van bewoners uit onder andere het Kleiwegkwartier bij deze pilot te betrekken;
- de gemeenteraad uiterlijk 1 maart 2027 te informeren over de mogelijkheden, voorwaarden en voortgang van de pilot;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. V.A. Bruin en M. Verhoef

Motie 5. Pilot: Funderingslabel in Rotterdam!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 1 oktober 2026, ter bespreking van agendapunt 10.4 Funderingsproblematiek;

constaterende dat:
- Rotterdam veel woningen heeft met een risico op funderingsproblemen;
- kopers pas (te) laat in het koopproces informatie krijgen over het funderingsrisico van een woning;
- Rotterdam beschikt over veel kennis en informatie over funderingen;
- verschillende Rotterdamse wijken intens te maken hebben met funderingsproblematiek;

overwegende dat:
- vroegtijdige informatie over fundering kopers helpt om een weloverwogen keuze te maken;
- Rotterdam niet hoeft te wachten op landelijke wet- en regelgeving om ervaring op te doen met een funderingslabel;
- een Rotterdamse pilot inzicht kan geven in de praktische uitvoerbaarheid en het gebruik van een funderingslabel;
- de ervaringen uit een pilot kunnen worden gebruikt in de landelijke lobby voor een funderingslabel;

verzoekt het college:

- een pilot met een funderingslabel op te zetten in één of meer Rotterdamse wijken met een verhoogd funderingsrisico;
- hierbij te onderzoeken hoe potentiële kopers al vóór het tekenen van een (voorlopig) koopcontract informatie over het funderingsrisico van een woning kunnen krijgen;
- de ervaringen uit de pilot te gebruiken in de landelijke lobby voor een funderingslabel;
- de gemeenteraad uiterlijk 1 juli 2027 te informeren over de opzet, resultaten en vervolgstappen van de pilot, en de gemeenteraad uiterlijk 1 juli 2027 te informeren over de mogelijkheden, voorwaarden en voortgang van de pilot;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. V.A. Bruin en M. Verhoef

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: De heer De Haan. Niet. De heer Van Eikeren. Dan de heer Jaspar.

De heer JASPAR (pro): Voorzitter, er komt nogal wat af op Rotterdam met de funderingsproblemen of ik kan nog beter zeggen: er zakt nogal wat weg. We hebben in de commissie natuurlijk een goed gesprek gehad ook. Daar kwam veel nuttige informatie langs. We gaan nu ook geen moties indienen, maar we willen wel misschien de wethouder nog iets meegeven. Er zijn veel mensen die snakken naar helderheid als het gaat om de aanpak voor hun huis en voor het gebied waar ze in wonen en ze zijn op zoek naar die financiële helderheid, want de oplossingen waar ze naar zoeken moeten wel betaalbaar zijn voor mensen. Wij willen graag nog meegeven dat het oplossen van die vragen bij mensen of het verschaffen van die helderheid, dat daar echt heel snel mee aan de slag gegaan moet worden. De wethouder gaf daar ook al goede antwoorden op, maar ik wil het nogmaals een keer benadrukken dat we daar zo snel mogelijk vaart mee moeten maken, zodat mensen echt weten waar ze aan toe zijn.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Zijn er andere leden die het woord wensen? Mevrouw Coşkun.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Dank u wel, voorzitter. Mevrouw Bruin zei het voortreffelijk, houd de paal nat. Dat wordt steeds moeilijker met de klimaatverandering. Wij dienen een motie in dat we rekening houden met KNMI-scenario's om de klimaatverandering op te nemen in funderingsonderzoek. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Coşkun heeft de volgende motie ingediend.

Motie 6. Een sterke fundering voor klimaatverandering

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van "Funderingsproblematiek;

constaterende dat:
- het Programmaplan op hoofdlijnen Goed Gefundeerd Wonen een antwoord is op diversie moties waaronder 'Aandacht voor preventie' (25bb009129);
- in het Programmaplan gesproken wordt over lange termijn ontwikkelingen zoals klimaatverandering die richting geven voor mogelijkheden en ingrepen op korte en langere termijn;

overwegende dat:

- klimaatverandering resulteert in extreem weer met lange droge periodes en korte momenten van heftige regen;
- de zorg over de beschikbare hoeveelheid water gedurende droge periodes steeds groter wordt;
- het grondwaterpeil afhankelijk is van de toevoer van water en van invloed is op de kwaliteit van funderingen;
- het KNMI klimaatscenario's ontworpen heeft voor een mogelijk toekomstig klimaat voor Nederland;
- deze klimaatscenario's houvast kunnen geven in beleid voor funderingsproblematiek en Rotterdam weerbaar maakt voor klimaatverandering;

verzoekt het college:
- de KNMI Klimaatscenario's te gebruiken in de verdere ontwikkeling en uitvoer van het Programmaplan op hoofdlijnen Goed Gefundeerd Wonen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. Z.P. Coşkun en V.A. Bruin

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Andere leden? De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd): Dank u wel, voorzitter. In de commissievergadering al veel inhoudelijk kunnen bespreken. Ik bedacht me pas op een later moment, dus ik daar geen motie over indienen. Ik heb het toen uitgebreid gehad over de vereniging van samenwerkende organisaties Hillegersberg. Die hebben samen een concept ontwikkeld waarmee voor vrij weinig geld het waterpeil goed kan beheerd worden en de overheid minder hoeft te doen. Als liberaal spreekt mij dat aan. Ik bedacht me nog bij de concrete uitwerking en de specifieke onderdelen van het plan die gaat u uitwerken: kijk ook in andere potjes voor bijvoorbeeld bewonersinitiatieven. Daar is natuurlijk een eigen kostenbegroting voor. Misschien dat daar een soort kruisbestuiving kan ontstaan, zodat we op die manier ook inderdaad kunnen zorgen voor de middelen die nodig zijn. Dat is een efficiënte besteding van geld. Dus als suggestie.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Doğan.

De heer DOĞAN (denk): Voorzitter, belangrijk dat iedereen die kan worden geraakt door de funderingsproblematiek goed wordt geïnformeerd en wordt betrokken bij het proces. Daarom dienen wij de motie in 'Laagdrempelige communicatie in gebieden met beperkte taalvaardigheid'. Dank voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Doğan heeft de volgende motie ingediend.

Motie 7. Laagdrempelige communicatie in gebieden met beperkte taalvaardigheid

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van agendapunt 10.4 'Funderingsproblematiek';

constaterende dat:
- in Rotterdam naar schatting ongeveer de helft van de woningen, ongeveer 150.000, een fundering heeft die kwetsbaar is;

- de urgentie om hier samenhangend, transparant en toekomstgericht op te sturen de afgelopen jaren is toegenomen;
- het programmaplan Goed Gefundeerd Wonen is opgesteld dat een gefaseerde aanpak kent, waarbij de focus tot en met 2029 ligt op verdieping, rolneming en het versterken van het handelingsvermogen van de gemeente, woningeigenaren en andere betrokken organisaties;
- in het programmaplan staat dat in gebieden waar taalvaardigheid beperkt is, dit om een meer zichtbare, toegankelijke en intensieve aanpak vraagt;
- hierbij een concreet plan voor deze zichtbare, toegankelijke en intensieve aanpak echter ontbreekt in het programmaplan;

overwegende dat:
- het belangrijk is dat bij deze complexe funderingsproblematiek ook de inwoners uit gebieden meteen beperkte taalvaardigheid duidelijk en helder worden geïnformeerd over en betrokken bij de funderingskwestie;
- de inwoners uit de gebieden met een beperkte taalvaardigheid niet voor verrassingen mogen komen te staan op het moment dat funderingsherstel noodzakelijk blijkt;

verzoekt het college:
- in het programmaplan Goed Gefundeerd Wonen de zichtbare, toegankelijke en intensieve aanpak voor gebieden met een beperkte taalvaardigheid concreet uit te werken;
- bij deze aanpak, indien daar in de betreffende gebieden behoefte aan is, ook laagdrempelige communicatievormen in te zetten (zoals visuele communicatie, beeldtaal en/of meertalige informatievoorziening);
- in het programmaplan expliciet toe te lichten hoe deze intensievere aanpak op het gebied van informeren en participeren afwijkt van de reguliere aanpak in overige gebieden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. B. Doğan

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: De motie laagdrempelige communicatie in gebieden met beperkte taalvaardigheid is voldoende ondertekend en maakt deel uit van het debat.

De VOORZITTER: U bent ook door uw spreektijd heen. Nog anderen die het woord wensen? Niet. Kan de wethouder antwoorden?

Mevrouw KOCKELKOREN (wethouder): Voorzitter, funderingen, we hebben het daar veel over gehad. Het is ook iets wat voor Rotterdammers erg speelt, want als jij een huis hebt wat last heeft van funderingsproblemen, dan is dat superingrijpend. Het gaat over je huis. Je kunt scheuren in je huis hebben. Er zijn huizen die ontzettend laag komen te liggen. Dan is de vraag: wat is het perspectief wat ik heb in deze woning? Kan ik nog wel investeren in de woning? Dat geeft veel onzekerheid en stress. Daar vinden wij ook dat je als gemeente daarin moet bijstaan door in elk geval regie te nemen en in kaart te brengen waar zit de grootste prioriteit, wat kan eerst, wat kan als tweede en wie is dan vervolgens ook verantwoordelijk. Als je eigenaar bent van een woning, dan zijn daar gelukkig ook verschillende potjes voor om je te helpen, onderzoek te doen en je fundering aan te pakken. Dat gaan we niet allemaal als gemeente doen, maar we hebben daar wel een belangrijke regiefunctie. Er zijn een aantal vragen gesteld. Ook PRO gaf aan dat ze het ongelooflijk belangrijk vinden om bewoners snel te laten weten wat is bij uw woning, in uw wijk aan de hand en wat is dan het handelingsperspectief. Wat kun je zelf doen, om het in simpele woorden te vertellen, en wat zijn de verschillende loketten om je daar ook bij te helpen? We hebben als Rotterdam

gelukkig al lang een Funderingsloket. We hebben allerlei risicokaarten, waarin risico's goed in beeld worden gebracht. We doen al veel, maar we kunnen nog meer doen. Wij zijn het eens dat het belang van goede informatie aan bewoners en ook zo snel mogelijk duidelijkheid geven, dat dat cruciaal is, zeker ook bij verkoop van een woning. Daar ging mevrouw Bruin ook op in. Wij willen huidige eigenaren op een goede manier meenemen. Daarom is dit plan om dat onderzoek te doen ook zo ongelooflijk belangrijk, want dan weten we ook goed in uw straat of in uw buurt is het risico hoog, daar kunt u nog voor langere tijd met wat lapmiddelen op een prettige manier wonen. Dat moeten we in beeld krijgen en daarom ook dit onderzoek. VVD zegt: kunnen andere potjes, zoals bewonersinitiatieven, wellicht meebetalen aan projecten zoals het Kleiwegkwartier? Ik vind dat een goede suggestie. Wij vinden samenwerkende organisaties zoals Hillegersberg, maar ook het Kleiwegkwartier belangrijk. We zijn ook bereid om dat soort goede werkwijzen mee te nemen in werkwijzen naar de toekomst en zullen die suggestie dan ook meenemen. De SP had een motie. Dan ga ik nu door op de motie. De SP zei: 'Samen bouwen aan een stevige buurt'. Dat willen wij op zich natuurlijk ook. We vinden het ook belangrijk om bewoners goed mee te nemen. Daar heb ik net al het nodige over gezegd. Daar zijn natuurlijk verschillende groepen, want je kunt eigenaar-bewoner zijn, je kunt huurder zijn of je kunt huurder van een eigenaar-bewoner zijn, huurder van een corporatie of van een private. Er zijn verschillende groepen die daarin verschillende belangen hebben. Wij willen bewoners graag meenemen. Dat staat ook in het plan Goed Gefundeerd Wonen, zoals dat besproken is. Deze motie willen we ontraden. We nemen wel die betrokkenheid mee. Participatie is ook een onderdeel van het plan. Deze motie geeft daar al allerlei richting en handen en voeten aan. Dat gaat net iets te ver. Laat ons aan de slag gaan met het in kaart brengen en de prioritering en daarin is participatie een belangrijk onderdeel. Dan ga ik naar motie 2 'Funderingslabel naar voren!'. Die vraagt om het Rijk en de vastgoedsector in te zetten voor een funderingslabel, dus om mensen zo vroeg mogelijk mee te nemen van hoe is de staat. Die lobby voeren wij. Wij vinden dat ook heel belangrijk. Heb ik ook in de commissie al aangegeven. Deze motie is overbodig. Die wil ik daarom ontraden. Maar wij zijn het eens over het doel en het middel, dus zullen we daar ook vol op blijven inzetten. Motie 3 'Een Rotterdamse funderingsdoorpakker!'. Leuke titel. Heb ik die? Ja, die staat hier. Die vraagt om een soort coördinerend iemand. Dat is ook overbodig. Hoewel, ik snap de suggestie, maar vanuit de huidige funderingsaanpak kunnen eigenaren, die met funderingsonderzoek en herstel aan de slag willen en er zelf niet uitkomen, al terecht bij het Funderingsloket. Die biedt informatie en advies. Er worden ook, als er experts nodig zijn, bureaus ingehuurd voor specialistische expertise en ervaring met samenwerking met andere eigenaren. Als sluitstuk worden eigenaren die niet willen, die worden aangeschreven door de gemeente. Als de meerderheid van de eigenaren wel wil, maar er wordt tegengewerkt, want dat kan natuurlijk ook gebeuren, dat je in een vve zit of met een groepje eigenaren in een pand. Daar is ook zelfs een programmamanager, je zou het een doorpakker kunnen noemen, die bij knelpunten aan de slag gaat. Er zijn verschillende manieren waarop we dit doen. Daarom wil ik deze motie ontraden, hoewel ik snap wat u bedoelt.

De VOORZITTER: Mevrouw Bruin.

Mevrouw BRUIN (lr): Ik denk dat het niet helemaal is wat ik bedoelde. Het ging mij meer over een contactpersoon voor die kleinere bewonersinitiatieven, zoals Kleiwegkwartier. Echt kampen tegen snelheid. Als zij iets willen veranderen in het initiatief, dat dat wat sneller kan door de gemeentelijke organisatie heen. Volgens mij werken zij meer via stadsbeheer en daar lopen ze echt wel tegen wat snelheid aan.

De VOORZITTER: Wethouder.

Mevrouw KOCKELKOREN (wethouder): Ik heb afgelopen week best veel met die ambtenaren gesproken en ook begrepen dat zij bijvoorbeeld met die bewoners van Kleiwegkwartier echt veel contact hebben. Ik heb wel begrepen van een van de bewoners,

die was ook aanwezig bij de commissie, die zei: dat heeft nu, in hun beleving, een tijdje stilgelegen. Ambtelijk kan het zijn dat was ook weer niet helemaal waar, maar we waren wel bezig met dit plan van aanpak opschrijven. Zij willen natuurlijk graag weten: hoe landen wij daarin? Dat wordt opgepakt en doorgezet. Die contacten zijn er zeker en zijn ook vrij intensief, naar ik begreep. Als dat meer uw vraag was, dan loopt dat. Dan ga ik naar motie 'Houd de Paal nat! (Het Schiereiland), motie 4. Ik heb niet zoveel goed nieuws in deze motieserie, realiseer ik me. Dat komt ook u heeft goede ideeën, maar we zijn natuurlijk ook nog bezig met dat plan van aanpak. Deze motie wil ik ook ontraden. Het programmaplan Goed Gefundeerd Wonen omvat een analyse naar knelpunten ten aanzien van funderingen per gebied. Dan is het ingewikkeld om nu al te zeggen: we gaan een gebied alvast vooruit trekken in een pilot, want dit programmaplan is er juist voor bedoeld om te zeggen: we weten waar de prioritering ligt. Op grond van die prioritering gaan we daar ook gericht aan de slag. Het kan zijn dat het Schiereiland daar onmiddellijk in omhoog popt en dan is dat een goed idee, maar dat is nu nog lastig om op voorhand te zeggen. Daarom wil ik deze ontraden. Dan motie 5 'Funderingslabel in Rotterdam!'. Rotterdam is actief betrokken bij de ontwikkeling van de landelijke informatievoorziening over de staat van fundering. De insteek is daarbij dat deze informatie vooraan in het verkoopproces beschikbaar is. Dat is ontzettend belangrijk voor bewoners. Er is in de raad natuurlijk ook al eerder een afdoeningsvoorstel besproken, waarin ook dit punt aan de orde kwam. Een lokaal label is in onze ogen ook minder gewenst, omdat je daarmee kan leiden tot marktverstoring en onnodige onzekerheid voor bewoners. Wij zien toch op dit moment nog meer heil in die landelijke lijn. Daarom willen we deze ontraden. Dan de motie 6 'Een sterke fundering voor klimaatverandering'. Die is overbodig, want wij zoeken al aansluiting bij die klimaatscenario's. Dat is natuurlijk een belangrijke informatiebron voor de aanpak. Ik kijk naar mevrouw Coşkun van de Partij voor de Dieren. Die motie wil ik ontraden, maar dat betekent niet dat we het niet doen. De klimaatadaptatie aanpak is gebaseerd op KNMI klimaatscenario's, dus dat wordt wel meegenomen. Dan de motie van DENK. Wat ik daarover wil zeggen, ik vind die gedachte van beperkte taalvaardigheid, om dat op een goede manier mee te nemen, daar ben ik het mee eens. Ik zou dat dan meer als een soort aanvulling of aandachtsgebied mee willen nemen in de participatielijn, die toch al in dat actieplan Goed Gefundeerd Wonen zit. Ik wil de motie ontraden, maar ik neem wel die suggestie van let daarbij ook op die taalvaardigheid, zodat ook die mensen op een goede manier informatie krijgen, mee in die uitwerking. Die toezegging wil ik daarop doen. Dat waren ze, voorzitter.

De VOORZITTER: Dan heb ik 1 toezegging genoteerd dat de wethouder de taalvaardigheid wil meenemen in iets. Ik weet niet meer. Het onderdeel participatie van Goed Gefundeerd Wonen. Dank u wel. Dan hebben we die toezegging genoteerd. Dan zijn we daarmee aan het einde gekomen van agendapunt 10.4.

10.5 Debat n.a.v. regeling van werkzaamheden over 'de toekomst van evenementen'.

De VOORZITTER: Dan komen we bij agendapunt 10.5 Debat n.a.v. regeling van werkzaamheden over 'de toekomst van evenementen'. Ik vraag mevrouw Bruin om voor te zitten.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Goedenavond. Stoelwissel heeft plaatsgevonden. Dan zijn we inderdaad toegekomen aan het debat 10.5 Debat n.a.v. regeling van werkzaamheden over 'de toekomst van evenementen'. De eerste op mijn lijst is mevrouw Baán.

Mevrouw BAÁN (pro): Dank u wel, voorzitter. Zoals eerder aangekaart bij een actua en later tijdens een commissievergadering, zijn er meerdere evenementen in Rotterdam en de regio op het allerlaatste moment afgelast wegens extreme hitte. Dat was niet omdat de organisatoren zaken niet op orde hadden, ze hadden vergunningen, goedgekeurde veiligheidsplannen en aanvullende hitte maatregelen, maar omdat de publieke

hulpverleningscapaciteit onvoldoende bleek. De afgelopen week heb ik veel contact gehad over de toekomst van evenementen in Rotterdam met de mensen uit de sector. Wat zij schetsen, is precies waar het mij om gaat. Er is een verschil tussen ondernemersrisico en overheidsverantwoordelijkheid. Het gaat ons niet alleen om dit ene weekend, maar door klimaatverandering krijgen we vaker met dit soort situaties te maken. Laten we wel wezen, dit was helaas de koudste zomer die we ooit gaan meemaken. Daarom dien ik graag de volgende motie in.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Baán heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Dit was de koudste zomer ooit, maar we willen de hotste evenementen

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1oktober 2026 ter bespreking van agendapunt 10.1 Debat nav RvW 'De Toekomst van evenementen';

constaterende dat:
- op 26 en 27 juni 2026 meerdere evenementen in Rotterdam (en de regio) op zeer korte termijn zijn afgelast wegens beperkte publieke hulpverleningscapaciteit, terwijl de betrokken organisatoren beschikten over goedgekeurde veiligheidsplannen en aanvullende hittemaatregelen hadden getroffen;
- deze besluiten in een aantal gevallen zo laat vielen dat organisatoren al volledig waren opgebouwd, met aanzienlijke financiële schade tot gevolg;
- bestuurlijke afgelasting doorgaans buiten verzekeringsdekking valt, waardoor organisatoren volledig opdraaien voor schade die voortkomt uit een risico buiten hun invloedssfeer;
- voor zaterdag 27 juni uiteindelijk geen code rood gold, terwijl de besluitvorming mede was gebaseerd op de uitzonderlijke omstandigheden van vrijdag;
- de B- en C-evenementenkalender ruim van tevoren wordt vastgesteld, waarbij de capaciteit van hulpdiensten reeds wordt meegewogen;

overwegende dat:
- door klimaatverandering hittegolven en piektemperaturen naar verwachting vaker zullen voorkomen, en daarmee ook de druk op de acute zorgketen tijdens evenementen;
- het onwenselijk is dat dit risico op termijn alleen nog door de grootste organisatoren kan worden gedragen, ten koste van kleinere en middelgrote organisatoren en culturele initiatieven;
- een aantrekkelijke en diverse evenementenstad gebaat is bij een voorspelbaar en transparant systeem rond capaciteitsplanning en afgelastingen;

verzoekt het college
- de haalbaarheid te onderzoeken van een garantie- of overbruggingsregeling voor organisatoren die te maken krijgen met een bestuurlijke afgelasting wegens publieke capaciteitsproblemen, en de uitkomsten hiervan voor de start van het volgende festivalseizoen aan de raad voor te leggen;
- hierbij te verkennen welke rol een heldere afbakening tussen ondernemersrisico en publieke verantwoordelijkheid kan spelen.

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. J.L. Baán, A.J.A. Maassen, M.E. van Dijk en M. Laamairi

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Van Dijk, daarna mevrouw Maassen.
Mevrouw VAN DIJK (lr): Dank u wel, voorzitter. Gezien de tijd houd ik het kort. Ik wil wel nog mijn ongenoegen uiten over het commissiedebat afgelopen week. Het is jammer dat we daar weinig antwoorden kregen op onze vragen, maar desondanks dank voor de brief die nou is gekomen. Dat heeft toch wat duidelijkheid geschept. Feit blijft wel dat organisaties niet verantwoordelijk gehouden kunnen worden voor de druk op de zorg en het afgelasten van de evenementen daardoor. Ik dien daarom mede 2 moties in, die dit in de toekomst proberen te voorkomen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Mevrouw Maassen, daarna de heer Van der Hoeven. Of heeft u een interruptie, de heer Van der Hoeven? Op mevrouw Van Dijk? Mevrouw Van Dijk, interruptie op u. De heer Van der Hoeven.

De heer VAN DER HOEVEN (vvd): Voorzitter, ik hoop wel dat Leefbaar het ook met me eens is dat de overheid ook niet alles kan dragen. Zeker de gemeente is ook niet verantwoordelijk voor alles.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dertig seconden voor mevrouw Van Dijk.

Mevrouw VAN DIJK (lr): Zeker, maar nu valt het risico volledig bij de organisatoren, terwijl het een beslissing is of een overheidsprobleem dat de druk op de zorg daar ligt. Ik vind het niet acceptabel om dan de volledige financiële consequenties bij de organisator neer te leggen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Van der Hoeven.

De heer VAN DER HOEVEN (vvd): Voorzitter, ik ben het er wel mee eens dat zeker ondernemers dit soort kosten bespaard moeten blijven, maar moeten we ook dan niet creatief kijken naar wat wel kan en hoe we het door kunnen laten gaan in plaats van gaan kijken hoe de financiële situatie erbij zit?

Mevrouw VAN DIJK (lr): Absoluut. Daar heb ik volgens mij van de week ook mijn genoegen over geuit. Ik vind zelfs dat organisaties voor de gek zijn gehouden door extra maatregelen te moeten nemen over EHBO-posten, watertappunten en weet ik veel wat allemaal en uiteindelijk toch letterlijk 23.55 uur hun vergunning werd ingetrokken. Ik vind dat ook geen fatsoenlijke overheid.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Maassen, voor uw inbreng.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter dank. Inderdaad bleven er nog een aantal zaken onbesproken in het commissiedebat. Die wil ik hier graag vandaag adresseren. De inspreker heeft heel duidelijk aangegeven geven dat er meer duidelijkheid moet komen rondom de besluitvorming over de uiteindelijke beslissing over de intrekking of afgelasting van een evenement, maar hij heeft ook heel duidelijke oplossingen aangeboden waardoor evenementenorganisatoren zich kunnen verzekeren op de markt voor toekomstige afgelastingen. Zoals mevrouw baan het al aangaf, daar gaan we meegekomen geconfronteerd worden in de toekomst, want onze zomers wordt alleen maar heter. Daarom dien ik namens D66, PRO en Leefbaar Rotterdam een motie in ‘Festivals verdienen ook zorgvuldigheid’, waarin we in ieder geval vragen om dat beslisproces duidelijk te maken en daar ook schriftelijk informatie over te krijgen waarom dan tot die beslissing is gekomen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Maassen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Festivals verdienen ook zorgvuldigheid

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van agendapunt 10.5 Debat n.a.v. regeling van werkzaamheden over 'de toekomst van evenementen';

constaterende dat:
- op 26 en 27 juni 2026 meerdere evenementen in Rotterdam en de regio op zeer korte termijn zijn afgelast vanwege de hitte en zorgen over de beschikbare publieke capaciteit;
- betrokken organisatoren beschikten over goedgekeurde veiligheidsplannen en aanvullende hittemaatregelen hadden getroffen;
- organisatoren aanzienlijke investeringen doen in de voorbereiding, veiligheid en uitvoering van evenementen;
- een afgelasting op korte termijn daarom grote financiële gevolgen had voor organisatoren;

overwegende dat:
- de gemeente geen zeggenschap heeft over de voorwaarden van private verzekeringen;
- een zorgvuldig en aantoonbaar bestuurlijk proces organisatoren wel helpt om de risico's van een mogelijke afgelasting met hun verzekeraar te bespreken;
- verzekeraars voor de beoordeling van dekking en eventuele uitkering inzicht nodig hebben in het overleg dat voorafgaand aan een afgelasting heeft plaatsgevonden en in de schriftelijk vastgelegde afweging;
- het daarom van belang is dat organisatoren tijdig worden betrokken bij de afweging over een mogelijke afgelasting;
- een zorgvuldige werkwijze tegelijkertijd ruimte moet laten om bij acuut gevaar direct in te grijpen;

verzoekt het college:
- per evenement de organisator voorafgaand aan een mogelijk besluit tot afgelasting tijdig te consulteren, zodat zijn inbreng kan worden meegewogen in het definitieve besluit en de advisering door de Veiligheidsregio/GHOR en relevante deskundigen of hulpdiensten;
- in dat overleg, waar de situatie dit toelaat, eerst mogelijke alternatieve maatregelen voor afgelasting te bespreken, met ruimte om bij acuut gevaar direct in te grijpen;
- te onderzoeken in hoeverre het mogelijk is de gemaakte afweging en onderzochte alternatieven schriftelijk vast te leggen en deze gelijktijdig met een eventueel besluit tot afgelasting met de organisator te delen;
- te beschrijven welke stappen worden doorlopen wanneer de mogelijkheid van intrekking van een verstrekte vergunning op tafel komt;
- de raad hierover te informeren bij de herziening van de vergunningennota evenementen.

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. A.J.A. Maassen, J.L. Baán en M.E. van Dijk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Daarna hebben we nog 2 andere moties en die hebben allebei betrekking op de budgetten die we hebben voor de festivals in onze stad. Eén is dat we de voorgenomen bezuiniging, dat we de wethouder verzoeken om die in ieder geval zoveel mogelijk te zoeken bij de overheid die Rotterdam Festivals heeft in de begroting. Dat is zo een ongeveer 4 miljoen. Wij zijn van mening dat we daarmee in ieder geval zoveel mogelijk ruimte laten voor festivals om georganiseerd te worden. Daarnaast is uit de technische sessie

gebleken dat Rotterdam Festivals een aantal evenementen als culturele evenementen aanmerkt en dat Pride daar geen onderdeel van is. Wij verzoeken daarom om de Pride Rotterdam in het evenementenbeleid ook als culturele viering aan te merken. Dank u wel. Die motie dien ik in samen met het CDA en PRO.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Een interruptie van mevrouw Van Dijk.

Mevrouw VAN DIJK (lr): Een punt van orde voorzitter, want volgens mij hebben we het hier niet nu over de bezuinigingen van Rotterdam Festivals. Ik ben in de war waarom we het daar nu over hebben, want wat mij betreft valt dat buiten de scope van dit debat.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, het debat, wat we hebben gehad, is voorafgegaan aan een uitgebreide technische sessie daarover. Daarom heb ik die dingen aan elkaar gekoppeld. Het is evenementenbeleid.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Maassen heeft de volgende moties ingediend.

Motie 3. Pride is ook cultuur!

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van agendapunt 10.5 Debat n.a.v. regeling van werkzaamheden over 'de toekomst van evenementen';

constaterende dat:
- Rotterdam Pride jaarlijks ruimte biedt aan zichtbaarheid en ontmoeting van de LHBTQIA+ gemeenschap;
- in het coalitieakkoord Vaart maken wordt benadrukt dat Rotterdam een stad is van vele gemeenschappen, identiteiten en culturele tradities en dat culturele festivals en manifestaties in de openbare ruimte worden gestimuleerd;

overwegende dat:
- Rotterdam Pride een belangrijke culturele en maatschappelijke betekenis heeft voor de stad;
- Pride bijdraagt aan de zichtbaarheid van de LHBTQIA+ gemeenschap en het vieren van de diversiteit van de stad;
- erkenning als culturele viering recht doet aan die bredere betekenis;

verzoekt het college:
- Rotterdam Pride binnen het evenementenbeleid aan te merken als culturele viering;
- dit mee te nemen bij de verdere uitwerking en uitvoering van het evenementenbeleid.

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. A.J.A. Maassen en M.E. Verouden

Motie 4. Ruimte voor festivals

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van agendapunt 10.5 Debat n.a.v. regeling van werkzaamheden over 'de toekomst van evenementen';

constaterende dat:
- in het coalitieakkoord 'Vaart maken' een structurele bezuiniging op evenementen is opgenomen;
- Rotterdam Festivals waarschuwt dat door deze bezuiniging evenementen in de stad onder druk kunnen komen te staan;
- Rotterdam Festivals naast middelen voor evenementen ook organisatie- en overheadkosten kent.

overwegende dat:
- een bezuiniging op dit budget gevolgen kan hebben voor het aantal en de omvang van Rotterdamse festivals;
- het daarom wenselijk is om bij de uitvoering van de bezuiniging eerst te kijken naar de eigen organisatie- en overheadkosten van Rotterdam Festivals;
- oplossingen soms buiten geld liggen, bijvoorbeeld in andere aanpak

verzoekt het college:
- de bezuinigingen op evenementen op te vangen binnen de organisatie- en overheadkosten van Rotterdam Festivals of middels andere (creatieve) oplossingen;
- hierover afspraken te maken met Rotterdam Festivals en de raad te informeren over de wijze waarop hier uitvoering aan wordt gegeven.

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. A.J.A. Maassen en B.D. van der Hoeven

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dan is de volgende op mijn lijst de heer Van der Hoeven.

De heer VAN DER HOEVEN (vvd): Dank u wel, voorzitter. Wat de VVD betreft is het natuurlijk hartstikke belangrijk dat evenementen zo veel mogelijk door kunnen gaan. Met een veranderend klimaat, maar ook met bekende krapte zowel in de zorg als bij de politie, moeten we creatief omgaan, waarbij wel natuurlijk altijd veiligheid vooropstaat. Maar wel creatief kijken met de organisaties hoe een evenement door kan gaan, want zeker ook als we Dance Parade naar Rotterdam willen halen en allemaal door willen laten gaan en ook andere hele leuke evenementen, dan zullen we toch echt creatief moeten zijn. Daarom ook een vraag aan de burgemeester. Hoe kunnen we zorgen dat bij veiligheidsoverwegingen of bij kraptes van capaciteit van zorg of veiligheidsdiensten we toch met ondernemers in gesprek kunnen gaan en het door kunnen laten gaan? Datzelfde geldt ook voor hitte en kou. Met extremer weer moeten we toch gaan kijken. Het lijkt mij ook dat namelijk zelfs in Spanje dingen door kunnen gaan. Dan moet dat ook in Nederland door kunnen gaan. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Ik kijk de zaal rond. Mevrouw Verouden.

Mevrouw VEROUDEN (cda): Dank voorzitter. We maken ons als CDA grote zorgen over de grote capaciteit aan handhaving en zorgverleners die festivals vereisen wanneer deze doorgang zouden vinden tijdens extreme weersomstandigheden. Het is dan ook niet

wenselijk dat wanneer een festival doorgang vindt, met 37 graden bijvoorbeeld, de druk bij deze hulpdiensten dusdanig oploopt dat deze minder beschikbaar of bereikbaar is voor de rest van de stad. Als CDA staan wij voor gespreide verantwoordelijkheid. We vonden het dan ook tijdens het commissiedebat heel mooi dat de insprekers ook daarover kwamen inspreken, dat zij ook naar de gespreide verantwoordelijkheid zochten. We zien als CDA het belang om als gemeente duidelijkheid te scheppen richting ondernemers en organisatoren. Waar ligt precies de scheidslijn met ondernemersrisico? Dit zit volgens ons mooi in de motie van D66 over 'Festivals verdienen ook zorgvuldigheid' verpakt. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Dan de heer Redelinghuys.

De heer REDELINGHUYS (fvd): Dank u wel, voorzitter. Wij hebben inmiddels gehoord en gelezen welke uitzonderlijke omstandigheden tot die annulering hebben geleid. Die discussie hoeven wij vandaag niet weer opnieuw te voeren, maar het blijft een ingrijpend besluit wanneer organisatoren, die maandenlang aan alle eisen hebben voldaan, letterlijk op het allerlaatste moment hun evenementen moeten annuleren. Daarom 2 vragen aan de burgemeester. Ten eerste, de burgemeester schrijft dat altijd eerst wordt bekeken of een evenement met aanvullende maatregelen alsnog veilig kan doorgaan, maar voor organisatoren is vooraf niet duidelijk hoe die afweging verloopt. Is de burgemeester bereid te stappen voor afgelasting vast te leggen in een helder afwegingskader, zoals aangepaste openingstijden, een lagere bezoekerscapaciteit of extra maatregelen, zodat organisatoren dat kader vooraf kennen en er bij een planning al rekening mee kunnen houden? Ten tweede, deelt de burgemeester de zorg dat deze gang van zaken organisatoren mogelijk zal ontmoedigen om überhaupt nog evenementen midden in de zomer te plannen, gezien de financiële onzekerheden die een dergelijke last minute annulering met zich meebrengt? Dan, voorzitter, mijn conclusie. Het leven is nu eenmaal niet zonder risico's en dat hoeft wat ons betreft ook niet. Mensen moeten de vrijheid houden om zelf afwegingen te maken en verantwoordelijkheid te dragen voor hun keuzes. Veiligheid is belangrijk, maar een samenleving waren wij ieder denkbaar risico proberen weg te organiseren verliest ook iets waardevols, de vrijheid om te leven. Het uitgangspunt moet daarom blijven evenementen zo veilig en zo veel mogelijk door te laten gaan. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Ik kijk nog de zaal rond. Is er een inbreng op dit onderwerp? Die is er niet. Dan gaan we door naar de beantwoording eerste termijn. Jullie moeten bepalen wie het woord neemt als eerste.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Laat ik vooropstellen dat Rotterdam blijft een evenementenstad. Het coalitieakkoord heeft ook grote ambities op cultuur en evenementen. Daarom ook de brief, om nog meer weergave te geven op de vragen die gesteld zijn tijdens het commissiedebat. Het is een onderwerp waarvan ik zie dat het ook op nationaal vlak de aandacht krijg met betrekking tot hoe gaan we om met klimaatverandering. Wij zullen hier zeker ook in meedenken en meekijken. We zorgen ervoor dat Rotterdam ook aangehaakt is en blijft bij de landelijke inspanning die nu gaande is binnen de evenementensector in het geval van extreem weer. Ik ga gelijk door naar de vragen die zijn gesteld en vooral de moties die zijn ingediend. De motie van PRO 'Dit was de koudste zomer ooit, maar we willen de hotste evenementen'. Deze motie kan ik omarmen, want dat sluit ook heel goed aan bij ons coalitieakkoord, zoals we dat ook hebben opgenomen. De motie van D66 'Ruimte voor festivals'. Deze motie wil ik hierbij ontraden. Daar wil ik kort bij stilstaan, omdat als we de bezuinigingen gaan toepassen ook bij RF, dan betekent het ook dat Rotterdam Festivals op die manier weinig kan toevoegen of ondersteuning kan bieden aan de kleine festivals. Dat ondersteunen we ook vanuit ons coalitieakkoord, dat kleine festivals of gratis festivals ook blijven bestaan. Daarom wil ik deze motie hierbij ontraden.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Een reactie van mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik begrijp het niet helemaal, want de insteek van de motie is vooral om het te halen bij de overhead van Rotterdam Festivals. Dus we zien dat een deel van het budget gaat over subsidieverstrekking, maar ook een deel van het budget gaat over bijvoorbeeld personele kosten en marketing. Zou de wethouder daar misschien op in kunnen gaan?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Wethouder.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Daar wil ik zeker op ingaan. Wij hebben op dit moment intensieve gesprekken met Rotterdam Festivals om vooral met elkaar door te spreken van wat kan wel en wat kan niet. De veronderstelling dat deze bezuiniging uitsluitend de overheid raakt en geen gevolgen heeft voor het festivalaanbod is niet realistisch. Daarom dat wij deze motie willen ontraden. De overhead van Rotterdam Festivals bestaat grotendeels ook uit werkzaamheden die de festivals mogelijk maken, zoals programmering, advisering, subsidieverstrekking, maar ook een stuk marketing. Daarom is het ook belangrijk om daar wel goed met elkaar in gesprek te zijn en de gesprekken, die we al hebben gevoerd, te vervolgen en de raad hier ook goed in mee te nemen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Vervolg, wethouder.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Dank voorzitter. Dan de motie van D66 ‘Pride is ook cultuur!’. Deze motie zal ik ook omarmen, om dit ook op deze manier mee te nemen. De andere vragen zijn voor de burgemeester.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Punt van orde, want u heeft geen tijd.

Mevrouw MAASSEN (d66): Als de wethouder zou kunnen toezeggen dat ze in ieder geval in de denkrichting van de motie wel die bezuiniging vormgeeft, dan kan ik mijn motie intrekken.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Wethouder. De heer Van der Hoeven.

De heer VAN DER HOEVEN (vvd): Daar wil ik me zeker bij aansluiten. Het gaat om creatief nadenken en kijken wat daar gehaald kan worden. Het hoeft niet zo streng gelezen te worden dat alles daar maar gehaald moet worden, maar ik vind wel dat de wethouder creatief moet kijken waar dat kan zonder dat festivals geraakt worden.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Wethouder.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Deze toezegging zal ik hierbij doen, zodat we het gesprek vervolgen, wat ik ook al eerder heb aangegeven, om goed met Rotterdam Festivals in gesprek te zijn en vooral te blijven om zoveel mogelijk gratis festivals te behouden. Dus een toezegging op uw verzoek.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Maassen, het is echt tijd is tijd. U wilt hem intrekken. Dat mag.

Mevrouw MAASSEN (d66): Dan trek ik hierbij mijn motie in.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Luister. De motie ‘Ruimte voor festivals’ wordt door mevrouw Maassen ingetrokken bij deze. Dank u wel. Gaan wij door naar de beantwoording.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Zeker. Ik heb 1 motie en ook nog een paar vragen. Ik kom eerst bij de vragen. Laat ik eerst vooropstellen, de wethouder heeft eerder in een actua

precies uitgelegd hoe de situatie was en waarom ook tot deze besluiten is gekomen, maar dat het onlosmakelijk ook met zich meebrengt dat het voor de ondernemers natuurlijk echt taai was. Dat beseffen we ook heel goed. Dat geeft al aan hoe lastig die afweging is. Dan kom ik gelijk ook bij de vraag van de heer Van der Hoeven, want die zegt: kan ik, gezien de krapte op de zorg en de diensten, met ondernemers in gesprek om te kijken hoe we het toch door kunnen laten gaan? Het niet doorgaan van een evenement vanwege in dit geval bijvoorbeeld extreme hitte is niet iets wat je van tevoren helemaal kunt vastleggen. Dat moet je echt op dat moment afwegen. Dat had hier ook nog een specifieke situatie. Dat had ook te maken met dat er bij 2 ziekenhuizen op de noordoever code rood was en op de zuidoever zelfs code zwart. Dat had meerdere oorzaken. Dat neem je op dat moment ook mee in je afweging die gemaakt wordt of het nog verantwoord is om die evenementen door te laten gaan, gelet op de druk op de zorg dan. Dat is dan ook echt het afwegingskader. Ik probeer hem door te zetten. Tegelijkertijd proberen wij met ondernemers altijd ook al na te denken hoe we op andere manieren zaken kunnen regelen. Ik noem bijvoorbeeld de marathon. De marathon is ook een evenement waar veel inzet is, ook van met name de medische diensten. Wellicht heeft u het wel eens gezien, maar er staat hier bijvoorbeeld ook een medische tent met de EHBO, die daar ook nog een bijdrage aan levert. Op die manier probeer je altijd te kijken wat de mogelijkheden zijn, als je dat van tevoren allemaal kunt zien aankomen. De eerlijkheid is dat deze extreme situatie we vrij kort van tevoren zagen aankomen, in combinatie met het feit dat die ziekenhuizen zo overbelast raakten. Dat is een hele specifieke omstandigheid. Ik wil tegen de heer Van der Hoeven zeggen: wat hij vraagt, denk ik dat we al tot op zekere hoogte doen. Als hij zegt om het toch door te laten gaan, uiteindelijk is er altijd een afweging of het wel of niet verantwoord is op dat moment. Zo veel mogelijk willen we dat natuurlijk ook, maar als het niet verantwoord is, zal die afweging ook gemaakt worden.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Reactie van de heer Van der Hoeven.

De heer VAN DER HOEVEN (vvd): Dank u wel, voorzitter. Ik vind het een goed antwoord van de burgemeester. Ik wil ook zeker niet in twijfel trekken dat de burgemeester een slechte of verkeerde afweging maakt. Ze maakt hele moeilijke afwegingen. Creativiteit, ook zeker gezien de klimaatverandering en de krapte, die vind ik wel heel belangrijk. Dat is het enige wat we echt mee willen geven.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De burgemeester.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Ik geloof dat we dat ook al zoveel als mogelijk doen. Nogmaals, onverlet dat er altijd bijzondere omstandigheden kunnen zijn waar je toch een afwijkende of een andere afweging moet maken. Dan de heer Redelinghuys. Die vraagt ook om aanvullende maatregelen en dat ook vast te leggen in een afwegingskader. Ik kom zo bij de motie die mevrouw Maassen heeft ingediend, want ik denk dat dat onderdeel ook al in haar motie zit. Ik denk dat dit tot ontmoediging leidt om evenementen te organiseren. Ik kan niet in het hoofd van ondernemers kijken. Ik denk dat men altijd een afweging maakt, aan de ene kant een risico dat gelopen wordt en aan de andere kant de mogelijkheden om iets te organiseren. Wij staan altijd in de stand om zo goed mogelijk mee te denken van wat er kan om iets mogelijk te maken. Nogmaals, dan kan er altijd een situatie zich voordoen waarin dat niet meer verantwoord is. In dit geval heeft dat ook plaatsgevonden. Hoe dat uitwerkt bij ondernemers, kan ik niet goed inschatten. Dan kom ik meteen bij motie nummer 2 van mevrouw Maassen en anderen. Zij zegt 'Festivals verdienen ook zorgvuldigheid' en zij vraagt kort gezegd om dat vast te leggen en ook de raad erover te informeren hoe dat soort afwegingen worden gemaakt. Ik ben ook bereid om dat te doen, dus ik wil deze motie omarmen. Ik probeer mevrouw Maassen te lezen, maar het is moeilijk.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Zeg het maar, mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Het gaat vooral over de organisatoren die worden geïnformeerd, niet per se de raad.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Ik dacht dat ik dat onderscheid had gemaakt, de stappen vast te leggen, de organisatoren daarover te informeren en ook de raad daarover te informeren. Die 2. Ik lees hem volgens mij zoals die bedoeld is en dan omarm ik hem nog steeds.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Zijn we toegekomen aan de tweede termijn. Niet. Doen we niet. Tweeminutendebat. De toezeggingen ga ik voorlezen. Het is ook voor mij een lange dag, jongens. De toezegging is de wethouder Nunnely, dus let op. Wethouder Nunnely zegt toe om, indachtig het verzoek van de leden Maassen en Van der Hoeven, bezuinigingen op evenementen op te vangen binnen de organisatie en overheadskosten van Rotterdam Festivals of middels andere creatieve oplossingen na te denken over de vormgeving van de bezuinigingen en koppelt hierover terug aan de raad. Daar wordt geknikt. En gesprekken te voeren. Ik voeg hem er nog aan toe inderdaad. Hiermee sluit ik het agendapunt 10.5. Ik blijf wat langer zitten. Ik ga het volgende agendapunt ook doen.

10.6 Tweeminutendebat over 'Dalende acceptatie van homoseksualiteit onder jongeren', aangevraagd door het lid Maassen e.a.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dat is agendapunt 10.6 Tweeminutendebat over 'Dalende acceptatie van homoseksualiteit onder jongeren', aangevraagd door het lid Maassen en anderen. Daarmee het eerst het woord aan mevrouw Maassen. Gaat uw gang. We missen nog een wethouder, begrijp ik. Wethouder Postma. Even geduld, mevrouw Maassen. Ik hoop dat hij dit meekrijgt, dat hij het hoort en dat hij deze kant op snelt. Het ging de hele dag best goed en dan bij het laatste. Ik hoop echt dat de wethouder onderweg is. We gaan beginnen. Ik concludeer dat we het ook zonder de heer Postma kunnen doen. Nogmaals, het tweeminutendebat over 'Dalende acceptatie van homoseksualiteit onder jongeren', aangevraagd door het lid Maassen. Mevrouw Maassen, aan u het woord. Mag ik wat stilte in de zaal? Dank jullie wel.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, de acceptatie van de lhbti-gemeenschap onder jongeren daalt. Dat is natuurlijk geen verrassing op het moment dat een partij als DENK campagne voert met zogenaamde regenboog-dwang of dat een partij als Leefbaar Rotterdam in 1 keer actua's gaat aanvragen op het moment dat transpersonen willen voorlezen voor kinderen. Homohaat komt uit alle hoeken van de samenleving en dat is ook wat het onderzoek uitwijst. Daarom vinden wij het belangrijk om juist op te komen voor die minderheden en een plek te bieden hier in Rotterdam voor die mensen die niet overal worden geaccepteerd. Daarom dienen wij een motie in 'Niet over transpersonen, zonder transpersonen' met PRO, BIJ1 en Volt om te vragen om in de realisatie van de transkliniek hier in Rotterdam in ieder geval samen op te trekken met de belangenorganisatie Trans In Eigen Hand en de opsteller van het manifest. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Maassen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Niet over transpersonen, zonder transpersonen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van agendapunt 10.6 Dalende acceptatie van homoseksualiteit onder jongeren;

constaterende dat:

- in 2024 bij de GGD Rotterdam-Rijnmond een manifest is aangeboden waarin verschillende belangenorganisaties opriepen tot de komst van een laagdrempelige transkliniek in Rotterdam;
- transgender personen te maken hebben met lange wachttijden en drempels bij de toegang tot passende zorg;
- de Gezondheidsraad in het advies Transgenderzorg voorjongeren aandacht vraagt voor de lange wachttijden in de transgenderzorg;
- in het coalitieakkoord 'Vaart maken' middelen zijn gereserveerd voor de realisatie van een Rotterdamse transkliniek.

overwegende dat:
- laagdrempelige en toegankelijke transgenderzorg dichter bij huis kan bijdragen aan betere ondersteuning van transgender Rotterdammers;
- een basis voor mentale gezondheid vaak onbereikbaar blijft voor transgender personen;
- de GGD Utrecht heeft aangegeven dat het wenselijk is als meer regio's transgenderzorg op deze manier organiseren;
- het belangrijk is dat transgender personen en betrokken organisaties zelf worden betrokken bij de vormgeving van deze zorg.

verzoekt het college:
- bij de realisatie van de transkliniek deskundigen en relevante belangenorganisaties zoals "Trans in eigen hand" te betrekken, waaronder ook de opstellers van het manifest uit 2024;
- bij de uitwerking te leren van bestaande goede voorbeelden, zoals de transkliniek in Utrecht;
- de raad over de uitwerking in Q1 2027 te informeren.

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A.J.A Maassen, J.L. Baán, T.J.D. Isaack en H. Wempe

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De volgende persoon op mijn lijst is mevrouw Baán.

Mevrouw BAÁN (pro): Dank u wel, voorzitter. Afgelopen zaterdag stond ik op Pride. Wat was ik blij dat er op Pride dit jaar zoveel mensen bijeen waren, maar juist daarom zijn de cijfers zo pijnlijk. De acceptatie van homoseksualiteit onder jongeren is de afgelopen 4 jaar met zo een 20 procentpunt gedaald en dat doet ontzettend veel pijn. Het gaat er niet om wie niet accepteert, maar het gaat erom dat er niet geaccepteerd wordt. Dat kan zo niet langer. Daarom herhaal ik mijn oproep van de vorige keer. Laten we dit als raad samen uitdragen, want de vraag is niet of we iets moeten doen, maar wat. Daarom hebben wij mede met andere partijen en D66 de motie 'Niet over transpersonen, zonder transpersonen' ingediend. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Dan is de volgende op mijn lijst de heer Engelen, daarna de heer Wempe.

De heer ENGELEN (vvd): Dank u wel, voorzitter. Elk jaar zijn die cijfers over homoacceptatie weer zorgwekkend en elk jaar zeggen we natuurlijk weer hoe erg we dat vinden. Dat is uiteraard zeer terecht, maar eens is het wel klaar met enkel de zorgen en de afschuw uitspreken. Het is tijd dat we weer gaan normeren en dat moeten we met zijn allen in deze raad doen. We moeten gaan uitdragen dat in deze stad iedereen vrij is om te zijn wie hij of zij

wil zijn, dat in deze stad je mag houden van wie je wil houden en dat de vrijheid stopt waar je de vrijheid van een ander afpakt. Wie een ander uitscheldt, bedreigt of intimideert vanwege van wie diegene houdt, overschrijdt wat ons betreft een fundamentele grens. Alleen zeggen dat we het onacceptabel vinden, is niet meer genoeg. Daarom gaan we vandaag een motie indienen, waarin we vragen om de daders van deze vormen van intimidatie een opvoedcursus te geven, voorzitter. Wie zich schuldig maakt aan dit soort intimidatie, moet wat ons betreft inderdaad die opvoedcursus krijgen, een cursus waarin wordt duidelijk gemaakt wat vrijheid betekent, wat intimidatie met slachtoffers doet en waarmee we proberen te voorkomen dat herhaling plaatsvindt. Daarom deze motie, voorzitter. Die dien ik hierbij in. Tot zover. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Engelen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Homohaat = opvoedcursus

“De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van agendapunt 10.6 'Dalende acceptatie van homoseksualiteit onder jongeren';

constaterende dat:
- volgens het HBSC-onderzoek van de Universiteit Utrecht en het Trimbos-instituut het aandeel jongens in het voortgezet onderwijs dat positief staat tegenover homoseksualiteit tussen 2021 en 2025 is gedaald van 40 naar 22 procent, en onder meisjes van 78 naar 51 procent[1];
- 78 procent van de LHBTI'ers in Nederland te maken krijgt met straatintimidatie[2];
- discriminatie en seksuele intimidatie in de openbare ruimte strafbaar zijn.

overwegende dat:
- Rotterdam een vrije stad is waar iedereen veilig over straat moet kunnen, ongeacht seksuele oriëntatie of genderidentiteit;
- de sterk dalende acceptatie onder jongeren laat zien dat deze vrijheid niet vanzelfsprekend is en dat de norm actief bewaakt moet worden;
- een boete of werkstraf een dader niet altijd confronteert met de gevolgen van zijn gedrag, terwijl een leertraject juist gericht is op gedragsverandering en het voorkomen van herhaling;

verzoekt het college om:
- het OM en het ministerie van Justitie en Veiligheid kenbaar te maken dat Rotterdam wil dat daders van discriminatie, intimidatie en geweld tegen LHBTI'ers een verplichte opvoedingscursus volgen;
- in gesprek te treden met relevante organisaties om de cursus mogelijk te maken en invulling aan te geven.
- de raad voor Q2 2027 te informeren over de uitwerking.

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. J.J.F. Engelen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Daarmee ga ik door naar de heer Wempe en daarna mevrouw Verouden.

De heer WEMPE (volt): Voorzitter, Rotterdam is veerkrachtig. Vallen, opstaan en niet lullen, maar poetsen, maar poetsen betekent wel dat we nog meer ons best moeten doen om de daling van de acceptatie van homoseksualiteit onder jongeren verder tegen te gaan. In 1919 werd in een café aan de Westersingel het allereerste fundament gelegd voor de Nederlandse homobeweging. Rotterdam was pionier. Dat herinnert ons eraan dat rechten en vrijheden nooit af zijn. Ze vragen om voortdurende inzet en bescherming. Als uit de nieuwste cijfers blijkt dat er een dalende acceptatie is van homoseksualiteit onder jongeren, dan tast dat onze fundamenten aan. Vrijheid is pas echt als die geldt voor elke Rotterdammer. Als Volt vragen wij dan geen mooie woorden van het stadsbestuur, maar daden. Pak die intolerantie keihard aan. Investeer in preventie en steun onze lokale queer-gemeenschap. Laten we de geschiedenis doortrekken naar vandaag. Geen woorden, maar daden. Daarom steunen wij ook alle moties van D66.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Dan zei ik daarnet mevrouw Verouden, maar die past. Dan is het woord aan de heer Isaack en daarna de heer Duin.

De heer ISAACK (bij1): Dank u wel, voorzitter. We hadden vorige week natuurlijk een bewogen debat over de acceptatie van queer personen in dit land. We zien natuurlijk dat verschillende vormen van discriminatie en uitsluiting toenemen in dit land. Wij geloven dat educatie en voorlichting een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan meer kennis, begrip en acceptatie onder jongeren. Daarom dienen wij de motie in 'Versterk voorlichting op scholen'. Daarmee willen we kijken hoe we het gebruik van lessen, voorlichtingspakketten verder kunnen stimuleren en of het huidige aanbod voldoende aandacht besteedt aan de brede diversiteit aan identiteit en ervaringen binnen de queer gemeenschap. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): U krijgt een interruptie van mevrouw Verouden.

Mevrouw VEROUDEN (cda): Ik heb een vraag, want ik ondersteun de intentie die BIJ1 hierin uitspreekt, maar mijn vraag is: moeten wij dat als gemeente Rotterdam gaan organiseren, terwijl het ook gaat over landelijke cijfers en dit een landelijke trend is die gekeerd moet worden? Onze middelen zijn natuurlijk ook schaars. Ik ben benieuwd hoe de heer Isaack daarnaar kijkt.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Isaack.

De heer ISAACK (bij1): Volgens mij moeten we alles op alles zetten om de acceptatie te doen stijgen in dit land. Natuurlijk, landelijk moeten we ook iets doen. Het is een onderzoeksmotie, want we hebben natuurlijk al lespakketten, om te kijken hoe we dat kunnen stimuleren en onder de aandacht kunnen brengen van onze scholen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Isaack heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Versterk Voorlichting op Scholen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026 ter bespreking van agendapunt 10.6 'Dalende acceptatie van homoseksualiteit onder jongeren';

constaterende dat:
- uit het landelijke HBSC 2025 onderzoek van de Universiteit Utrecht en het Trimbos-instituut blijkt dat de acceptatie van homoseksualiteit van jongeren sterk is afgenomen;
- de gemeente binnen Het Actieplan Samenleven in één stad inzet op het tegengaan van discriminatie en het bevorden van de acceptatie van seksuele en genderdiversiteit;

- binnen deze aanpak educatie en voorlichting wordt aangeboden aan Rotterdamse scholen;

overwegende dat:
- scholen een cruciale plek zijn om jongeren te bereiken en het gesprek over seksuele en genderdiversiteit te voeren;
- educatie en voorlichting een bijdrage kunnen leveren aan meer kennis en acceptatie onder jongeren;
- het belangrijk is om drempels voor scholen om gebruik te maken van les- en voorlichtingspakketten weg te nemen;
- de inhoud van deze pakketten moet aansluiten op de leefwereld en diversiteit van Rotterdamse jongeren;
- een intersectionele benadering nodig is om recht te doen aan de verschillende en samenkomende ervaringen en vormen van ongelijkheid van jongeren;

verzoekt het college:
- samen met jongeren, scholen en relevante maatschappelijke organisaties te onderzoeken wat er inhoudelijk nog ontbreekt in het huidige aanbod van les- en voorlichtingspakketten, met daarbij specifieke aandacht voor intersectionaliteit en de ervaringen van transgender en intersekse personen, LHBTQIA+ personen van kleur en andere gemarginaliseerde groepen;
- te onderzoeken hoe het gebruik van de lespakketten onder Rotterdamse scholen verder kan worden gestimuleerd;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J.D. Isaack en J.L. Baán

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dan is nu het woord aan de heer Duin, die overigens zijn maidenspeech heeft vanavond. Dus houd daar rekening mee.

De heer DUIN (Ir): Dank u wel, voorzitter. Vorige week spraken wij over de dalende homoacceptatie, over Rotterdammers die niet meer hand in hand kunnen lopen, over scholieren die worden getreiterd en senioren die worden bespuugd door jongetjes van 12. Ik benadrukte in dat debat dat dit in de eerste plaats voortkomt uit patriarchaal denken. Ik heb ook gezegd dat deze manier van denken vele uitingsvormen kent. Als wij dit probleem serieus willen oplossen, moeten wij naar al deze vormen durven kijken. Niet enkel naar de manosfeer, niet enkel naar die puberale machocultuur op straat, maar ook naar de rol van religieus conservatisme. Wie voor dat laatste onderwerp wegduikt op het moment dat het over de islam gaat of de boodschapper verdacht maakt, die houdt een taboe in stand ten koste van de homoacceptatie. Dat brengt mij bij mijn politieke reis. Dat was geen rechte lijn, maar een meanderend pad, vol twijfel tussen liberalisme en conservatisme. Aan de Kralingse keukentafel van mijn ouderlijk huis werd veel over politiek gesproken. Mijn moeder vond dat meestal te lang duren en sloot die discussies dan af met: jongens, politiek, daar hoef je helemaal niet over na te denken. Je moet op de VVD stemmen. Toen ik zelf voor het eerst mocht stemmen voor deze raad, koos ik echter voor Pim Fortuyn. Zijn taboedoorbrekende analyses, vrijzinnige idealen en zijn onbevangen eerlijkheid spraken mij aan, maar na de verkiezing van Barack Obama in 2008 werd ik lid van D66, want als Obama een Nederlander was geweest, meende ik, dan zou hij bij D66 hebben gezeten. D66 staat ook voor het bespreekbaar maken van taboes en voor het herstellen van het vertrouwen in de politiek met prachtige kroonjuwelen, maar gevoelige onderwerpen werden naar mijn overtuiging te vaak

toegedekt. De partij ging mij ook teveel mee in het modieuze identiteitsdenken, dat groepskenmerken belangrijker maakt dan individuen. Ik leerde dat het liberalisme soms zo tolerant kan zijn en zo welwillend naar dominante of populaire stromingen dat het haar eigen kernwaarden uit het oog verliest. Het liberalisme heeft een conservatief schild nodig, was mijn conclusie. Zo kwam ik bij Leefbaar Rotterdam terecht. Dank jullie wel. De komende jaren wil ik als raadslid goed luisteren naar wat er leeft op straat en dat meenemen naar de raadszaal. Het doel is daarbij altijd om problemen op te lossen. Ik ga niet zeggen: dit onderzoek toont aan dat uw probleem niet bestaat. Ik wil de onvrede en teleurstellingen van mensen niet verdacht of belachelijk maken, maar er woorden aan geven, zodat Rotterdammers zich gehoord voelen, kanalen graven naar de macht, zou Hans van Mierlo zeggen. Zo herstel je het vertrouwen in de politiek en stop je de lokroep van extremisme. Op mijn persoonlijke verkiezingsflyer stond mijn belangrijkste drijfveer. Ik sta voor een stad waarin iedereen zich veilig voelt, juist die excentriekeling. Of je nu een jongen bent die graag nagellak draagt, als homostel hand in hand loopt, een keppeltje of een hoofddoek draagt, in mijn Rotterdam wordt niemand lastiggevallen en hoeft niemand zich te verantwoorden voor wie hij is. Ik dien graag 2 moties in om dat te helpen bereiken, samen met 50PLUS en Forum voor Democratie. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Gefeliciteerd, heer Duin, met uw maidenspeech. U heeft ons allemaal meegenomen door een mooie reis.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Duin heeft de volgende moties ingediend.

Motie 4. Daders van homointimidatie in kaart

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 1 oktober 2026, ter bespreking van agendapunt 10.6 'Dalende acceptatie van homoseksualiteit onder jongeren';

constaterende dat:
- homoacceptatie onder jongeren afneemt;
- veel aandacht is voor slachtoffers van homofobie maar de daders vooralsnog buiten beeld blijven;

overwegende dat:
- veel aandacht is voor de ervaringen van slachtoffers;
- gedragsverandering van daders essentieel is om intimidatie richting queers tegen te gaan;
- beter inzicht in daderprofielen bijdraagt aan een effectieve dadergerichte aanpak;
- de mate waarin een queer-stel ongestoord hand in hand kan lopen een goede maatgever is van de homoacceptatie;

verzoekt het college:
- een pilot te starten waarbij aan de hand van een veldonderzoek wordt gemonitord in hoeverre een hand in hand lopend stel van hetzelfde geslacht veilig en zonder vervelende verwensingen over straat kan;
- hierbij te rapporteren over de mate en de vorm van intimidatie en het profiel van de dader;
- te onderzoeken hoe de resultaten kunnen worden ingezet voor een dadergerichte aanpak;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. I.P. Duin, N.L. Redelinghuys en J.C. Siemons

Motie 5. Monitor homotolerantie

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 1 oktober 2026, ter bespreking van agendapunt 10.6 'Dalende acceptatie van homoseksualiteit onder jongeren';

constaterende dat:
- uit onderzoek blijkt dat homoacceptatie onder jongeren afneemt;
- discriminatie en intimidatie op basis van seksuele voorkeur toeneemt;
- er momenteel geen monitor is die specifiek en gedetailleerd ingaat op daderprofielen van homointimidatie in Rotterdam;

overwegende dat:
- inzicht in het daderprofiel eraan bijdraagt om het probleem beter te definiëren;
- dit waardevolle inzichten kan opleveren wat bijdraagt aan een effectieve dadergerichte aanpak;

verzoekt het college:
- in gesprek met slachtoffers een onderzoek te starten met als doel het in kaart brengen van daderprofielen van discriminatie en intimidatie op basis van seksuele voorkeur. En hierbij vast te leggen welke verwensingen en andere vormen van intimidatie plaatsvinden;
- in gesprek te gaan met de politie en op te vragen in hoeverre al bruikbare informatie beschikbaar is over daderprofielen van intimidatie op basis van seksuele voorkeur;
- op basis van de opgehaalde inzichten te werken naar een dadergerichte aanpak;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. I.P. Duin, N.L. Redelinghuys en J.C. Siemons

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Ik kijk de zaal rond of er nog een inbreng was op dit onderwerp. De heer Başoğlu.
De heer BAŞOĞLU (sp): Dank u wel, voorzitter. Afgelopen zaterdag werd Rotterdam Pride weer gevierd. Natuurlijk was de SP aanwezig en werd voor ons de centrale boodschap duidelijk. Pride is een protest. Daarom komen de cijfers over de gedaalde acceptatie in Nederland ook als een harde klap. Ook horen we verhalen uit verschillende landen waar repressieve regimes LHBTIQ+-organisaties ontmantelen en aanvallen, maar dit benadrukt waarom zulke protesten zo ontzettend belangrijk zijn. Voor de SP staat die strijd niet op zichzelf. Queer en transpersonen zijn werknemers, studenten en mensen die iedere maand de rekening moeten betalen. Ze zijn onderdeel van de werkende klasse. De strijd tegen discriminatie is daarom onlosmakelijk verbonden met de strijd voor betaalbaarheid en zeggenschap, want de onderdrukking van de ene groep kunnen we niet los zien van de onderdrukking van de andere. De SP zal altijd zij aan zij staan met organisaties die zich inzetten voor de emancipatie van queer en transpersonen en LHBTIQ+-rechten binnen en buiten raad. We hebben nog 1 vraag aan de wethouder. Er zijn al veel vragen gesteld en veel moties ingediend. Is de wethouder bereid om ervoor te zorgen dat organisaties die opkomen voor queer en transpersonen niet elke keer afhankelijk zijn van tijdelijke projecten, dat zien we toch te vaak, maar dat succesvolle organisaties kunnen rekenen op structurele ondersteuning en daadwerkelijk zeggenschap krijgen over het beleid dat hun gemeenschap raakt? Tot zover.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Ik kijk de zaal rond. Is er nog een inbreng van een fractie op dit onderwerp? Ik constateer dat die er niet meer is. Dan kunnen we door naar de beantwoording door de wethouder.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Zoals ik ook al eerder heb aangegeven in ons commissiedebat, de dalende cijfers, de dalende acceptatie van homoseksualiteit onder jongeren raakt mij diep. Je moet in deze stad kunnen vertellen op wie je verliefd bent zonder bang te zijn voor reacties. Je moet jezelf kunnen zijn en veilig kunnen voelen. Tijdens de Rotterdam Pride was ik bij FERRY en de presentatie van het magazine Qtopia. Prachtige beelden van trotse Rotterdammers uit de gemeenschap. Bij Rotterdam in gesprek spraken we over hoe we de afspraken uit het regenboogakkoord in de praktijk kunnen brengen. Tijdens Pride en ook het festival afgelopen zaterdag heb ik met verschillende mensen gesproken over acceptatie, vrijheid om jezelf te kunnen zijn. Die gesprekken blijven raken, met name ook omdat het zo voelbaar is wat het betekent om geaccepteerd te worden en hoeveel pijn afwijzing kan doen. Ik ben ook blij om te kunnen melden dat ik net de motie 'Pride is ook cultuur!' heb omarmd, een evenement met grote maatschappelijke betekenis, want hier heb ik mensen gezien uit de LHBTQIA+-gemeenschap, maar ook een hoop allies. Ik geloof dat dit ontzettend belangrijk is. Als wethouder samenleven wil ik dit gesprek in de hele stad voeren, met jongeren, met allies, met ouders, maatschappelijke organisaties, omdat ook opvattingen in de eigen omgeving en thuis ontstaan, op school, sportclub en online. Daarom vraagt dit om een gezamenlijke inzet, waarbij ik optrek met collega's van onderwijs, sport. Ook waar het gesprek moeilijk is, moeten we deze gesprekken aan blijven gaan. Daarom hebben we ook oog voor de verschillende ervaringen binnen de gemeenschap. Wat mensen meemaken en nodig hebben, dat verschilt. Dat vraagt om goed luisteren en gerichte acties. Wat we uit deze gesprekken ophalen, nemen we mee in concrete acties in het nieuwe beleidsplan, met duidelijke keuzes en aandacht voor wat mensen daarvan in hun dagelijks leven merken. Iedereen in Rotterdam moet zichzelf kunnen zijn, zonder angst, of afwijzing of discriminatie. Daar sta ik voor en daar wil ik met deze raad ook aan werken. De motie van de VVD. Deze motie is technisch uitvoerbaar. Ik geef aan deze motie oordeel raad. De term van opvoedcursus, daar zou ik een ander woord voor kiezen, maar het is aan de raad om deze wel of zich niet hiervoor uit te spreken. De motie van BIJ1 'Versterk Voorlichting op Scholen'. Deze kan ik hierbij omarmen. Dan heb ik vragen ontvangen van Leefbaar. RacismeRegister. Het schaffen van de daders van discriminatie, intimidatie en geweld tegen LHBTQA-plussers, waarop deze straffen worden ingevuld, is de verantwoordelijkheid en de taak van justitie, openbaar ministerie en niet van de gemeente. Tot zover.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. De heer Segers. Over dit debat ook echt, de heer Segers? Motie. Gaat uw gang.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (wethouder): De motie over 'Niet over transpersonen, zonder transpersonen' gaat over de kliniek, dus die valt in mijn portefeuille. We hebben inmiddels wat eerste gesprekken gevoerd. Er staat natuurlijk ook in het coalitieakkoord onomwonden dat we het Regenboogakkoord omarmen en zorgen voor die kliniek voor transgenderzorg. Eerste gesprekken zijn gestart. Ik wil het graag mee laten lopen in de nieuwe vierjaarsbegroting van de GGD, die in het midden van het komende jaar klaar moet zijn. Ik denk dat de motie alleen maar die urgentie ondersteunt, omdat we dan in het eerste kwartaal van het volgende jaar met een plan van aanpak kunnen komen. Ik denk ook dat het verwijzen naar die samenwerking met die andere organisaties en ook het kijken naar het goede voorbeeld van Utrecht ons gaat helpen, want we hebben uiteindelijk ook echt vrijwilligers nodig, zo is het ook in Utrecht en Amsterdam, die ook in die kliniek kunnen werken of in ieder geval vrijwilligerswerk kunnen doen. Dan hebben we ook die organisatie heel hard nodig. Ik kan die motie omarmen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Ik kijk nog rond. Wethouder Nunnely nog een reactie?

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Ik heb nog een vraag openstaan van de SP. Is de wethouder bereid om ervoor te zorgen dat queer organisaties structurele ondersteuning krijgen? Momenteel krijgt het Expertisecentrum Seksualiteit, Sekswerk en Mensenhandel dat. Dat is een onderdeel van de stichting Humanitas. Er zijn verschillende maatschappelijke organisaties die ook op de avond vorige week aanwezig waren. Die krijgen ook een structurele subsidie vanuit de gemeente om hulpverlening te leveren aan de gemeenschap. We hebben ook in de commissie al de toezegging gedaan van het COC. Daarnaast de motie van Leefbaar 'Monitor homotolerantie'. Deze motie kan ik omarmen. Dan de motie 'Daders van homointimidatie in kaart'. Deze moet ik ontraden. Deze pilots kosten geld. Vandaag veel toezeggingen gedaan en moties omarmd. Daarmee gaan we aan de slag, maar nu niet meer een losse pilot.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Daarmee zijn we aan het einde gekomen van dit tweeminutendebat en daarmee sluit ik agendapunt 10.6. Ik heb een klein briefje gekregen en daar staat op dat de heer Isaack met een nieuwe versie komt van motie 16 bij de discriminatiemonitor. Ik geef u graag het woord.

De heer ISAACK (bij1): Klopt. We hebben het dictum gewijzigd en we zouden hem opnieuw willen indienen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Uw nieuwe motie komt mijn kant uit en die wordt geapprecieerd door de wethouder Nunnely. Hartelijk dank.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Isaack heeft de volgende motie ingediend.

Motie 16A. Een Rotterdams actieplan tegen anti-Zwart racisme

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026 ter bespreking van agendapunt 9.2 'Discriminatiemonitor 2025';
constaterende dat:
- het Actieplan Samenleven in één stad inzet op algemene preventie, meldingsbereidheid en dialoog, maar geen specifieke aanpak bevat voor anti-Zwart racisme;
- het Actieplan Samenleven in één stad in 2027 afloopt;
- de Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme anti-Zwart racisme tot speerpunt heeft gemaakt en werkt aan een landelijke aanpak tegen anti-Zwart racisme;
- het Zwart Manifest concrete handvatten en aanbevelingen biedt om Zwarte emancipatie te versterken;
- andere grote steden, zoals Den Haag en Amsterdam, inmiddels werken met gerichte programma's en maatregelen om specifieke vormen van discriminatie tegen te gaan;

overwegende dat:
- anti-Zwart racisme een specifieke vorm van racisme is en daarom vraagt om een gerichte aanpak;
- het aflopen van het huidige actieplan een logisch moment is om een nieuwe, gerichte aanpak te ontwikkelen;
- de ervaringen en kennis van Zwarte Rotterdammers en betrokken maatschappelijke organisaties essentieel zijn bij het ontwikkelen van een effectieve aanpak;
- het Zwart Manifest concrete aanbevelingen bevat en daarom een goed uitgangspunt kan bieden voor een specifieke aanpak tegen anti-Zwart racisme binnen de Rotterdamse context;

- het ondertekenen van het Zwart Manifest zou laten zien dat de gemeente Rotterdam zich committeert aan de strijd tegen anti-Zwart racisme;

verzoekt het college om:
- in gesprek te gaan met de makers en van het Zwart Manifest en betrokken Rotterdamse organisaties en gemeenschappen over de aanbevelingen uit het manifest en hoe deze kunnen worden vertaald naar Rotterdams beleid;
- op basis van deze gesprekken te komen met een integrale Rotterdamse aanpak tegen anti-Zwart racisme;
- hierbij lessen te trekken uit de aanpak van de gemeente Den Haag;
- de raad over de uitkomsten en voorgestelde aanpak te informeren.

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J.D. Isaack, Z.P. Coşkun, E. Başoğlu, S. Soytekin en J.L. Baán

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Ik geef hem door naar links en dan kan de wethouder Nunnely hem misschien gelijk appreciëren. Ik denk dat het goed is als we een wissel weer gaan doen van voorzittersstoel.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Dank u wel, voorzitter. De motie, die is aangepast door BIJ1 en ondertekend door Partij voor de Dieren, SP, DENK en PRO, de titel 'Een Rotterdams actieplan tegen anti-Zwart racisme', kan ik met deze aanpassing omarmen.

De VOORZITTER: Dan zijn wij hiermee aan het einde gekomen van agendapunt 10.6.

12. BENOEMINGEN

12.1 Het voorstel tot benoeming van drie leden van Cultuurhaven Rotterdam.

De VOORZITTER: Dan komen wij bij de benoemingen. Gaan we eerst bij agendapunt 12.1 een benoeming doen. Misschien is het ook wel goed als iedereen in de zaal is voor de benoeming. Het voorstel tot benoeming van de drie leden van de Cultuurhaven Rotterdam. Die benoeming heeft het karakter van een voordracht. Ik kijk rond of er behoefte is aan een stemming. Dat is niet het geval. Dan stel ik voor om zonder stemming te benoemen als lid van Cultuurhaven Rotterdam mevrouw Fenmei Hu, mevrouw Angélique Boel en de heer Ruud Reutelingsperger. Dan is de vraag of u daarmee instemt. Dat stel ik vast en dan zijn deze mensen benoemd als lid van de Cultuurhaven Rotterdam en veel succes gewenst daarbij. Kunnen we voor klappen. *(Applaus.)*

12.2 Benoeming van een tijdelijk voorzitter voor de commissie Leefomgeving & Economie.

De VOORZITTER: Dan komen we bij agendapunt 12.2. Dat is de benoeming van een tijdelijk voorzitter voor de commissie Leefomgeving & Economie. Deze benoeming heeft het karakter van een aanbeveling. Is er behoefte aan een stemming? Dat is niet het geval. Dan stel ik voor om zonder stemming mevrouw M.S. (Marike) Abrahamse te benoemen als tijdelijk voorzitter van de commissie Leefomgeving & Economie. Stemt u daarmee in? Dat is het geval en dan is zij daarmee benoemd. Ik wens u daarbij veel succes. *(Applaus.)*

De VOORZITTER: Dan komen we bij een bijzondere benoeming. Het is nogmaals de vraag of de mensen ook aanwezig kunnen zijn in de zaal voor zover mogelijk, want wij gaan een tijdelijke griffier, een interim-griffier benoemen. Het presidium, gehoord de Werkgeverscommissie, stelt voor om mevrouw M. (Marijke) P. aan te wijzen als interim-griffier en te besluiten tot het aangaan van een arbeidsovereenkomst met mevrouw Pe voor de duur van 6 maanden. Is er behoefte aan een stemming? Dan stel ik vast dat mevrouw Pe is aangewezen als interim-griffier en dat met haar een arbeidsovereenkomst wordt aangegaan voor de duur van 6 maanden. Ik dank de leden van de Werkgeverscommissie voor het vele werk dat ze hierin hebben gestoken, maar boven alles wens ik mevrouw Pe van harte welkom in deze raad. Zij zit achterin. Veel succes gewenst. *(Applaus.)* Maar dat doen we niet zonder dat we u ook gaan beëdigen. Dat moeten we ook gaan doen. Dan vraag ik de griffier om mevrouw Pe naar voren te brengen. Ik verzoek u allen dan ook te gaan staan voor zover mogelijk, ook de aanwezigen op de publieke tribune. Mevrouw Pe heeft aangegeven de verklaring en belofte af te leggen. Klopt dat? Alvorens uw functie te kunnen uitoefenen, legt u conform artikel 12 van het Reglement van Orde de eed of de verklaring en belofte af. U heeft aangegeven de verklaring en de belofte af te leggen. Na het voorlezen van de tekst door mij, verzoek ik u uit te spreken: dat verklaar en beloof. Ik verklaar dat ik, om tot griffier benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik alle plichten, die de Gemeentewet en door de raad vastgestelde of vast te stellen instructie aan het ambt van griffier hebben verbonden, eerlijk en vlijtig zal vervullen.

Mevrouw Pe (griffier): Dat verklaar en beloof ik.

De VOORZITTER: Dan mag ik u hartelijk feliciteren namens de gehele raad en nogmaals veel succes wensen als griffier. *(Applaus.)* U mag blijven staan, want wij gaan ook meteen over tot een schorsing in aanvang naar de stemmingen, maar dan zou ik eerst ook de mogelijkheid willen bieden om mevrouw Pe van harte te feliciteren. Ik kijk rond hoelang er geschorst moet worden. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* De heer Soytekin zegt 3.

De heer SOYTEKIN (denk): Laten we inclusief felicitaties dan 30 minuten doen, voorzitter.

De VOORZITTER: Dertig minuten. Zullen wij elkaar om 22.45 uur hier weer treffen? Ja. Dan schors ik de vergadering tot 22.45 uur.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

14. Stemvenster.

De VOORZITTER: Aan de orde zijn de stemmingen. Voordat ik u allemaal nog gelegenheid ga geven om stemverklaringen af te geven, wil ik eerst nog een woord van dank spreken aan onze plaatsvervangend griffier, die toch een tijd de honneurs heeft waargenomen. *(Applaus.)* Hij blijft op zijn post totdat u de laatste stemming heeft gedaan. Wij hebben ook nog een aantal stemmingen over moties waarvan de stemmen staakten tijdens de raadsvergadering van 10 september 2026. Ik wil eerst gelegenheid geven voor stemverklaringen over deze ronde en dan doen we gelijk de stemmingen. We beginnen ook met de stemmingen nog van de vorige raadsvergadering is. Dan weet u de orde van het debat. Zijn er stemverklaringen? Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, we hebben een stemverklaring op 10.6 5 'Monitor homotolerantie'. De heer Iman Pieter had een heel bevlogen verhaal over hoe het belangrijk was om ook naar het individu te blijven kijken in het uitoefenen van politiek in plaats van juist elke keer maar in groepen te vervallen. Wij zien vooral in het derde deel van het dictum dat het risico bestaat juist om in groepen te vervallen. Omdat we het debat hierover niet uitgebreid met elkaar hebben kunnen voeren in de raad en om dat risico te voorkomen, zal mijn fractie dit keer tegen stemmen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Mevrouw Laamairi.

Mevrouw LAAMAIRI (denk): Dank voorzitter. Op de motie 10.5.3 'Pride is ook cultuur!' is onze stemverklaring tegen en dat vooral omdat de pride marsen een protest is, een demonstratie. Wij zien ook bezuinigingen in evenementenbeleid en daarom stemmen wij hierop tegen.

De VOORZITTER: De heer Van der Hoeven.

De heer VAN DER HOEVEN (vvd): Voorzitter, bij 10.5 en dan motie 1 van PRO vinden we de motie in grote lijnen heel goed, alleen het puntje over garantie gaat ons eentje te ver. Dat is ook waarom wij tegen stemmen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Mevrouw Verouden.

Mevrouw VEROUDEN (cda): Dank u wel, voorzitter. Eén stemverklaring bij 10.6 motie 3 over 'Versterk Voorlichting op Scholen'. Ik zal tegen stemmen. We zijn het eens met de intentie van de motie, maar de gemeente heeft schaarse middelen en we zouden deze stap op landelijk niveau willen zien.

De VOORZITTER: Dank. Anderen? Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pro): Mijn fractie zal bij motie 31 van 9.4 tegen stemmen. We snappen de denkrichting en we willen het er ook zeker op een later moment over hebben. Alleen, dit was absoluut niet het geschikte moment om dit in te dienen. Vandaar onze stem tegen vandaag.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank voorzitter. Ik heb er een aantal. Negen punt 2 punt 14 hebben wij wel wat vraagtekens bij. De top 10 wijken en zouden we hem breder willen hebben. Dat gaat over wijkgerichte aanpak discriminatie. Desondanks zullen we wel voor deze motie stemmen. Negen punt 2 punt 2, daar wordt ook om capaciteit van de politie gevraagd, wat volgens mij al redelijk schaars is en wat mij betreft, als we hem gaan inzetten op dit soort thema's, het veel breder zou moeten. Daarom zullen we tegen stemmen. 10 punt 6 punt 3 sluit ik me aan bij de verklaring van mevrouw Verouden. De motie 10.6.2, dat gaat over een heropvoedcursus op het moment dat je homodiscriminatie wil bestraffen. De wethouder heeft deze oordeel raad gegeven, alleen, een soortgelijke motie bij de discriminatiemonitor werd bij mij ontraden. Dat vind ik wel heel bijzonder. Om die reden ga ik ook tegen stemmen.

De VOORZITTER: Anderen? Mevrouw Baán.

Mevrouw BAÁN (pro): Dank u wel. Bij 9.2 motie 17 'Adviescommissie Koloniaal en Slavernijverleden' zullen wij tegen stemmen, maar willen wij wel graag in gesprek met de wethouder over de invulling van het dictum en dit opleggen bij de gezant of dit meenemen in de gesprekken met de gezant. Bij 10.6 motie 2 'Homohaat = opvoedcursus' zullen wij voor

stemmen, maar ook met de woorden van de wethouder erbij dat wij het niet eens zijn met het taalgebruik rondom opvoedcursus.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, wij hadden ergens de hoop om voor het parkeerbeleid te kunnen stemmen, maar wel als de scherpe randjes daarvan afgehaald waren. Maar omdat het college en coalitie op geen enkele wijze financieel een stap maken om die scherpe randjes eraf te halen, gaan wij hartgrondig tegen stemmen.

De VOORZITTER: Anderen nog? Mevrouw Coşkun.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Dank u wel, voorzitter. Bij 9.1 motie 3 'Bescherm cultuurhistorie in De Esch, daar gaan we tegen stemmen. Wij misten in die motie ook het beschermen van natuur en dieren. Het gaat puur over mensen. Daarom stemmen we tegen.

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, bij agendapunt 9.4, de 16 moties die door Leefbaar Rotterdam en DENK zijn ingediend in de tweede termijn, daar zullen wij tegen stemmen. Als wij vragen om een uitgestoken hand, als wij een uitgestoken hand aanbieden, dan hopen we ook dat het eerder kan worden gecommuniceerd, zodat we ook samen kunnen werken om dit soort dingen samen mogelijk te maken. Daardoor gaan wij tegen stemmen.

De VOORZITTER: De heer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Negen punt 1, motie 3 'Bescherm cultuurhistorie in De Esch'. De SP is voor bescherming van de cultuurhistorie, maar de motie gaat uit van de komst van de brug. De beste manier om de cultuurhistorie te behouden is door niet door te gaan met de brug.

De VOORZITTER: De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): Voorzitter, bij agendapunt 9.4, de motie van PRO 'Communiceer helder en eenduidig over parkeertarief'. Wij vonden dat een hele mooie motie en we zullen ook voor stemmen, want wij hebben wel de capaciteit om dat zeer snel te kunnen lezen en daarop ook een goed oordeel te vellen. Vandaar ook onze uitgestoken hand. Alstublieft.

De VOORZITTER: Anderen? De heer Isaack.

De heer ISAACK (bij1): Dank u wel. Het raadsvoorstel voor betaald parkeren. We zijn in de basis voor een groene en autovrije stad, maar we vinden dat dit altijd gepaard moet gaan met het bieden van goede alternatieven. Zolang het openbaar vervoer niet betaalbaar en toegankelijk genoeg is, vinden wij het onacceptabel om overal in de stad betaald parkeren in te voeren. Elke Rotterdammer zou zich vrij door de stad moeten kunnen bewegen, ook Rotterdammers met een kleine portemonnee.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen nog 1.

Mevrouw MAASSEN (d66): Ik zal me onthouden van stemming bij motie 10.6.2.

De VOORZITTER: Dank dat u dat heeft genoemd, anders had ik het genoemd, maar dan is dat nu helder. Anderen nog? Niet.

14.1 Stemming over moties waarvan de stemming staakten tijdens de raadsvergadering van 10 september 2026:
a. 7.2 motie 6 'Schoon en goed onderhouden openbare ruimte in alle wijken', ingediend door het lid Achbar bij het debat over 'Schone en circulaire stad' (26bb007465)
b. 7.4 Motie 6 'Gratis reizen voor ouderen in de daluren', ingediend door de leden Coşkun en Isaack bij het debat over 'OV voor ouderen' (26bb007490)
c. 8.2 Motie 2 'Zekerheid over diervriendelijke opvang', ingediend door het lid Coşkun bij het debat over het initiatiefvoorstel Reitema e.a. 'Rotterdam strijdt samen tegen femicide' (26bb007497)

De VOORZITTER: Dan gaan wij nu eerst over tot de stemming bij de moties van de raadsvergadering van 10 september 2026, waar de moties staakten.

7.2 Schone en circulaire stad.

Motie 6, 'Schoon en goed onderhouden openbare ruimte in alle wijken'. De motie is met 23 stemmen tegen en 22 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, ChristenUnie, DENK, Forum voor Democratie, Leefbaar Rotterdam, Partij voor de dieren en SP.

7.4 7.4 Debat over 'OV voor Ouderen', aangevraagd door het lid Buijt e.a.

Motie 6, 'Gratis reizen voor ouderen in de daluren'. De motie is met 23 stemmen tegen en 22 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, ChristenUnie, DENK, Forum voor Democratie, Leefbaar Rotterdam, Partij voor de dieren en SP.

8.2 Het herziene initiatiefvoorstel Reitema e.a. over 'Rotterdam strijdt samen tegen femicide'.

Motie 2, 'Zekerheid over diervriendelijke opvang'. De motie is met 23 stemmen tegen en 22 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, ChristenUnie, DENK, Forum voor Democratie, Leefbaar Rotterdam, Partij voor de dieren en SP.

14.2 Overige stemmingen.

De VOORZITTER: Dan komen we nu bij de stemmingen over de debatten die vandaag hebben plaatsgevonden.

9.1 Voortgang MIRT-project Stadsbrug en OV.

Motie 1, 'Eerst rekenen dan oversteken'. De motie is met 42 stemmen tegen en 3 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van SP, Partij voor de Dieren en BIJ1.

Motie 2, 'De tram dichtbij'. De motie is met 36 stemmen tegen en 9 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van SP, DENK, Partij voor de Dieren, ChristenUnie, BIJ1 en 50PLUS.

Motie 3, 'Bescherm de cultuurhistorie in De Esch'. De motie is met 43 stemmen voor en 2 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van SP en Partij voor de Dieren.

Motie 4, 'Niet afwachten: nu duidelijkheid over financiering Stadsbrug'. De motie is met 25 stemmen tegen en 20 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK, Forum voor Democratie, SP, Partij voor de Dieren en BIJ1.

Motie 5, ‘Financiële risico’s voor Rotterdam’. De motie is met 23 stemmen tegen en 22 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie, SP, Partij voor de Dieren, ChristenUnie, BIJ1 en 50PLUS.

Motie 6, ‘Woningbouw en vertraging stadsbrug’. De motie is met 44 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van 50PLUS.

Motie 7, ‘Geen verrassingen bij tegenvallende kosten’. De motie is met 23 stemmen tegen en 22 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie, SP, Partij voor de Dieren, ChristenUnie, BIJ1 en 50PLUS.

Motie 8, ‘Een halte bij het Sandelingplein als economische impuls voor Boulevard Zuid’. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 9, ‘Alle kosten in beeld voor keuze oeververbinding’. De motie is met 34 stemmen voor en 11 stemmen tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van Leefbaar Rotterdam.

9.2 Discriminatiemonitor 2025.

Motie 1, ‘Stadsgesprekken inclusiever’. De motie is met 32 stemmen voor en 13 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam en Forum voor Democratie.

Motie 2, ‘Felroze lichtblauw’. De motie is met 26 stemmen voor en 19 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK, Forum voor Democratie, BIJ1 en 50PLUS.

Motie 3, ‘Intersectionele discriminatie aanpakken’. De motie is met 32 stemmen voor en 13 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam en Forum voor Democratie.

Motie 4, ‘RacismeRegister’. De motie is met 37 stemmen tegen en 8 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, BIJ1, SP, Partij voor de Dieren en 50PLUS.

Motie 5, ‘Geen gemeentelijke samenwerking met discriminerende bedrijven’. De motie is met 37 stemmen tegen en 8 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, BIJ1, SP, Partij voor de Dieren en 50PLUS.

Motie 6, ‘Wie discrimineert, moet leren’. De motie is met 37 stemmen tegen en 8 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, SP, Partij voor de Dieren, BIJ1 en 50PLUS.

Motie 7, ‘Wie discrimineert, werkt niet voor Rotterdam’. De motie is met 37 stemmen tegen en 8 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, BIJ1, SP, Partij voor de Dieren en 50PLUS.

Motie 8, ‘Het convenant kent geen streng deurbeleid’. De motie is met 38 stemmen tegen en 7 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, BIJ1, SP en Partij voor de Dieren.

Motie 9, ‘Inzet loksollicitaties en mystery guests’. De motie is met 36 stemmen voor en 9 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van VVD, Forum voor Democratie, 50PLUS en Volt.

Motie 10, ‘De deur dicht voor discriminatie’. De motie is met 37 stemmen tegen en 8 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, SP, Partij voor de Dieren, BIJ1 en 50PLUS.

Motie 11, ‘Geen ruimte voor racisme’. De motie is met 37 stemmen tegen en 8 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, SP, Partij voor de Dieren, BIJ1 en 50PLUS.

Motie 12, ‘Recht op recht’. De motie is met 32 stemmen voor en 13 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam en Forum voor Democratie.

Motie 13, ‘Geloof onder druk’. De motie is met 44 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van 50PLUS.

Motie 14, ‘Wijkgebonden discriminatie, wijkgebonden oplossing’. De motie is met 32 stemmen voor en 13 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam en Forum voor Democratie.

Motie 16A. Een Rotterdams actieplan tegen anti-Zwart racisme

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026 ter bespreking van agendapunt 9.2 'Discriminatiemonitor 2025';

constaterende dat:
- het Actieplan Samenleven in één stad inzet op algemene preventie, meldingsbereidheid en dialoog, maar geen specifieke aanpak bevat voor anti-Zwart racisme;
- het Actieplan Samenleven in één stad in 2027 afloopt;
- de Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme anti-Zwart racisme tot speerpunt heeft gemaakt en werkt aan een landelijke aanpak tegen anti-Zwart racisme;
- het Zwart Manifest concrete handvatten en aanbevelingen biedt om Zwarte emancipatie te versterken;
- andere grote steden, zoals Den Haag en Amsterdam, inmiddels werken met gerichte programma's en maatregelen om specifieke vormen van discriminatie tegen te gaan;

overwegende dat:
- anti-Zwart racisme een specifieke vorm van racisme is en daarom vraagt om een gerichte aanpak;
- het aflopen van het huidige actieplan een logisch moment is om een nieuwe, gerichte aanpak te ontwikkelen;
- de ervaringen en kennis van Zwarte Rotterdammers en betrokken maatschappelijke organisaties essentieel zijn bij het ontwikkelen van een effectieve aanpak;
- het Zwart Manifest concrete aanbevelingen bevat en daarom een goed uitgangspunt kan bieden voor een specifieke aanpak tegen anti-Zwart racisme binnen de Rotterdamse context;
- het ondertekenen van het Zwart Manifest zou laten zien dat de gemeente Rotterdam zich committeert aan de strijd tegen anti-Zwart racisme;

verzoekt het college om:

- in gesprek te gaan met de makers en van het Zwart Manifest en betrokken Rotterdamse organisaties en gemeenschappen over de aanbevelingen uit het manifest en hoe deze kunnen worden vertaald naar Rotterdams beleid;
- op basis van deze gesprekken te komen met een integrale Rotterdamse aanpak tegen anti-Zwart racisme;
- hierbij lessen te trekken uit de aanpak van de gemeente Den Haag;
- de raad over de uitkomsten en voorgestelde aanpak te informeren.

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J.D. Isaack, Z.P. Coşkun, E. Başoğlu, S. Soytekin en J.L. Baán

De motie is met 27 stemmen voor en 18 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD en Forum voor Democratie.

Motie 17, 'Adviescommissie Koloniaal en Slavernijverleden'. De motie is met 38 stemmen tegen en 7 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, Partij voor de Dieren, SP en DENK.

Motie 18, 'Wie voor Rotterdam werkt, moet discriminatie herkennen'. De motie is met 31 stemmen voor en 14 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie en 50PLUS.

9.4 Debat over 'Uitbreiden betaald parkeren', aangevraagd door het lid Maassen e.a.

Amendement A1. Maatwerk bij betaald parkeren

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 oktober 2026, ter bespreking van agendapunt 9.4 Debat over 'Uitbreiden betaald parkeren';

Besluit:
- de bijlage als bedoeld in artikel 1 van het ontwerp-besluit voor de vaststelling van het Kader voor de invoering van betaald parkeren in Rotterdam 2026 als volgt te wijzigen:

Schrappen tekst onder punt 7. Maatwerkparkeerproducten:

De eerder in het addendum uit 2023 uitgewerkte maatwerkparkeerproducten worden met dit kader opnieuw vastgesteld.

Deze tekst te vervangen door:

In het addendum uit 2023 zijn een aantal aanvullende maatwerkparkeerproducten opgenomen. Deze aanvullende maatwerkparkeerproducten zijn uitgewerkt in de door het college vastgestelde uitvoeringsbesluiten*. Deze aanvullende maatwerkproducten kwamen boven op de toen reeds bestaande maatwerkparkeerproducten. De aanvullende maatwerkparkeerproducten uit het addendum uit 2023 zijn onderstaand opgenomen in dit kader. Alle reeds bestaande maatwerkparkeerproducten blijven van kracht.

Op deze pagina de volgende voetnoot toe te voegen:

*Uitvoeringsbesluit Parkeren Rotterdam 2026,
<lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR753321>.

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A.J.A. Maassen

Toelichting
Artikel 2, lid b, van het ontwerp-besluit behorende bij het Raadsvoorstel over Kader voor de invoering van betaald parkeren in Rotterdam 2026 {26bb007109) stelt dat het besluit van de raad van 30 november 2023, nr. 23bb007905, tot vaststelling van het Addendum uitwerking maatwerkparkeerproducten, wordt ingetrokken. Daarmee ontstaat er onduidelijkheid over de toekomst van de maatwerkparkeerproducten. Wat de indiener betreft is het belangrijk dat de maatwerkproducten duidelijk gewaarborgd blijven. Daartoe is het nuttig dat deze helder vermeld worden in het raadsbesluit. Met dit amendement worden de maatwerkproducten in het raadsbesluit verankerd.

Het amendement is met 43 stemmen voor en 2 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van SP en BIJ1.

Motie 12, 'Stop betaald parkeren!' De motie is met 25 stemmen tegen en 20 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK, Forum voor Democratie, SP, BIJ1 en 50PLUS.

Motie 1, 'Communiceer helder en eenduidig over parkeerbeleid'. De motie is met 44 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van SP.

Motie 2, 'Maatwerk dat werkt'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 3, 'Bedrijventerrein is geen woonwijk'. De motie is met 44 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van SP.

Motie 4, 'Eigen terrein, geen vrijplaats'. De motie is met 41 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Forum voor Democratie, SP en BIJ1.

Motie 5, 'Stadsbrede vergunning maatschappelijke organisaties'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 6, 'Voorkom parkeerarmoede. De motie is met 35 stemmen tegen en 10 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van ChristenUnie, SP, BIJ1, DENK, Forum voor Democratie en 50PLUS.

Motie 7, 'Houd parkeren sociaal'. De motie is met 23 stemmen tegen en 22 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van ChristenUnie, Partij voor de Dieren, SP, Leefbaar Rotterdam, DENK, Forum voor Democratie, BIJ1 en 50PLUS.

Motie 8, 'Maatwerk zonder verkeersdrempel'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 9, 'Beloon de Rotterdammer'. De motie is met 27 stemmen voor en 18 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD en Forum voor Democratie.

Motie 10, 'Mobiliteit voor iedere Rotterdammer'. De motie is met 24 stemmen tegen en 21 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, Leefbaar Rotterdam, DENK, Forum voor Democratie, SP, ChristenUnie en BIJ1.

Motie 11, ‘Gewoon een auto voor de deur: eerste bewonersvergunning gratis’. De motie is met 25 stemmen tegen en 20 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Forum voor Democratie, 50PLUS, Leefbaar Rotterdam, DENK, SP en BIJ1.

Motie 13, ‘1 zone voor Hoogvliet’. De motie is met 24 stemmen tegen en 21 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK, Forum voor Democratie, SP, ChristenUnie, BIJ1 en 50PLUS.

Motie 14, ‘2e vergunning? Niet zo duur!’. De motie is met 26 stemmen tegen en 19 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK, Forum voor Democratie, SP en BIJ1.

Motie 15, ‘Auto per persoon’. De motie is met 26 stemmen tegen en 19 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK, Forum voor Democratie, BIJ1 en 50PLUS.

Motie 16, ‘Blauwe zone effectief’. De motie is met 25 stemmen tegen en 20 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK, Forum voor Democratie, SP, ChristenUnie en 50PLUS.

Motie 17, ‘Bring back draagvlak onderzoek’. De motie is met 25 stemmen tegen en 20 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK, Forum voor Democratie, SP, BIJ1 en 50PLUS.

Motie 18, ‘Garantie voor de kleine kernen’. De motie is met 26 stemmen tegen en 19 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK, Forum voor Democratie, SP en BIJ1.

Motie 19, ‘Geen rem op ondernemerschap’. De motie is met 25 stemmen tegen en 20 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK, Forum voor Democratie, SP, BIJ1 en 50PLUS.

Motie 27, ‘Erken Hoogvliet als kleine kern’. De motie is met 24 stemmen tegen en 21 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie, SP, ChristenUnie, BIJ1 en 50PLUS.

Motie 20, ‘Hoogvliet ook een kleine kern’. De motie is met 24 stemmen tegen en 21 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK, Forum voor Democratie, SP, ChristenUnie, BIJ1 en 50PLUS.

Motie 21, ‘Kleine kern Kralingseveer’. De motie is met 24 stemmen tegen en 21 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK, Forum voor Democratie, SP, ChristenUnie, BIJ1 en 50PLUS.

Motie 22, ‘Stop & werk’. De motie is met 25 stemmen tegen en 20 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK, Forum voor Democratie, SP, BIJ1 en 50PLUS.

Motie 23, ‘Logische en ruimere parkeerzones’. De motie is met 25 stemmen tegen en 20 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK, Forum voor Democratie, SP, BIJ1 en 50PLUS.

Motie 24, ‘Verhoog het vergunningenaanbod en werk de wachtlijsten weg’. De motie is met 25 stemmen tegen en 20 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK, Forum voor Democratie, SP, BIJ1 en 50PLUS.

Motie 25, ‘Werken moet bereikbaar blijven’. De motie is met 24 stemmen tegen en 21 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie, SP, ChristenUnie, BIJ1 en 50PLUS.

Motie 26, ‘Geen parkeerdruk, geen betaald parkeren’. De motie is met 25 stemmen tegen en 20 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK, Forum voor Democratie, SP, BIJ1 en 50PLUS.

Motie 28, ‘Stop & Pray’. De motie is met 34 stemmen tegen en 11 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, Forum voor Democratie, Partij voor de Dieren, SP, ChristenUnie, BIJ1 en 50PLUS.

Motie 29, ‘Eerste uur gratis parkeren in Rotterdam’. De motie is met 25 stemmen tegen en 20 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van SP, Leefbaar Rotterdam, DENK, Forum voor Democratie, BIJ1 en 50PLUS.

Motie 31, ‘Geloofsgemeenschappen weer terug in huizen van de wijk’. De motie is met 34 stemmen tegen en 11 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van ChristenUnie, DENK, Forum voor Democratie, SP, Partij voor de Dieren en BIJ1.

Raadsvoorstel over ‘Kader voor de invoering van betaald parkeren in Rotterdam 2026’. Het voorstel is met 25 stemmen voor en 20 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van BIJ1, ChristenUnie, DENK, Forum voor Democratie, Leefbaar Rotterdam en SP[1].

10.1 Debat over de Woonvisie.

Motie 1, ‘Doorbouw alleen gebruiken voor sociale huurwoningen’. De motie is met 26 stemmen tegen en 19 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van SP, Leefbaar Rotterdam, DENK, Partij voor de Dieren, BIJ1 en 50PLUS.

Motie 2, ‘Onze dorpen verdienen maatwerk met opkoopbescherming’. De motie is met 29 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie, SP, ChristenUnie en 50PLUS.

Motie 3, ‘Stop de voorrang aan statushouders op de woningmarkt’. De motie is met 29 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie en 50PLUS.

Motie 6, ‘Woontypologieën in beeld bij woonbeleid’. De motie is met 40 stemmen voor en 5 stemmen tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van VVD.

Motie 7, ‘Verschaf duidelijkheid over ouderenhuisvesting!’. De motie is met 23 stemmen tegen en 22 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie, 50PLUS, ChristenUnie, BIJ1, SP en Partij voor de Dieren.

[1] De heer Siemons (50PLUS) heeft tijdens de raadsvergadering op 10 en 12 november 2026 aangegeven dat hij foutief heeft gestemd. Hij wordt geacht tegen te hebben gestemd.

Motie 9, ‘Stop het gentrificeren van Rotterdam’. De motie is met 38 stemmen tegen en 7 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, SP, DENK en Partij voor de Dieren.

Motie 10, ‘Vijf extra woonwagenstandplaatsen voor Bijenpark’. De motie is met 24 stemmen tegen en 21 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Partij voor de Dieren, Leefbaar Rotterdam, BIJ1, DENK, SP, Forum voor Democratie en 50PLUS.

10.2 Debat over Goed Huren en Verhuren.

Motie 1, ‘Huurders uit de vuurlinie bij proactief procedeerfonds’. De motie is met 39 stemmen voor en 6 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van VVD en 50PLUS.

Motie 2, ‘Geen aflaat bij wangedrag maar aanpakken’. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 3, ‘Kijk ook naar de bankrekening van het pand’. De motie is met 38 stemmen voor en 7 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van D66, BIJ1 en SP.

Motie 4, ‘Uitbreiding goed huren en verhuren straatacties’. De motie is met 23 stemmen tegen en 22 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, Leefbaar Rotterdam, BIJ1, Forum voor Democratie, SP, ChristenUnie, 50PLUS en Partij voor de Dieren.

Motie 5, ‘Huurders verdienen onze steun’. De motie is met 39 stemmen voor en 6 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van VVD en CDA.

10.3 Prestatieafspraken woningcorporaties 2026-2027.

Motie 1, ‘Over prestatieafspraken: neem de Rotterdamse referentiewaarden mee!’. De motie is met 23 stemmen tegen en 22 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, SP, Partij voor de Dieren, DENK, Forum voor Democratie, ChristenUnie, BIJ1 en 50PLUS.

Motie 2, ‘Over prestatieafspraken: van klachten naar controle’. De motie is met 23 stemmen tegen en 22 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, SP, Partij voor de Dieren, DENK, Forum voor Democratie, ChristenUnie, BIJ1 en 50PLUS.

Motie 3, ‘Over prestatieafspraken: van afspraak naar resultaat’. De motie is met 28 stemmen voor en 17 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van PRO, D66 en CDA.

Motie 4, ‘Maak vaart met meer rolstoelgeschikte woningen!’. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 5, ‘Wie de huurwetten omzeilt, komt op de lijst’. De motie is met 40 stemmen voor en 5 stemmen tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van VVD.

10.4 Funderingsproblematiek.

Motie 1, ‘Samen bouwen aan een stevige buurt’. De motie is met 23 stemmen tegen en 22 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van SP, Leefbaar Rotterdam, BIJ1, DENK, Partij voor de Dieren, Forum voor Democratie, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 2, ‘Funderingslabel naar voren!’. De motie is met 23 stemmen tegen en 22 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van SP, Leefbaar Rotterdam, BIJ1, DENK, Partij voor de Dieren, Forum voor Democratie, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 3, ‘Een Rotterdamse funderingsdoorpakker!’. De motie is met 24 stemmen tegen en 21 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, ChristenUnie, BIJ1, Forum voor Democratie, DENK, 50PLUS en Partij voor de Dieren.

Motie 4, ‘Houd de Paal nat! (Het Schiereiland)’. De motie is met 24 stemmen tegen en 21 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK, Partij voor de Dieren, ChristenUnie, BIJ1, 50PLUS en Forum voor Democratie.

Motie 5, ‘Pilot: funderingslabel in Rotterdam!’. De motie is met 23 stemmen tegen en 22 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK, SP, Forum voor Democratie, BIJ1, ChristenUnie en 50PLUS.

Motie 6, ‘Een sterke fundering voor klimaatverandering’. De motie is met 25 stemmen tegen en 20 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK, SP, ChristenUnie, Partij voor de Dieren, 50PLUS en BIJ1.

Motie 7, ‘Laagdrempelige communicatie in gebieden met beperkte taalvaardigheid’. De motie is met 36 stemmen tegen en 9 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, BIJ1, SP, Partij voor de Dieren, ChristenUnie en 50PLUS.

10.5 Debat n.a.v. regeling van werkzaamheden over ‘de toekomst van evenementen’.

Motie 1, ‘Dit was de koudste zomer ooit, maar we willen de hotste evenementen’. De motie is met 38 stemmen voor en 7 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van VVD, CDA en ChristenUnie.

Motie 2, ‘Festivals verdienen ook zorgvuldigheid’. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 3, ‘Pride is ook cultuur!’ De motie is met 38 stemmen voor en 7 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van DENK, ChristenUnie en Forum voor Democratie.

10.6 Tweeminutendebat over ‘Dalende acceptatie van homoseksualiteit onder jongeren’, aangevraagd door het lid Maassen e.a.

Motie 1, ‘Niet over transpersonen, zonder transpersonen’. De motie is met 28 stemmen voor en 17 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK en Forum voor Democratie.

Motie 2, ‘Homohaat = opvoedcursus’. De motie is met 35 stemmen voor en 10 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van DENK, BIJ1, SP, Forum voor Democratie en Partij voor de Dieren.

Motie 3, ‘Versterk Voorlichting op Scholen’. De motie is met 37 stemmen voor en 8 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van DENK, CDA, ChristenUnie en Forum voor Democratie.

Motie 4, ‘Daders van homointimidatie in kaart’. De motie is met 31 stemmen tegen en 14 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie en 50PLUS.

Motie 5, ‘Monitor homotolerantie’. De motie is met 26 stemmen tegen en 19 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie, 50PLUS en VVD.

15. Sluiting.

De VOORZITTER: Dan zijn wij aan het einde gekomen van deze raadsvergadering. Ik dank u allen voor uw aanwezigheid en uw bijdrage. Dan wens ik u ook een hele goede nacht toe.

(De vergadering is gesloten.)

Inhoudsopgave

Onderwerp	Pagina
Opening en mededelingen	1385
Toelating van de heer P. (Pieter) Boshuizen als (tijdelijk) lid van de gemeenteraad.	1385
Beëdiging van de heer P. (Pieter) Boshuizen als (tijdelijk) lid van de gemeenteraad	1386
Mededelingen	1386
Vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 1 oktober 2026	1386
Vaststelling van de notulen van de openbare raadsvergadering van 10 september 2026	1392
Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2026 week 37 tot en met 39	1392
Het voorstel tot het intrekken van de Verhuurverordening gemeente Rotterdam 2023	1392
Het voorstel tot aanwijzing van leden en plaatsvervangend leden voor verschillende gemeenschappelijke regelingen	1392
Voortgang MIRT-project Stadsbrug en OV	1392
Discriminatiemonitor 2025	1412
Inleidend verzoek tot het houden van een raadgevend referendum over het 'Kader voor de invoering van betaald parkeren in Rotterdam 2026'	1443
Debat over 'Uitbreiden betaald parkeren', aangevraagd door het lid Maassen e.a.	1460
Debat over de Woonvisie	1526
Debat over Goed Huren en Verhuren	1550
Prestatieafspraken woningcorporaties 2026-2027	1558
Funderingsproblematiek	1565
Debat n.a.v. regeling van werkzaamheden over 'de toekomst van evenementen'	1574
Tweeminutendebat over 'Dalende acceptatie van homoseksualiteit onder jongeren', aangevraagd door het lid Maassen e.a.	1583
Het voorstel tot benoeming van drie leden van Cultuurhaven Rotterdam	1592
Benoeming van een tijdelijk voorzitter voor de commissie Leefomgeving & Economie	1592
Stemvenster	1593
Stemming over moties waarvan de stemming staakten tijdens de raadsvergadering van 10 september 2026:	1596

Onderwerp	Pagina
a. 7.2 motie 6 'Schoon en goed onderhouden openbare ruimte in alle wijken', ingediend door het lid Achbar bij het debat over 'Schone en circulaire stad' (26bb007465) b. 7.4 Motie 6 'Gratis reizen voor ouderen in de daluren', ingediend door de leden Coşkun en Isaack bij het debat over 'OV voor ouderen' (26bb007490) c. 8.2 Motie 2 'Zekerheid over diervriendelijke opvang', ingediend door het lid Coşkun bij het debat over het initiatiefvoorstel Reitema e.a. 'Rotterdam strijdt samen tegen femicide' (26bb007497)	
Sluiting	1605

Aldus ongewijzigd vastgesteld in de openbare vergadering op 10 en 12 november 2026.

De griffier,

De voorzitter,